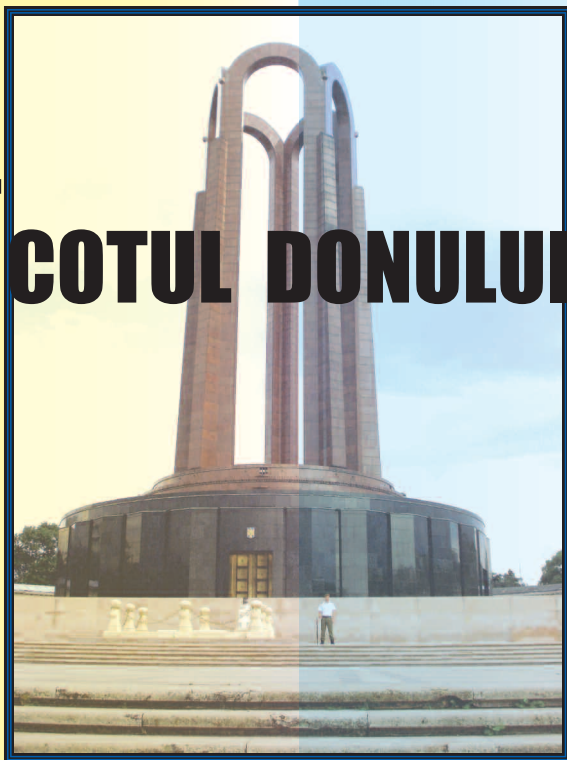

DUMITRU V. MARIN

(Prof. dr.)

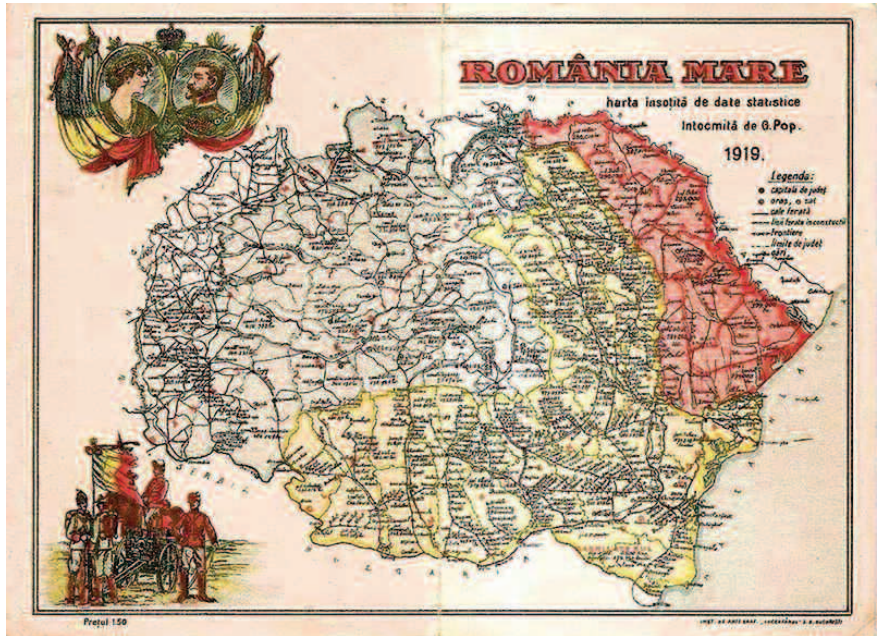

**COTITURA...
DE LA COTUL DONULUI**

**Partea a II-a
DIN LUPTA VIETII**

editura PIM, Iași, 2024

Noi, românii am avut și vom mai avea o țară

DUMITRU V. MARIN

COTITURA... DE LA COTUL DONULUI

(sau, locul de unde a început schimbarea lumii)

*

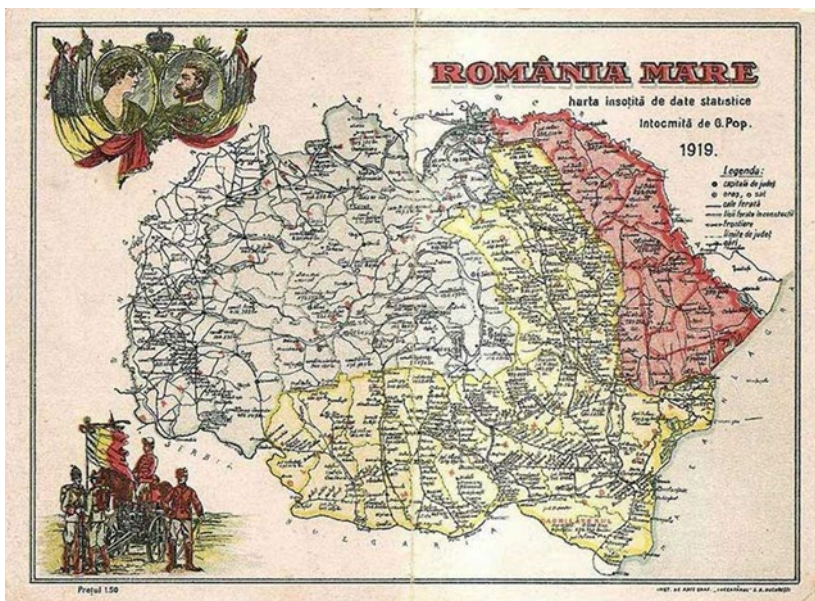
**Război - dragoste – tragedie – istorie - viață
Timpuri în momente alternative**

*

**Partea a II-a
DIN LUPTA VIEȚII**

**Dragostea de muiere face minuni;
Pentru copii e cauză, nădejde, certitudine și speranță;
Dragoste pentru locuri și neamuri asigură credință și stabilitate;
Dragostea pentru țară motivează...viața !**

În totalitatea și felurile ei dragostea înseamnă omenie, normalitate și umanitate.

ROMÂNII AU AVUT ȘI MAI AU O ȚARĂ

DUMITRU V. MARIN

COTITURA... DE LA COTUL DONULUI

(sau, locul de unde a început schimbarea lumii)

*

**Război - dragoste – tragedie – istorie - viață
Timpuri în momente alternative**

*

**Partea a II-a
DIN LUPTA VIEȚII**

Editura Pim, Iași, 2024

MOTTO: *am crezut mereu că orice carte își are destinul ei.*
Aceasta e **ISTORIE ȘI DOCUMENT**

Deschide și închide cu INIMA...

DUMITRU V. MARIN

COTITURA... DE LA COTUL DONULUI

(sau, locul de unde a început schimbarea lumii)

*

**Război - dragoste – tragedie – istorie - viață
Timpuri în momente alternative**

*

**Partea a II-a
DIN LUPTA VIEȚII**

*Dintr-o țară mică nici oamenii cei mai mari
nu-și pot afirma personalitatea.*

TEZAURUL UMAN VIU AL VASLUIULUI: Scriitorul, etnologul, istoricul, jurnalistul Dumitru V. MARIN

Averea acestui popor nu constă doar în pământuri rodnice, păduri pline de viețuitoare sau câmpii bogate, ci, mai ales din Oameni! Să ne onorăm gloriile, devine un fapt peste care nu putem trece și care ne face să ne simțim Români! Oare cei care dau cuvântul scris rămas pentru Eternitate cum se numesc? Dar Domnului Dumitru V. Marin care și-a închinat O VIAȚĂ DE OM Măriei sale, LIMBII ROMÂNE cum îi arătăm grațitudinea noastră? Așadar... 28 de ani de studii generale, liceale, facultăți, doctorat, „doar” 66 ani de muncă rodnică din care au apărut peste 60 de cărți scrise, cu 93.000 pagini total, 3 reviste înființate, 2 ziare, și conduse cu profesionalism, 14 portrete/opera în Dicționare ale personalităților, inclus în Dicționarul etnologilor români, Membru în Liga Scriitorilor, o televiziune cu 500.000 spectatori, 883 cărți primite cu autografe, 13.000 de autografe proprii acordate, peste 3000 de articole publicate.

Și...13.000 de cărți donate, 6.000 de elevi la care a predat cât timp a lucrat în învățământ, adăugându-se sute, mii de oameni care au învățat ce înseamnă să fii român, cum se scrie un articol, cum se documentează, asumarea celor scrise, ce valoare are o semnătură, câtă greutate ai dacă apari în „Meridianul Cultural Românesc”- un vârful al jurnalismului cultural care merge în 4 continente și 32 de țări.

Ce m-a impresionat? 32 țări vizitate și INTERVIURILE cu 1488 personalități! Dintre care: 10 Președinți de stat, 16 prim-miniștri, peste 1400 de oameni de cultură, știință, artiști, 80 de ierarhi! Fie și pentru această muncă titanică am preferat să-l onorez, apreciindu-l pe **DOMNUL MARIN V DUMITRU. numindu-l TEZAUR UMAN VIU!**

Eu sunt Omul muncii mele, imposibil de egalat vreodată!
Are dreptate - o dreptate care îl ridică la rangul de mai sus și-l scoate din aria scriitorului obișnuit. I-am văzut Revista, de fapt

o carte adevărată, mereu în continuă schimbare, mereu înfrumusețată cu articole de mare valoare creativă, unele științifice, unele la început de drum! M-a fascinat să o găsec în Germania și să aud cum este așteptată, căutată, aplaudată! *Sunt Omul muncii mele* iar noi suntem oamenii care am învățat, dacă am vrut să învățăm! Slova scrisă nu se așază cărămidă peste cărămidă decât dacă are substanță și MESAJ! Altfel curge, precum apa, o admiri și o lași în propria matcă! Marin Dumitru a ieșit de mult din matcă atrăgând atenția prin această muncă nu doar asiduă, continuă, ci prin autenticitate greu de egalat, prin dragostea de Țară, greu de înțeles pentru unii, dar atât de potrivită atunci când participă la diferite lansări de carte și când puteam sublinia, aceste fapte scriitoricești evidente, în fața elevilor mei!

Confundându-se cu publicistica națională, prin apărarea Măriei Sale, Limba Română, prin așezarea pe metereze veșnice în județul Vaslui, nu pot decât să-l citez cu deosebit respect pe eroul, devenit național prin: *Bătălia pentru LIMBA ROMÂNĂ (vezi, Opera Magna 1-7, BĂTĂLIA PENTRU VASLUI – RO ș.a., ș.a.) care se află astăzi la răscruce sub ciocanele necruțătoarei globalizării, ca latură a istoriei lumii cu elemente specifice noii culturii existențiale încă în definitivare (scrie Marin D. V.).*

La baza acestei idei centrale s-a clădit **Imperiul cultural vasluian și național**, Dumitru V. **MARIN!** Prin multă muncă, o deosebită perseverență și o dăruire pentru răspândire a adevăratelor valori literare naționale, europene, greu de egalat de altcineva în câteva vieți omenești! I-a adăugat și Capsula timpului, SPIRIT TOP/ Memorial muzeal M. (2021), o arhivare a principalelor realizări ale sale și ale contemporanilor săi după 1970.

Cu o **echipă-princeps** de rară valoare în editarea *Meridianului Cultural Românesc*, această minune care duce sentimentele românilor în patru continente, cu peste 1023

colaboratori străini și câteva sute români, cu rubricile care atrag și promovează **tinere talente**, avem în față o **Revistă-Document** care depune mărturisiri de dragoste rar întâlnite: de Țară, de Limbă, de Neam! (ne lasă și un unic Spirit stop/ Memorialul Muzeal M.).

Astfel, mentorul **MARIN V. DUMITRU** devine un **promotor al Culturii Române** care și-a câștigat, pentru vecie, locul în elita scriitorilor de valoare! Nu trecem nici peste întâlnirile, dezbaterile, lansările de carte din toată Moldova lui Ștefan și cea de peste Prut! Ați participat la o astfel de întâlnire charismatică? Râuri de suflet românesc se revarsă cu generozitate peste cei prezenți! Pleci de acolo mândru că ești ROMÂN! Sufletul se înalță pe măsura desfășurării și-l privești pe Domnul Culturii Vasluiene ca pe un mentor spiritual! Iar dacă universul va răsplăti sau nu asemenea personalitate, noi, ceilalți, care am avut fâșia noastră literară în care să ne punem semnătura, **locul** pe care nimeni nu l-a mai oferit cu atâta generozitate, îi vom fi veșnic recunoscători! **Nasc și la Moldova OAMENI!** ...și ape vor curge în albie... iar sub cerul Literaturii vasluiene și naționale sigur vor mai apărea, poate, alte stele, însă,

Domnul DUMITRU V. MARIN are asigurat locul dumnealui, azi, pentru eternitate = TEZAUURUL VIU AL VASLUIULUI !

Cine va răsfoi oricare fragment al anilor 1980 până în prezent îl va găsi! Tenace, sincer, curajos în a spune lucrurilor pe nume, deschizător de drumuri ziaristice!

Cu un talent de invidiat în efortul său creator, **Scriitorul Dumitru V. Marin** se depășește pe el însuși stabilind recorduri ale unor publicații deloc ușoare. Cine vrea și are de învățat să învețe, să-și ascuță creionul și să noteze conștiincios de la stilul literar, la informația pertinentă! Fără nici o reținere, promovează talente care, în decursul anilor, au devenit confirmări - scriitori din Moldova noastră sau de peste Prut dar și din alte țări, continente. Uitându-mă retrospectiv, am o admirație pe care nu

mi-o ascund: volumul de muncă al lui Dumitru V. Marin este cât pentru trei vieți! Dar nu vorbim DOAR de scriitor - să dăm Cezarului adevărata Sa valoare - om de televiziune, pionier în acest domeniu, romancier, membru UZPR, Liga Scriitorilor, Asociația Scriitorilor Români din America de Nord! Merita și Cetățean de Onoare al municipiului Vaslui și al județului (este în alte 3 județe) care ar trebui să-l valorizeze mai mult, mai ales în fața tinerei generații, ca model și atitudine!

Personal l-am descoperit, nu la vreun pupitru cum s-ar crede, ci într-o sală de lectură ascultându-i pe alții. Am fost atentă la cuvântul Dumnealui - ferm, concis, plin de substanță, nimic cosmetizat! Dovada ultimelor zile de muncă era în mâinile sale - ziarul Meridianul. Niciodată nu a venit la o întâlnire cu mâna goală - ziare, cărți, invitații, iar **Revista Meridianul Cultural Românesc** mi-a depășit așteptarea ca segment literar dar mai ales ca arie de difuzare - 32 de țări! Prezentată elevilor, colegilor mei - profesori din țară și din străinătate, M.C.R. a suscitât un interes aparte confirmându-și valoarea. Am apelat atunci la mentorul ei pentru publicarea unor tinere talente, a unor colegi care se doreau valorizați și care au fost acceptați de onorantele colective de redacție!

Model de Om, de scriitor, de director, pentru mine este un mentor! Mi-a oferit șansa de a scrie, de a-mi face cunoscute studiile în domeniul Istoriei Antice, am primit susținerea morală în anumite momente dificile și nu de puține ori indicații literare care să mă ajute la ordonarea unor materiale. Totul dintr-o prietenie și colegialitate pe care am ajuns să o prețuiesc pe deplin, în timp! Fără să am prea multe merite mă simt și eu mândră că sunt vasluiancă! Apreciez din suflet OMUL, MUNCA, AUTENTICITATEA, CREAȚIA! Felicitări și pentru familia frumoasă! Acum, și pentru cartea care se

deschide cu inima !

Da, un tezaur uman viu care va dăinui, prin această creație, indiferent de vremi și vremuri și pe care ar trebui să-l valorizăm mult mai mult! Sigur și noi și generațiile viitoare vor avea ce învăța de la TEZAURUL UMAN VIU VASLUIAN.

Prof.dr. Monica Luminița COZMEI, 16.X.2023, Iași.

Război și dragoste

INTRODUCERE

O carte cu certă individualitate care să cuprindă destule texte literare, destule documente și rapoarte militare, unice interviuri cu sutaviețitorii de la măcelul de după 19 noiembrie, 1942, de la Cotu Donului, ca și suferințe ale populației din țări beligerante, de după...Deci o permanentă pendulare între tragic și normalitate, atunci și acum, între faptul istoric și simțire omenească, între trecut și prezent.

Mărturiile despre acea uriașă înfrângere militară românească (150000 de oameni) din cadrul cunoscutei bătălii pentru Stalingrad, aceea care a schimbat soarta omenirii, sunt unice. Documentele sau mărturiile actanților (vezi, Nicu Paiu, C. Iosub și ceilalți sutaviețitori, Constantin Mândru, Tache Brumă, autorul, Minu Poede, ș.a.) și contra Uniunii Sovietice și contra Germaniei, sunt consemnate cu cea mai mare grijă pentru adevăr. Că există firul roșu al iubirii între oameni, îmbinat cu iubirea pentru țară, nu poate fi decât meritul de scriitor, de martor, de cercetător, de jurnalist cu unice recorduri mondiale. Și aici, dragostea trebuie să învingă, totuși.

Inserarea unor fragmente din opere ale înaintașilor, ca și din jurnalul inedit de prizonier în vest al învățătorului Tache Brumă, ține de construirea unei oglindiri de mare fidelitate: chiar și scenele de dragoste țin de o strictă realitate.

Ar fi un alt fel de **carte-eșantion a neamului românesc** pentru o perioadă istorică (8 decenii) marcată după Război de marea SECETĂ din 1946, de colectivizarea din 1961 și de trecerea la comunism, de Revoluția contestată din 1989, istorie trăită, în cea mai mare parte, de autor (n.1941).

EI AU ÎMPĂRȚIT LUMEA: 23 august 1939. și au distrus Europa

De la stânga la dreapta: Ribbentrop (centru), Stalin, Molotov, după semnarea pactului din 1939.

foto: Wikipedia

Istoria lumii menține secrete, care dăinuie chiar și astăzi, după mai bine de 80 de ani. Lumea trebuie să-și amintească în contextul războiului declanșat de Putin în Ucraina în 2022, că pe 1 septembrie 1939, Hitler a invadat Polonia. Asta după ce pe 23 august 1939, cu o săptămână înainte se încheia pactul nazisto-sovietic Ribbentrop-Molotov, pe care Rusia îl neagă și în prezent.

Am descoperit după 77 de ani(!) oameni care au suferit ororile de la Cotu Donului, din prizonierate, din nenorocirile celui de al doilea Război Mondial, (de) care vorbesc astăzi cu liniștea supraviețuitorilor împăcați cu viața, dar și cu emoțiile retrăirii suferințelor.

Dacă V. Marin, V. Cernat, V. Cogean, Costache David, N. Mocanu, Nică Paiu, Gheorghe Voiculescu, Tache Brumă, Tomiță Balan și alții, au fost în bătaia gloanțelor dintr-o parte, din alta sau dintr-amândouă, Gh. Tezu, Minu Poede, Iulia

Marin, Ion Brișcaru ș.a. au înregistrat cu suflete de copii ce se întâmpla prin satele unde locuiau.

Cei de azi, și mai ales cei din viitor nu vor putea realiza niciodată grozăvia războiului mondial, pe front sau acasă, suferințele indivizilor care au supraviețuit, viața ciuntită a celor rămași cu răni greu vindecabile, cu handicapuri și/sau cu suferințe psihice.

A trebuit să înregistrăm viața din prizonieratul în Est, dar și pe cea a ofițerilor căzuți la nemți: dacă Gheorghe Voiculescu, grad inferior, a stat prizonier la Novocramatorsk (azi în sudul Ucrainei) 4 ani, învățătorul-locotenent Tache Brumă, după campania spre Est, a prins un „sezon complet” la nemții care se pregăteau să piardă războiul.

Cele mai absurde acte colectiv-publice de pe glob au fost războaiele, de care s-au temut întotdeauna chiar și oamenii care le-au provocat, care au adus pagube umane și materiale incalculabile. Și, totuși, ele au avut loc, și, probabil sub altă formă, vor mai avea loc, pentru că tot mai urmează momente de întunecare omenească încât să fie provocate.

Cartea noastră trebuie să fie un moment de rememorare, deopotrivă de meditație și hotărâre ca omenirea să nu mai fie astfel pârjolită.

Și, totuși, astăzi, lumea se pregătește de război, iar intervenția rusească în Ucraina (începând cu 24 februarie 2022) sau războiul dintre Israel și Fâșia Gaza/= Hamas (7 oct.2023) pot aprinde iar vâlvătaia mondială în forme noi dar mult mai distrugătoare, mai dăunătoare omenirii.

Niciodată nu se vor putea inventaria suferințele, necazurile, nedreptățile provocate de vreun război, în orice epocă ar fi fost el. După bolovan, bătă, arc, sabie, suliță, tun, tanc, avion, au urmat rachetele și bombele atomice care să facă războiul imposibil prin „rezultatele” sale, iar acum, pentru ușurarea cheltuielilor militare au apărut dronele. Dar viitoarele războaie vor fi... pe creier! Nu vă mirați, calculatorul va implementa

comanda socială direct în zona de decizie, iar când se vor bate (nimeri) aceleași interese, omul nici nu va ști cine e învingătorul.

Al doilea Război Mondial a mutilat Europa. La Cotul Donului s-a produs „declucul” care a adus apoi pe Stalin și comunismul lui, într-un lagăr care s-a dezintegrat doar după 1989. Dar câte jertfe n-au fost pentru asta? Cine le poate măcar enumera ori numi? Cine răspunde de fapt?

Adolf Hitler declarând război Statelor Unite în Reichstag din Berlin, 11 decembrie 1941.

sursa allthatsinteresting.com

Ai noștri, românii, sunt printre victime în această uriașă încleștare, într-un calvar început după 23 august 1939 (Pactul), cu punct nodal în mai 1945, desfășurare socialistă până în 1989, cu urmări tranziționale încă până astăzi. Credeți că va plăti, vreodată cineva pentru vieți pierdute, chinuri, suferințe, calamități ordonate?

„Cerule ardea deasupra noastră” le povestea Vasile I. Marin I copiilor lui, „Eram doar eu și cu Tatăl ceresc”, zice Nicu Paiu,

„pulberea de cristale de gheață permitea să vezi cel mult 3-4 metri” descrie generalul C. I. Năstase, „era moarte peste tot” oftează Gh. Voiculescu, „războiul e o aspră nenorocire” crede Minu Poede, și chiar dacă n-a stat în bătaia gloanțelor fiecare știe câtă foame a suportat, câtă frică, ce dezumanizare e în bătălia propriu zisă, ce urgie a fost în spatele frontului. Românii au fost mult prea aspru loviți în conflagrația trecută.

O națiune, o lume, n-are dreptul să-și uite suferințele, ca să nu permită repetarea aceluiași cauze și să furnizeze credința în biruință. Conștient sau nu, fiecare combatant pe front sau în spatele lui, a sperat într-un iluzoriu mai bine, de care până la urmă n-a mai avut parte. Putem trage concluzia că jertfele au fost inutile?

Nu. Ele erau necesare în situația dată. Dar volumul pierderilor (măcar) putea fi limitat. Și, iarăși, cine e vinovatul?

„Jelania și eroismul” de astăzi pentru atunci, ar fi de desprins în paginile care urmează. Pentru că și cei care au fost în linia I, și cei care au servit desfășurarea luptelor și mai ales cei de acasă atunci, exprimă deopotrivă absurditatea unui război, incalculabile suferințe, viață irosită. Ce noroc de oamenii aceștia, supuși acum unor investigații jurnalistice, care mai pot spune cum a fost, deși niciodată, nimeni și nicăieri nu va putea exprima adevărata tragedie umană.

Cu noroc, ce descoperire universal-valabilă (putem crede că) ar argumenta mai bine decât ce ne mărturisesc oamenii aceștia, sutaviețuitorii...?

Vă lăsăm să descoperiți o realitate a celui timp care vă înfioară astăzi. Tocmai ca să înțelegem de ce avem nevoie de pace și liniște, pentru că inter arma silaent musae, zicea și latinul (dar câte războaie n-au mai fost de atunci!), și până la urmă bătălia vieții trebuie să fie pentru corp și spirit nu pentru cele contrare. Pentru dragoste, nădejde, viitor!!

„A lumii-ntregul sâmbur, dorința-i și mărirea” filozofa M. Eminescu, stabilind exact cauza eternă a evoluției umane și a războaielor: dorințele corpului și năzuința spre bogăție a individului. Dar, de ce n-ar fi mai simplu, mai în pace, mai ieftin, mai profitabil: ad astra per aspera...

Vă înfățișăm dar, suferință, viață și... clare izbânzi jurnalistice care să folosească întru desăvârșire spirituală.

Desen de în al II-lea război mondial

Autor: Corneliu Dudea

Sursa: ZTV.ro

MEMENTO I. ... un autor

Un autor, la rândul lui, parte din istorie. Atestarea documentară din oct.1823, a fruntașului în obște, Ioan Marin, e certitudinea că la 1774 (cartografierea Moldovei de către austrieci) familia aceasta exista și că a găzduit un topograf austriac (despre care Ion Marin-zugravul, tatăl lui Vasile I /n.1912/, la rândul lui tatăl lui Dumitru (= Trică, Ticu), povestea adesea cât de civilizați erau cercetătorii străini pe aceste meleaguri). Harta întocmită și tipărită de austrieci e o atestare a satului și răzeșilor din Giurgiuoana, atunci un centru de comună... cu moară de apă (!) în capătul râpei, lângă apa Zeletinului.

Frații Marin făceau parte din „steagul lui Spiridon” un polc dotat cu arme, cai, steag răzeșesc, și mijloace de comunicare, cu sarcină expresă de a apăra satul de jafuri și răpiri, de a apăra biserica veche (existentă în 1802) sau cea nouă, sfințită în 1861, printre epitropi fiind și un alt Ion Marin. În cimitirul satului se mai păstrează „monumentul” ridicat boierului-ctitor Ghioca, și două cruci foarte vechi, din piatră, care nu mai au nici o urmă de inscripție, probabil, rămase de prin 1802.

Urmașul lui Vasile I, (eroul de la Țiganca), Dumitru/Trică/ a înălțat un monument familiei în 2022, consemnând rădăcina istorică a neamului, ca și în monografia „Giurgioana-Bacău/sat, biserică, oameni”, 2011, ori în „Marin DV-din seva istoriei”, 2019.

Cele peste 62 de cărți tipărite, ziarele, revistele, recordurile naționale și mondiale completează includerea sa în istoria neamului răzeșesc, legat de un sat care pare a nu mai avea mulți ani de existență. Se mai impune precizarea că soții Dumitru și Iulia, au 3 copii în viață, 9 nepoți și 2 strănepoți, în 2024.

MEMENTO II

Momentul zero, Pactul. Finlanda, Istoria secretă, parada comună = Frație otrăvită, Conducătorii României

Momentul ZERO al unei istorii.

Semnătura care împinge balaurii planetari la moartea a prea multe milioane de oameni:

După Ribbentrop, Molotov semnează, Stalin veghează, la 23 august 1939. Peste o săptămână Polonia e atacată și curând distrusă, apoi... masacru și moarte în toată Europa. Și... nu numai!?!

Tot nu s-au înțeles până la urmă și nemții au luat-o pe urma lui Napoleon Bonaparte.

Bătălia de la Stalingrad-Cotu Donului a marcat drumul spre

comunism al unei bune părți din lume.

Cotitura războiului de la Cotu Donului a însemnat cotitură în istoria și viața lumii. ...

...Unde s-a ajuns în România... sub N. Ceaușescu:

*

Ion Antonescu, în Consiliul de miniștri, motivează alianța cu nemții:

„...să nu creadă cineva că mi-s dragi cumva nemții, dar au trecut victorioși prin toată Europa, iar pe noi ne desființau dintr-o suflare și ne luau tot. Ca aliați, eu dau cât mai puțin din avuția țării, inclusiv din petrol, din produsele agricole, mă pot mișca mai liber, pot face mai multe decât sub regim de ocupație. Cu ungerii în spate, ne puteau desființa ca țară. Cu ei, cu nemții, poate, dobândim Basarabia!?”

Mărturie a col. Constantin Mândru, fost ministru
– v. rev. Meridianul Cultural Românesc, nr.18/2019, p.12.

*

Finlanda a facilitat Pactul Molotov-Ribbentrop.

La 8 aprilie 1938 – povestește Sudoplatov – Boris Râbkin, șeful rezidenței NKVD din Finlanda, este convocat la Kremlin, unde Stalin și alți membri ai Biroului Politic îi încredințează oficial misiunea de a oferi verbal guvernului finlandez un pact secret, fără participarea ambasadorului sovietic la Helsinki. În schimbul semnării de către Finlanda cu URSS a unui Pact de Asistență Mutuală Militară și Economică în caz de atac din partea unei terțe puteri, sovieticii ofereau finlandezilor siguranța eternă contra unui război din partea puterilor europene și privilegii economice reciproce pe o bază permanentă. În această ofertă s-a inclus împărțirea sferelor de influență militară și economică din zona țărilor baltice care se aflau între Finlanda și URSS. Guvernul Finlandei a respins oferta, preferând o colaborare cu Germania.

Mareșalul Carl Gustav Mannerheim, președintele Consiliului de Apărare al Finlandei, l-a informat pe Hitler despre pactul propus de Stalin, fără să evalueze consecințele indiscreției sale. Hitler a tras concluzia că Stalin este apt pentru o asemenea abordare cu Germania, din moment ce un pact similar fusese oferit Finlandei. Așa a ajuns Ribbentrop la Moscova, unde a semnat cu Molotov pactul care le poartă numele. Deși refuzată de Mannerheim, oferta sovietică a produs o sciziune profundă în conducerea Finlandei, fapt care va fi speculat de sovietici la încheierea unei păci separate cu Finlanda în anul 1944. Ca urmare a înfrângerii în război, Finlanda a pierdut 22.000 de mile pătrate din teritoriu în favoarea URSS-ului, iar frontiera de stat dintre cele două țări a fost mutată cu mult mai spre nord de orașul Leningrad (azi Sankt-Petersburg) decât prevedea pactul propus de Stalin în anul 1938.

Semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov, în 1939. Molotov, ministrul de externe rus, se află pe scaun, în spatele său este Ribbentrop (în centrul imaginii, cu cravată), ministrul de externe al Germaniei naziste; Stalin se află în stânga lui.

Sudoplatov aduce și detalii inedite privind negocierile

secrete purtate de Stalin cu Hitler în lunile premergătoare invaziei URSS de către Germania. Astfel, la 10 ianuarie 1941, Molotov semnează cu ambasadorul german la Moscova, Friederich Werner von der Schulenburg, un protocol secret prin care Germania cedează URSS-ului, în schimbul a 7,5 milioane dolari-aur, teritorii ale Lituaniei care aparțineau Germaniei, precum și dezvoltarea cooperării economice pe toată durata anului 1941. Alt detaliu inedit oferit de Sudoplatov este acela că în consultările secrete dintre Hitler, Ribbentrop și Molotov privind o alianță strategică între Germania, Japonia și URSS, au fost manifestări care l-au condus pe Stalin la iluzia că va putea cădea la o învoială cu Hitler. Din rapoartele spionilor sovietici la Londra (Philby și Cairncross), Stalin știa că Hitler căuta insistent o formulă pașnică de soluționare a litigiilor Germaniei cu Imperiul Britanic înaintea atacării URSS-ului pentru evitarea unui război pe două fronturi. Asta l-a făcut pe Stalin să calculeze greșit că mai are cel puțin un an până la agresiunea nazistă contra URSS. În sprijinul acestei teorii, că Stalin se baza pe contactele sale personale cu Hitler în a-l convinge să nu atace URSS, Sudoplatov aduce și următorul detaliu semnificativ: în luna mai 1941, Stalin se autonumește prim-ministru al guvernului URSS, iar în declarația agenției TASS privind această schimbare în conducerea guvernului sovietic se comunică publicului larg că Stalin este gata de negocieri internaționale și că el va conduce personal tratativele cu Germania. Toate aceste detalii aruncă o lumină nouă asupra circumstanțelor care l-au făcut pe Stalin să ignore toate avertismentele privind iminenta invazie a URSS-ului de către Germania nazistă.

În toată lumea, și mai ales în Europa se întetește activitatea diplomatică și... crește teama de Hitler (ca astăzi de Putin).
Întreb:

Ce puteau să facă, atunci, conducătorii României, în fața greilor lumii?

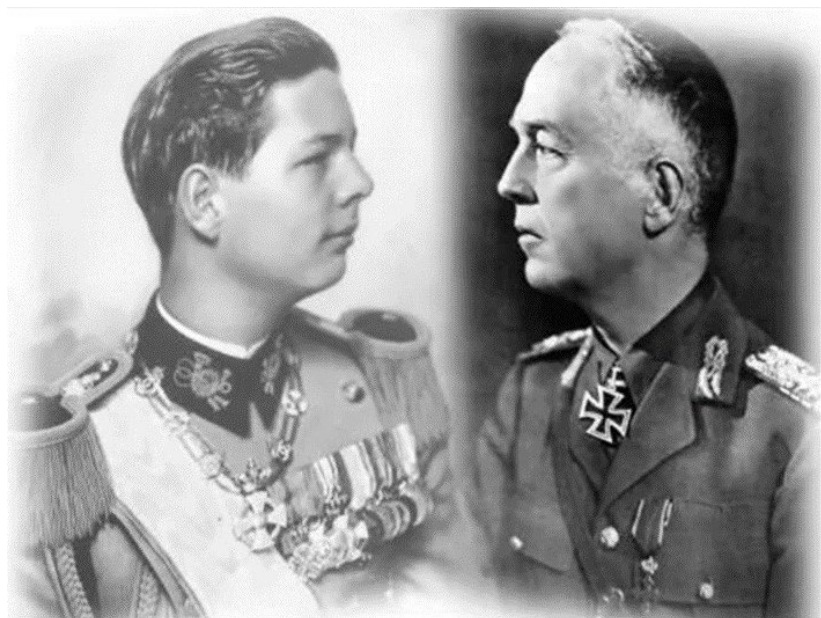
Cum puteau să scape de Diktatul care a înfipt colții ungurești în

inima Transilvaniei ?

În desfășurarea ei istoria impusă de Hitler și Stalin a plantat comunismul în România, că aici nu s-a vrut.

Cât sunt de vinovați cei doi, de holocaust?

Dar de cea mai mare înfrângere din istorie, a armatei române, de pierderile umane, economice și de libertate... cine a fost?

Cei doi care n-aveau ce mai face atunci pentru țară: Regele Mihai I și Mareșalul României, ION ANTONESCU. Niciunul n-a salvat țara de comunism, nici n-a mai condus-o.

Dar... din panopia vitejilor neamului românesc ne lipsește un erou. Încă ! E drept că regele Mihai I a trăit peste 90 de ani, oarecum recunoscut dar nu rege, iar Ion Antonescu a fost executat cu o zi înainte de 64 de ani, fără a fi azi, ce a fost atunci, erou național.

În România timpului lor s-au intensificat pregătirile de război, propaganda antibolșevică și dorința de a recăpăta

Basarabia.

N-ar fi de uitat că Mihai Viteazul, Ion Antonescu, Nicolae Ceaușescu, au fost uciși de propriul lor popor.

Polonia a fost împărțită. Stalin a invadat Finlanda, deoarece aceasta a fost atribuită ferm prin tratat sferei de influență sovietică. Mulți oameni uită că URSS a invadat Polonia din est, doar câteva săptămâni mai târziu.

Parada comună sovieto-nazistă din Brest-Litovsk 22 septembrie 1939

Bardzo smutna piosenka (Cântec foarte trist)

Într-adevăr, trupele sovietice și germane au organizat o paradă comună la Brest, de-a lungul frontierei nou definite.

Ocupația sovietică a Poloniei de Est a însemnat că 200.000 de kilometri pătrați ocupați din Polonia și peste 13 milioane de cetățeni polonezi se aflau sub jugul opresiunii sovietice. Un sfert de milion de prizonieri de război polonezi s-au găsit în lagărele sovietice, nu în cele germane.

Mulți au fost masacrați la Katyn în 1940. Gestapo-ul german și NKVD sovietic au ținut chiar și o serie de conferințe despre cum să coopereze în opresiunea Poloniei ocupate. Alianța a fost atât economică, cât și geopolitică. Volumul comerțului dintre cele două națiuni în perioada 1939-1941 a fost uluitor. Cantități masive de materie primă au trecut din URSS în

Germania nazistă, inclusiv 1,6 milioane de tone de cereale și 900.000 de tone de petrol. Armata fascistă care a invadat Franța, Belgia și Țările de Jos a fost literalmente hrănită cu cereale comuniste. Avioanele bombardiere deasupra Londrei erau alimentate cu petrol comunist.

Ceea ce este acum Republica Moldova, a fost ruptă de România în 1940. Lituania, Letonia și Estonia au fost „date” URSS-ului prin acest acord, care nu avea dreptul să facă acest lucru. Bazate ferm pe acord, aceste trei state baltice au fost

Comandanții Heinz Guderian și Semion Krivoșein privesc defilarea.

anexate cu forța la URSS în 1940. Ocupația sovietică în cele trei state baltice a fost feroce – atât în starea sa inițială din 1940, cât și când au fost reocupate în 1944. Așa a rămas până în 1991.

În tentativa de a anula retrospectiv istoria, însăși existența pactului a fost ignorată timp de decenii. Abia la sfârșitul anului 1989, guvernul Gorbaciov a recunoscut oficial că a existat vreodată.

Pactul ajută la explicarea geografiei politice a Europei de Est până în prezent. A împărțit o mare parte din regiune între Germania și Rusia. Lituania, Letonia, Estonia și partea din

România cunoscută acum ca Moldova au fost „date” lui Stalin în acest tratat. Granițele Poloniei, României, Finlandei și Belarusului sunt afectate de tratat. Karelia este încă în Rusia.

Multe orașe care au fost cândva poloneze se află acum în Ucraina sau Belarus. Negările oficiale ale tratatului de către Rusia nu se potrivesc cu amintirile oamenilor care trăiau atunci și nu se potrivesc cu realitatea de zi cu zi a rezidenților baltici”.

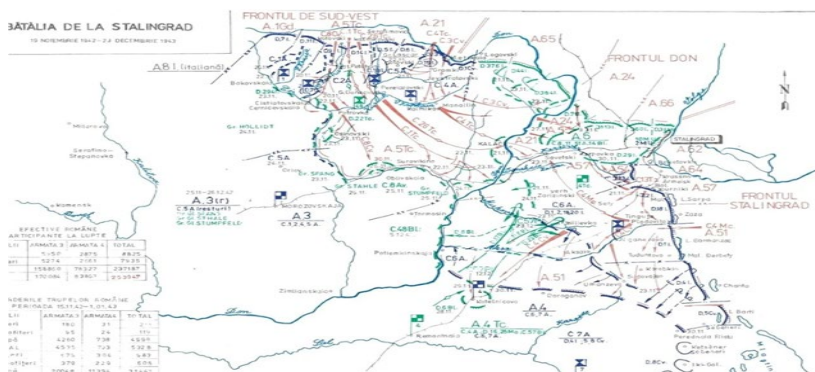
(v. foto – film)

**Acest text a fost reprodus de pe Ziare.com
Istoria secretă: Pactul nazist-sovietic,
pe care Rusia îl neagă și în prezent**

Totuși:

Lăcomia lui Hitler, mereu nemulțumit de împărțirea lumii, inflexibilitatea și lăcomia lui Stalin au condus la declanșarea Războiului împreună și cu România, în noaptea de 21/22 iunie 1941. De fapt, al II-lea Război Mondial a izbucnit la 1 septembrie 1939, la o săptămână după Pact, prin atacarea Poloniei. Armatele lui Hitler și ale statelor aliate = cucerite au înaintat vijelios până la confruntarea cu „generalul iarnă rusească” și a trupelor rusești beneficiare din plin a ajutorului american și englez.

Momentul de cotitură în Război a fost la Stalingrad-Cotu Donului.

Harta bătăliei de la Stalingrad

Foto Historia.ro

MEMENTO III.

Wikipedia: Stalingrad

WIKIPPEDIA:

„**Bătălia de la Stalingrad** din 1942–1943 a reprezentat un important punct de cotitură în desfășurarea celui de-al Doilea Război Mondial și este considerată cea mai sângeroasă și mai mare bătălie din istoria omenirii. Bătălia a fost marcată de neglijare și brutalitate față de populația civilă.

Bătălia a inclus campania de bombardamente aeriene asupra orașului Stalingrad (redenumit Volgograd, din nou Stalingrad) din sudul Rusiei, atacuri terestre asupra orașului, precum și lupte pe teritoriul orașului. A urmat contraofensiva sovietică care, în cele din urmă, a încercuit și a distrus forțele germane și ale aliaților din cadrul Axei din Stalingrad și din regiunea periferică a orașului. Numărul total al pierderilor de vieți umane este estimat aproximativ la 3 milioane. Lipsa unor date mai exacte se explică prin refuzul guvernului sovietic de a oferi cifre exacte din cauza temerilor că sacrificiile ar fi părut prea mari și ar fi demobilizat eforturile de război. Forțele Axei au pierdut aproximativ un sfert din efectivul total de pe frontul de răsărit și

Consecințele bătăliei de la Stalingrad

sursa foto: Historiaro

nu și-au mai revenit niciodată de pe urma acestei înfrângeri. Pentru sovietici, victoria de la Stalingrad a marcat începutul eliberării URSS, luptă care a dus în cele din urmă la victoria din 1945 asupra Germaniei Naziste”.

MEMENTO IV.

Harta României hrentuite

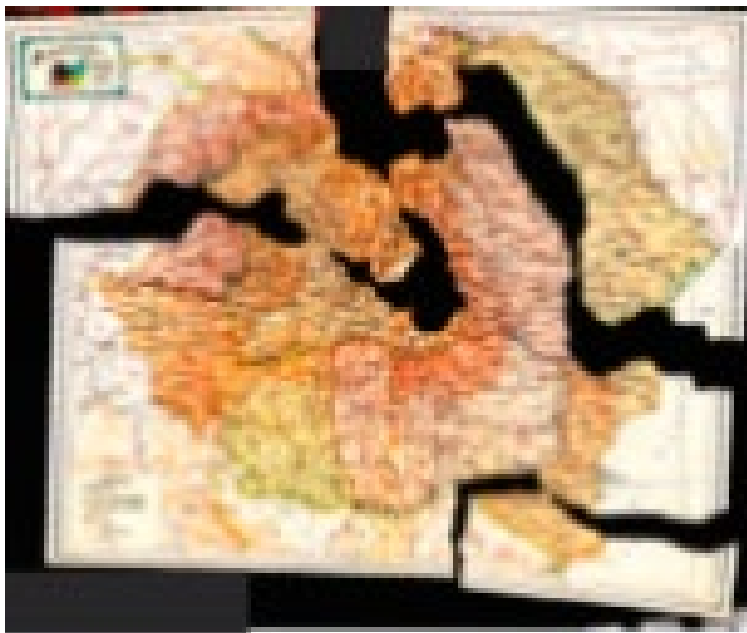

foto: Harta României... hrentuite:

Harta alăturată sugerează, dacă poate, momentul sfâșierii unei părți din România de după Primul Război Mondial, după ce sovieticii au anexat Basarabia. Când Ministrul român a aflat hotărârea lui Hitler a căzut secerat la pământ văzând colțul nemțesc/unguresc pătruns deja în trupul țării. Urmau înțelegerile lui Antonescu și Hitler care au salvat România, pentru că mareșalul i-a dat cât mai puțin mașinii de război bine pusă la punct de nemți, în alternanță cu posibilitatea ca aceștia să-și ia totul ca pradă de război. Cine e rău intenționat nu poate observa că Ion Antonescu a fost un luptător-campion împotriva nazismului, că a salvat viețile multor evrei, mult mai multe decât la unguri sau italieni, de pildă.

Nedreptatea istoriei, marea nedreptate: cel care n-a executat întocmai ordinele lui Hitler și a cruțat mii de vieți ale evreilor

(prigoniți în toată Europa) este astăzi țapul ispășitor pentru holocaust. Nu este real, nu e corect, nu e drept ca cel mai român dintre cei jertfiți pentru țară să fie considerat de o lume neinformată cel mai mare criminal pentru tragedia acestui popor al Israelului în locul vinovatului principal, Adolf Hitler.

Totuși, noi nu ne propunem aici reabilitarea lui Antonescu, ci doar să reconstituim momente covârșitor - dramatice din suferințele românilor tot dintr-o parte a României, căci, Epopeea românilor mai are de așteptat, reabilitarea eroului național Antonescu și mai mult, pentru că, acum la peste 3 decenii de la Revoluție, mai aproape pare reabilitarea lui Nicolae Ceaușescu. Poporul român îi este prea mult îndatorat lui Ion Antonescu să nu-l considere printre marii săi eroi. Țara României include și jertfa acestui fiu, găsit (!) de sovietici criminal de război (1946), iar de urmașii evreilor cel mai vinovat pentru holocaust (în locul lui Hitler, stăpânul lumii, atunci) deși a salvat mii și mii dintre ei netrimitându-i la Auschwitz.

Ale istoriei valuri.

MEMENTO V.

Regele + Antonescu,

Reiterăm: Cei doi care n-aveau putința de a face mai mult, atunci, NICI PENTRU EI, nici pentru țară: Regele Mihai I și Mareșalul României, ION ANTONESCU. N-au salvat țara de comunism, nici n-au mai condus-o.

„Vă ordon treceți Prutul”, la 21/22 iunie 1941, comanda pentru care rușii l-au executat pe mareșal, la 1 iunie 1946, cu „Tribunalul poporului”...

Și mai aspru: Antonescu poartă în spinare holocaustul (evreilor) de care nu e vinovat, drept care nu poate fi acceptat ca eroul național al unui popor: Nedreptate istorică de prea lungă durată.

Într-un război, întotdeauna învingătorii au dreptate, dar:
Învingătorii de atunci, după atâția și atâția ani...mai au dreptate?

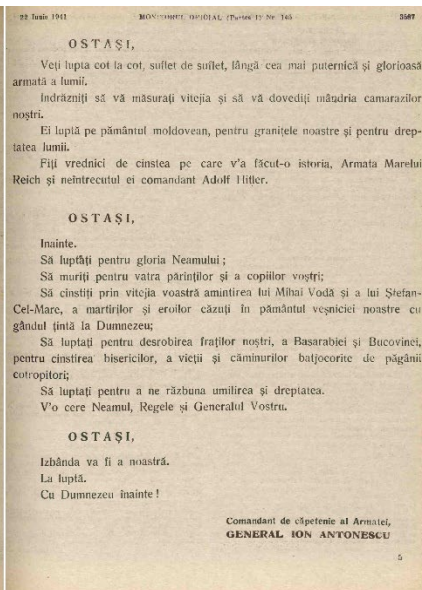
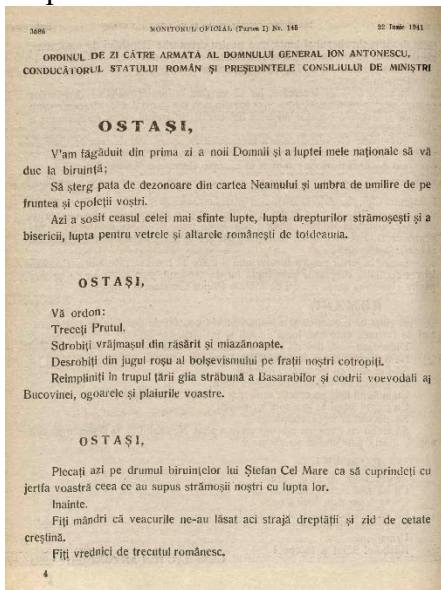

Foto: Wikipedia

A. Război și dragoste

1. Dragoste și nechibzuință

Niște oameni, acolo, și ei...(dar) răzeși.

La 17 km de Tecuci, trecând prin Frunzeasca, pe de-a dreptul doar 14, pe dealul de deasupra satului și apei Berheciului, este Țepu, un sat de oameni gospodari care avea faimă deosebită creată de câțiva fruntași bogați, ca șăful de gară Mândru, proprietar a peste 300 de hectare de pământ, boierul Cincu, mai ales pentru viile sale, și, mai ales folcloristului Tudor Pamfile care plecat de aici publicase peste 30 de cărți, dintre care 16 sub egida Academiei Române. Un sat ca destul de puțin altele din Moldova.

Deși nu era un calic Vasile Cernat nu era un flăcău prea bine văzut nici în Țepu de Sus, nici în Țepu de Jos, nici în Nicorești, deși era muncitor, abil și puternic. Mărunțel de statură îi trântea pe rudă pe sămânță pe toți flăcăii surprinzându-i cu iuțeală și îndemânare. Din familia săracă a lui Leon Cernat, care se dădea rudă cu generalul Cernat, eroul de la Grivița, 1877-78, nici unul dintre cei 3 băieți nu se lua în bețe cu odraslele celor mai înstăriți, nici unul nu se purta mai provocator decât Vasile, care avea 5 clase și era cam bătăuș dar și bun de snoave. Leon avea puțin pământ și nu-și putea ține copiii la școală așa că erau trimiși la muncă fie la boierul Cincu, la șăful Mândru ori la Oiță, Mândru, Chiscop, alte familii mai bogate în Țepu.

La hora de Sfântu-Ilie o remarcă repede pe fiica lui Ion Mândru, Constantina cea ochioasă, cam mândră că urmase niște luni la școala normală la Bârlad, cu zâmbet misterios și purtare sfioasă. Se băgă iute lângă ea, o strânse lung de mână și i se păru că fata îi răspunde la încercarea lui, fie și aceasta foarte timidă și neconvingătoare:

- Ce te crezi tu așa frumoasă, Constantino, crezi că nu mai sunt ca tine ?

- Da, nu te-am pus eu să vii lângă mine, bade.

- Lasă-mă cu bade, când eu mă uit la tine ca la luna cea mai frumoasă. Hai la mijlocul horei, îi spuse după un timp. Și, mai cu voie, mai fără voie o scoase la vedere, o învărti zdravăn, ocazie cu care observă că fata nu prea știa bine nici un joc, dar n-o lăsă, la sfârșit o apropie de sine, de inimă și n-avu împotrivirea ei. Se aprinse imediat.

- Vrei să ne vedem și să vorbim după joc ?

- Da, ce crezi că mi-e frică de tine? Sigur, stăm de vorbă...dar, nu acum, când oi putea eu, nu acum...

Pentru Vasile cel care nu prea avea trecere la fete din cauza sărăciei familiei sale, cuvintele fetei l-au pus pe jar. Zile și nopți, nedormite. Nu se gândea nici un moment la averea Mândreștilor, a fetei de 15-16 ani, rămasă orfană de mamă, retrasă de la școală de Ion Mândru, să aibă grija de casă și muncile ei. Conta privirea ei strălucitoare, fața ca de prin picturile bisericești, silueta înaltă și bine croită, mâinile catifelate, dar mai ales privirea care nu se putea uita. „Ar fi trebuit să aibă o mie de admiratori” gândea el care știa de ea, dar n-o prea văzuse la hora satului până acum. Chiar era frumoasă și inima lui schingiuită de lipsuri și nedreptăți chiar asta își dorea: dragoste. Așa că cele 2 săptămâni până s-au revăzut, el fiind și șofer și sanitar veterinar, parcă au durat o veșnicie. Revederea a fost însă, cu adevărat fericită, pentru că și-au dorit-o amândoi. Dragoste la prima vedere, puternică, chiar prea puternică, generatoare de o poveste ca în filmele moderne.

Era clar că gospodarul și cam ursuzul Mândru nu va privi cu ochi buni apropierea dintre cei doi, aspect bine știut de fată și sub motiv că e prea tânără n-are s-o dea după el. Tot așa, Vasile știa că ai lui sunt prudenți și nu vor să se strice cu bogății recunoscuți de comunitate ca oameni gospodari, cu pământ și acareturi, la care nu prea ridicau ochii, prin urmare nu exista un loc unde să se retragă. Dar între timp, de fapt câteva săptămâni, apropierea sufletească devenea tot mai profundă, amândoi își doreau locșorul lor, al casei lor pe care doreau să și-o întemeieze.

- Fa, Constantină, eu nu mai pot să mă țin departe de tine, găsești cum și ce să facem, că zău, nu mai rezist nici cu gândul, nici cu fapta. Tu vrei să rămânem curați până după cununie și eu ard în flăcări. Hai, fa, să ne luăm...

- Vasile, să nu crezi că simt altceva, dar până la toamnă trebuie să rezistăm, să-i spunem lui tata, să încropim câte ceva, trebuie să trăim din ce muncim.

Toamnă bogată, ploi la timp, destule nunți în sat, câte două, chiar, semn că viața era trăită vijelios. Și cei doi se ascundeau prin lanurile de porumb, prin livada de la Podu Mâțului, pe lângă iaz, pe după dealul lui Cincu. Pe la sfârșitul lui august, de Sf. Ion, Vasile o luă de mână pe Constantina, îmbrăcată de sărbătoare, urcă în deal pe pământul lui Leon, scoase o secere și se apucă de tăiat popușoiul cu tot cu știuleții cu mătasea neagră, până făcu o grămadă mărișoară, mărișoară.

- Hai să-i legăm malduri...

- Hai, zise și fata, care-l privea extaziată, pierdută, fără gânduri, deși nu prea bănuia ce vrea să facă. Munceau cu încordare și cu spor, să răsucescă legătorele și să prubuluiască cum trebuie maldurii. Au uitat de sărbătoare, de lume, erau numai ei doi pe pământ, într-un fel de muzică ce se strecura șagalnic de la hora din sat, ușor amestecată cu sunete nedefinite care le umpleau sufletele și-i amețeau.

- Uite casa noastră de azi încolo, exclamă flăcăul, după ce alcătui din glugă un soi de cameră din coceni. N-am nevoie de nimeni și de nimic, decât de tine. Aici o să lutuim căsuța noastră, și făcu un fel de măsură a unei camere pe locul de unde au strâns cocenii.

Fata n-avu nici un fel de reacție. Era și prea topită după el, dar mai ales spera să scape de corvoada unei gospodării cu de toate: vite, păsări, cai, deci cu munci grele și din ziuă până-noapte. Se însera și se întreba ce-o fi cu animalele, dar știa că tatăl său e acasă. Nu se gândea la urmări, decât că se află împreună cu iubitul ei, într-un loc numai al lor. Când Vasile o

luă în brațe și o ascunse în casa de hlujeni, cu toată frica de a fi dezvirginată, se lăsă în voia bărbatului, care o săruta pe unde apuca iar ea părea a se bucura tocmai de pasiunea năvalnică, fără să aibă senzații feminine ci doar dorința de apropiere și de a răspunde iureșului de săruturi. Se mai trezi puțin când realizează că s-a umplut de sânge pe picioare, pe care n-avea cu ce să-l ștergă. Când văzu pănușile de pe știuleți, desfăcu și strânse câteva și-și puse în ordine curățenia trupului cu ajutorul lor.

Urma o toamnă tare grea, pentru bărbatul născut în 1909 și fata născută în 1915, aceea din 1931, mai era cald afară, dar liniștea nu putea să vină de la construcția de coceni, înlăuntrul căreia își puseseră câte ceva din îmbrăcăminte și rogojini, ca să poată să se așeze și să doarmă. După ce trase doi malduri de coceni ca ușă, Vasile își scoase pistolul cu butoiaș, îl așeză la îndemână și ore bune nu se mai deslipi de iubită.

- De acum eu sunt stăpân aici și tu ești bucuria, nevasta și zâna mea. Îl împușc pe cine îndrăznește să te atingă ! Ai venit după mine și să rămâi toată viața.

De a doua zi începură viața lor nouă, cu împrumut de făină, cu foame, cu subtilizarea câtorva ouă de prin gospodăriile părinților, cu bătălia cu ambele familii, cu hotărârea de a fi ei doi împotriva tuturor. Și nu conta de loc faptul că prin uscare cocenii se strângeau și amenințau cu surparea căsuței lor de început. Nici nu știau să-și spună în cuvinte dragostea, era destul să se uite unul la altul, să se îmbrățișeze...

Norocul le-a zâmbit, când șăful Mândru află de ce lipsește de la serviciul de șofer Vasile, îi dotă rapid cu saltea, oghial, velințe și cearșafuri, ba, chiar îi dădu voie pufnind a râs, să vină cu automobilul pe la „căsuța” pe lângă care au săpat de lut, au adus paie, au cărat o parte din păruiala de lemn, în câteva zile, și s-a oferit să vorbească cu Ion Mândru, vărul său. Faptul era fapt și acum trebuia să construiască ceva, mai ales că Leon Cernat nu se împotrivea. Copiii erau harnici, inconștienți, hotărâți și se vedea dragostea care trebuie pentru o casă ca lumea. În 3

săptămâni, deja se vedeau pereți, dar nu se vedea acoperiș...Cele 2 rogojini din papură erau bune și ziua și noaptea: ziua apărau de soare sau ploii, seara erau întinse pe pământ, mai puneau câte un țolic pe rogojină să nu răcească.

- Știți, ce, măi, băieți, uite eu vă iert dar să veniți acasă că avem de toate la mine, să nu vă chinuiți pe aici, să aveți grijă de păsări și animale...Trebuie să nu-mi ieșiți din cuvânt.

În soarele dimineții cuvintele lui Ion Mândru, păreau a fi iertarea Domnului. Vasile se uită la tânăra, frumoasa și proaspăta femeie, ea, la el, și, în același timp:

- Tată, noi am început casă, aici vom trăi cât a vrea Dumnezeu. Dacă vrei să ne ajuți, îți mulțumim și venim pe la matală. Dar aici avem să facem raiul nostru.

Gospodarul-socru ajunsese repede la vale și apoi în centrul satului, dar chiar și în fața animalelor tot suduia, blestema, și nu se putea liniști. Era clar cei doi erau mult prea hotărâți ca să le poată urni voința. Trebuia să se gândească să nu se facă de râsul lumii, chiar dacă Vasile i-a furat fata. Nu era caz singular în sat și el a făcut cam același lucru cu fosta lui nevestă. Dacă-s așa hotărâți, ce rost mai are să se împotrivescă ?

Trebuia să țină cont și de drepturile răzeșești ale fetei, în obișnuința locului, femeile fiind respectate.

*

Anii care au trecut le-au adus 4 fete în casă, Constantina devenind o femeie tare frumoasă, citită, plăcută, invidiată de tot satul Țepu pentru eleganța în care-și ținea bărbatul, mereu în costum alb, deși în afară de șoferie Vasile deprinsese meseria de veterinar pentru care era foarte solicitat, și de vânător, drept care-și cumpăraseră mai multe arme de vânătoare, iar pistolul cu butoiăș nu-i lipsea.

Își întemeiase prietenii foarte durabile, bineștiindu-se că vânătorii știu să țină secretele de toate felurile. Așa că nu lipseau de loc petrecerile vânătorești cu vânatul adus de prin împrejurimi (iepuri, potârnichi, căprioare, ș.a.) sau porumbei, pentru că avea

în permanență vreo sută în porumbarul casei. Constantina era o gazdă desăvârșită amabilă, prietenoasă și mai ales respectată, deși Vasile era adesea cuprins de gelozie. Până la mobilizarea pe front, ca șofer, viața familiei Cernat s-a desfășurat în limitele cele mai normale, într-o uniune familială exemplară.

Numai că bubuitul tunurilor de la Frunzeasca (8 km) era prea aproape și prea tulburător...

Vasile și Constantina Cernat

*

2. Alt Vasile, alt fel de dragoste

Comuna Giurgioana avea satul cel mai mare cu veche origine răzeșească, cu aproximativ o sută de familii, cam 350 de locuitori, cu pământuri, păduri, imașuri, tradiții și obiceiuri, evident și cu destule drame necunoscute în afară. Ca peste tot în țara românilor principala bătălie a tinerilor era pentru pământ, avere, zestre, fetele având rolul pasiv de a fi cerute, pentru că părinții lor hotărau cu mare autoritate.

Mărioara popii Gheorghe Popa din Hanța Deal fusese dată de nevastă lui Costică Buhnilă, un tânăr mai înstărit, de treabă și gospodar. A făcut 3 copii cu acesta, dar apoi el s-a îmbolnăvit de tuberculoză și a rămas nu numai cu cele 7 hectare de muncit ci

și cu grija celor 3 copii mici în spate, cu o gospodărie pe care cu greu o administrase și până atunci. Mai ieșea ea pe la hore, mai făcea repede cei vreo 3 km până la părinții Caterina și Gheorghe, dar devenise roaba pământului și a copiilor. Așa că, atunci, într-o seară când se trezi la ușa ei cu Vasile a Rusandei Marinoaia, cu care nu mai vorbise decât de 2-3 ori, deși erau vecini, rămase și mirată și plăcut surprinsă. Îl pofti în casă, apoi la masă și reuși să-i scoată încruntarea de pe chip. N-au chefuit, doar au vorbit de una de alta, au observat că se înțeleg ușor, și apoi el era cunoscut ca om muncitor și hotărât. Se simțea cu mare putere și forță de muncă dar n-avea unde, oricum la văduvă n-a lucrat cu ziua niciodată. În sat se simțea mic și nebăgat în seamă oricât ar fi fost de bun la socoteli, mereu umilit de lipsa de pământ și mereu visând la un alt statut printre consăteni. Ca un trăsnet luminos căzură vorbele bărbatului:

- Fa, Mărioară, eu am venit să stau de tot la tine. Nu-mi pasă de fel ce va spune lumea... nici ai mei. Vreau să ne luăm, zise el nu prea hotărât și cu capul în pământ.

Tăcerea lungă, lungă, păru a fi calea de înțelegere: el bărbat înalt, spătos, cu chef de muncă, ea ceva mai mărunțică, iute la treabă, sătulă de singurătate și greutăți cu gând că nu merită să dea cu piciorul la ocazie. La Vasile nici nu se gândise vreodată. Era prima după atâția ani și uitase că e încă tânără. Au stat mult față în față, fiecare cu gândurile lui, și doar către ziuă îi scăpă:

- Da, nu te dezbraci să vii încoace... că mâine avem de treabă. Vreau doar să nu mă faci de râs în sat și să fii bărbatul casei că toți avem nevoie de tine, și eu și copiii. Dacă vrei să fii gospodar, ai cu ce, noi muncim, vrem să trăim mai bine cu toții. Tata o să fie de acord, mama nu, dar eu te vreau ca om și ca bărbat.. hai, ce faci, vii ?

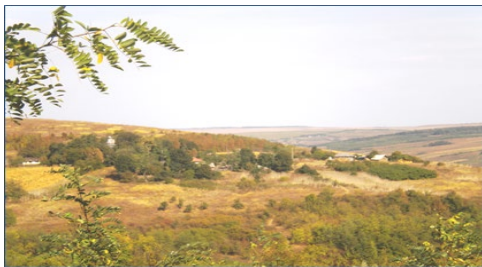
Cam aceasta a fost și cererea de căsătorie, și logodnă, și începutul unei căsnicii îndelungate, oarecum dintr-o înțelegere respectată, sigur generată de patima pământului pe care ambii l-au apărut până la colectivizare, cu care și-au crescut și căsunit toți

copiii. Cele două rânduri de copii ai Mărioarei au beneficiat de aceeași creștere, de ocrotirea ambilor părinți, iar starea de normalitate era întreruptă de bătăile crunte pe care i le administra bărbatul, mai ales că ea nu voia să tacă, așa, ca stăpână, „n-a învățat să-și țină apa-n gură” cum se spunea; totuși familia Gheorghe Popa nici nu voia să audă ca ea să plece de acasă, ori să se bage între ei, mai ales că au fost atenționați că acum toți au un stăpân; un singur stăpân. Li s-au născut doi copii care au murit de foarte mici, doar fata Antonia de 4 ani trăia, când a fost concentrat în Război, la începutul lui 1941, iar Mărioara era însărcinată cu alt copil, pe care Vasile îl voia cu disperare băiat, ca să-i poarte numele. Ce-i drept, Mărioara îl mai învinuia uneori pe Sălică pentru că ar avea „ghișmânde”, adică i-ar fi alergat ochii după vreo catrință care stătea pe lângă popicari, și nu numai în Giurgioana.

Satul Giurgioana din comuna Podul Turcului, Bacău

Gândul războiului indus adânc în creier de bubuiturile tunurilor, mai toată ziua, le întuneca îndeajuns mințile.

Și, apoi, era tradiția răzeșească să aibă urmași băieți buni de luptă. În satele răzeșești din acel timp exista o atmosferă specifică generată de un fel de superioritate îmbinată cu semeție inclusiv în relațiile cu stăpânirile. Oamenii nu erau nici boieri, nici săraci, nici oșteni, nici țărani-văcari, nici proști, nici deștepți, dar aveau un fel de conștiință specială că nu-s supușii nimănui. Până în 1947-1948 ei se țineau de „polcul” organizat din vechime, cu respectarea unor datorii cetățenești și a bunei orânduiei în sat, de păstrarea unei panoplii (pe o scoarță de căruță) cu unelte de luptă sau de semnalizare și comunicare. Starostele V. Chirug încă nu devenise „primar”, ca nume, dar era respectatul conducător al comunității.

3. RĂZEȘII ȘI RĂZEȘIILE, o lume dispărută.

a. RĂZEȘII... și, răzășiile... („de ieri, de alaltăieri”, că azi, nu mai sunt)

răzēs (răzeși), s.m. – Înv., în Mold., țăran proprietar, boiernaș care aparținea unei colectivități de oameni liberi care nu plăteau impozite și datorau numai sprijin militar. În 50 erau cam 50.000. – Var. rezeș, rezaș, răzaș și der. Mag. részes „coproprietar”, de la rész „parte” (Cihac, II, 523; Rosetti, BL, IX, 72-9; Rosetti, Mélanges, 381-8). Alte explicații sînt mai puțin convingătoare: din sl. reža „parte” (Densusianu, GS, IV, 409), care este același cuvînt mag.; din tc. erzeș „copărtaș la un teren” (Philippide, II, 378); din lat. radius „hotar” (Giuglea, Dacor., I, 496); din pol. rycerz < germ. Ritter „călăreț” (Nandriș, RF, I, 325-9). Der. răzeșie, s.f. (proprietate); răzășesc, adj. (de răzeș); răzeșime, s.f. (mulțime de răzeși); răzeșită, s.f. (nevastă de răzeș). (Dicționarul etimologic român).

Din păcate, astăzi, în 2024, nu se mai vorbește sau scrie în nici un fel despre această categorie de moldoveni cu dublă calitate, de oșteni și de lucrători ai pământului primit de la domnitori, cu rang social.

Răzeșia ca stare socială a existat până în 1961, la înfăptuirea colectivizării.

Satele răzeșești au fost tocmite și împrăștiate pe cuprinsul întregii Moldove stefaniene, deci și în Basarabia, întrucât organizarea statală urmărea existența unui sistem superior de comunicare și acesta se făcea prin căpităniile de plai, adică acei plăieși puși să vegheze la trecerea chervanelor cu mărfuri, la mișcarea boierilor, a oștilor și a invadatorilor și să le semnaleze prin combinația celor 3 focuri pe care le aprindeau pe cele mai înalte culmi de dealuri sau munte (în 2 ore se știa la Suceava, despre cine a trecut granița, Dunărea, Prutul, Milcovul, munții; pentru vremea cu ploi, zloată, ceață era cornul, buciumul, biciul mare, țignalul, cu semnale dinainte stabilite). A doua componentă era „oastea cea mare” adică răzeșii (un fel de mici boiernași) conduși de regulă de boierii cu moșiile apropiate și, evident mai mari, care-și numeau stegarii (păstrători de steag) și „căpitani de ceată”.

Am putea nominaliza mai multe asemenea localități

moldovene, dar ne-am oprit la câteva sate de unde avem informațiile cele mai sigure ori trăiri personale: Călimănești, Giurgioana, Țepu.

Deși satul Călimănești pare să fie atestat în 1439, înainte de a se urca Ștefan cel Mare pe tron (1457), la data aceea nu se putea discuta despre răzășie ca stare socială, adică o pătură mai înstărită, mai organizată din sate, ci doar după 1457. Giurgioana e atestată în 1528 (Mărtinești) dar avea o viață socială foarte fermă. Evident, categoria are multe similitudini cu situația moșnenilor munteni și pandurilor din Oltenia, cu a celor mai înstăriți din Ardeal, poate cu aceea a cazacilor lui Bogdan Hmelnițki din Ucraina, cu decenii mai târziu. Răzeșii erau legați de pământ mult mai bine decât a procedat, tot mai târziu, Mihai Viteazul, pentru că Domnitorul Ștefan i-a recompensat pe bejenarii veniți de pretutindeni să lupte, ei având hrană și îmbrăcăminte, arme și probabil ceva de cheltuială, asigurate, dar nu erau lefegii propriu-zis pentru că urmare a rezultatelor în slujba domniei și mai ales în lupte, erau recompensați cu pământ și lăsați să-l lucreze. Cei mai destoinici primeau chiar și ranguri boierești.

Răzeșii, nu erau boieri ci o categorie superioară prostimii (țărani cei mai săraci, proști = simpli, nu cu sensul de azi) care se distanța de țărani cultivatori de cereale (atunci, grâu, mei, părinc, orz, ovăz), crescători de animale, vite, cai, oi, capre, porci, aceștia în turme mănate la jir, adică în pădurile de fagi, care produceau un fruct asemănător castanei, sau nucilor, mai mic și bun pentru îngrășat animale, sau la ghindă, fructul stejarului. Încă puțin timp după Războiul al II-lea Mondial, mai exista o asemenea preocupare țărănească în Moldova. E de la sine înțeles că o mare atenție se acorda creșterii cailor, deși oastea cea mare a răzeșilor avea ca „armament” ghioaga (eventual ghintuită, adică, bătută și în cuie din fier, alamă), țăpoiul, secera, furca și mai ales coasa) și era o oaste ușoară cu căciulă, cojoc, chimir, cămăși din cânepă, rar in, ițari, opinci.

Pâlcurile acestea erau conduse, ca și satele, de un staroste, aveau în componență exclusiv moldoveni, țigani fiind considerați doar slugi, aveau o ideologie proprie, cu semetii, atitudini, drepturi transmise prin cutumă, doar unele pământuri se obțineau prin uric domnesc. Adesea li se atribuia o OCINĂ pe care o împărțeau între ei, după poruncă domnească. Polcurile răzeșești aveau steaguri proprii, purtate de un stegar (multe nume, Stegaru) și erau împărțite pe grupuri mai mici numite „steaguri”, toate cu disciplină și obligații ostășești, cu știința de a se bate în luptă, cu organizare de autoapărare: toate satele răzeșești aveau „poarta țării”, adică locul pe unde se intra cu învoire pe țarina proprie a comunității cu un paznic de margine, permanent. Pe culmile înalte erau acei căpitani de plai cu focurile de semnalizare în pază.

Așezările lor erau la adăpostul natural al dealurilor și pădurilor, cu izvoare de coastă, ca cel de la Bogdana – Vaslui, Călimănești-Vaslui, Giurgioana - Bacău, Țepu - Galați. În afară de sălașurile proprii, la început bordeie săpate în pământ, de la bun început se stabileau locuri de bun comun ca drumurile, imașurile, izvoarele, pădurile dar mai ales lăcașurile de cult, bisericile mai mult sau mai puțin fastuoase. Biserica de la Mărtinești-Giurgioana exista în 1528, când satul e atestat. Satele, mai mari sau mai mici erau tocmiri serioase și pe durată lungă, cu urice care nu se puteau anula de nici un domnitor nou.

b. Economia sătească:

Casele erau construite economic din păruială = pari verticali bătuți (împregnați) cu lut galben sau pământ negru amestecat cu paie, acoperite tot cu paie, stuf, coceni, așezate cu o anume știință pe căpriori din tei sau alte materiale lemnoase; ca acoperișul să fie ușor, mai ales pe vreme de iarnă sau pe ploaie când paiele luau apă multă, erau cât mai țuguiate, să curgă apa repede. Podul era cea mai sigură magazie sau locul de pus carnea de porc la afumat. Podelele și tavanele se făceau din scândură, dar cel mai adesea podeaua era din lut galben peste care se

punea, pentru căldură, un țolic sau rogojină, rar, blănuri. Salteaua umplută cu paie, plapuma (oghealul) din material textil umplut cu lână spălată, perna din fulgi de găscă sau rață, pe paturi țesături din lână, bumbac, in, canură, borangic. Încălzire cu sobe din lut galben, cu un singur fum, cărămidă roșie, mai încoace, teracotă; s-au adoptat și sobe din tablă sau butoaie din tablă în anii din urmă. După sobă era cotruța unde se refugiau copiii la căldură, sub sobă era locul de depozitare a lemnelor. Existau și cuptoare mari cu dublu scop: copt pâinea, plăcintele, fiert sarmale, copt mălaiul și loc mai cald pentru cei în vârstă sau reumatici. Existau scaune (scăunele) cu 3 picioare din lemn și masa rotundă tot pe 3 picioare împrejurul căreia se așezau toți ai casei, la masă unde se tăia mămăliga cu ața și se împărțea egal la toți. Claca era principalul mod de a se construi (sau prăși, secera, toarce) repede, deci o casă se ridica în câteva zile la ceamur (pus lutul cu paie între scânduri) sau la păruială cu un grup de săteni, la clacă. Purta numele de casă doar dacă avea acoperiș.

De obicei o casă avea două odăi cu sală (tindă) pe mijloc, într-o cameră spre miazăzi să locuiască stăpânii, în cea de nord, amenajare pentru sărbători (odaia). Se complicau lucrurile când erau copii mulți, pentru că altfel stăteau toți în cameră și abia atunci se puneau paturi în tindă, sau în odaie, ori se construiau chilere, bucătării, alte dependențe.

De regulă o gospodărie era împrejmuită cu garduri din coajă de tei, din scândură, din sârmă ghimpată, din spini (porumbari), cu parii la 3-4 metri, din salcâm sau stejar care creau o incintă. Împrejurul casei era țărcul pentru vite, capre, oi sau păsări, într-o parte nordică se construia un ocol = construcție cu pereți subțiri netencuiți, cu/sau fără beci. Beciul era frigiderul casei și nu prea lipsea nicăieri. Și în acest interior se înțărcuiau viței, miei, iezi, porci, se puneau cuiburi pentru ouătoarele casei, nu lipsea ieslea pentru plasarea hranei animalelor.

Gunoii de grajd era absolut întotdeauna depozitat la o

distanță de ocol, să fermenteze, iar în mranita obținută se semănau ciuperci. Nu lipsea din vreo gospodărie ciupercăria casei, cu producție ieftină, aproape permanentă și de aici vorba „ce, mănânci ciuperci” adică vorbești mult și fără valoare de comunicare, sau e minciună.

De altfel, din gospodăria țărănească nu lipseau nici bostanii, folosiți la hrana animalelor iar semințele erau pentru consum (excepțional dezinfectant), tot cu vorba „mănânci bostan” adică vorbești mult și degeaba.

Deci ciuperca și bostanul, alături de ceapă, usturoi, pătrunjel, mărar, ridichea neagră, fasole, făceau parte din alimentația de bază și, prin aportul de zinc din semințe erau helmintice (dezinfectante) naturale. Că și atunci erau limbrici, oxiuri, păduchi, rapăn, sau ale micoze luate de la animalele neîngrijite. Pentru cai, antraxul era cel mai mare pericol, deși nici vitele mari nu erau scutite, și atunci se tratau cu „fital”, o păpușă din cârpe împregnată cu gaz (petrol lampant) implantată în „pestelca” vietății bolnave (coama de sub botul animalului până la picioarele din față).

Alături de casă se închipuia o chimniță, beci acoperit cu lozbe de lemn tare, peste care se punea pământ și iarbă, în care se păstrau la rece, temperatură constantă, butoaiele cu vin, bostanii albi sau roșii, sfecla, ridichile negre, florile (iarna), unele cereale care nu trebuiau să încolțească. De regulă erau puse sub cheie, care chiar pe tocul ușii de intrare, trebuia să aducă aminte de temperatura constantă, deci ușă încuiată. Bătălia cu șoarecii era purtată de pisici sau/și capcane, iar în exterior de arici.

La intrare exista o lampă de vânt, într-un cui, iarna și vara, pe o poliță lumânări, iască, amnar și scamă pentru semnal sau foc.

Niciodată nu lipseau căzile, butoaiele, botele, cămile de lemn, linguroaie, căuș, covată, pâlnii, țevi, teici, pentru apă, necesare pentru băut oamenii și animalele.

Satul de odinioară

sursa foto: ioncoja.ro

(Am insistat puțin, tocmai pentru că aceste informații sunt ca și pierdute astăzi, nici ca denumiri nemaexistând în vocabularul actual).

Șoproanele erau construcții oarecum sezoniere, dar de fapt anexe gospodărești permanente, la mică distanță de casă, sau lipite de ea.

c. CULTURA ȘI ISTORIA răzeșească.

Școlile s-au înființat mai târziu, înspre vremurile noastre (după anul 1803), alte locuri cu rol de instrucție și educație decât bisericile, nu existau (N. Iorga: „școli de lătinie și slavonie”). Atunci inventivitatea populară și-a creat aceste adevărate instituții cu acest rol.

Prima „instituție” era **familia**, și în special mama. Tatăl trebuia să alerge pe afară și la muncile grele (și la oaste), femeia trebuia să asigure atmosfera casei, îmbrăcămintea și buna creștere a copiilor, chiar torcând, melițând, țesând, cântând, mulgând, măturând. Ea nu avea primire în grupuri de bărbați.

Erau familii numeroase în sat și atunci copilul avea o mai largă bază de învățatură și educație. Lipsind orice urmă de discriminare valoarea educativă maximă era legată de cultul muncii ca sursa de trai mai bun sau visurile eroice hrănite din

plin prin legende, basme, lirica populară, teatrul folcloric, participare la oaste. Erotica vârstelor este un capitol foarte interesant ca motor social, alături de chemarea pământului.

Banca minciunilor nu lipsea aproape niciodată și nicăieri, cât mai spre mijlocul satului, unde se adunau localnicii cu mari, cu mici și sporovăiau despre „câte în lună și în stele” și-și puneau la încercare posibilitățile creatoare prin glume, jâții, taclale, ghicitori, povești, legende etc., etc. Că aici se înfiripau idile sau se desfășurau înfruntări uneori cu ghioagele era și asta adevărat, dar aici era sfatul bătrânilor la putere și cam întotdeauna erau ascultați (că și aceștia aveau copii și puteau impune disciplina cu ajutorul lor). Prin apropiere mai era o popicărie și un medean unde să mai încingă vreun joc, iar copiii „jocuri și joace”, cadrilul, oina, aruncatul la țintă, trânta, tragere cu arcul, aruncatul cu barda sau bila. Pentru vânătoare: arcul, pușca, șoimul, capcana. Dar, în lipsa aparatelor de radio, a televizoarelor sau altor mijloace de informare (ca astăzi) comunicarea orală era la cea mai mare cinste, dar nu singura. Știau limbajul clopotelor, al cornului, știau să stoarcă informații de la trecători și călători, să interpreteze semnele cerului, limbajul păsărilor (mai ales pentru meteorologia populară), comportamentul animalelor. Banca minciunilor era un important loc de creație folclorică, aici era toată libertatea de spirit.

Sărbătorile de peste an erau marcate și prin prezență și prin cântec, joc, elemente de ritual, care s-au mai păstrat în paralel cu tipicul și rigoarea din biserică, impuse de preoți. Dacă Sărbătorile de An Nou și Crăciun, până la Bobotează erau (și sunt) recunoscute oficial, la celelalte sărbători era desfășurare liberă, socializare, petrecere cu tot ce implică asta. Bunii gospodari, „lainici”, realizau adevărate petreceri de muncă la prășit, secerat, treierat, cules bostani și coceni. Bineînțeles, copiii făceau parte dintre participanți, inclusiv la bruma de cunoștințe militare.

Șezătorile și clăcile țineau de obișnuința muncii în comun, de comunicare, apropiere sufletească, intenții matrimoniale, spor în gospodărie și mai ales erau teren competițional pentru mințile agere. Nici un scriitor român n-a uitat să le evoce.

Clacă la tors, în sat

sursa foto: Mesagerul de Neamț

Nunțile, botezurile, înmormântările erau principale elemente de umanitate și comunicativitate. Tocmai de aceea bisericile erau recunoscute pentru rolul lor de mediatore și înlesnire a desfășurărilor social-tradiționale.

Dacă la **sărbătorile de peste an** puteau exista improvizații, „buchiseli” bătăi, răpiri, zurbe sau întâlniri întâmplătoare, cele de mai sus erau ceremonioase, sobre, cu respect suplimentar și prilejuri de împăcare între cei certați.

Nu credem că exista vreo o preocupare specială pentru viață duhovnicească și biserică, și nici un cult permanent al istoriei, când analfabetismul în rândul populației era la marea sa putere. Dar, în Moldova n-a lipsit niciodată cultul strămoșilor și al eroilor locului, legendele istorice, pentru că trebuia întreținut spiritul patriotic și de castă: modelul eroic.

Totuși:

Până prin preajma celui de al doilea Război Mondial, răzeșii dețineau unelte de luptă tradiționale puse la îndemână pe un perete de șopron: buzdugane ghintuite, sulite, ciomege cu gămălie, coase, seceri, pistoale, țăpoaie, fluiere, țignale, cornuri de mărimi și sunete diferite, ba și un fel de zeghe căptușită cu piele pentru bătăliile impuse de situații sau de năvăliri, ori de hoți și alți vrăjmași. La „poarta țării”, adică la capetele satului stăteau mai întotdeauna păzitori și vestitori, ca niște vajnici apărători permanenți care să dea alarma, prin clopotul avut la îndemână, corn, fluier, bici. (Depun mărturie că am apucat din acele vremuri, la Giurgioana și nu cred că lipseau la Călimănești sau alte sate răzeșești).

Mai precizăm că organizările răzeșești erau destul de ferme, respectate inclusiv de bătrânul care ținea (tezauriza) măsura prăjinii sau stânjenuului prin palmacul său, ori RĂBOJUL așezării (o scândurică de aprox. 1 metru, lată de 10 cm și groasă de 3-4, pe care era încrestată cu cuțitul întreaga istorie cu oameni, copii, averi, pământuri prin semne speciale, la care nu aveau acces copiii). Răbojul era arătat satului anual la întocmitul stânelor (23 aprilie, Sf. Gheorghe sau 21 mai de Constantin și Elena), și la spartul stânelor, 26 octombrie= Sf. Dumitru, ca semn că nu s-a încrestat ceva în el și se completa cu oamenii de față. Răbojul (răbușul) era legea satului. Uricele domnești cu pecețile în ceară roșie erau cu sfințenie păstrate de bătrânii satului, în special de staroste.

Istoria răzeșimii românești este, încă, o pagină neexplorată deși oastea lor era la baza victoriilor domnești: vezi, romanul istoric Neamul Șoimăreștilor, și alte scrieri, ale lui Mihail Sadoveanu. Ei alcătuiau „oastea cea mare a țării” pregătiți să sară la porunca domnească sau să-și cultive în liniște și îndărătnicie pământul, ori să fie recunoscuți și apreciați crescători de animale și mai ales de cai. Mai încoace și cultivatori de viță de vie, indigenă, „candel”, **1001, nohan,**

țartțără, vinuri pe care să le vândă la târguri, la Adjud, Bârlad, Iași sau chiar la Brăila și Galați, formând caravane cu pază și arme de foc, bune și pentru întrajutorare.

Alte industrii locale:

Apicultura (în buduroaie), vânătoarea, cultura plantelor, zootehnia.

Industria teiului, mai larg, a lemnului, teiul cel sfânt pentru țăran, merită un plus de atenție pentru rolul său special în viața răzeșilor.

Teiul sfânt eminescian: Poetul nepereche a cântat frumusețea și binefacerile arborelui care e mai reprezentativ pentru noi decât ar fi „codrul frate cu românul”, din sumedenie de motive. În primul rând că de milenii de când există zumzetul albinei, florile de primăvară ale pomilor, păpădia, lucerna, floarea soarelui, salcâmul și teiul au constituit baza meliferă a unei populații vestite pentru producția de miere cu vestitul mied (rachiu cu miere) ca sursă de putere și vitalitate. Teiul sfânt a fost o realitate mereu vizibilă, deși poetul îl vede prin prisma florilor, a miresemelor, a umbrei pe malul lacului cel albastru (eventual cu flori de nufăr) în timpul celei mai pure iubiri, a celei mai viguroase manifestări umane, chiar și ca longevitate (culesul la tei durează aproximativ o lună, deși e tare capricios).

Teiul era cel mai folosit arbore în economia țărănească: din scoartă se făceau garduri, acoperișuri, îngrădiri de toate felurile, din „beligă”(strat subțire între coajă și lemn) se făceau frânghii și otgoane, din lemn tot felul de căpriori și scânduri dar mai ales tot felul de obiecte folositoare în gospodărie: căușe, covată/coveți, cofe și cofițe, căzi, țevi, leagăne, paiul de chibrit, teici, butoaie, catapetesme și orice alte obiecte sculptate. Frunza era folosită pentru hrana animalelor și pentru cântatul din frunză, floarea pentru ceaiuri (cele mai utile la răceli sau tratamente diferite), dar mai folositoare pentru albine ca bază meliferă. UMBRA de tei e cea mai sănătoasă dintre toți arborii care se cunosc: dacă de la umbra de nuc omul se alegea cu o

tuberculoză, datorită clorului în exces, somnul lucrătorilor de la umbra de tei n-a îmbolnăvit niciodată pe nimeni. Și animalele alegeau umbra de tei sau de carpen.

Pentru acele timpuri „corobenele” (scorburile) lor erau de mare folos pentru păsăret și animalele mici...

Pădurile de tei au salvat multe vieți în timpurile de mare secetă, frunza fiind comestibilă pentru tot soiul de animale. Să nu uităm că lemnul acestuia e bun și pentru foc.

Chiar dacă în acești ultimi ani ai secolului trecut s-au importat plopii, platanii, castanii, umbra teilor de pe străzile orașelor rămâne cea mai sănătoasă, iar rezistența lor la intemperii e proverbială. Pentru tot neamul românesc teiul e însoțitorul de la începutul istoriei sale și până astăzi.

d. Alte meserii și preocupări răzeșești:

Sericicultura (creșterea viermilor de mătase), țesutul borangicului,

Prelucrarea laptelui, cărnii, fructelor, inclusiv a celor de pădure.

Rotăritul și potcovitul, fierăria, lemnăria, morăritul.

Cânepa și derivatele ei, inul pentru fibră și sămânță, ulei,

Prelucrarea pieilor de animale, croitorie, construcții de case.

Țesătorie, covoare, scoarțe, lengerie, ciubotăria, confecționarea hamurilor.

Numai că orânduirile sociale i-au îndepărtat rând pe rând pe răzeși și de locul natal și de meseriile tradiționale. Rândurile despre ei, care pot urma, adică firul existențial, trebuie să înceapă însă cu cei vechi, din timpul domniei lui Ștefan cel Mare, credem noi, și se subțiază (către al doilea Război Mondial) până la dispariție (în 1961, încheierea colectivizării agriculturii în România, încă...nesocialistă).

Onorantul titlu de răzeș (= răzăș) apărut totdeauna cu mare îndârjire, a fost de mare autoritate timp de secole și însemna în primul rând un bun gospodar, serios și om de mare nădejde, dintr-un sat cu mare grad de independență socială, o categorie

socială esențială pentru românism.

Până la urmă, și asta apărau românii în acest război.

Răzeșimea nu mai este astăzi „o lume de demult” ci o lume cu totul dispărută.

e. ... Tradiție vitejească

Vasile făcea parte ca răzeș din steagul Giurgioanei condus de Spiridon Marin, dar concentrat la Frunzasca – Tecuci era doar infanterist, adică pifan, adică alergător cu ranița, muniția, mitraliera în spate. Singurul lui mare avantaj a fost că fiind mare în picior, și-a găsit ușor bocanci și obiele care să-i înlesnească alergarea din timpul instrucției.

Normal, răzeșii au marcat pozitiv istoria țării.

Viața ostășească nu l-a surprins prea mult pe giurgiuonean, pentru că era obișnuit cu unele exerciții militare, știa să tragă cu pistolul (că avea acasă), și era tare obișnuit cu munca grea de țaran la câmp.

Grupa lui ieșea mereu frunzașă la instrucție și era prețuit și pentru forța cu care căra materialul militar și pentru propunerile ori soluțiile de depășire a unor situații grele în teren. A fost înaintat în grade repede, mai ales că războiul bătea la ușă. Ca militar mai întindea câte un poker, popa prostu, șeptic, sau alte jocuri de cărți, încât uita că aproape, la câteva zeci de km. avea casă, nevastă, copii, pământ și animale. Și visuri.

Din punct de vedere mental, ca și toți camarazii săi, era intoxicat cu o ideologie a morții și de ură împotriva „borșovicilor” care mâncau la cazan în colectiv și se culcau cu femeile alandala fără frică de Dumnezeu și fără morală, care ne-au răpit Basarabia, pentru care recuperare trebuie să-și dea viața dacă Dumnezeu nu-l va ocroti.

Răzeșul din Giurgiuoana, crescut într-o atmosferă patriotică și războinică, purtător de steag în polcul lui, nu avea nici mari probleme cu spinăritul mitralierei, dar avea destule cu găsierea bocancilor sau moletierelor, pentru că purta la picior nr. 46, altfel spus, unde călca, se vedea. Avea un optimism molipsitor, poate

pentru că se știa cu ceva avere, avea copii, avea nevastă muncitoare, încredere în viață pe care o transmitea și celorlalți camarazi.

Era un „antiborșovic” foarte convins.

Vasile Marin, cu câteva zile

înainte de asalt.

B. COMBATANTII.

4. La orizont: ȚIGANCA...(Vă ordon, treceți Prutul)

Pregătirile de război erau mai mult decât evidente și toată lumea era intoxicată prin propaganda timpului, să se năpustească asupra hidrei cu capete multiple, comuniste, „Bolșevicii” erau întruchiparea răului din lumea întreagă, antihriștii, demolatorii credinței ortodoxe, cei care propovăduiau nu numai munca în colectiv ci sexul comun în familii multiple, adică fără de lege, mâncarea la cazan și desființarea familiei și desființarea bogăției. Societatea comunistă așa cum o percepea românul simplu și analfabet (doar 44% știau carte, oficial, dar în mediul sătesc ar fi fost un procent de 3-5%) însemna o ideologie unică, desființarea religiei ortodoxe, renunțarea la tradiții și obiceiuri, pregătire ostășească oficială. Despre bolșevizare nu se discuta decât cu teamă și revoltă generată de condamnarea acestor practici. Doar într-un punct păreau a avea punct de vedere comun: băutura, la mare rang și printre românii care organizau frecvent întreceri cu paharul, cel care învingea într-o asemenea confruntare era mult mai respectat: „Vasile a Mărioarei a băut o căldare de vin și i-a lăsat sub masă pe ai lui Costică Bălan, ba, a mai urcat și pe casa în două ape cu masa în dinți și cu două găleți pline pe ea.”

Cu adevărat, la nunți, fiecare se vrea remarcat cu ceva. Unii reușeau mari performanțe coregrafice, cu jocuri populare vechi și noi, de mare virtuozitate. Nu se cunoștea valsul, polca, sau alte „jocuri de la Paris” dar „Bringhineaua”, „Mătura”, brâul, sârba pochilor, trecerea pe sub sfoară, tragerea cu arcul sau cu pistolul, erau prezente în arsenalul distractiv al satului. La evenimente din familie și de Anul Nou se întreceau în jocuri cu măști sau cadrilul, leoca, bâza, țigăneasca, fecioreasca, cu semnificațiile lor. În sat erau 2 viori, o cobză, țambale, țitere, multe fluiere și cavale, destule dobe, în raport cu berbecii care se tăiau, nu se cunoștea pianul sau alte instrumente de oraș dar erau câteva

cimpoaie la care cântau câțiva mai vârstnici.

Erau însă foarte multe fete și femei care cântau cu vocea cea mai frumoasă din lume, li se adăugau mai puțini tineri și bărbați care, de regulă erau ruși de muncă. Nu se cunoșteau amantlăcuri sau adulterini, deși tineretul continua distracția până târziu la banca minciunilor. Vasile a lui Costică Bufnilă a dormit în același pat cu Ioana lui Dorin, orfană de mamă, cam o jumătate de an și s-au împărțășit cu trupurile, doar după ce au hotărât să se căsătorească.

Numai că în preajma verii s-au auzit din ce în ce mai clar și mai tare tunurile de lângă Tecuci, s-au auzit și văzut avioane de diverse feluri, iar după cele de bombardament îngheța sângele în vine.

Ziua în amiaza mare când se auzeau bine tunurile, oamenii rămâneau tăcuți și îngrijorați, fără prea mult chef de viață. Tineretul, fără școală chiar la 16 ani, făcea premilitară săptămânal cu puștile din lemn, bețe și ciomege, învățau să meargă în coloană, erau puși să care greutăți, se organizau întreceri cu cai: „Trebuie să ne apărăm țara de bolșevici...” Cei mai aprigi erau bătrânii satului. Cei mai indiferenți erau cei gata să primească ordine de încorporare, viața de oștean fiind necunoscută, ne-voită, și apoi, ca odată dus în război, cine să mai spere că scapă cu viață sau sănătos de pe câmpul de luptă. „Țară, țară, vrem ostași”, dar carne de tun, părea a fi sloganul timpului. Că de unde ceva mai bun dintre neștiutorii de carte? Și cântecele patriotice erau difuzate mai ales prin intermediul școlii, dar și la premilitară, sub conducerea învățătorului de la școală.

Când a primit ordinul de încorporare, Vasile Marin I și-a zis că nu mai scapă, că el fiind mai mare de statură, pe el îl vor găsi gloanțele inamice mai întâi. Când a primit în dotare mitraliera, era chiar bucuros.

- „Soldat Marin să ajungi erou al neamului pe câmpul de luptă; să nu uiți idealurile noastre de la marele Traian și Decebal, că moartea pe câmpul de luptă este visul oricărui român. Să fii

brav și viteaz” i-a glăsuț învâțătorul-locotenent, comandant.

Nu prea era el încântat de înălțarea în gradul de sergent cu această ocazie, pricepând lesne că în orice luptă ar veni, mitraliorii sunt cei mai vânați de lunetiști, că funcția proaspătă îi aduce alte nenorociri, dar nu putea să refuze, mai avea și mândria de a fi mai bun ca ceilalți, mai avea percepția că fiara bolșevică vrea să-i ia pământul pentru care a acceptat să se însoare cu o văduvă bogată cu copii și cu mulți ani mai mare ca el. Realiza că doar pentru pământ a trăit până acum. De fapt Vasile era îndeajuns și corect prețuit pentru că știa carte, că era foarte bun la socoteli, era echilibrat și cerebral. În plus era cam mereu câștigător la cărți; la trageri și la poker, cât nu se juca pe bani. Și la popice. Împovărat de grijile gospodăriei și lucrul pământului, aproape că nu regreta chemarea sub arme, deși îi rămâneau acasă cei 3 copii ai Mărioarei (Vasile, Constanța, Gheorghe), Antonia, fata lui, și nevasta borțoasă. Se mângâia cu gândul că poate veni mai ușor acasă de la Frunzeasca-Tecuci, așa ca într-un marș forțat. Oricum nu putea face nimic, își lăsa pământul și gospodăria și trebuia să se supună... norocului.

Niciodată însă, n-a scăpat de grija pământului și de frica... tunului.

Monumentul ostașului român de la Țiganca

*

5. În București, se destăinuie un colonel.

La București era destulă fierbere politică. Din Consiliul de miniștri ai României, aspecte și realități confirmate de un ministru..

După ocuparea zonei petroliere a Ploieștiului de către Armata Germană, în urma înțelegerilor de toate felurile ale timpului, ei fiind aliații românilor care trebuiau să-și redobândească părți amputate din teritoriu și în special Basarabia. Nemții au instituit un regim de ocupație cu care să disciplineze pregătirile de război, deși urmarea a Pactului Ribbentrop – Molotov, extinderea convenită de cei doi miniștri de externe ale celor mai mari puteri europene care și-au împărțit continentul prevedea că vesticii se opresc la Prut.

Înainte de Mareașalului Antonescu nu crâcnea nimeni, mai ales că avea de partea lui pe „polițaiul”- general Cristescu de la care afla tot, și pe Mihai Antonescu. În vreme de război, trebuia să fie bine informat și așa s-a întâmplat (se afirmă că știa de tratativele de la Cairo, Helsinki sau Oslo în preajma lui 23 august 1944).

Constantin Mândru din Țepu-Tecuiului a fost înaintat la rangul de colonel și numit

Ministru-adjunct al Sporturilor. În 1963 trăia într-un apartament plin de cărți pe strada Bateriilor 50, din București. Tânărul D.M. a urcat cu ceva temeri Dealul Mitropoliei, știind că foștii miniștri și ofițeri sunt intens supravegheați și prizoniți de organele de partid și mai ales de cele de stat, drept care nu se aștepta la vreun succes al vizitei sale, acceptate aproape imediat pentru că... provenea de la Țepu

Trupe aliate în al doilea război

Sursa foto: allwordswor.com

și cerceta viața lui Tudor Pamfile, folcloristul. Fusese instruit de un alt mare folclorist Adrian Fochi ce și cum să întrebe, ce să ceară. (Rememorări, de după 1961:)

- Bine v-am găsit, tovarășe Mândru, vă rog să mă iertați, sunt din Țepu, soția mea este neam de-al Mândreștilor... zise cam pe nerăsuflăte.

- Bine, bine, ia mai întâi loc, nu te servesc cu nimic pentru că n-am, poate cu vreo carte, dacă...Și în mijlocul casei și pe rafturi din scândură negeluită erau mormane de cărți, și manuscrise, proaspăt hrentuite de un control recent din partea miliției.

- Vă cer respectuos scuze, țin să vă asigur că nu-s vreun fel de spion, socrul meu e arestat politic, mă interesează mărturia despre Pamfile, în legătură cu care pregătesc un doctorat, și, ceva, câte ceva despre Dvs. ca ministru.

- Ce să-ți spun, îmi scriu memoriile, n-am pensie, trăiesc din ce mai vând dintre cărți, iată pe colecția completă (era unica, a aflat pe urmă) a revistei ION CREANGĂ am primit 300 de lei (o jumătate de salariu). Bine că am reușit s-o vând. Pe la Țepu n-am mai fost de mult, că m-au arestat și pe mine, m-au umilit și bătut, nu mai pot munci...

- Domnule Mândru, vă rog să mă lăsați să notez (nu existau mijloace de înregistrare) cam în ordinea următoare pe care v-o propun, pentru că vă solicit aducerile aminte: Pamfile, familia lui, ministeriatul Dvs.

Bătrânul, acum cam încovoiat, se așează pe povestit, după ce încropi un ceai din niște frunze care păreau de mușețel. Parcă se simțea mai acasă, mai ospitalier, cu paharul în față.

În aproape 3 ore fostul cetățean din Țepu de Sus povesti cum a urmat Școala militară ca și Pamfile, cum a absolvit o facultate, cum a fost remarcat de Maniu, prin ce mediu s-a mișcat, ascunzând cumva implicarea în viața politică și anticomunism. N-a avut de loc viața ușoară nici ca ministru în Cabinetul condus de Ion Antonescu, pentru că acesta era foarte riguros, extrem de

muncitor, ordonat, clar, arareori afectuos. Prima descriere a reacționarului, a trădătorului de țară, Ion Antonescu cum tot citise DVM din presa și literatura oficială, nu semăna de loc cu ce povestea gazda.. Cel puțin episodul în care mama, Maria Antonescu îl implora pe rege să-l grațieze și acesta nu putea din cauza sovieticilor care l-au răpit și dus la Moscova, de unde a venit cu condamnarea în plic, parcă a schimbat cu totul imaginea.

- Să știi că a fost UN MARE PATRIOT !

- Dar, s-a aliat cu Germanii, a vândut petrolul românesc, a atacat Uniunea Sovietică...

- Cred, zice Mândru, că răspunsul său în Consiliu, când i s-a reproșat alianța cu Germania este clar: „să nu creadă cineva că mi-s dragi cumva nemții, dar au trecut victorioși prin toată Europa, iar pe noi ne desființau dintr-o suflare și ne luau tot. Ca aliați, eu dau cât mai puțin din avuția țării, inclusiv din petrol, din produsele agricole, mă pot mișca mai liber, pot face mai multe decât în regim de ocupație. Cu ungurii în spate, ne puteau desființa ca țară. Cu ei, cu nemții, poate, dobândim Basarabia !? Trebuie să mergem cu ei până la victoria finală”.

- Sunt năucit de aceste precizări, ați fost de acord?

- În unanimitate, toți am căzut de acord, de aceea n-au existat trădători din acest Cabinet, nici după tortură. N-a greșit nici cu țigani, nici cu evreii, primii trădau imediat pentru că asta-i nația lor, iar jidanii au fost cei mai crunți dușmani. La Odessa au provocat un carnagiu între soldați, de nedescris. Bolșevismul, ei ni l-au adus.

- Dar la Cotu Donului, ce a fost ?

- Dacă izbutea blitzkriegul soarta lumii era alta.

Întârzierile au fost benefice pentru ruși. I-au mai ajutat și americanii, apoi englezii. Eu n-am fost pe front, acolo, ci în alte zone, dar am discutat toate aspectele cu puțin înainte de arestarea lui Ion Antonescu. Mare patriot, ofițer român și conducător de stat adevărat. Vezi, că, dacă mă torni la Securitate, fac 10 ani

pentru ce ți-am spus.

Tânărul rămas perplex abia avu timp să precizeze că a venit pentru biografia lui Tudor Pamfile.

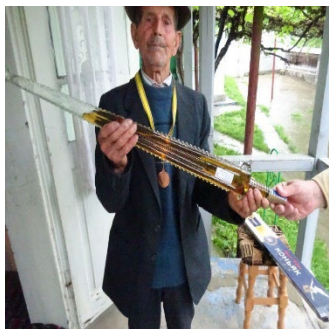
- **Încă nu e timpul să scrii sau să vorbești despre această mare valoare națională.** Face parte dintre exploatare, pentru că a fost locotenent colonel în armată (murise în 1921) și a avut moșii, chiar la Țepu. Prețuit de Academie, care i-a tipărit aproape toate cărțile a fost un erou în primul Război Mondial. Să scrii cu R mare, că atunci s-a format cu adevărat Statul Român, sub regele Carol era un început, cu întregitorul Ferdinand românii au reușit. Totuși, iată, îți dăruiesc 5-6 reviste ale lui Pamfile, (ION CREANGĂ) chiar revista Tudor Pamfile, din 1928. Despre Război, aș vrea să mai discutăm și altădată. Știi că mai trăiește colonelul Ion Pamfile, fiul ? Pe strada aviator Andreescu nr.14.

- Domnule Ministru primiți, vă rog, mulțumirile mele, pentru tot ce mi-ați spus și pentru curajul Dvs.

Și, era în plină prigoană dejist-socialistă (!).

*

6. Crește un aprig combatant, Nică Paiu

Nică a lui Dumitru Paiu din satul Soci, comuna Miroslavești era mărunțel de când se știa, subțirel și vorbăreț, chiar dacă uneori încasa câte o bătaie bună de la goblizanii satului care-l trimiteau să le întoarcă oile sau să le adune vacile de pe lunca râului Moldova. Tatăl său era de o mare blândețe, și, oridecâteori copilul i se plângea îl sfătuia să evite apropierea de asemenea tineri violenți. Așa că Nică a crescut cu priceperea de a se îndepărta de violență și silnicie.

În preajma Războiului a participat la pregătirea premilitară și chiar îi plăcea să alerge pentru că-i depășea pe cei mai mulți și să mânuiască „pușca” adică un ciot de lemn nici măcar vopsit pe care-l considera arma care să-l apere, deși n-a tras măcar un glonț până la încorporare. Devenise mai puțin comunicativ și „chetros” la aplicațiile fizice ale premilitarilor. Îi plăcea armata.

Era mare nevoie de carne de tun, așa că nu împlinise anii când s-a trezit în uniformă, a învățat traiul printre camarazi, să mănânce la gamelă, să sape tranșee, să poarte ZB-ul, ca tot pifanul. Era cel mai iute la instrucția de front, sprinten și gata să sară la atac și să execute ordinul formulat de comandanți. Rămăsese fără o iubită în sat și, nu-l prea dă râma dorul de casă, dar era un oștean destoinic fără a se îndesa la misiuni și fără a avea grade pe umăr. A trebuit să se maturizeze repede, să se

obișnuiască și mai repede cu suferințele vieții de soldat, iar la aproape 21 de ani să fie martor și actant la roata istoriei de pe 19 noiembrie 1942, la Cotu Donului.

A fost martor la vestita aruncare în aer a Garnizoanei din Odessa, cu moartea a câtorva sute de români, în special ofițeri, și a auzit și înțeles cât de crunte au fost represaliile ordonate de general care i-a strâns pe aproape 2000 de evrei amestecați cu mujăci partizani, i-a dus într-o clădire de lut a unui colhoz și de la nivelul solului s-a tras cu mitralierele până n-a mai rămas

vreunul viu. „Bine le-a făcut, mama lor de trădători...” La înțelepciunea celor 100 de ani ai săi combatantul de pe câmpul de luptă s-a oprit, deși avea mai multe de spus.

A parcurs cu batalionul său, pe jos, peste 1000 de km până la Cotu Donului, unde l-a prins, pe un frig năpraznic, contraofensiva sovieticilor pe 19 noiembrie 1942.

„Luptele de la Cotul Donului și Stepa Calmucă din cadrul bătăliei de la Stalingrad reprezintă cel mai mare dezastru din istoria militară a românilor. Peste 150.000 de soldați lăsați fără armament corespunzător și fără echipament de iarnă au fost pur și simplu spulberați de blindatele și trupele rusești.

Bătălia de la Stalingrad, așa cum a fost cunoscută seria de lupte, pe frontul de est din cadrul celui de-Al Doilea Război Mondial, s-a desfășurat în vara, toamna și iarna anului 1942 (și 1943). A fost una dintre cele mai sângeroase și cumplite bătălii, de fapt, a însemnat începutul sfârșitului pentru Germania Nazistă, dar a consemnat și cea mai mare gravă înfrângere a armatei române din întreaga sa istorie militară. Numai la Cotul Donului și în Stepa Calmucă, românii au pierdut peste 150.000 de soldați, jumătate din efectivele aruncate de mareșalul Antonescu în ofensiva asupra URSS, dirijată de forțele germane. România, la începutul celui de-Al Doilea Război Mondial, se afla între ciocan și nicovală. O țară mică, devastată de amputările teritoriale din 1940, aflată între doi giganți din punct de vedere militar și politic. Mai precis între Germania Nazistă și sateliții ei, dar și URSS, mereu dornică de a transforma teritoriul României într-o țară socialistă aservită regimului bolșevic de la Moscova. În acest context, România, dominată de personalitatea mareșalului Ion Antonescu, cel care deținea de facto frâiele puterii, a decis să devină aliată a Germaniei lui Hitler. Decizia a fost luată atât fiindcă URSS era considerată o amenințare mai mare, dar și fiindcă Hitler, interesat de zona petroliferă a României, i-a aruncat momeala potrivită lui Ion Antonescu”.

„Cel care a vorbit lui Antonescu despre apropiata campanie

din Est a fost mareșalul H. Göring. Potrivit agentului secret „Starșina” al serviciului sovietic de spionaj, „Göring în cursul ultimei sale întrevederi cu Antonescu (5 martie 1941 — n.n.) i-a cerut 20 de divizii pentru participarea la acțiunea antisovietică”. Dacă informația agentului este corectă, se explică de ce Antonescu nu s-a arătat surprins când Hitler, la întvederea din 12 iunie 1941 de la Munchen, l-a informat, fără a-i preciza data, că a optat pentru soluția militară în raporturile cu URSS.

Deși, cum s-a arătat, în planul de operații, era prevăzută participarea armatei române la campania din Est, Hitler, abil, a spus că, spre deosebire de Anglia, care, susținea el, cere altora să-și verse sângele pentru ea (referire la trupele din dominioane și colonii!), el nu solicita concursul militar al României: „Führerul așteaptă — citim în nota de conversație, redactată de interpretul lui Hitler — doar ca România să facă tot ceea ce este în propriul ei interes, pentru a înlesni desfășurarea acestei confruntări. El (Führerul) poate de pe acum să-l asigure pe Antonescu că, după încheierea conflictului, România va primi despăgubiri (Entschädigungen), care, în ceea ce privește Germania, nu vor avea nici o limită teritorială”, scria Florin Constantiniu în ”O istorie sinceră a poporului român”(text de pe internet, fără pag.).

7. Spre Țiganca.

Sau... prima grozăvie în Război, înainte de Cotu Donului .
Sau, 1020 care „mai vorbesc” după moarte!

Înainte de toate precizări importante:

- Ordinul „pentru România Mare, vă ordon treceți Prutul” a fost dat telefonic de Ion Antonescu de la un capăt al peronului gării din Zorleni, la celălalt mișcându-se neliniștit regele Mihai I. Excludem alte presupuneri.

-Informațiile noastre sunt din surse directe: sergentul Marin Vasile, mitraliorul cu benzile cu cartușe pe piept, mitraliera în

mână, baioneta la șold, care a trecut primul Prutul pentru a crea
acel cap de pod necesar pentru mișcarea trupelor, și, sergentul
Vasile Cernat, șofer și comandant de pluton în Armata a IV-a,
autorul salvării celor 61 de români din încercuirea de la Cotu
Donului. Ambii cu câte 3 decorații pentru eroism.

-Documentarea la fața locului, cu rezultate nesigure, totuși,
după 77 de ani de la fortărea Prutului; am considerat-o ca altă
sursă directă.

-Simpozionul Național EROISM ȘI JERTFĂ PENTRU
ȚARĂ, de după inaugurarea Parcului istoric de la Fălciu –
Bogdănești, din 23 iunie 2018, Fălciu, la Centrul Cultural, cu
participarea unor forțe intelectuale de calibru din România și
Republica Moldova, a întregit creativitate, simțământ patriotic,
realitate percepută ca un moment unic din Istoria României.

- Urmăriți o „istorie afectivă”, cu valorificarea amintirilor.

Duminica Tomii: Nici nu era întuneric, nici nu se vedea bine ceva din curtea unde rațele măcăiau și găinile săreau pe sol. Într-o cameră din casa de țară cu 3 odăi, pe un pat din scânduri având mindir umplut cu paie, Mărioara urla de durerile facerii, „asistată” de fiica sa Constanța de 11 ani, care nu prea știa ce să facă și era tare înspăimântată de țipetele mamei, pentru că moașa satului, baba Lisaveta, nu era acasă și degeaba s-a tot dus Vasile-fiul după ea, că mama lui tot singură se zbătea urlând, și tot sprijinindu-se de laturile sau de spătarul patului, tot svârcolindu-se, a provocat surparea scândurilor cu tot cu mindirul rupt și paietele au curs pe pământul lutuit dar curat. La zgomotul făcut de prăbușirea patului a fost slobozit în viață, în paietele de ovăz, și copilul care va purta prenumele de Trică, deși nașul său de peste câteva luni, Dumitru Tătărăscu a insistat să fie trecut în acte Dumitru. Ar fi fost 28 aprilie 1941, când lumea se pregătea pentru al doilea RĂZBOI.

Primul său țipăt a fost odată cu prima geană de răsărit, între noapte și zi. În semiîntunericul accentuat nu se putea desluși dacă mai era cineva în curte, dar zorii zilei își trimiteau geana luminoasă dinspre răsărit, când Vasile l-a auzit țipând și a înțeles de nașterea noului său frate. După asemenea dureroasă zbatere, chiar dacă era la a 6-a naștere, Mărioara gemea înăbușit, ușurată, lăsând pe Constanța să ridice boțul de carne însângerată, un fel de arătare roșie, și să-l bage în covata plină cu apă caldă, după ce cu un cuțit de bucătărie îi tăie mațul (ombilicul) pe care îl înnodă să nu se infecteze. Fusese învățată din timp ce are de făcut, ba, mai primise sfatul ce să facă dacă lehuza murea la nașterea aceasta care fusese parcă mai grea ca la ceilalți copii – 3 băieți și 2 fete – dintre care mai avea fetele și 2 băieți, toți trimiși în chilerul de după grajd.

Vasile și Tudora Marin, la
nunta fiului Gică

Era, însă primul băiat cu Vasile, bărbatul de al doilea, acum aflat militar-concentrat la Frunzeasca, lângă Tecuci, unde era și un important poligon de instrucție pentru artilerie și infanterie. Tunurile se auzeau bine la Giurgioana, unde năștea Mărioara.

Peste 51 de zile (noaptea 21/22 iunie 1941, ora 02:00) armata română trece Prutul, pentru întregirea neamului, la ordinul lui Ion Antonescu dat de pe peronul gării Zorleni. Primul mitralior care a trecut râul Prut a fost sergentul Vasile Marin I,

rănit la Țiganca, și singurul scăpat dintre cei 11 ai plutonului. Uniforma militară în 1941 Vasile Marin I (foto). Constanța zicea des: „Tu ai țipat prima dată când a apărut o rază de soare”. (V. CARTEA: Giurgioana – Bacău, Sat – Biserică...)

Giurgioana se cutremurase de Duminica Tomii când Vasile a Mărioarei venise cu mitraliera acasă la botezul primului său băiat, botezat Dumitru la insistențele gospodarului Dumitru Tătărescu cel care-l botezase. Când a aflat că are băiat, și că-l încreștinează pe 25 mai, gospodarul mobilizat aflat la unitatea militară de la Frunzasca, prima stație de cale ferată de la Tecuci spre Bârlad, unde mai toți se ascundeau sub pământ, aici fiind o clădire imensă cu etaje subterane, de bucurie a anunțat că lipsește o noapte (riscând să fie declarat dezertor) să-și vadă nevasta și copilul. Avea de parcurs până în 30 de km și călare nu părea o distanță mare. Olteanului Roibescu i se făcu un fel de milă și îi făcu semn din ochi, că ar fi de acord, dar nu știe nimic. Pentru că se pregăteau intens de asalt aveau drept la o învoire de 24 de ore. Numai că Vasile a luat cu el și pușca mitralieră, sub motiv că sunt hoți pe drum, și pentru a nu i se observa lipsa.

Așa se face că ajungând acasă, chiar în toiul pregătirilor pentru scăldătoare, l-a chemat și pe Ghiță Chiorcea cu armonica și cobza lui și rapid s-a dezvoltat o petrecere pentru mai tot satul. Era câmp verde, florile pomilor fructiferi sfințeau aerul, încă nu se trecuse salcâmul, se zbicise bine pe vârfurile dealurilor pe unde erau drumurile atunci. Cum în băătăură erau și animale și păsări, iar în beci peste vreo mie de litri de vin, n-a fost decât îndemnul de a jertfi un berbec, un curcan și câteva găini. Vasile nu se însurase din dragoste cu Mărioara, dar aceasta era tare gospodină, avea în sprijin și cei 3 copii mărișori din căsnicia anterioară, avea peste 10 ha de pământ, cal, car cu boi, vaci cu lapte, oi; ce, mai, gospodărie bine întocmită chiar dacă se simțea lipsa bărbatului mobilizat pentru front.

- Hai, cumetre Dumitru, adă-ți și vecinii, l-am chemat pe frate-meu Liță, sor-mea Chiraca, pe mama, am trimis după bădia

Ilie și moș Iacov la Strâmba, hai să ne întâlnim oleacă, mâine-poimâne plecăm pe front și nu știm care ne mai întorcem. Măcar că mi-am văzut feciorul ... să-l vedeți și voi! Și să aveți grijă de familia mea.

- Bine, Silică, dar nu te superi că venim cu mâna goală, că nu prea avem cu ce.

Cam pe înserat oamenii s-au strâns rapid, ca la clacă și au și ajutat-o pe Mărioara care numai cu fiică-sa Constanța n-ar fi prididit. Vecinii buni se văd și la necazuri și la bucurii, mai ales că se mai găsea de plească un păhăruț de rachiu, o cană de vin. Ș-apoi mirosul de berbec fript, cobza lui Chiorcea i-au îndemnat a petrece cu toată plăcerea, până la urmă uitând de pruncul care mai chirăia în covată. De el se preocupa cel mai mic dintre copiii Mărioarei, Gheorghe, de 11 ani, care-l legăna și-i vorbea. Vasile, de 14 ani, se ocupa de berbec, Constanța de 12 ani pregătea pentru copt aluatul. Totul, la foc automat pentru că nimeni nu bănuia de venirea lui Vasile de la Tecuci.

Vorbele s-au legat repede, au mai venit încă vreo câteva femei și fete, unele cu bărbații lor și chiar s-a încins de o petrecere pe cinste. Au urmat felicitări și închinări (toasturi), Ilie era tare bun la cuvântări, cu chiote și voie bună s-au apropiat de miezul nopții. Datina era ca la astfel de petreceri să se tragă cu pușca și cu pistolul, mulți giurgioneni având astfel de armament.

- Ia, ascultați, fraților, zise și Vasile, proptind mitraliera de prispă. Urmă o rafală, apoi o alta mai lungă, și alta. Oșteanul se cherschelise puțin și se dădea important, așa că până la urmă consumă o cartușieră întreagă.

Pârâitul nemaiauzit până atunci al mitralierei, în liniștea satului, adică în momentul în care s-a fracturat petrecerea, a stârnit pe toată lumea care s-a strâns repede, înfricoșată, la școală, adică chiar lângă casa lui Vasile a Mărioarei, în vârful dealului, lângă școala clădită în 1904. Mitraliera le-a adus aminte că se pregăteau de război... și, petrecerea s-a spart. Cam dezumflat, cum mijeza de ziuă, „clisoi” cum era poreclit,

mitraliorul a urcat pe cal și dus a fost, evident la Frunzeasca unde a ajuns în răsăritul roșcat al zilei de sfârșit de mai...

A urmat canonul instrucției distrugătoare, care să-i fortifice pe soldați, să le inoculeze sentimentul morții iminente pentru țară și rege, care-i făcea să uite de viața civilă, de dragoste, de altceva decât de băutură, pentru că primeau zilnic o rație de alcool.

Zilele treceau tare repede pentru pifanii cazați în cele 3 etaje ale unității militare de la Frunzeasca, adică 3 nivele deasupra, vizibile, celelalte 3 sub nivelul pământului, într-un fel de bunker apărut de bombardamente, unde erau și magaziile cu alimente și bucătăria. Toată curtea imensă era trasată în carouri pe unde să se resfire plutoane, companii, și unde se aduna regimentul. În partea de sud, înspre hangarul cu avioane cândva, din apropierea șoselei naționale Mărășești-Tecuci și lângă Gara de nord, pe unde se și realiza intrarea tehnicii de luptă, acum era plin de tunuri de diverse categorii, puteri de foc sau proveniențe, în special nemțești și cehoslovace. Erau câteva obuziere de 120 care băgau groaza în infanteriștii care le vedeau și care le făceau viața tunarilor foarte grea.

Infanteriștii cărau avan tehnica ușoară de luptă, dar, dacă la început și cele 4 kg ale ZB păreau grele, pe la începutul lunii iunie 1941 puteau cânta în voie cu mitraliera și benzile de cartușe în cruciș pe umere, și nu mai țineau prea mult cont nici de bătăături, julituri, diverse vânătăi, pentru că trebuiau să învețe mai multe cântece ostășești, trebuiau să fie pregătiți pentru moartea glorioasă. Aproape nu mai aveau timp de vreun pokerăș, și unii erau mari împătimiți ai acestui joc de societate. Până acolo încât își jucau averile și nevestele, ca să numai punem îmbrăcăminte și bijuteriile foarte puține pe care le purtau cu ei. Firesc mai izbucneau și conflicte cu puterea unor focuri de paie.

Că viața lor valorează destul de puțin, le reamintea bătaia scurtă a tunurilor care-și aruncau obuzele spre câmpul de la Mărășești și de-a lungul Siretului, unde se construiseră mai

multe biute pentru apărarea de gloanțe sau explozii.

Cum rachiul era cam întotdeauna la îndemână, soldaților le prindea bine câte o băută zdravănă, cu o concluzie, mai mult optimistă: „ard-o focul viață”; sau „mâine poimâne mor și copilul meu n-o să mai știe de mine”, „măi, nu-mi pare rău decât de nevastă, eu... cum o vrea Dumnezeu”, „poate dă domnul să scăpăm de cumpăna asta...”

Cu toate că ofițerimea să străduia să-i îndoctrineze cu evidentă ștearsa față ortodoxă a propagandei oficiale, prevalând mai mult autoritatea lui Ion Antonescu față de regele-copil și neîntărcat. Mareșalul era perceput ca șeful oștirii și cel chemat să ne elibereze Basarabia de sub ruși și să-i apere pe români de „borșovici”. Nici nemții nu prea erau băgați în seamă deși erau vecini de aliniamente și încartiruiți prin sate. Se schimba macazul când era vorba de organizarea lor, de tehnica de luptă, de rigoarea sarcinilor; atunci, erau camarazi într-o acțiune supranațională și respectați. Dușmanul comun era Stalin și bolșevicii lui.

Trupa nu era prea mult pusă pe filozofie: erau trimiși la război și nu avea cum să mai scape. Când plutoanele, companiile, regimentele s-au pus în mișcare către trenul special din Gara de Nord-Tecuci, îngrijorarea era la cotele maxime dar nu și un soi de optimism de tipul „dacă vrea Dumnezeu o să scap”, urmat de cruci largi cu mâna sau cu limba.

Distanța Tecuci-Bogdănești-Fălciu (circa 120 km) n-au parcurs-o în marș (nu pe jos) pentru că fiind trupă de asalt trebuia păstrată viguroasă și relativ odihnită. Deci, cu trenul până la Zorleni, lângă Bârlad, unii la Murgeni, tot așa pe linia șerpuitoare printre dealuri până la Epureni, de unde, noaptea, peste dealuri și râpi de-a dreptul, au ajuns în avanposturi lângă cursul Prutului, printre niște mlaștini smârcoase cât mai aproape de podul de fier peste Prut, de la Bogdănești... Și-au săpat cât mai repede tranșeele protectoare. Nici n-au avut prea mult timp să observe lacurile sau coturile râului, nici să vadă pe cât se putea

dincolo de graniță, toți având grijă să se odihnească după marșul forțat și pe întuneric.

În cele 2 zile cât au stat în tranșee, au primit mâncarea la gamele, au fumat în pumni, au glăsuț în șoaptă, și-au încărcat sufletele cu speranță. În rândul infanteriștilor era liniște, dar se auzeau mișcările, tăncăneala afeturilor de tun, zgomotele cailor puși să ducă tunurile, muniția, artileriștii cât mai aproape de Prut, dar să stea pitită după dealurile românești.

Desigur mișcarea de trupe era privită cu încordare de sovietici, care se așteptau la izbucnirea războiului și asaltul, respectiv, forțarea apei blestemată să despărță frații.

Starea morală a Românilor era foarte bună.

8. Ordinul se execută, asaltul de la Bogdănești

22 iunie 1941 – armata română traversând Prutul

Foto Wikipedia

... Priveau înfricoșăți barajul de artilerie de dinaintea mișcării trupelor, a oricărui atac asupra căruia fuseseră avertizați de câteva zile ca să nu se înspăimânte prea tare. Fuseseră binecuvântați de preotul companiei care i-a deslegat de păcate și i-a îndemnat să meargă cu Dumnezeu înainte. Primiseră ordin să doarmă îmbrăcați în tranșeele săpate cu câteva ore înainte, să nu

facă nici un zgomot, să nu vorbească. Totuși, în așteptarea grea, între ei mai șușoteau, mai ales să se încurajeze unul pe altul. În sufletul fiecăruia abia mai pălpâia nădejdea că vor mai scăpa de sub focul inamicului, anticipat ca foarte probabil, nimicitor și violent. Plutonul de mitraliori avea între 6 și 11 soldați, în funcție de pierderile care se anticipau, fiecare trebuind să ia locul celui de la mitralieră, comandanții știind că-i trimit la moarte. Cu inima strânsă, unii dărdâind de frică sau clănțănind din dinți, își transmiteau încurajări neexprimate, păstrându-și locul în formație. Psihic erau formați să primească moartea pe care, de fapt, o vedeau cu ochii: perdeaua de foc, fum și explozii de pe malul dinspre Răsărit al Prutului, bubuitul care nu mai contenea târându-se dinspre spatele soldaților, dinspre dealul Copăceana, de unde trăgeau tunurile românești, și se prăvălea asupra satelor de peste apă care tot românești erau, li se spusese, dar care erau înțesate de bolșevici. Era lumină ca ziua, o lumină roșietică, spartă de explozii, pârâitul mitralierelor, vâjâitul brandurilor, bolnăvicioasă, purtătoare de moarte și pentru ai noștri, dintre care mulți n-or mai apuca să vadă lumina zilei, dar groaza pornea de la miile de explozii, doar la câțiva km, focul nimicitor al artileriei române care trebuia să distrugă până și tranșeele rușilor, cm. cu cm., care păreau a izvorî din largul stepei calmuce sau din Caucaz, și care nu se mișcau de loc, după cum raportau ofițerii care priveau cu binoclurile. Tot orizontul era roșu-roșu.

Purtătorul de afet al mitralierei cărate pe umeri de Vasile Marin era unul Vasile Cogan dintr-un sat apropiat de Bogdăneștii năpădit de armată, părăsit de locuitorii evacuați pe Valea Elanului, la Vutcani, Roșiești. Cogan era din Rânzești și avea sarcina să-i conducă prin orice loc mai ferit, dacă se mai putea descoperi așa ceva. Cei 11 din plutonul lui Vasile Marin, cu el în frunte, au trecut apa Prutului imediat ce au auzit ordinul generalului, al conducătorului Ion Antonescu, după pregătirea de artilerie: „pentru România Mare, vă ordon, treceți Prutul!”, într-un iureș nereglat de cineva. Protejați de malul ceva mai înalt și

ușoară umbră față de lumina neconținută a exploziilor, acolo, pe apă, n-a căzut niciunul. Dar la câțiva metri, pe platou, au înfruntat urgia : gloanțele șuierau pe la urechi, unele au lovit căștile sau cu un sunet indescriptibil au pătruns în corpurile vii, avântate în deplasare, niște țiuieli metalice rezultând când erau lovite armele sau căștile. Vasile Marin era primul, însoțit de încărcătorul ochitor care derula banda cu cartușe, deplasarea făcându-se trăgând continuu.

- Văleu, fraților, m-au împușcat, a strigat cam al patrulea, în timp ce alți doi au căzut secerăți, fără a scoate un cuvânt. În vacarmul dimprejur mai mult se ghicea ce voia să spună celălalt,

Viața în tranșee

Sursa foto: JetPhotos

lanțul de trăgători trebuind să asigure puterea de foc în mers. A căzut încă unul, și încă unul, tot fără a mai scoate vreun sunet.

- Culcat, culcat... culcaat, fraților!

Vasile realiza că și din restul companiei cădeau, cu urlate și vaiete, blesteme și rugă laolaltă, că parcă la comandă toți s-au oprit pe loc, dar focul puștilor și mitralierelor continua. Că, cele vreo 200 de metri de la malul apei păreau o imensitate, că nenorocirea zgomotoasă a căzut pe capul oamenilor. Incredibil de repede și-au săpat și acolo tranșee, dar tot repede au constatat că focul tunurilor rusești s-a concentrat asupra lor. I-au pisat ca pe usturoi vreo 3 ore. Un obuz căzu la câțiva metri de sergent și acesta fu pârlit instantaneu pe o jumătate a corpului, simultan un glonț străpungându-i piciorul drept. Mitraliera aruncată de suflu alături fu ridicată imediat de alt soldat, secerat și el. Urlând, Vasile Cogean, care apucase să-și sape tranșeea continuă să tragă cu mitraliera cu țeava înroșită până i se termină muniția, dar, încă, nu se așternu liniște. Se iviră sanitariii care-l ridicară pe rănit, și-i aruncară două benzi cu cartușe lui Cogean rămas printre camarazii săi morți. Cei doi Vasile se despărțiră pentru totdeauna.

... Nevoit să stea alături de camarazii săi fără suflare care-l protejau cu trupurile lor moarte, încă vreo 6 zile, acesta a rămas cu o imagine coșmar care l-a însoțit apoi toată viața: viermii ieșind din corpurile morților umflați, care semănau cu boabele de orez, ivindu-se din corpurile umflate, deformatate și greu mirositoare. Vasile Cogean din Rânzești n-a mai mâncat vreodată în viața lui orez.

...Ridicat de sanitari, inconștient, Vasile Marin a ajuns pe masa de operație tocmai la Buzău, pentru a-i fi extras glonțul dum-dum și operat fără anestezice. De durere a sfârâmat între dinți un colț al mesei de operație... Când a ajuns alicinind de-un picior pe prispa casei, copilul la botezul căruia trăsese cu mitraliera făcea primii pași și gângurea în limba lui...

Armatele aliate au atacat simultan pe toată linia Prutului.

În momentul forțării Prutului, toate satele de pe malul drept erau înțesate de soldați români, cei germani fiind mai la sud, sau de la Iași spre Suceava. Se străduiau cât se putea să se asigure

momentul surpriză, dar era greu de acoperit zgomotul autotunurilor trase de cai, a transportării armamentului, a mișcării trupelor care se vedeau din depărtare pe dealurile Ghermăneștilor dinspre Arsura, ale Cozmeștilor spre Cotul Bâcului (spre Iași) pe șoseaua dinspre Huși, Stăniliești, Bumbăta unde era un pod de lemn parțial utilizabil, la Vetrișoiaia, Berezeni, Fălciu, cu podul de fier de la Bogdănești dinamitat de rușii care se așteptau la atac. Nu degeaba a urmat masacrul de la Țiganca.

.....

... La câțiva km, spre Nord, către Iași, lângă Albița, dar la o unitate de motorizate, se pregăteau de asalt alte trupe românești, alături sau împreună cu trupe nemțești. Lovitura trebuia să fie năucitoare, Prutul fiind forțat în mai multe puncte, iar aici, între dealuri apropiate, maluri apropiate, posibilități de

Trupe aliate în al doilea război mondial

foto istorie-pe-scurt.ro

exploatare a capului de pod, cu deplasare aproape liniară spre Chișinău, în aceeași noapte de 21/22 iunie printre unitățile gata de asalt, se afla și cea a lui Vasile Cernat. Cum rememorează el, în versuri, momentul:

*Cu tot Regimentul
În seara zilei de 21-22 Iunie 1941
Ne susținea artileria ce bătea cu tunul
Căci primisem ordin cu dungă trei culori
Să mă prezint îndată la 10 vânători
Și cu Ferțu Tache noi ne-am prezentat
Și în cinci minute ne-am și echipat
Și de la armatură arme ne-a și dat
Direct la satul Râpi unde am plecat
Era adunătură din tot fundul Moldovei
Căci se cunoșteau după accentul vorbei
La compania 6° unde ne-a dat pe noi
Erau ostași mai mulți... chiar din Dorohoi
Am pornit din râpi pe-o noapte întunecoasă
Însă gândul nostru era tot la cei de acasă.
Mers-am pe întuneric până-n Ghermănești
Ah, ce era acolo, zău că te îngrozești
Bătuse cu artileria din armata rusă
Și ori și ce casă în sat era distrusă
Am ajuns în zori la Cotu Bâcului
Iute am făcut poduri peste apa Prutului
Când am ieșit din luncă și am dat de șes
Am crezut că de acolo cu zile nu mai ies
Cădeau exact ca ploaia ghiulelele de brand
Pe câți i-a prins în rază nici unul n-a scăpat.*

Șofer fiind, Vasile Cernat a fost trimis, după forțarea victorioasă a Prutului, să aprovizioneze într-un convoi cu proiectile și muniție din Valea Jiului unde era siguranță, inclusiv aeriană, în aprovizionare și organizare, a parcurs Moldova pe valea Siretului spre Lwow, apoi a urmărit armata a IV-a până la Cotu Donului unde aceasta și-a găsit... distrugerea, aproape în totalitate.

C. Viața în tranșeie.

9. Paiu, eroul simplu

Devenit un fel de reporter de război, la 77 de ani de la declanșarea contraofensivei sovietice de la 19 noiembrie 1942, care a întors soarta războiului și practic de la Cotu Donului a început schimbarea lumii și formarea celor două lagăre „sociale” autorul a avut una dintre marile șanse în documentarea cărții: a fost interviuarea bătrânului – veteran – Nică Paiu, în localitatea Soci, comuna Mirosllovești, marți, 4 iunie 2019, însoțit de martorul, agent agricol la Primărie, consăteanul său, Adrian Plai și alte interviuri cu Gh. Voiculescu, 12 sept. 2019. /Adăugăm izbânzile: interviuri ample cu Neculai Mocanu din Mădârjești-Iași, Costache David din Zmeu, com. Lungani, jud. Iași, Costache Iosub (de 102 ani), din Tătăruși-Iași, (oct.2019), Gh. Tezu (Crucea), Alexandru Chiriac (Țepu) ș.a., ș.a.

Reporter: Eu stau de vorbă cu Nicu Paiu din Soci, comuna Mirosllovești, județul Iași. Când te-ai născut bădiță Nică? Și cum ai ajuns pe front la Cotul Donului?

N.Paiu, Intervievat: **La 4 mai, 1921. Cum am ajuns? 4000 de kilometri am mers. Și cu mașinile și pe jos. În linia I, în linia a II-a am fost. Aveam ațe-n picior în linia a II-a, în linia I erau tranșee. Sergentul major a murit. Mitraliera noastră l-a-mpușcat. Praf l-a făcut. Un sergent care era în grupă cu**

mine a tras în ruși – în sovietici. Și a tras în sovietici dar n-a tras bine. Și când au tras rușii – sergentul era lângă mine – nu l-am mai văzut. Era cât caterinca. Au sfârmat tot, și pușca mitralieră, tot.

R: Îți mai aduci aminte de satele prin care ai stat acolo?

N.P.: În raionul Kaminski, comuna Morozovskaia. Acolo am luptat. Am stat un an de zile. În linia I.

R: Și, ai idee câți oameni au murit acolo?

N.P.: Să fi murit mai mult de 2000 de oameni. Infanteriști, artileriști... Eram acolo pe linia I. Venea un domn sublocotenent Talmasti de la plutonul I. Eu eram la pluton. Venea și ne lua pe noi. Îi spunea sublocotenentului nostru: „Ne dați din plutonul II grupa I – eu eram în grupa I. Trebuie să minăm.” Mergeam și minam, puneam mine de tancuri. Unde trebuiau să treacă rușii cu tancurile. Și rușii trăgeau cu trasoare. Și ne vedeau, ne observau pi noi. Și-apoi ne lua la fugăreală, vreo 3-4 km cu brandurile (rușii). După ce trăgeau cu cartușele trasoare și ne vedeau pe noi. Până ce ajungem în linia a II-a, și pe data de noiembrie, 1942 am fost rănit. Și pe 19 am plecat de acolo. Ce-o zis sergentul – domnul sergent Arcadi de la Vadu Moldovei: „Măi Paiu, tu și cu un sergent de la Bacău te duci la noapte de santinelă la domn maior Lisinschi. (El era în bordei, îmbrăcat cu mantaua cu tohoarca pe el, cu căciulă pe cap.) De la ora 9 te duci și stai până dimineață acolo-șa de santinelă.” Și m-am dus cu băiatul acela – dom maior Onuță avea sobă cu lemne, făcea foc. „După ce stai o oră afară – mi-a zis el, intri înăuntru și iese băiatul celălalt.” Era frig în Rusia, în noiembrie, cum este la noi în februarie. Și așa am stat până la ziuă. Când s-a făcut ziuă ne-a spus: „Băieți, sunteți liberi.” Noi am plecat, el a rămas acolo. Batalioanele, regimentul nostru IV pionieri (erau patru batalioane: 7, 8, 14 și 54; eu eram la batalionul 54) – plecaseră de acolo regimentul pentru că îi luau rușii prizonieri. Nouă ne era foame. Nu mâncasem

trei-patru zile nimic. Aveam o cutie de miere de albini și o bucată de pâine nemțească din aia, neagră. Și eu ce-am zis când am plecat de acolo cu bâlciul (era o pădurice acolo unde eram noi acolo, în linia a II-a), hai să mergem în păduricea aceea, pe unde au trecut ai noștri. Și în păduricea aceea erau rușii mai încolo. Au apărut două avioane de vânătoare. Noi ne-am trântit jos la pământ. Aveam o mână de surcele strânse ca să încălzesc ceaiul. Am venit cu surcelele strânse subsuoară și le-am lăsat jos. Când le-am lăsat jos, am mai mers oleacă. Cartușele veneau pe lângă mine și peste mine și pe stânga și pe dreapta. Și mă trezesc cu manșeta de la manta ruptă, spânzura. Cartușul mi-a trecut prin mână (pe lângă scafoid) și mâna îmi atârna. Arma era în bandulieră la mine și cu masca, casca. „Ține tare, ține tare.” Ce să țin tare, eram doar eu cu Tatăl ceresc. Și vine alt cartuș. Mi-a intrat prin spate și a ieșit prin față. Am avut noroc că a fost pe partea dreaptă. Dacă era prin partea stângă, acolo mă mâncau șobolanii. Am ieșit de acolo. doctorii îmi spuneau: „Ține tare, ține tare.” Am ieșit de acolo și am găsit o căruță de la artilerie care avea un cauciuc rupt. Soldatul o lega cu ceva. L-am rugat: „Măi camarade, ia-mă și pe mine.” „Du-te încolo” s-a răstit el la mine. El nu știa cum să plece el de acolo. s-a mai gândit el un pic și m-a luat. M-o legat frumos în trei locuri, m-o pus în căruță, pe lada căruței. Era căruță cu doi cai cu coveltură. Și am mers până seară în comuna Gromki, raionul Kaminski. Am mers până seara la Bulancea de Vigi. Am ajuns seara și acolo, într-o hală erau 5-600 de răniți într-o hală mare. Erau pansați și aveau pături. Mi-au rupt cămașa de pe mine, pentru că nu puteau să o scoată. M-au pansat la mână, la chept, mi-au dat o căniță de ceai, o feliuță de pâine. Am stat pe saltea, acolo, lângă un rănit. Mă durea foarte tare, nu mai puteam. Stând acolo mi s-a făcut foame. Mă duc la o rusoaică. Era în sat, în comună. „hazaikišto” „davai troski molokov” – „n-are vacă, n-are

lapte”, „n-are coroabă”. Am mers la altă casă. Ne-o dat o căniță de lapte, o feliuță de pâine. Am venit la Bolancea. Era un drum mai sus în Bolancea. Acolo a venit o coloană de șase tancuri nemțești. Am avut noroc că s-au oprit acolo. (Unul din tancuri avea șenila defectă și necesita reparații.) stând acolo, ce fac? M-am suit pe tanc.

R: Te-au primit nemții pe tanc?

N.P.: Da, m-au primit, n-au zis nimic. Tancul care era defect a rămas acolo. M-am suit pe tanc și am mers cam 20-30 km cu tancurile acelea. Pe drum, un colonel de-al nostru a oprit tancurile. M-am dat jos de pe tanc, ei au făcut poziție să oprească rușii.

R: Câți români erați acolo?

N.P.: Eram mulți. După ce ne-am dat jos am așteptat o mașină mare cu o remorcă cu două roți. Era legată cu funie. M-am suit pe ea. Nu m-am putut sui sus în mașină, eram rănit. Am mers cu chisonul acela, până ce la un moment dat s-a rupt frânghia. Am căzut într-o râpă cu tot cu chison. Am ieșit târâș până ce a venit altă mașină. Eram singur. Eu și cu Tata Ceresc. Am mers cu mașina cealaltă până la un punct sanitar nemțesc. Am mers la doamna doctor de acolo. era o nemțoaică. Am întrebat-o de un spital, unde să merg, dar nu a înțeles. Când am întrebat-o de lazaret a înțeles. Era unul la 500 de metri. Am mers ușurel, dar când am ajuns, fix în acel moment a sunat telefonul să plece de acolo pentru că veneau rușii. Au încărcat răniții iar pe mine m-o luat o mașină nemțească. Am ajuns la un atelier unde niște băieți ruși făceau pâslari. Erau cam 10 băieți ruși. A venit altă mașină care a luat santinela de acolo. Eu am rămas cu rușii. Ei erau dezbrăcați, în maiou, în chiloți, cu capetele goale. Aveau mâncare niște varză tocată. Eu stăteam la ușă, am încercat să fug de trei ori. Credeam că or să mă omoare. Ei se temeau de mine să nu am vreo grenadă la mine, eu mă temeam de ei. Am stat până la ziuă. Am stat să fug de trei ori

de acolo dar ei strigau: „Ciolovec, idi suda! Ciolovec kaput, harașo!”. Adică era bine că eram rănit.

R: De care localități îți aduci aminte? Satele pe unde ai fost sau localitățile apropiate de acestea.

N.P.: **Nu le cunosc. Noi am stat pe poziții, n-am umblat să vedem comunele, să vedem satele, să vedem orașele. Noi aveam misiune pe poziții, noaptea pe linia întâi, ziua pe linia a doua.**

R: Vreun nume de ofițer ți-aduci aminte?

N.P.: **Domnul sublocotenent Aonofresei. Era de la Rădășeni, comandant de pluton. De la Făl(ti)ceni. El era mai mare ca mine cu 4-5 ani. a fost pe frontul de la Odessa în 1941. A fost și rănit, dar nu l-a clasat. A fost înrolat din nou. Era comandantul meu de pluton. La Cernăuți era general Caraonț – șef de divizie. Dragalina era șeful lui. La Cernăuți au fost 12 regimente. Toate felurile de armă erau acolo.**

R: Dar de la Cernăuți la Don este o distanță cam mare. Cum ai scăpat de acolo de ai ajuns acasă?

N.P.: **Cum am ajuns? Ne-au dus la un aeroport nemțesc cu 15 bordeie cu paie unde aveau foc înăuntru. Erau 15 ostași în fiecare bordei. Am stat 6 săptămâni acolo, flămând. O gură de pâine n-am avut să bag în gura mea. Pâine nu era, mâncare nu era, doctor nu era. Am găsit două grămezi de cartofi îngropate de ruși. Am găsit o cutie de conserve și cu puțină zăpadă, fierbeam pe două bucăți de fier. Șase săptămâni am trăit din cartoafele acelea. Am găsit grâu netreierat, spicele erau negre. Puneam pe foc spicele să se coacă, le frecam în palmă și le mâncam. Eram negru de tot pe față. Șase săptămâni n-am avut altceva să băgăm în gură. Eram 1000 de răniți, acolo, nu puteau să ne scoată pe toți, aveau numai două avioane. Lângă noi era o cortină nemțească unde veneau seara două mașini cu răniți. Dimineața dintr-o mașină erau toți morți. Prizonierii făceau gropi, îi târau de cap și dădeau pământ pe ei. La șase**

săptămâni am avut noroc și m-au scos de acolo.

R: Din locurile acestea, ai avut tovarăși? Îți mai amintești băieții care au scăpat?

N.P.: **Da. Era de la Bacău unul Sofinski Ion. Camarad, soldat care era cu mine în grupă. Din Soci era Dascălu Mihai. A murit acum doi ani.**

R: Rușii v-au găsit acasă, când au venit?

N.P.: **Ne-au scos din încercuire și ne-au dus la o gară. Era plin de păduchi. Dacă stai în paie și nu aveam îngrijire, nu aveam voie să aprindem focul. Erau păduchi cum îs păduchii de porc. Mă rupeau de nu mai puteam. După șase săptămâni, ne-au scos acolo cu avionul, am suferit, ferească Dumnezeu. Ne-au dus la gară. S-a format o garnitură de tren. 60 de vagoane au fost. În trei locuri au fost trimise acestea: 20 de vagoane de răniți au fost duși la București, 20 la Iași și 20 de vagoane la Odessa. Eu am rămas în spital în Odessa. M-au internat acolo în spital: tratament, mâncare, pastile, îngrijire. M-am făcut gras și frumos și la șase săptămâni am ieșit din spital. M-au îmbrăcat cu uniformă militară nouă. Și am venit acasă.**

R: Erai la Odessa când evreii au dinamitat comandamentul românesc?

N.P.: **Eram, dar nu știu. Am ieșit din spital. Am venit acasă. Părinții mei trăiau: tata, mama. Noi am fost 11 frați acasă la mama. Eu am făcut doi ani de armată și doi ani de premilitară. Am făcut 5 ani de armată. Făceam toată săptămâna treabă la tata și la mama iar duminica, în loc să mă odihnesc – aveam o pușcă de lemn și mergeam la pregătire. Tata era soldat acasă, mama era evacuată la Bălănești....**

Când am venit acasă,... m-am prezentat la Cernăuți la Biroul mobilizării la unitatea mea. Acolo era domnul adjutant Rotaru: „Ai venit măi Paiu, măi? Unitatea te-a dat lipsă, măi. Ori mort, ori prizonier.” N-am fost nici mort nici

prizonier, mai rău ca prizonier. M-or luat în evidență, apoi mi-au dat drumul acasă de la Cernăuți. Foaie de drum, hrană pe două zile. Am venit acasă. Când am venit acasă, război tot mai era. Am stat o lună de zile și apoi mă prezint la Cernăuți, la unitate. Pe mine m-au dat la compania de depozite. Asta era în 1943.

R: Mai am niște întrebări: cu ce arme ai luptat pe front?

N.P.: **Cu ZB-uri. Cu mitraliera n-am tras. Am avut grenade.**

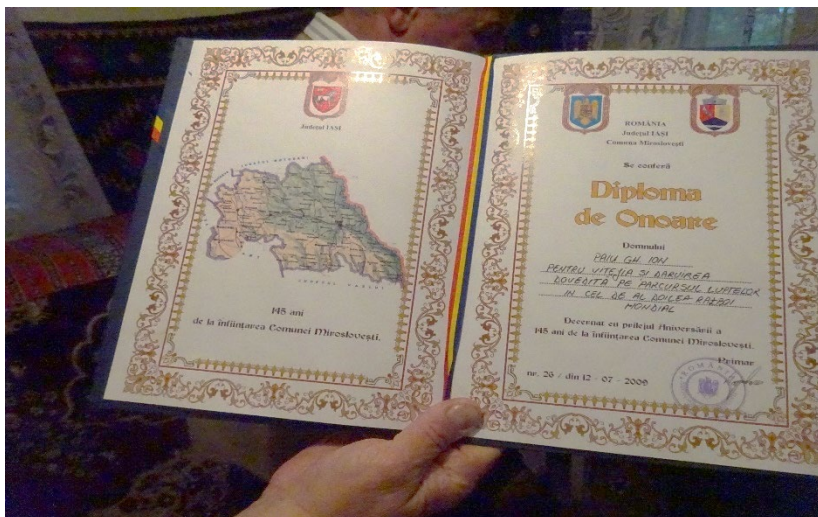
Pușca ZB folosită în cel de-al II-lea război mondial

R: Dar în 1944, când s-a rupt frontul de la Iași, unde erai?

N.P.: **Eram în Oltenia. Acolo am fost concentrat șase luni de zile. Aveam un sublocotenent din Dolhasca – unul Roșu. Eu aveam carnet de drepturi cum am fost lăsat cu procentaj de 20%. Aveam procesul verbal și carnetul de drepturi la mine. Sublocotenentul mi-a spus: „Tu n-ar trebui să fii aici. Tu faci în locul la altul. Măine mergem la Biroul Mobilizării. La Piatra Olt.” Acolo mi-a dat Ilisei, adjutantul, un serviciu. Acolo am făcut șase luni de serviciu. Duceam pâine la oșteni, la familii. Soldații erau aici și la Romanați, acolo erau familiile lor. Și luam pâine de la brutărie și duceam pâine în Piatra Olt, Brâncoveni, Văleni. Și locotenentul a mers cu mine la Biroul Mobilizării și am aflat că Iașul era ocupat de ruși. Am mers la Bălănești la familia mea. Am venit acasă și mi-am căutat de treabă. Am doi copii și nepoți, strănepoți.....**

10 de toți.

R: Îți doresc sănătate și să te ocupi de ei.

N.P.: Să dea Dumnezeu.(4 iunie 2019, Soci, jud. Iași).

10. Neculai n-a fost în linia I

Reporter: Ne găsim la Mădârjești în locuința domnului Neculai Mocanu. **100 de ani fără câteva zeci de zile. Bună ziua. Am înțeles că ai făcut puțină armată, la viața dumitale.**

N.M.: **Bună ziua. Am făcut din 1941 până în 1945, când am fost lăsat la Vatră ca militar în termen. Eu am fost doar până la Tighina. Am mai fost la artilerie, la o baterie de tunuri pe roți de lemn.**

R: Trase de cai?

N.M.: **Nu, aveam mașini de tip Marmont, englezești. Dar bateria era de calibru 75,6. Am stat la Tighina din 1941, până în martie, 1945. De la Tighina ne-a mutat în comuna Obreja, județul Hunedoara. De acolo am fost duși pe front: Ungaria, Cehoslovacia. Am stat până în iunie 1946 când am fost lăsat la vatră ca militar în termen.**

R: Dar pacea s-a încheiat la 9 mai 1945.

N.M.: **Da, la 9 mai. Eram în Cehoslovacia când a capitulat Germania. O bucurie pe bieții soldați, de nemaipomenit în noaptea aceea. Ne-au dat drumul și am venit în concediu nelimitat.**

R: Ai fost angajat militar?

N.M.: Da. Și în 1951 au luat comisariatele militare de tip rusec și am fost chemat la comisariat la Târgu Frumos. Comandantul comisariatului era un căpitan. M-a chemat de acasă cu ordin și am crezut că mă concentrează. El mi-a luat o declarație dacă vreau să mă angajez în armată. „Domnule căpitan, eu mă angajez, mi-e dragă armata, abia am fost lăsat la vatră. Dar sunt în vârstă: aveam 32 de ani.” Mi-a zis că nu-i nimic. M-a chemat și m-a angajat.

R: Câți ani ai stat la comisariat?

N.M.: La comisariat am stat până în 1972. În septembrie 1972 am fost trecut în rezervă ca fiind un pic bolnav și un pic cam în vârstă. Dar tocmai venise un ordin. Că militarii care au peste 52 de ani și peste 25 de ani de armată pot fi trecuți în rezervă. Eu am și făcut raport.

R: Să ne întoarcem un pic la perioada din timpul războiului. Ce făceai dumneata la artilerie?

N.M.: Eram servant la tun și apoi am fost trecut la cancelarie.

R: N-ai tras la tun? Ce fel de tunuri aveți?

N.M.: Nu, n-am tras. Aveam tunuri de origine cehoslovacă. Aveam patru tunuri achiziționate de armata română. Abia se înființase artileria antiaeriană în armată. Aveam tunuri mari de 75 de mm. Erau tunuri grele, de 3000 de kg un tun. La Tighina am avut tragere și noaptea. Dar în zadar.

R: Urmăreați avioanele, nu? Întâi trăgeați după cele sovietice, apoi după cele nemțești?

N.M.: Da, trăgeam după avioane. Rușii în special ne căutau. Am tras cu tunul dar n-am doborât nici un avion. Tunurile băteau până la 8 km antiaerian și 13 km terestru. Erau tunuri mari. N-am nimerit nici un avion, acestea erau la 10 000 de metri.

R: Dar obuziere de 120 ai văzut? Câți oameni serveați un tun?

N.M.: N-am plecat de la Tighina trei ani de zile, n-am văzut nimic altceva. La un tun erau 10 servanți. Bateria avea un efectiv de 100 de oameni. Erau 4 tunuri cu aparate centrale, cu puști mitraliere.

R: Apoi ai mers la cancelarie? Era mai bine acolo ca la tun?

N.M.: Am mers la cancelarie ca furier. Acolo până ce am învățat am luat bătaie de la comandant pentru că nu știam rostul hârtiilor, a dosarelor, a ordinelor. Dar eu eram obișnuit la tun. Mai bine o duceam la tun decât la cancelarie, acolo în fiecare zi luam bătaie. Când venea comandantul îmi zicea: dă-mi dosarul cutare. Mă băgam cu capul în dulap, nu știam ce dosar să scot. „Ia vină încoace”: poc! În fine, am reușit și am scăpat.

R: Decorai ai avut?

N.M.: De vechime nu pentru victorie. După ce am terminat armata mi-am cumpărat grădina aici. Din Bălțați făceam naveta la Iași, la Târgu Frumos.

R: Din comună a luptat cineva la Cotul Donului?

N.M.: Nu știu. Bateria mea a fost la Tighina și de acolo am fost duși când s-a rupt frontul la alte baterii care au fost în Cehoslovacia și în Ungaria.

R: Deci ai luptat și cu rușii și cu nemții. Cine au fost mai de treabă?

N.M.: Păi cine să fie? Nici unii. Am avut noroc că au capitulat nemții și s-a terminat războiul.

R: Mulțumesc Neculai Mocanu. Și îți doresc să fii la fel și peste 5 ani când voi veni să-ți mai iau un interviu.

N.M.: Să trăiești. Mulțumesc.

(D.1 sept. 2019, Mădârjești-BĂLȚAȚI-Iași).

11. Realități și rapoarte de război

Pagină crudă și seacă de război în desfășurare (primită de la fiul locotenentului Tache Brumă, prizonier în vest): efectiv pe front. O reproducem, în continuare : Raport de front.

S-a întâmplat în 7 iulie 1941: Armata română a ocupat

localitatea Lipnic, atingând aliniamentul Nistrului. Operația „München” este numele de cod al ofensivei armatelor română și germană în timpul celui de-al doilea război mondial pentru eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei de sub ocupație sovietică. Operația a început la data de 2 iulie 1941 și s-a încheiat victorios la 26 iulie, același an. În timpul operației, armata română a suferit pierderi semnificative: 22.765 de oameni (4.271 morți, 12.326 răniți și 6.168 dispăruți) și 58 de avioane. Pierderile sovietice s-au ridicat la 17.893 (8.519 morți și dispăruți și 9.374 răniți). Ofensiva generală pe frontul Prutului, denumită Operația „München”, a fost plănuită pentru 2 iulie. Lovitură principală urma să fie dată de experimentata Armată a 11-a germană, cu Corpul de Cavalerie român (Brigăzile 5 și 6 Cavalerie) și Corpul 11 german (Diviziile 76 și 239 Infanterie germane, Diviziile 1 Blindată și 6 Infanterie române) spre direcția principală – Moghilău. Corpurile 30 (Divizia 198 Infanterie germană, Diviziile 8, 13 și 14 Infanterie române) și 54 (Diviziile 50 și 170 Infanterie germane, Divizia 5 Infanterie română) aveau misiunea să ocupe Bălțiul și Dubăsarii. Armată a 4-a Română urma să atace cu Corpul 3 (Diviziile 35 Infanterie Rezervă, 11 și 15 Infanterie) în direcția Chișinăului și cu Corpul 5 (Divizia de Gardă, Divizia de Grăniceri și Divizia 21 Infanterie) spre Tighina. Corpul 11 (Brigăzile 1 și 2 Fortificații) rămânea pe poziții defensive. În sud, în Deltă, Corpul 2 (Diviziile 9 și 10 Infanterie) trebuia să forțeze Dunărea și să curețe litoralul până la Limanul Nistrului. În fine, Armată a 3-a a primit comanda operativă a Corpului de Munte (Brigadă 8 Cavalerie, Brigăzile 1, 2 și 4 Mixte Munte și Divizia 7 Infanterie) și avea misiunea să ocupe nordul Bucovinei. La 2 iulie, în nord, Divizia 7 Infanterie a început atacul la ora 4:00 după o pregătire de artilerie de zece minute. Înaintarea a fost însă oprită la 6:30 de puternice contraatacuri sovietice. Însă trupele Corpului 17 din Armata a 12-a sovietică erau în retragere, datorită pătrunderii germane până la Rivne, care le amenința

spatele. Generalul de divizie Gheorghe Avramescu, comandantul Corpului de Munte, a ordonat atacul pe tot frontul a două zi. Mai în aval de Bucovina, pe frontul central-nordic al Basarabiei, Corpul de Cavalerie din componența Armatei a 11-a a început trecerea în primele ore ale zilei. Brigada 6 Cavalerie, aflată pe aripa stângă a corpului, la joncțiunea cu Armata a 3-a, a creat cu greu un cap de pod peste Prut în zona nord Șerbeni - Dumeni, datorită numeroaselor contraatacuri ale blindatelor sovietice. Divizia 6 Infanterie a început traversarea la Cuconești, Movila Ruptă și Corpaci, fără incidente. Regimentul 27 Dorobanți „Bacău” a reușit să treacă 2 batalioane peste râu până la căderea serii. Divizia 1 Blindată a declanșat și ea atacul pe direcția Brătușeni – Edineț. Corpul 3, care reprezenta aripa nordică a Armatei a 4-a, vecină cu Armata a 11-a germană, a atacat numai cu Divizia 35 Infanterie Rezervă. Traversarea Prutului a început la ora 16:45. Regimentul 67 Infanterie a reușit să treacă pe malul estic două batalioane și să ocupe Dealul Costuleni, pierzând un singur soldat în cursul operațiunilor. Seara, Compania 6 Pontonieri a început construirea podului. În fața Corpului 3 se aflau elemente din Divizia 95 Pușcași și Corpul 2 Cavalerie (Diviziile 5 și 9 Cavalerie) sovietice. Primele trupe ale Diviziei de Gardă care au trecut Prutul a fost o companie a Regimentului 6 Infanterie Gardă „Mihai Viteazul”, care avea misiunea de a menține capul de pod de la Bogdănești. În rest, pe tot frontul Corpului 5, a avut loc o pregătire de artilerie care trebuia să neutralizeze artileria grea sovietică din zonă, să distrugă fortificațiile și să dezorganizeze apărarea, însă datorită alocării unei cantități insuficiente de muniție, aceasta nu și-a atins scopul. Pregătirea trecerii râului nu a fost bine mascată și nu a constituit o surpriză. Astfel Divizia de Gardă a întâmpinat greutăți serioase în momentul traversării Prutului, fiindu-i practic imposibil să înainteze prea mult, deși avea la dispoziție pe malul estic aproape toată infanteria sa. A fost oprită de puternica rezistență întâmpinată pe Dealul Epureni și lângă

satele Stoenеști și Țiganca. La 3 iulie, Batalioanele 1 și 2 ale Brigăzii 1 Mixtă Munte au înaintat până în apropierea Storojinețului, au trecut Siretul prin apă, deoarece podul fusese dinamitat în timpul retragerii, și au distrus ariergarda sovietică aflată în oraș. În dreapta Brigăzii 1 Mixtă Munte, Brigada 4 Mixtă Munte a ajuns pe Siretul Mic împingând înapoi ariergărzile Diviziei 60 Munte sovietice. Aripa dreaptă a Armatei a 3-a era formată din Divizia 7 Infanterie și Brigada 2 Mixtă Munte, Brigada 8 Cavalerie fiind în rezervă. Brigada 2 Mixtă Munte a înaintat spre Molnița, cu Batalionul 15/Grupul 4 Vânători de Munte în avangardă, care a dus lupte grele pentru cucerirea Dealului Bourului, în timp ce Grupul 5 a ocupat Dealul Porcului. Divizia 7 a dus lupte în zonele Fântâna Albă, Cerepcăuți și Petricani, fără a înainta prea mult și pierzând 88 de oameni (7 morți, 72 răniți și 9 dispăruți). Brigada 6 Cavalerie a ajuns la nord-est de Văratice, iar Divizia 6 a continuat traversarea fără probleme. În schimb Divizia 13 Infanterie a fost atacată foarte puternic de Corpul 2 Mecanizat sovietic la Șoltoiaia. Rapoartele înaintate comandamentului menționau 200 de tancuri, cifră foarte probabil exagerată. Regimentul 55 Infanterie, precum și câteva divizioane de artilerie au trecut Prutul. Divizia 35 a lărgit capul de pod, fără a întâmpina rezistențe serioase, și a intrat în legătură cu trupele germane din stânga sa. La 4 iulie, Brigada 4 Mixtă Munte a executat la ordinul generalului de corp de armată Petre Dumitrescu o manevră cu o parte din forțe în spatele trupelor sovietice care luptau în zona Fântâna Albă și Cerepcăuți, forțându-le să se retragă și astfel Divizia 7 Infanterie și Brigada 8 Cavalerie au traversat și ele Siretul. Brigada 1 Mixtă Munte a continuat înaintarea și a ajuns cu Grupul 1 Vânători de Munte al col. Albert Ludwig în fața Cernăuților. Acesta a fost decorat ulterior cu Ordinul Mihai Viteazul de clasa a III-a pentru înaintarea rapidă a detașamentului său. Brigada 5 Cavalerie a trecut și ea Prutul cu Detașamentul „Col. Korne” și a început înaintarea pe direcția

Terebna – Edineț. Divizia 1 Blindată a intervenit cu Batalionul 1 din Regimentul 1 Care de Luptă la est de Brătușeni în sprijinul Regimentului 203 din Divizia 76 Infanterie germană, care era atacat de blindate sovietice și se afla într-o situație grea. Divizia 8 Infanterie, subordonată Corpului 30, a ieșit din capetele de pod de la Bădărăi, Chetriș și Moara Domnească, dar a fost oprită de comandamentul corpului, deoarece Divizia 198 germană aflată în flancul său întâmpina greutăți. Subordonată aceluiași corp german, Divizia 13 a dus lupte la Sărata Nouă. În timpul nopții spre 5 iulie, Divizia 1 Blindată a fost angajată lângă Brânzeni cu elemente ale Diviziilor 74 și 176 Pușcași sovietice (din Corpul 48 Pușcași), sprijinite de tancuri. Ulterior a pus stăpânire pe satele Chetroșica Veche și Parcova, iar grupul său de cercetare a ajuns până la Edineț. La 5 iulie, Grupul „Col. Mociulski” din Brigada 1 Mixtă Munte (Batalioanele 1, 2 și 23 Vânători de Munte, Divizionul 1 Obuziere Munte, o baterie de tunuri de munte, o companie anticar și Escadronul 1 Vânători Călări) a atacat frontal Cernăuțiul, în timpul ce restul brigăzii, masată în Grupul „Col. Marinescu”, a manevrat pe vest, iar Brigada 4 Mixtă Munte a manevrat pe la est. Amenințate cu încercuirea, trupele sovietice s-au retras. La ora 17:00 au pătruns în oraș Batalioanele 3 și 23 Vânători de Munte. Capitala Bucovinei de Nord fusese reluată. Brigada 2 Mixtă Munte a trecut Prutul și a înaintat spre Hotin, ducând lupte grele la Noua Suliță și Dinăuți, unde trupele sovietice au contraatacat, situația fiind salvată de intervenția Escadronului 2 Vânători Călări. Pentru operațiunea de ocupare a orașului, generalului de brigadă Ion Dumitrache, comandantul Brigăzii 2 Mixtă Munte, i s-a subordonat și Brigada 8 Cavalerie, care a înlocuit în stânga sa Divizia 7 Infanterie. Divizia 13 a întâmpinat rezistențe puternice la Mărăndeni. Batalionul III/Regimentul 7 Dorobanți a reușit să ocupe localitatea, dar a suferit pierderi mari. De asemenea, Divizia 5 Infanterie română, din Corpul 54 German, a trecut și ea Prutul și a luat o poziție pe flancul drept al acestuia. Divizia

35 a respins un asalt sovietic lângă Brătuleni, iar Divizia 15 a avut de suportat două lovituri. Prima a avut loc în jurul orei 12:00, lângă Bălăurești, la aripa stângă a Regimentului 25 Infanterie, unde se afla Batalionul 3, dar intervenția artileriei a dus la respingerea acesteia. În după-amiază, două companii sovietice au atacat dinspre Sărăteni pozițiile Batalionului 3/Regimentul 10 Vânători, aflat pe flancul drept. Asaltul a fost respins, iar cele două companii au fost distruse aproape în totalitate. Doar 8 supraviețuitori au fost luați prizonieri. Trupele sovietice au contraatacat numai flancurile Diviziei 15, încercând să pună grosul unității în dificultate. Corpul 5 a decis angajarea Diviziei 21 Infanterie la dreapta Diviziei de Gardă pentru a o ajuta pe aceasta să depășească impasul în care se afla. Atacul trebuia să aibă loc în timpul nopții. Infanteria urma să traverseze râul pe podul de cale ferată de la Bogdănești. Artileria nu putea fi mutată decât după ce un pod de vase va fi construit la Fălciu. După o scurtă recunoaștere, generalul Dăscălescu a decis că atacul să fie executat de Regimentul 24 Infanterie, cu două batalioane în prima linie. La ora 1:00 trupele au început să treacă prin ploaie pe pod, care fusese avariat de un bombardament, dar încă mai rezista. La 6 iulie, Regimentul 2 Călărași trebuia să fixeze forțele inamice, în timp ce Detașamentul „Lt. col. Ciubotaru” (comandantul Batalionului 7) și Escadronul 1/Regimentul 3 Călărași Purtat manevrau pe la est, iar două batalioane de Vânători de munte și un divizion de artilerie de munte pe la nord-vest. La ora 5:45, avangarda Regimentului 2 Călărași (Escadronul 3) a ajuns în zona conacului Rateș, unde a fost oprită de o rezistentă puternică, cpt. Fortunescu, comandantul unității, fiind rănit. Escadronul a fost întărit cu două plutoane și la 9:00 a învăluit poziția sovietică pe la est, forțându-i pe apărători să se retragă. Asaltul asupra Hotinului a început la ora:00, iar la 19:30 Batalionul 16 a fost puternic atacat dinspre Rușin. A intervenit Batalionul 9 Vânători de Munte și a restabilit situația. Astfel, la ora 20:00, Batalionul 16 a intrat în

partea de sud a pădurii Hotin, urmat aproape de Batalionul 9. Detașamentul „Ciubotariu” a înaintat până pe Dealul Imașului, unde a surprins o coloană sovietică în retragere. În timpul nopții, pozițiile detașamentului au fost puternic atacate de infanterie sprijinită de tancuri, dar a rezistat, blocând o eventuală cale de repliere spre sud-est. Generalul de divizie Vasile Atanasiu, comandantul Corpului 3, a decis introducerea în prima linie și a Diviziei 11 Infanterie, ultima mare unitate aflată în subordinea sa. Aceasta a ocupat poziții la dreapta Diviziei 15 și la nord de Corpul 5, care se chinuia să spargă frontul la Țiganca și să iasă din capul de pod. La ora 10:00 două batalioane ale Regimentului 24 Infanterie 10:00 au decis începerea atacului fără sprijinul aviației (care era așteptat pentru ora 9:00, dar nu apăruseră). Însă, avioanele au apărut după jumătate de oră și au atacat din greșeală trupele române. Cu toată confuzia creată, Batalionul II a reușit să se apropie de satul Stoenеști, avansând cu dificultate prin bălțile din zonă. A fost cerută intervenția Regimentului 30 Artilerie, dar din motive necunoscute aceasta nu s-a materializat. Totuși, la 20:00, Regimentul 24 Infanterie ajunsese deja la poalele Dealului Epureni, iar Batalionul I începuse asaltul. Pierderile primei zile pentru Divizia 21 Infanterie: 26 morți și 166 răniți. Divizia de Gardă a atacat cu Regimentul 6 Infanterie Gardă și a reușit să învingă rezistența sovietică din fața ei și până seara să ocupe Dealul Cania, stabilind un cap de pod solid. Pierderile regimentului au fost însă destul de mari: 32 morți, 158 răniți și 7 dispăruți. La 7 iulie, pe o ploaie torențială, luptele au continuat în nordul Basarabiei. Batalionul 10 Vânători de Munte a reușit să pătrundă în nordul Hotinului, iar Batalionul 16 să se apropie de satul Otaci, punctul de trecere peste Nistru folosit de sovietici. În ziua următoare, Divizioanele 52 și 57 Artilerie Grea au redus la tăcere artileria inamică de pe malul stâng al Nistrului. La ora 14:00, Brigadă 2 Mixtă Munte a declanșat atacul și a eliminat ultimele rezistențe de pe Dealul Cetății și de la Otaci. Până la oră 17:00, orașul era în mâinile românilor. În urma

acestor succese, Armată 3 a primit ordinul să schimbe direcția de atac spre est. Astfel, Brigada 8 Cavalerie trebuia să asigure legătura la aripa dreaptă cu Corpul de Cavalerie, în timp ce Corpul de Munte urma să înainteze până la Nistru între Vijnievo și Voloșcova. Divizia 7 Infanterie a fost subordonată Armatei a 4-a. Forțele Diviziei 1 Blindată a ajuns la frontiera din 1940, în dreptul orașului Moghilău. Tot în această zi, elemente ale Corpului de Cavalerie, comandat de gen. de divizie Mihail Racoviță, au ajuns lângă Lipnic, pe Nistru. Brigada 6 Cavalerie a reușit performanță de a străbate 50 km în acea zi. Mai la sud înaintarea a decurs mai greu, Divizia 14 Infanterie, din Corpul 30 german, fiind oprită în față orașului Bălți. Batalionul 3/Regimentul 13 Dorobanți „Ștefan cel Mare” a atacat frontal satul Biliceni, în timp ce Batalionul II a manevrat localitatea pe la nord. Corpul 3 a primit misiunea să înainteze pe direcția Lăpușna – Hîncești – Chișinău. Pentru aceasta, Divizia 35 Infanterie Rezervă a început să înainteze pe două direcții: spre Vărzărești, Șendreni, Vorniceni și spre Călărași, iar Divizia 11 spre Leușeni, Cărpineni, Sărata Galbenă, trebuind să ocupe malul vestic al râului Lăpușna. Aceasta din urmă a fost oprită pe Lăpușna de focul artileriei sovietice, Regimentul 2 Romaniți suferind pierderi considerabile. Batalionul 3/Regimentul 1/2 Vânători de Gardă a atacat printr-o ploaie torențială, traversând pârâul Bălacea sub un puternic foc de artilerie și mitraliere și a avansat până la marginea vestică a Dealului Țiganca, între satele Țiganca și Stoenești. Divizia 21 Infanterie a trecut și restul infanteriei la est de Prut. Rezistența trupelor sovietice din zonă era foarte puternică, cauzând pierderi considerabile Corpului 5. Insuccesele acestuia s-au reflectat asupra comandantului: generalul de corp de armată Gheorghe Levenți, care a fost înlocuit în acea zi cu generalul de divizie Aurelian Son.

Și luptele pentru eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei de sub ocupație sovietică au continuat și s-au încheiat victorios la 26 iulie...

12. ODESA mării explozii

După cum se știe orașul situat pe țărmul mării are o rețea de catacombe impresionantă, pe timp de război cu avantaje și dezavantaje. Odată cucerită Odessa nu era atât de sigură ca oraș, după cum părea, tocmai pentru că în catacombe s-au infiltrat grupuri de partizani ruși cu misiuni de luptă și sabotaj. Erau sprijiniți de evreii din oraș care aveau cunoștința de alungarea conaționalilor lor inclusiv de deportarea la Auschwitz. Erau și destul de organizați încât au fost de mare folos la organizarea acelei explozii extraordinare de aruncare în aer a comandamentului românesc, administratorul teritoriului ocupat de trupele aliate. Au murit peste 5000 de ostași români, printre care Vasile a Angelicăi Dorin din Giurgioana, plasa Podu-Turcului.

Astfel, în seara zilei de 22 octombrie 1941, la orele 17.35, în baza unei informații din Odessa, printr-o stație radio din Crimeea a fost activat explozibilul. Explozia a aruncat în aer clădirea comandamentului trupelor române din Odessa, omorând 16 ofițeri români, inclusiv pe comandantul militar al orașului, generalul Ion Glogojanu, 46 soldați și subofițeri, mai mulți civili și 4 ofițeri germani de marină, din detașamentele militare germane care au însoțit trupele române[E]. Militarii români nu au reușit să localizeze ascunzișurile partizanilor și s-au răzburat pe populația civilă locală. Masacrul a fost declanșat în seara zilei de 22 octombrie 1941, ca reacție spontană de răzburare la aruncarea în aer a comandamentului trupelor române din Odessa. Au fost uciși, la întâmplare, 5 000 de locuitori, în majoritate evrei.

Nici nu încăpea îndoială că va urma o pedepsire model și o încercare de a găsi vinovații. Cum aceștia erau ascunși de populație, s-a impus pedepsirea unui număr mare de ruso-evrei

ca să se dea un exemplu înfricoșător. Și asta s-a întâmplat...

Informația crudă care se vehiculează pe internet este următoarea. În zilele de 22 - 24 octombrie 1941, militarii români au ucis între 25 000 - 34 000 de evrei din orașul Odessa, împușcați, spânzurați, explodați, sau arși de vii). Alți aproximativ 45 000 de evrei au fost trimiși de la Odessa în lagărul de concentrare Bogdanovca, unde au fost uciși aproximativ două luni mai târziu.

Wikipedia consemnează:

Masacrul de la Odessa a fost declanșat în seara zilei de 22 octombrie 1941, cu titlul de „pedepsire” (represalii asupra populației civile) în urma detonării Comandamentului militar român din Odessa de către partizani sau militari sovietici din armata regulată, explozie în care au fost omorâți 16 ofițeri români, inclusiv comandantul militar al orașului, generalul Ion Glogojanu, 46 soldați și subofițeri, mai mulți civili și 4 ofițeri de marină germani. Militarii români nu au reușit să-i prindă pe autorii atentatului și s-au răzbunat pe populația civilă locală. Au fost asasinați la întâmplare, 5 000 de localnici civili, majoritatea evrei.

În urma raportului primit, mareșalul Antonescu i-a ordonat generalului Iosif Iacobici, șeful Marelui Stat Major și comandant al Armatei a 4-a române, să ia măsuri drastice de pedepsire. În aceeași noapte, Iacobici a telegrafiat cabinetului militar al lui Antonescu că a pornit acțiunea ordonată: „Ca represalii și pentru a da un exemplu populației, s-au luat măsuri pentru a spânzura în piețele publice un număr de evrei și comuniști suspecti”[2]. În ziua următoare, la 23 octombrie 1941, militari români au ucis alți 19 000 de evrei civili, femei, bătrâni și copii, familii întregi din orașul Odessa, împușcați, spânzurați, explodați, sau arși de vii[3][4][5]. Alți aproximativ 45 000 de evrei au fost trimiși de la Odessa în lagărul de concentrare Bogdanovka, unde au fost asasinați aproximativ două luni mai târziu[6][7][8][9][10].

Cifrele impresionante nu au credibilitatea cerută: ar rezulta

că Odessa era un oraș numai evreiesc, iar atrocitățile descrise s-au petrecut într-un timp fizic absolut nerezonabil.

13. Combatanții la sapă...

După cum se cunoaște, din cauza marilor greutăți de pe front, atunci când era posibil, nu numai unitățile erau în refacere, ci, mai ales ostașii, trimiși individual pe la casele lor, adică chiar o posibilitate eficientă, economică și umană pentru remontarea combatanților. Efectul era excelent, revenirea mai tristă dar mai suportabilă.

Vasile Marin rănit la Țiganca, a suferit aproape un an până să i se caluzeze femurul sfărâmat și repus la loc prin operația de la spitalul din Buzău. Chiar dacă avea dureri zdravene, avea și gospodărie grea, prin urmare a ieșit repede la treburile casei, împreună cu Vasile și Gheorghe, copiii Mărioarei, pe care-i ocrotea la fel ca și pe Constanța, tot a Mărioarei, dar mai ales pe Trică (Dumitru), devenit primul băiat al lui, mai ales după moartea Antonitei, prima fată cu Mărioara. Cum gospodina casei era mereu aprigă și cu un spor la treabă neostoit, toți trebuiau să se miște repede și la culesul fasolelor, seceratul grâului, adunatul bostanilor, tăiatul și desfăcutul păpușoilor. Cel mai greu era cu ariile pentru bătut grâul, pentru că fiind război, nu se găseau nici batoze, nici locomobile care să scoată boabele din spic. Așa că în apropierea casei se amenaja aria, adică se bătea un par în mijloc, de care se priponeau boii sau vacile să se rotească în cerc și să tot calce plantele aduse din câmp. După un timp, se puneau la verificat și la bătut cu îmblăciul (un par mare, îndoit) ceea ce se scotea din arie și pus în șură. Se adunau cantitățile destul de mari, se dădeau la mașină (o construcție din scândură, cu val metalic și o morișcă de vânturat paie și pleava), se depozitau în lădoaie de scândură care fereau boabele de șoareci și șobolani (se înțelege că în gospodărie erau 5-6 pisici).

Se dădeau cotele la stat și ceea ce rămânea, cam puțin, era „strâns cu nouă ațe”, făina de grâu fiind cea mai prețioasă. La fel

se obțineau cantități mai mici de orz, ovăz, mazăre sau părinc. Baza alimentară era porumbul care se tăia direct pe câmp după ce se desfăceau păpușile de pănușe, știuleții se depozitau în coșar, cocenii în glugi mai mari sau mai mici, pe șoproane (deveneau acoperiș), în glugi, sau șurile cu paie se depozitau bostanii roșii, pentru vite, albi, pentru plăcinte și copt zilnic. Nu lipseau ciupercile, bostanii, fasolea, făina de porumb la nici un gospodar.

Cei 3 copii ai Mărioarei erau ascultători și supuși, așa că Vasile nu avea motiv să-i bată, dar pe Mărioara o altoia din când în când, mai ales după culesul la vie, pentru că avea peste un hectar cu viță de vie, îl munceau bine tot anul, înmagazinau cam 100 de deci de vin, în 3-4 butoaie. Și cum niciodată nu lipseau „dublele” cu brânză frământată, obținută de la oile și vacile proprii, toată familia era asigurată cu hrana necesară tot anul. Participau la nunți, botezuri, hore, iar Sâlică era cam împătimit de popice. De aici, certuri și bătăi, jigniri, amenințări reciproce, pentru că gospodarul era falnic și lainic, juca cu toate femeile din sat, mai puțin cu a lui, așa că Mărioara căuta cearta, dar tot ea se alegea cu bătaia.

După Trică, au venit și alții, dintre care au trăit Gică și Victor (n. în 26 iulie 1945) Erau la masa rotundă cu 3 picioare din mijlocul camerei mereu 8 guri de hrănit, iar mămăliga se tăia cu ața în calupuri egale.

Era atâta treabă, încât mai toți cădeau seara de oboseală, mai puțin Trică, cel cu poeziile, și Gheorghe care cânta excepțional din fluierle pe care și le confecționa din soc, cireș. La rândul ei Constanța avea o voce deosebit de frumoasă pe care și-o etala la clăcile pentru tors, cheptănat, sau alte munci colective.

- Du-te, fa, și-mi ia un pachet de țigări, comanda câte o dată Vasile, bun prilej să-i sară nevasta în poară.

- Ia taci, muiere, că-ți dau vreo două acușica.

- Ai să dai lu mă-ta nu mie, golanule, că te-am luat de pe drum, cu pielea goală, și acum te lăfăiești în avere, se ițea mâna

de femeie care voia să comande. De aici, destule certuri pe temă. Numai că și-au dat toți copiii la școală, n-au suferit prea mult nici în timpul secetei, au fost oameni gospodari. Când au trecut rușii prin Giurgioana au avut ce strica. Salvarea lui Vasile de către Trică a rămas de legendă.

*

... Pe un teren din marginea de sus a satului Țepu, Vasile și Constantina Cernat și-au construit mai mult cu mâinile lor o casă cu o cameră și o tindă, cu chip că o vor mai completa, și alături o chimniță deasupra unui beci, cu un șopron în spate. Niciodată n-au reușit mai mult pentru că s-au înmulțit și greutatea cu școala fetelor, iar după Război, Vasile a devenit clientul pușcăriilor pentru că nu s-a trecut la colectiv. Așa că și pe timpul Războiului, și după, a stat destul de rar pe acasă. A sfârșit tragic, omorât de niște vecini, pentru că le-a izgonit găștele, chiar după Revoluție.

Mai întotdeauna când se afla acasă, chiar epuizat de pe front, Vasile își iubea pătimaș nevasta și apoi își punea fetele să joace. El însuși era un om vesel, glumeț, foarte plăcut în societate unde nevasta îl scotea numai la haine și cămașă albă, pantofi buni și pălărie verde, cu floare la butonieră. Erau tare mândri.

- Poli, hai să te văd cum joci... tu mai știi o horă?

- Da, mai lasă fata în pace, nu vezi că are de învățat ? sărea nevasta.

- Iulia, ia să te văd la sârbă, că tu ești mai ascultătoare... Și, se încingea un joc de mai mare dragul în căsuța lor de pe deal. Deși ambii erau foarte muncitori, n-au reușit să facă prea multă avere, dar și-au asigurat existența datorită celor 7 hectare de pământ, motiv pentru care Cernat a fost declarat chiabur și „deschiaburit” adică i s-a confiscat toată averea și a înfundat închisorile comuniste.

Constantina, rămasă bolnavă cu aparatul genital după infecția de la nașterea ultimei fete, Niculina, mereu cu dureri ovariene greu suportabile, a făcut eforturi supraomenești să-și

crească și să dea la școli cele 4 fete...

Sergent Cernat Vasile
(urme de lacrimi pe fotografie)

Textul olograf... pe verso-fotografiei de sergent:

„Las ca amintire la urmașii mei această fotografie de când am făcut armata în Bolgrad, jud Ismail, cu gradul de sergent la Regimentul 3 Vânători de câmp, războiul în Compania I, am luat parte la lupte, comandant de grupă cu 10 Vânători de câmp, divizia 15a.

Iar în compania a doua cu Divizia I Blindată, ca șofer, traseul Târgoviște, Bacău, Iași Cernăuți, Lemberg,

Cracovia, Polonia și am trecut în Rusia la orașul Stalino am debarcat. Lihaiia, Mocherfea, Cramsultin am trecut Donețu pe la Comenschi Tanciseaiev Morozovscaia Ursa Cranisultin Cernicescaia Ifrimofschi (Peliras) oraș – 10 km de Stalingrad. Am fost decorat cu virtutea Militară Clasa I și clasa a II-a și cu Ordinul Crucii Credincios clasa a II-a.

De la Nistru am parcurs 2500 km până la Bacu, Tiflis și Crimeea.

Urmașii mei nepoți și nepoate fiți Mândri cu această Fotografie a Bunicului vostru care a făcut cinste Patriei, cât a trăit nu l-a îndoit vântul Gostrom care a bătut din toate părțile, imitați-mă căci onoarea omului e prețuită ca cel mai scump mărgăritar.”

*

Nică Paiu se obișnuise binișor cu armata, mai ales că era la aprovizionare în ultimul timp, și era cât pe ce să fie luat prizonier în vest de către nemți. Nu l-a cunoscut pe locotenentul Tache Brumă, dar a fost prin preajma lui.

A durat familie și casă în satul Soci, chiar în mijlocul lui. Om muncitor, cu frica lui Dumnezeu, evita certurile și scandalurile care se iscau la petrecerile comunității și era foarte prețuit pentru cumpătarea lui.

Fiind un bun povestitor era ascultat la banca minciunilor, copiii săi de mai târziu n-au învățat multă carte pentru că erau puși la muncile implicate de lucrul la cele câteva hectare de pământ în proprietate.

*

Cavaleristul învățător Tache Brumă își avea un loc privilegiat ca învățător ce era, pe vremea aceea „mica intelectualitate” adică învățătorii și preoții fiind capii comunității, deși cei înstăriți îi mai înfruntau.

După Război a avut o viață foarte frământată, cu toate privațiunile care se petreceau în construcția noii societăți socialiste, deci, inclusiv, ani grei de închisoare. A devenit un învățător și profesor foarte apreciat și respectat, cu soția învățătoare și cu grija celor doi copii, dintre care Corneliu a avut grijă multă de memoria tatălui și a colaborat cu autorul acestei cărți cu amintiri și materiale culese de pe net.

14. Din război: Rememorări dureroase/ Gh. Voiculescu

Reporter: Trebuie să fac o introducere. Mă aflu în casa unui veteran de război. Voiculescu Gheorghe, din Bârlad. Un om născut, la ce dată?

V.GH.: **La 14.04.1920.**

R: În curând veți face 100 de ani. Felicitări și vă rog să mă invitați la aniversare. Unde sunteți născut?

V.GH.: **Sunt născut la Cârja, dintr-o familie în care și tata a făcut primul război. Și el, ca și mine a fost prizonier. El a fost la nemți, eu am fost la ruși. Pe front am fost de la început până la armistițiu. Și nici n-am știut când s-a încheiat armistițiul. Eram pe front, pe poziție.**

R: Știi unde erați?

V.GH.: **Da, știu. Eram pe frontul Iași Chișinău. Pe unde ajunsese răușii.**

R: Pe la Tătăruși s-a spart frontul.

V.GH.: **Nu-mi aduc aminte localitatea dar știu că eram pe linia Iași-Chișinău. Când s-a încheiat armistițiul noi eram pe front și nu auzisem pentru că nu aveam radio.**

R: Dar oricum nu vă spuneau, pentru că aveți grade inferioare. Ce grad aveți atunci?

V.GH.: **Sergent major. La infanterie. La 12 Dorobanți**

am făcut. Compania 12 de mitralieră. Prima dată a fost comandant de companie căpitanul Simionescu Sava – care a fost și este și acum eroul Bârladului. La compania a 12-a prima dată. Pe urmă am fost vărsat la compania de branduri.

R: Ați spus că ați făcut armata la Bârlad. Când v-au luat de la Bârlad și v-au trimis pe front? După ce au trecut Prutul sau mai târziu?

V.GH.: **Mai târziu. Ce s-a întâmplat: de la începutul războiului am spus că am fost la batalionul care a rămas în spatele frontului. N-am fost cu acele care au plecat pe front, deci la campania de la Țiganca până la Fălciu nu am fost. Noi am luat parte din toamna în care regimentul nostru a ajuns la Odessa, cum a mers prima companie, așa cum spuneam, s-a retras pentru refacere. S-a refăcut regimentul 12 până în primăvara lui 42.**

R: Dar ați fost într-o localitate de lângă Odessa, înțeleg eu, nu chiar în Odessa?

V.GH.: **Regimentul a mers în prima campanie de la Țiganca la Odessa. Toamna s-a retras prima companie – regimentele care erau descompletate pentru refacere și au rămas regimentele mai proaspete. Eu nu eram acolo. eu am ajuns în Odessa după ce frontul ajunsese mai departe.**

R: Dar ai trecut de Odessa către Cotul Donului?

V.GH.: **Păi eu la Cotul Donului am luat cu adevărat parte la lupte. Am plecat de aici din Bârlad, îmi aduc aminte, în primăvara lui 42. Ce s-a întâmplat la Odessa, s-a întâmplat în 41 – până toamna. Regimentul s-a retras pentru refacere. Ne-am refăcut pentru 42. În 42 îmi aduc aminte că era aproape de Sf. Ilie, în 20 iulie, când ne-am pregătit de plecat în Cotul Donului. Am plecat din cazarmă, noi eram aici la Bârlad. Ne-am pregătit și țin minte că până la gară plângea toată lumea dar noi râdeam și eram veseli. Ne-am suit la tren și am trecut Nistrul și am mers până într-o gară**

– Stalino – țin minte. Încolo erau liniile stricate și noi am mers pe jos, aproape trei săptămâni. Nu prea am avut mult până la Stalingrad.

R: Dar de la Stalino la Stalingrad este o distanță mare.

V.GH.: Cam 1000 de kilometri. Am stat încartiruiți în două sate. Când am ajuns eram la aproape 20 de km de linia frontului. Acolo ne făceam adăposturi că trebuia să stăm mai mult. Am stat până într-o seară când s-a rupt frontul și ni s-a zis că trebuie să plecăm. Am plecat direct la front, în apropiere. Pe drum era un sătișor unde am stat, unde era un post de prim ajutor.

R: Ce însemna „adăposturi”? Erau bordeie de bârne? Aveați lemne la dispoziție?

V.GH.: Acolo unde am stat până să ajungem la front, am stat ca în România, eram cartiruiți la sat. S-au întâmplat multe lupte, erau destule, dar nu lupte mari. Până când am ajuns la 20 km. După cum am spus, regimentul nostru se plasase într-o comună unde se spunea că vom sta mai mult. Într-o seară s-a anunțat că s-a rupt frontul și ni s-a spus că două companii sunt prinse de ruși acolo, la front, iar noi trebuie să plecăm imediat. La miezul nopții ne-am suit în mașini, am mers numai noaptea pentru că era aviația care ne descoperea și am ajuns până în apropierea frontului; noi eram curioși când veneau răniții cu târgi. Le puneam întrebări ca cei curioși.

R: Voi erați pe jos, înțeleg. Cei care veneau cu răniți erau sanitarele. Mașini sau și căruțe?

V.GH.: Noi aveam și căruțe de ale noastre, care erau cu proviziile de la bucătărie. Când am ajuns acolo, în apropierea frontului, ofițerii au ajuns la postul de comandă pentru informații. Au plecat toți, am rămas mai puțini. Ni s-a dat ordin să nu rămână un soldat la suprafață pentru că era aviația, să ne facem adăposturi. Ne-am făcut adăposturi. Nu tranșee, gropi. Ca să ne facem tranșee trebuia muncă,

fiecare am scurmat gropi în care ne-am băgat să nu se vadă la aviație. Atât timp cât am făcut adăposturile, ofițerii, comandantul de companie era locotenentul Gănescu. Am spus prima dată că am fost la compania de mitraliere. Căpitan de companie l-am avut pe căpitanul Simionescu Sava – este recunoscutul erou al Bârladului – dar a murit. A fost făcut colonel. Însă acolo am fost cu compania de branduri de 120, toți aparținând de 12.

R: Cu ce transportați afeturile, pentru că erau grele?

V.GH.: Brandurile de 120 erau artileria – aveau cheson și erau transportate cu cai, nu mergea cu spatele ca alea mici. Și au venit ofițerii și ne-au spus: am luat în primire sectorul care trebuie apărat la punctul Kletskaia. În dreapta noastră era regimentul 2 Roșiori.

R: Cavalerie.

V.GH.: Da. Și 19 Caracal infanterie. Iar în stânga noastră era tot o localitate Serafimovici, așa îi zicea. Noi eram în fața Kletskaei. Acolo era punctul. În stânga era Serafimovici care era regimentul 25 infanterie Vaslui. Cu dâșii comunicam și în dreapta era 19 Caracal.(comentează fotografia de mai jos, scenă de luptă).

R: Ați intrat în Kletskaia? Ați ocupat-o?

V.GH.: Nu. Eram în afara Kletskaia. Kletskaia era mai mult peste Don, cum îmi aduc eu aminte.

R: Dar Donul era greu de trecut, este apă mare. Podurile erau stricate.

V.GH.: Era înghețat atunci. Era în noiembrie. Și tancurile treceau pe Don. Dar la Kletskaia noi eram așa cum ar fi Bârladul aici, la baza unui deal pe care stăm noi. Atât eram cam la 1-2 km. Aveam un izvor unde ne duceam să luăm apă, de pe deal, care încă nu înghețase. Acolo veneau și ruși din vale, de la Kletskaia. Lupte am avut înainte de asta, nici nu mai țin minte. Am avut lupte, am fost rănit, nu mai ții data minte, am fost luat.

R: Unde ai fost rănit?

V.GH.: **La șold. Și acum mai am semnul. Am avut o schijă, mi-au scos-o la spital. Acolo eram împreună cu alt ins, am fost răniți amândoi. I-am uitat numele. Apoi am fost dus la Șahți, un sat unde era un spital și un doctor neamț. Eu am fost oprit în Șahți în spital și prietenul meu, pe care am uitat cum îl cheamă, a fost rănit mai greu și spuneau că a fost dus în Polonia. Spunea că îi ducea pe cei răniți mai grav. Eu am fost rănit mai ușor, am stat 10 zile, după care am fost trimis înapoi la poziție.**

R: În Șahți? La câți kilometri erați de la spital la front?

V.GH.: **La 3-4 km, nu era departe. Un sat mic și era acolo o școală care fusese transformată în spital. Doctorii erau nemți. Eu am stat mai puțin de 10 zile, apoi am fost trimis întâi la regiment. N-am mai găsit loc la compania la care eram și am găsit un loc la o companie de infanterie.**

R: Până ce îți vei aduce aminte de satele prin care ai trecut și ce ți s-a mai întâmplat, să-mi povestești, te rog, despre echipamentul militar din acea vreme.

V.GH.: **Am stat foarte prost. Am plecat din țară așa cum am spus din iulie, eram cu echipamentul de vară. Nu aveam nici izmene pe noi, am stat doar cu chiloții toată iarna. Dar am primit mai mult ajutor din țară, prin poștă. Când primeam mâncare acolo veneau și pachetele. În pachete erau și câte o carte poștală unde scria de unde venea pachetul. Scriai de primire și cartea poștală pleca înapoi.**

R: Ați spus că erați prost echipați chiar de la Bârlad. În linia întâi aveți caschete metalice?

V.GH.: **Natural că da. Echipamentul era cam prost. Aveam haină subțire, la început și din țară, îmi aduc aminte și acum, am primit două pachete. Unul trimis de o fată din comuna Rediu, un pachet cu ciorapi, un pulover, mănuși și mai aveam o boandă pe care am primit-o de la unitate. Pantalonii erau subțiri. Cu ce am plecat din țară, cu aceea**

am stat. Bocanci și oghiele, ciorapi.

Ostași români în al doilea război

sursa foto: Adevărul.ro

R: De care pușcă aveți în dotare?

V.GH.: **ZB-uri.**

R: Dar dumneata ai fost și la branduri. Ai tras cu brandul? Cu tunul de 120?

V.GH.: **Eu am fost la specialități, mai mult telefonist. Am fost mai mult observator cu luneta Bush pe care o săltai din tranșeu deasupra. Acesta era echipamentul. La observator, unde am fost am avut și un cojoc – pentru că era iarnă. Acelea au rămas acolo.**

R: Am înțeles că atunci când s-a rupt frontul au intrat rușii cu tancurile și au bătut bine cu Katiușele.

V.GH.: **Domnule profesor, eu îmi aduc aminte că la început când am primit vestea că două companii de ale noastre au fost prinse de ruși, primul atac de care îmi aduc aminte era cel în care am scos acele două companii dintr-un regiment, care erau prinse de ruși.**

R: I-ați salvat din încercuire.

V.GH.: **Și aici iar o să spun un adevăr de nu prea sună**

bine. Că noi când ne-am dus dintr-o dată înfuriați și cu ofițeri care erau plini de teorie dar nu făcuseră practică și ne-au băgat în luptă. Iar a doua zi când am eliberat acele două companii, colonelul Dumitriu Stelian, comandantul regimentului a chemat ofițerii la comandament ca să le spuie de bravura pe care au făcut-o. Și se îngrămădeau să plece să se ducă la comandament – postul de comandă, cum îi spunea, a regimentului, de bravura care s-a făcut. Și acolo am auzit că li s-a cerut răspundere mare pentru că s-a făcut prea mare pierdere, și i-a luat la roată, înainte de a-i felicita, pentru că se făcuse prea mare pierdere pentru compania pe care au scos-o. Aici nu știu dacă sună bine, că în loc de bravură i-au luat la roată că erau ofițeri fără experiență. După aceea nu s-a mai făcut așa ceva.

R: Aș vrea să vă întreb: păduchi aveți?

V.GH.: La început nu am avut, dar pe urmă am avut destui. Am avut pentru că nu ne-am mai tuns, nu ne-am mai bărbierit, care nu făcuseră. Dar se încălzeau cu noi, era frig, era iarnă rusească și Donul înghețase de treceau tancurile. Domnule profesor, noi am avut și o situație acolo cam după ce s-a făcut primul atac, de am scos companiile se întâmpla că aveam atacuri. Se întâmpla că: ne atacau rușii, îi respingeam, atacau ai noștri, ne respingeau. Ne-am cam foit pe malul Donului un timp.

R: De partea europeană a Donului.

V.GH.: Dincolo era mai mult Kletkskaia, erau mai mult rușii. Noi vorbeam ca pe front. La ei nu se auzeau ziua mai nimic, puține atacuri am avut ziua. Mai mult noaptea se auzeau vorbind, hodorogind. Și noi vorbeam: Rușii se retrag, dar nu a fost așa. A fost că până la 19 noiembrie...

R: Asta voiam eu să aud, că până la 19 noiembrie dumneata erai în satul acela mai mic?

V.GH.: Nu, eram pe poziție. Se făcuse rana. Ca să spun și ceva așa, despre mine. Prima dată când am venit de la acel

spital nu am mai găsit compania noastră și m-a repartizat la altă companie, chiar a doua zi am avut un atac cu rușii, cam cum este dealul din fața casei. Și eu în a doua zi când venisem din spital m-am foit, rana își dăduse drumul și mă făcusem numai sânge. Și mi s-a spus: „Măi, dacă ești rănit, este un colhoz care este mai aproape de poziție, acolo vei merge cu sanitari de-ai noștri.” Sanitarii aceia m-au luat și m-au adus la compania unde am fost repartizat după ce am ieșit din spital. Acolo când am ajuns la acel colhoz, acesta era tot pe poziție, tot pe front. Erau câteva case unde se strânseseră câțiva răniți. Și era o șosea care venea din Stalingrad pe lângă colhoz.

R: Ce fel de teren era? Deal, câmpie?

V.GH.: Era un deal, era cam întins. M-au primit acolo. Erau doi sanitari care așteptau o mașină să oprească, ca să suie răniți. Erau acolo la colhoz, nu puteam să-i număr, dar erau cred că 100 de răniți. Erau în case. Așteptau ca din moment în moment să vină cineva să-i ia și să-i ducă la spital.

R: Țipau, gemeau? Unii erau mai grav?

V.GH.: Fiecare în legea lor. S-o întâmplat că cineva a făcut semn la o mașină nemțească, mare, plină cu militari nemți și cu remorca plină de motoare – pradă de război din Stalingrad. Ei se refugiau pe la șoseaua aia care trecea pe la colhozul acela. Au anunțat răniții să iasă, au făcut semn la mașină, mașina s-a oprit, dar cei care s-au înțeles cu nemții au spus că numai în remorcă pot să se urce câțiva răniți, cam cât vor încape. Mașina era plină cu armată nemțească. Erau doi infirmieri români, de-ai noștri, pe care îi primea în remorca aceea. Am ieșit și eu cu o parte din răniții care puteau să meargă. Erau răniți grav. Eu am avut o idee, să nu mă înghesui în remorcă – Dumnezeu mi-a dat-o. I-am lăsat să intre pe cei mai grav. Au intrat până ce neamțul a strigat „Halt!”, nu mai încăpeau. Au închis remorca. În mașină nu era voie pentru că era armată nemțească. Eu, acum am făcut

într-o glumă. Am spus: dar eu unde mă sui, deasupra? Cum era remorca aceea, avea prelată. Erau doi militari care dădeau ajutor răniților să se suie în remorcă. Unul dintre ei spune: ai curaj să te sui deasupra? Eu n-am mai zis nimic. Dacă puteți să mă ajutați încerc. Și m-am suit pe coviltir, era o prelată și stăteam ca într-o covată. Mă gândeam că dacă mă aruncă într-o parte, n-o să vie remorca pe mine. Am mers încet ca în carul cu boi în remorca aceea. Ei înăuntru și eu deasupra. Am ajuns într-o parte – unde era o râpă – un afluent al Donului. Dar nu știam că era înghețat. Eu eram deasupra iar dinăuntru țipau ăia, că erau răniți. Remorca și mașina au mers la deal unde a început să rapâge - să alunece. Și remorca a tras și mașina. La vale, înapoi. Acum mașina – a condus-o șoferul, da remorca o luat-o în partea asta. Nu știu ce a fost că era zăpadă mare. Și m-o aruncat și s-a răsturnat remorca aceea cu toți răniții. Pe mine m-a aruncat la vreo 2-3 m, dar zăpada era ca o saltea, am venit în zăpadă – care era înaltă. Dar remorca a venit cu încărcătura peste răniți – acolo au rămas. Cred. Eu mi-am luat pușca și m-am întors înapoi – nu era departe, erau vreo doi kilometri. A doua oară când am ajuns la poziție, am fost repartizat la compania de branduri. Acolo am fost până la data de 19 noiembrie.

R: Deci la data de 19 dumneata erai la branduri – adică băgai brandul acela și dădeai drumul cu aruncătorul de branduri?

V.GH.: ...dar eu am fost aproape tot timpul la observator. Cu lunetă, busolă, alt fel de aparat, aveam acolo la observator. Eu eram chiar pe linia întâia.

R: Trăgeau cu brandurile sau cu tunurile?

V.GH.: Artileria era separată.

R: Românii și nemții nu aveau tancuri? Când au năvălit rușii cu tancurile, v-au prins descoperiți, pe toți.

V.GH.: Am avut noroc cu o companie tot de la 12. Noi cei de la 120, cu brandurile nu aveam nici un efect, să batem

în tancuri. Noi nu aveam decât ZB-ul. Aceea era arma noastră. Deci nu prea aveam cu ce să tragem în tunuri. Am avut un subofițer de la compania noastră, un subofițer Popa Iftime, care a tras... săracii. Am avut un pluton de la compania de anticar care ne-a susținut. Avea 4 tunuri. Dar tunuri vechi de antitanc. N-avea efect. Erau tunuri vechi. Și după 2-3 zile am văzut ce înseamnă arma cu efect. A venit o mașină nemțească contra tancurilor, al cărui atac avea efect. Noi până la 19 noiembrie n-am prea avut lupte mari. Cum am spus, atacam noi, îi duceam până în Kletskaia deval, după aia ne retrăgeam când auzeam că încep să atace. Au fost hărțuiești și am stat mult acolo, până la 19 noiembrie.

R: Au murit mulți din camarazii dumitale acolo? Pentru că acolo se trăgea. Nu erau nimeriți?

V.GH.: Unul a murit. Hrițuc Mărgărint, caporal de la observatorul unde am fost. I-am mai uitat. Noi ascultam mai mult noaptea, Kletskaia era mai în vale, noi eram mai pe deal și se auzea foarte bine noaptea zgomot, trăncăneală. Mai vorbeam și noi ca ostașii: „Măi, ce fac ăștia? Am auzit că rușii se retrag și noi o să înaintăm.” N-o fost așa. La 19 noiembrie a-nceput de la miezul nopții atacul. Dar așa cum am spus, în nopțile de dinainte se auzea trăncăneală, bocăneală în fiecare noapte. Ei au adunat artilerie. Cât au fost pe front, ca la 19 noiembrie nu a fost așa atac de artilerie. Rușii au avut artilerie. Cu altceva nu prea s-o lăudat ei da cu artilerie, da. Și ne-or bătut atunci, o-nceput atacul. Noi ce făceam? Dădeam ordin la branduri să tragă în față, ca să facă loc infanteriei să meargă. Așa era. Rușii tot la fel făceau. Și ei trăgeau întâi să curețe și pe urmă băgau soldații.

R: Da, dar asta însemna câteva sute de metri. Cu tunurile ar fi curățat kilometri. Ai idee câți au murit acolo din compania dumitale?

V.GH.: La 19 noiembrie, atunci când s-au apucat de la miezul nopții n-au mai conținut până dimineață. Domnule

profesor, n-am avut, cât am fost în război atac ca acela. Ploaie de proiectile. Așteptam momentul morții. Nu s-a înțeles nimic din noi. Dimineață o mână de oameni am rămas acolo și ne-am retras în spate într-un sat unde au venit mai târziu trupe din 19 infanterie – 19 Caracal – care s-au contopit cu noi. Dar acolo unde eram, noaptea, făcusem tranșee. Până dimineață nu mai rămăsese nimic din tranșeele acelea. Ziceai că au rămat porcii.

R: Tot cu branduri au dat?

V.GH.: **Și cu branduri, și cu artilerie și cu artilerie grea.**

R: Deci au curățat terenul înainte de a ataca. Și când au apărut tancurile? Sau nu le-ai văzut?

V.GH.: **Cum să nu le văd, dacă ne-au „călărit”, au trecut în spatele nostru?!**

R: Atunci te-au luat prizonier?

V.GH.: **Nu, n-am căzut prizonier. Ne-am retras și a rămas în locul nostru 19 Caracal și cu 25 Vaslui și cu ceilalți care erau în dreapta. Noi ne-am retras, s-a luat după aceea o formă de organizare care să mențină rezistența acolo. am mers undeva unde o duceam mai prost ca pe poziție, ca pe front. Pentru că eram în stațiune, unde veneau trenuri cu muniție, cu alimente, cu ce era necesar. Noi ne retrăsesem și rămăsesem atât cât rămăsesem. Noi n-am rămas decât vreo 20 de inși din compania de 150 câți eram. Atât am rămas, ceilalți au căzut prizonieri și o parte au rămas acolo morți. Noi am făcut altă companie de adunătură. Iar am ajuns la vorba aceea că spun ce nu trebuie spus, că ne-au dus cu minciuna, ne face o companie și făceam instrucție, făceam prezentări. Făceam prezentări. Eram în spate, frontul rămăsese cu ce rămăsese acolo, ca să mențină poziția, noi cei din spate ne-am strâns cu rezervele care rămăseseră. Noi eram o grupă și nu ne cunoșteam, ne întrebam între noi: „Cum te cheamă pe tine?”, „Dar pe tine cum te cheamă?”. Eram în momentul în care făceam cunoștință. Și ne-o dus așa**

vreo săptămână, două, nu mai țin minte și s-o zvonit că regimentele care aveau pierderi mari plecăm în țară. Începuse zvonul acesta. Frontul se stabilise cu ce rămăsese din unitățile care se formaseră acum. Noi eram acum mai în spate, dar era mai pericol, domnule profesor, în spate, că erau partizani. La front îl vedeai că era militar rus sau neamț și te fereai de el, dar acolo dacă era civil, stătea de vorbă cu dânsul. Armătură rămăsese pe front, pe câmp și partizanii aveau armament de tot felul. Și dacă te întâlneai cu omul și era civil nu știai: scotea pistolul și noi eram mai noi. Acum eram puși să păzim de ei trenurile cu armament care veneau pentru că ei atacau aceste trenuri. Și era mai periculos ca pe linia I. și ne-au zis că o să plecăm în țară. Și așteptam de pe azi pe mâine mașinile care să vină să ne ia pentru că nu era nici o speranță cu efectivul care era. Nu eram organizați.

Într-o zi, îmi aduc aminte, s-a anunțat că au venit mașinile. Cam 10 mașini blindate veniseră să ne ia să plecăm în țară. Eu aveam un locotenent din Cârja, nu era din unitate cu mine dar era și el pe acolo. Și îmi aduc aminte că am vorbit cu comandantul de pluton, (pentru că nu puteai să pleci fără să te învoiești): „Domnul locotenent, mă duc să vorbesc cu dânsul, pentru că am ceva să-i comunic”, „Te duci, dar vii înapoi” – mi-a spus. Și am mers la el și i-am spus: „Domnule locotenent, plecăm cu mașinile acelea în țară”. El o știut probabil mai bine ca mine, că noi ne formaserăm vreo câteva mașini și ne-o băgat cu ele pe front.

De asta spun că sunt unele care nu trebuie spuse. Eu acum așa am pățit. Și ne-am suit la mașini și am mers cu mașinile cele, dar în loc să contenească bubuiala era mai tare. Ne întrebam: „Măi, noi plecăm de la front sau mergem la front?”. Am ajuns la o răspântie cu mașinile alea una după alta. Sublocotenentul care era, era un sublocotenent nou, nu mai aveam din ăia vechi, s-a dus să întrebe la răspântia asta care era răscruce de drum. Acolo era un ostaș care spunea:

„Unde vrei să mergi”? – dădea îndrumări. Și șoferul s-o dus să întrebe unde este drumul, unde vrem să mergem noi, de informare. Sublocotenentul a venit de la mașină, la noi: „Mai este loc, dați-mi voie să merg și eu la voi.” – că noi eram numai trupa. I-am dat mâna și l-am suit sus. Când l-am suit sus o zis: „Voi ați văzut că a spus că ne trimite în țară? Ia uite unde ne-a trimis” „Domnule sublocotenent, dar dumneata nu știi?” „Păi ne-or spus că mergem în țară”. Și ne-or dat drumul, au dat drumul la mașini. Ne-au parcat prin niște ascundături, prin niște râpi și ne-au debarcat acolo. Când am ajuns eram unde nu se rupsese frontul, frontul se rupsese pe unele locuri, pe unele locuri nu se rupsese. Era un grajd de cai acolo. Am intrat în grajdul acela de cai, am stat acolo în noaptea aia, era cald acolo, cu toate că era frig afară, a doua zi ne-o scos și mergem pe pod, era un podiș deasupra, când ne-am urcat – organizați cum eram de la toate unitățile. Ne-am ridicat acolo, și acolo pe poziția aceea era tot o casă de colhoz și erau grămezi de muniție adunate de la front. Le adunaseră tot trupele care erau pe acolo. „Vă alimentați, luați armament de aicea, dar mai mult grenade.” Și ne-am înhămat cu armament. Eu aveam o pușcă mitralieră. Am început atacul și l-au rănit pe sublocotenent. Îmi aduc aminte, că i-am spus eu: domnule sublocotenent, sunteți rănit, el nici nu văzuse. L-au rănit așa cum l-au rănit. Am mers și i-am respins pe ruși, vreo doi kilometri i-am fugărit, dar să vezi ce fel de fugăreală era. Că ei întăriseră pe unele locuri dar pe alte locuri nu întăriseră, că noi intrasem în încercuire. Și am intrat în încercuire și ne-am așezat pe poziție, am pus pușca mitralieră pe poziție, cu toți ceilalți dar frontul era de jur împrejur. Și mâncare nu ne-a venit vreo două zile. După vreo două zile ne-a venit niște fasole fiartă, pâine nu era nici vorbă. Eu îmi pierdusem gamela și aveam – nu uit cât voi trăi – o gamelă cu ulei de acela de uns pușca mitralieră, un fel de ulei mineral. Am

aruncat uleiul acela, pentru că nu aveam gamelă și nu aveam cu ce lua ciorbă. A venit o bucătărie de-a noastră niște fasole și le-au fiert, dar pâine nu aveau de unde, eram ca în încercuire. Am mâncat fasolea aceea și eram să mor, pentru că era cutia aceea de ulei. Am stat acolo vreo două zile și am văzut că rușii n-au mai înaintat pe acolo, înaintaseră prin altă parte și ne-am hotărât să ne retragem. Când să ne retragem, la câțiva kilometri în spatele nostru erau rușii. Am stat încercuiți acolo până a doua zi de Crăciun – 10-15 zile unde ajunsesem noi cu înaintarea prostească. Într-o zi am văzut pe unul că venea și spunea că a intrat un cal și avem carne. Și o puneam și o frigeam pe acolo, așa crudă cum era, o mâncam. M-am dus și eu acolo unde îl tăiaseră și n-am apucat decât plămâni, atât am luat. Găsisem o gamelă nemțească și aceea era de aluminiu, mai groasă. Am pus în ea să fac mâncare. Și acolo am stat încercuiți până a doua zi de Crăciun.

R: 26 decembrie 1942.

V.GH.: A treia zi e sfântul Ștefan. Și a treia zi de Crăciun – o țin minte cât oi trăi, am văzut că eram cam dezordonați, eram încercuiți, ei ne țineau cam încercuiți. Acolo făcuseră

Fotografie de familie

frontul și pe noi ne țineau acolo. Ce-și spuneau ei, c-o să cedăm odată. Că vom termina muniția, mâncarea și o să ne predăm. Și am stat – nu mai țin minte, 2-3 zile. Într-o zi, cum stăteam în groapă, așa, și mai aveam un prieten – eu eram cu pușca mitralieră – întrebam pe ofițeri de ai noștri care umblau încolo și înapoi prin încercuire – asta

era, asta se petrecea. Și nici unul nu putea să-ți dea un rezultat. Întrebam pe cine vedeam: un locotenent, un sublocotenent: „Domnule ofițer, ce facem?”. Acesta era rezultatul: nimenea nu știa. Ei ne țineau acolo ca să murim de foame și să terminăm muniția, să ne predăm. Și am văzut că la un moment dat, un ofițer strânsese 20-30 de ostași și îi organiza într-un pluton. „Măi, uite, ăla s-a apucat să organizeze, înseamnă că avem pe cineva.” Îi spui la acela care era lângă mine la groapă – eu eram cu pușca mitralieră – să mă duc să-l întreb pe sublocotenent. Dar eu nu cred că era sublocotenent de fapt, cred că se făcuse și el pentru că era mai cu inimă. Ei, o fi fost n-o fi fost, însă era acolo. și îl întreb: „Domnule sublocotenent, ce facem, ne mai organizăm? Sau murim aici?”. El zice „Măi fraților, mai cu curaj. Știți că suntem încercuiți, rușii nu mai înaintează peste noi, așteaptă să ridicăm mâinile, ne țin să murim aici de foame. Ne-am hotărât să ne organizăm la noapte, să mergem să rupem frontul.”

R: Pe 26 decembrie.

V.GH.: Exact. Pe 26. A doua zi era sfântul Ștefan. De asta am să spun că toată viața o să țin minte această zi. Și acest locotenent a spus. „Mergem să ne organizăm. Om scăpa, ieșim. Dacă nu, rămâneți aici să moșteniți Rusia asta pustie.” Așa o zis acela. Dar ce se întâmpla: veneau mulți și îl întrebau dar fiecare făcea de capul lui. Care mai stătea sub comanda lui, care mai pleca, care nu mai venea. Era cam dezordine. Și eu când i-am spus: „Domnule sublocotenent (era cu galoane, dar nu-l cunoșteam), eu mai am un prieten și mă duc să-l aduc și pe el.” Când m-am întors la groapă am zis: „Măi Costică, uite cum organizează. Se spune că la noapte să ieșim și care om scăpa, om scăpa.” Căci așa a spus el cuvintele acelea pe care nu le uit. „Care om scăpa, om scăpa, care om muri, morți vom fi.” Dar Costică a meu zice: „Măi, de-acu tot morți suntem – suntem încercuiți”. El n-a

vrut să meargă. Eu am luat pușca mitralieră pe care o aveam, de mâner și, am plecat spre acela; m-am uitat dacă vine după mine. O plecat și el după mine. Și m-am dus în grupul acela în care ne organizam. Ala când m-o văzut că m-am dus și cu pușca mitralieră, curajos, măi băieți, a început să-i încurajeze pe ceilalți: „Uite, o mai venit o pușcă mitralieră. Mai avem patru și cu asta cinci. Ne-ntărim, mergem, facem.” Cu curajul acela. Dar eu îi spui: „Domnu sublocotenent, am pușca mitralieră, dar nu mai am muniție.” „N-ai nici o grijă, îți dau acum ajutor.” Și o strigat la unul – îmi aduc aminte – Racoviță: „Măi Racoviță, vino aici ca ajutor.” „Acela are – zice, doi saci de merinde pline cu muniție.” Încărcătoare de pușcă mitralieră. Și zice: „Uite ești cu el ca ajutor.” Și am plecat seara din satul acela. Am plecat organizați, deodată.

R: Cam câți oameni erați?

V.GH.: Cu sublocotenentul acela ne făcusem mai bine de 50-60 de inși, așa ne făcusem.

R: N-ai aflat cum îl chema pe sublocotenent?

V.GH.: Nu. Am mers cu el până ce i-am respins pe ruși, prima dată. Am ajuns la linia a II-a și ne-au respins și rușii și ne-au dus înapoi de unde am plecat, de unde plecasem, din satul acela. Când am ajuns în satul acela de unde plecasem, satul ardea în flăcări. Nu știu ce se întâmplase.

R: Dar oameni mai erau în sat sau numai armată? Copii, ceva?

V.GH.: Pușini, civili nu erau. Nu erau, n-am avut timp să mă mai uit, dar ardea. Mi-aduc aminte că cu casca în cap stăteam la o casă unde ardea și m-am mai încălzit un pic, că pusesem casca peste căciulă, că era ger. Și sublocotenentul acela a pornit la atac a doua oară. Și a doua oară am atacat și am rupt – pentru că ne-am gândit că înapoi nu mai aveam la ce ne întoarce. Și am mers toată noaptea – asta era noaptea de sfântul Ștefan. Și mă gândeam: „Doamne sfinte Ștefane,

ajută-ne să scăpăm.” I-am respins pe ruși – o linie, am ajuns la linia a doua. Nu ne gândeam să ne întoarcem, căci nu aveam la ce să ne întoarcem. Și am respins și a doua linie. Și am mers toată noaptea aceea și era lună și zăpadă, îmi aduc aminte lumina de lună. Am mers (peste) vreo trei, patru rânduri de ruși. Luasem mai mulți prizonieri decât eram noi. Se predau pentru că știam că suntem încercuiți. Și ei se predau – erau un fel de balamuc. Și am mers în noaptea de sfântul Ștefan până dimineață când s-or revărsat zorile. Îmi aduc aminte, când s-or revărsat zorile am ajuns la frontul nostru, la români.

R: V-au recunoscut ăia, sau au tras și ei în voi?

V.GH.: Nu știu de unde au avut informații că n-au tras până când am ajuns la dâșii. Prizonierii fugeau, că noi eram puțini și nu puteam să-i ținem. Poate ziceți că-s povești, dar eu țin minte că la ultima linie de ruși la care am ajuns, era zăpadă și se cunoștea care-i linia de front, că mai era câte o pată neagră de pământ. Și ziceam: „Doamne, Maica Domnului, să scăpăm și din linia aceea.” Când am ajuns la dâșii, ce s-o întâmplat. Erau puse mitralierele cam la 20 de metri ca să tragă. Dacă spui la cineva nu te crede. Da să spun ce-o fost și acolo o mâncătorie: rușii erau beți toți, turtă. Erau turtă. Și noi când am văzut mitralierele – e mai pericol să fugi, că atunci te ia – scăpăm, nu scăpăm, ne-am dus până când ne-am încălecat pe mitralierele lor. Și ei erau chiori de beți și distrați acolo. Îi dăduse băutura. S-o întâmplat și la noi, n-am timp să spun. Ne-au dat și nouă băutură de ne-au îmbătat. Asta era o prostie. Ca să ai curaj. Și am scăpat și i-am luat și pe ăia. Ei, dar ce mai țineam cont de dâșii? Care voiau mergeau cu noi, care nu... și am ieșit din încercuire după sf. Ștefan. Nu mai știu ce zi era, a treia zi de Crăciun.

R: Nu-ți aduci aminte sat, comună? Departe de Kletskaia?

V.GH.: Era departe de Kletskaia unde rămăsesem noi acum. Distanța era mare. Noi acum nu mai țineam cont de

Kletskaia, cum ne-o dus cu mașinile acelea. Și am ieșit și am dat de unitățile noastre unde se stabilise frontul. Noi am trecut la refacere și pe urmă a venit cineva și ne-a anunțat că plecăm în țară. Am plecat în țară cu uniforma, cum eram. Îmi aduc aminte, am ajuns la Tighina, eram plin de păduchi și nebărbieriți și netunși. Și, zice – „Nu vă dăm voie să mergeți, trebuie ca la Tighina să fiți deparazitați, aici”. Trecusem la Tighina de stație – cam la vreo doi kilometri. Ne-o întors înapoi să ne întoarcem la front. Ne-au întors pe malul Nistrului. Ne-au făcut plutoane – câte 40, câte 40 – că eram mulți care am venit acolo, era trenul plin. Garnitura era plină de ostași. „Mergeți până în cetatea lui Ștefan cel Mare.” De unde a trecut trenul Nistrul, am trecut așa, ne-am dat jos. Eram încolonați pe plutoane. Lua unul comanda, unul doi trei, câți eram acolo. Și „Mergeți în cetate.” Am mers, am mers vreun kilometru până unde era cetatea. Nu se vedea nici o cetate. Am ajuns la o pădurice de salcâmi – nu erau salcâmi bătrâni și când am ajuns, așa era într-un loc unde te lăsați la subsol pe scări. Ni s-a zis: „Intrați în cetatea lui Ștefan cel Mare.” Era mai în pământ, așa. Cetatea lui Ștefan cel Mare, așa am văzut-o acolo – în pământ, pe malul Nistrului. Am intrat acolo în pământ. Cazarmă era – cetatea asta. Lumină electrică. Ne-o deparazitat de cum am intrat. Dezbrăcați până la piele, băgat hainele în centură și la gât aveam matricola. Ca să cunoști pachetul. Nu știu ce fel de etuvă era, că au ieșit hainele ude. Umede oleacă erau, ca să poți să te îmbraci. Ne-or tuns din cap până... Barbierit și după aceea am trecut și ne-au dat pachetele de haine, ne-am îmbrăcat și după aceea ne-au dat direcția fiecare la unitățile noastre în țară. Am venit cu trenul, da nu știu, la Bârlad am venit direct. Ne-am împărțit cu trenul fiecare la unitățile la care aparțineam.

R: Și aici v-au organizat din nou și v-au adus pe linia frontului Iași-Chișinău.

V.GH.: **Asta era în iarna lui '42 spre '43.**

R: În iarna lui '43, după retragerea frontului de Sfântul Vasile, știi, unde erai?

V.GH.: **Acasă. Ne-a dat, îmi aduc aminte – nu știu cum era lumea aceea atunci, ce vă spui vă spui un adevăr. La unitatea de atunci s-a hotărât să ne dea o permisie de 4-5 zile. Și ne-o dat permisie de ne-am dus la țară. Cum ne-au deparazitat, domnule profesor? Hainele aveau lângă rever păduche lângă păduche. Dar erau morți. Și ne-au dat drumul acasă, mă gândesc că atât de înapoiată lumea asta. Cel puțin maică-mea s-a speriat că erau păduchii unul lângă altul, deși erau morți. Și cusăturile, toate. Aveam două surori, fete mari și le-a pus și au ras cu cuțitele păduchii aceia. Dar nu știu cum le-o dat drumul de la unitate cu păduchii aceia. Și ne-au curățat acasă și ne-am întors la unitate.**

R: Te aștepta cineva acasă în afară de mamă și surori?

V.GH.: **Mai aveam un frate. Nu eram căsătorit. Însă am fost trei frați pe front. Unul mai mare ca mine a fost jandarm și unul tot în unitatea de 12 Dorobanți. Eu am fost întâi în compania de mitralieră și apoi de branduri și el a fost la pușcași. Trei frați am fost. Din război am fost câte trei acum amândoi sunt morți, numai eu sunt în viață.**

R: Dar te rog să mai stai vreo câțiva ani pe aici, că mai este nevoie de dumneata.

V.GH.: **Domnule profesor să mai râdem acum oleacă, cum zice cântarea aceea la televizor. Crește frunza, crește iarba, dacă nu-s tânăr, degeaba.**

R: Stai bine cu mintea. Te ajută copiii?

V.GH.: Din ăștia am cam dus lipsă. Și n-am avut de la prima. M-am căsătorit a doua oară și a doua oară când m-am căsătorit, eram în etate și am zis s-o iau cu copil și copilul era

la facultate la Galați, la TCM. Era de la soția a II-a. și-apoi a terminat facultatea, eu lucram aici la fabrica de rulmenți și am ieșit pensionar – iaca-s pensionar din 1975 și băiatul, iaca m-ați întrebat de băieți: am avut un băiat de la soția a II-a. A fost bun, Dumnezeu să-l ierte că o dat o boală peste el, era inginer la fabrică. Eu am ieșit la pensie, el a intrat la fabrică.

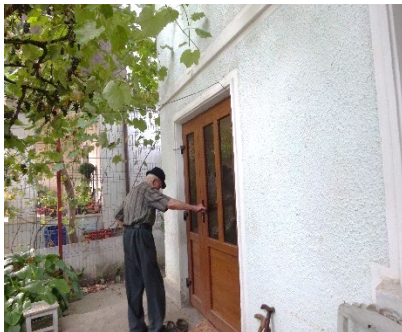
R: Dumneata ce funcție ai avut la Rulmenți?

V.GH.: Am fost la secția de control tehnic, la CTC. Și din 75 sunt la pensie. Băiatul mi-a murit și cu toate că n-o fost al meu, Dumnezeu să-l ierte, că am plâns mai mult ca după tata. A fost un băiat ascultător, cuminte, civilizată. Și am înmormântat-o și pe a doua și m-am recăsătorit și a treia oară. Am pierdut-o și pe asta. O rămas nora de la băiat. Avem un nepot care a rămas după băiat și după nora care a rămas după mine. Nepoata este medic la Sf. Spiridon, la Iași. Este căsătorită, bărbatu-său este chirurg, ea are specialitate cu gâtul și urechile. Și eu acum sunt cu nora. Ea are apartament la bloc, mă înțeleg foarte bine. Nu se înțeleg alții care sunt din sângele lor cum mă înțeleg eu cu dânsa, și mă rog să-i dea Dumnezeu sănătate. Ea stă la bloc, e singură, nu s-a recăsătorit. Ea mă îngrijește.

R: Casa când ai cumpărat-o?

Altă fotografie de familie

V.GH.: Casa de mine e făcută. În '59-'60. Eu am venit din prizonierat în '48.

La ușa casei, 12.09.2019

R: Câți ani ai stat în prizonierat?

V.GH.: Patru ani. Până în '42 am făcut războiul – patru ani, și, patru ani am stat prizonier în orașul Novokramatorsky în Rusia, aproape de Marea Azov. Mergeam acolo de luam pește pentru lagăr.

R: Erați mulți acolo?

V.GH.: Am fost mulți. Și acolo era o problemă. Era oraș industrial mare, regiunea Donbas. Am lucrat acolo și în fabrică la anumite corvezi, la descărcarea materialelor pe care le descărcau rușii. Vara ne ducea la munca câmpului, iarna eram în lagăr. Am venit în '48. În '49 nu era fabrica aceasta de rulmenți, m-am dus și m-am angajat la Brașov – la Steagul Roșu. Era orașul Stalin atunci.

R: Se purtau urât rușii cu voi?

V.GH.: Nu pot să spui că se purtau urât, și ei o duceau greu, erau lipsuri. Mi-aduc aminte că ne duceam la colhoz și mâncam mâncarea tot din lagăr, ne aducea rația. Ce mâncau ei mâncam și noi, era lipsă și în Rusia. De nimic nu am răbdat dar de foame am dus-o greu. Mâncam toate fleacurile, ce găseam pe pământ. Că am dus-o greu din cauza foametei. Am lucrat la o carieră de var, la o mină de cărbuni, am lucrat, dar nu am avut alte dificultăți decât că era foame. Când am venit în țară am mâncat pâine la Iași. Ne-o adus cu trenul la Iași la stație, de acolo ne-a dat drumul. M-am dus de acolo la Brașov, unde m-am angajat, până în '56 am lucrat acolo, după aceea am venit și m-am angajat la Bârlad de unde am ieșit la pensie.

R: Aș vrea să te mai întreb câte ceva. Frontul Iași - Chișinău nu a avut o linie prea dreaptă. Știi cumva unde se întindea – încolo, până la Botoșani, Suceava?

V.GH.: Eram pe câmp și spuneau că între Iași și Târgu Frumos – linia noastră, cât ne-am bătut cu rușii. Și prin Iași am avut lupte, însă acolo eram când s-o încheiat armistițiul acesta blestemat. Dar când eram pe front nu auzisem nimic pe front de armistițiu. Ce-a fost atunci: noi ne băteam cu rușii, nu mai știi prin ce localități eram și în timpul cât s-a făcut armistițiul acela noi eram tot cu nemții. Acum nouă ne dăduseră ordin de retragere, aproape de 23 august, dar noi ne băteam mai rău ca înainte. Pentru că noi ne băteam cu rușii în fața noastră iar nemții trăgeau din spate și nu ne lăseau să ne retragem. Era o șosea și era un pod peste o apă mare. Și pe podul acela erau grămezi de morți nemți. Instalaseră două mitraliere și nu ne lăseau să ne retragem. Noi acum ne făceam cruce și nu știam care este inamicul și care este amicul cu care suntem. Că erau mai răi nemții. Deși aveam ordin să ne retragem, nemții trăgeau mai a dracului. Ne-am dus cum ni s-a zis - armistițiu să ne alipim cu rușii. Și ne-am încolonat, am cătat pe unitățile din care facem parte fiecare din noi și ne-am dus până la Bălți, cu convoaie, de ruși organizate. Am ajuns la Bălți unde ne-a suit la tren, era căldură mare – la vagoane de boi. Și ne-a dus pe linie necunoscută. Nu știam unde ne-au dus. Șase zile și șase nopți. Nu mergeam. Stăteam șase zile prin stații. Au murit mulți acolo. Am ajuns în Novokrematorok. Nu, când ne-am dat jos din tren ne-a dus mai întâi în Asia centrală, în partea de răsărit a Chinei. Dar nu am stat mult. Și ne-au adus pe unde a fost frontul cică „Ca să reparați ce ați stricat.” Pentru că aici pe la Novokrematorsk fusese frontul. Sau aviația. Prima dată ne-au ținut într-o fabrică, pentru că nici ei nu aveau unde să ne ție. Îngropam stâlpi din ăștia de brad, dar nu știam pentru ce îi îngropam. Împrejurul unui sanatoriu care

fusesse bombardat de aviație. Nu avea acoperiș, nu avea geamuri, nu avea nimic. Și a îngrădit cam un hectar de jur împrejur. Noi l-am îngrădit cu stâlpi de brad și cu sârmă ghimpată. Noi nu știam ce facem și am făcut lagărul, acolo pentru noi. Și acolo am stat în Novokrematorsk, îi spunea Zavod Stalin – Uzinele Stalin. Am lucrat și în fabrica aceea.

R: Ce făceai în fabrica aceea, Zavoda (uzină)?

V.GH.: Mai mult la descărcarea materialelor pentru că nu se terminase războiul cu nemții în partea astalaltă și venea o garnitură cu vreo 30-40 de vagoane în fiecare zi, cu materiale aduse – pradă de război. Nici rușii nu mai știau ce au adus. De la noi or fi luat, ce or fi luat, dar de prin Germania, de prin celelalte țări, descărcam garnitura asta, a doua zi era la loc la Zavod Stalin. Și acolo materialul, acolo era – după mintea mea – nici rușii nu se pricepeau ce mașini aduceau. Erau macarale din astea mici. Ridicam, puneam și descărcam. Noi descărcam cum descărcam paie.

R: Câți români erați acolo?

V.GH.: Prima dată când ne-au strâns, ziceau că sunt vreo trei lagăre în jurul orașului Novokrematorsk. Noi ziceam că am fost până la 3000. Am fost prima dată numai români și pe urmă au adus nemți.

R: Cam cât ai stat – din '44 până în '48?

V.GH.: Da, de pe 23 august. Noi nu aveam calendar dar se zvonise că s-a făcut armistițiu. Data, ziua, nu pot s-o mai știu.

R: Dar plecarea când a fost? În 1948, iarna, vara?

V.GH.: Toamna. Am venit și pe urmă ne-au desconcentrat și m-am dus și m-am angajat.

R: Te-au ponegriț, ai suferit după faptul că ai fost prizonier?

V.GH.: Nu, doar am fost cam separatizat așa, că spuneau că noi nu avem dreptul să fim membri de partid, pentru că noi am luptat în răsărit contra rușilor și nici nu era vorba până acum că am luptat, era vorba doar de cei care au luptat

în apus. Dar până pe urmă ne-au acceptat și pe noi.

R: Te-au făcut membru de partid, până la urmă?

V.GH.: **Nu, dacă am văzut că ei spuneau că noi nu aveam voie, dar am lucrat, am fost mulțumit.**

R: Cât e pensia dumitale azi?

V.GH.: **Am pensie bună. Cu tot cu război, cu tot cu prizonierat și cu pensia din fabrică eu am ajuns la 2800.**

R: Domnule Voiculescu, dumneata te-ai născut din familia Voiculeștilor din Cârja, nu? Era numeroasă familia asta la Cârja?

V.GH.: **Iaca și aicea este ceva de gândit că tata era din familia Vacă. Familii multe de-alde Lazăr Vacă. Ion Vacă o fost bunicu. Asta era. Dar am fost așa numai la școală. Și-apoi pe urmă ne-am refăcut aproape ne-am schimbat toți ceilalți familia. Dar tata până a murit, Lazăr Vacă, așa s-a numit. Așa era. Voiculeștii – oameni gospodari.**

R: Mai sunt în Cârja, Voiculești?

V.GH.: **Mai sunt, că și-au schimbat toți numele. Adică din Vacă și-au schimbat numele în Voiculescu. Că nu suna așa bine. Mulțumesc lui Dumnezeu că sunt sănătos și al doilea, v-am mai spus, și tata a făcut războiul celălalt, a căzut la Mărășești, a fost făcut prizonier, o făcut prizonierat un an și opt luni în București. Că era Bucureștiul ocupat. N-o avut drepturi, că atunci numai le-o dat pământul în 1923 și el dacă a fost singur, tata la bunicul, a avut cinci hectare de la bunicul și n-a primit nici pământ. Eu am deodată pensia și de veteran și de prizonierat. Mulțumesc lui Dumnezeu, sănătate să-mi dea. Am dreptul la mașină să n-o plătesc, am dreptul la tren, i-o făcut procură și lui noră-mea. Așa că, eu mulțumesc lui Dumnezeu că avem un drept mai bun ca taică-meu, că așa cum am spus, repet, și el o făcut războiul, și el a fost prizonier.**

R: Rușii vă băteau?

V.GH.: **Nu. Ei, dacă fugeai, trăgeau după tine. Sufereau și ei.**

R: N-ați încercat să evadați de acolo?

V.GH.: Nu. Mi-aduc aminte că vreo două cazuri din astea au fost. Au fost dar n-au ajuns în țară. Că trebuiau să umble pe la civili dacă plecau și-i descoperea.

R: Dar nu ți-au propus să vii în divizia Tudor Vladimirescu?

V.GH.: Da, mi-o propus. Da, s-o întâmplat că în timpul acela o dat tifosul în lagăr. Și n-o mai dat voie să plece nicăieri, pentru că tifosul a omorât mulți. În '45 spre '46, iarna aceea o dat cât eram de slabi și de prăpădiți, o dat tifosul și nu mai dovedeam să-i îngropăm. Nu am scăpat de tifos. Am zăcut, dar nu știu cum am scăpat. Or murit mulți și nu aveam unde îi îngropa. Era aproape de lagăr și nici rușii n-or lucrat în primăvară pământul, de câtă lume a murit acolo. cu carul îi duceam, câți au murit. Îi duceam și morți și nemorți. Nu mai știai că e mort sau în ce stare. După iarna lui 45-46, în primăvară rămăsesem toți doar o mână. Dar toți zăcusem. Și nu știu cum am scăpat. Dumnezeu știe cum. Medicamente nu erau, îngrijire nu era. Cum am spus am făcut lagărul în jurul clădirii aceleia unde făcusem un sanatoriu de bolnavi. Și noi locuiam mai mult la subsol și făcusem niște barăci. Dar spitalul nu avea acoperiș, nu avea geamuri.

R: Aveați haine sau ați suferit de frig acolo?

V.GH.: Îmbrăcăminte ne dădeau, dar de frig nu mai știam, ne culcam unul peste altul, de nu mai știam, dar ninge peste noi, ploua peste noi, lagărul era așa. Așa am stat ca animalele, până în primăvară.

R: Asta însemna că aveți păduchi.

V.GH.: Dar păduchii nu mai aveau ce mânca, că slăbisem. Și primăvara, pe cei care erau mai sănătoși, ne-au luat și ne duceau la colhoz. Erau sate aproape de orașul acela. La munca câmpului, dar mare lucru nu mai făceam că eram slăbiți. Tot din lagăr primeam pâinea, nu aveau nici ei. Dar știți cu ce ne-am întărit? Cu ierburi din astea. Dacă știți:

știrița.

R: Am mâncat și eu, pe timpul sărăciei. Știriță și troscot.

V.GH.: **Făcusem așa un fund de lemn și pusesem, o hăcuim și o mâncam ca animalele. La câmp era aer curat și munceam, nu ne feream de muncă. Dar mâncarea era aceeași. Ne mai întremam câteodată la colhoz, pentru că erau acolo vaci. Ne mai dădeau acolo o cană de lapte dacă mai făceai munci. Dar era tot rația de la lagăr. Dar când venisem de la câmp ne îngrășasem cu știrița aceea. Troscot, știriță și mai erau câteva plante pe care le tocăm și le mâncam. Dar, au murit mulți lângă o carieră de var care era tot pe acolo, pe lângă un deal. Și dealul acela era de var. deasupra lui avea o pojghiță cam cât o masă, de pământ. Și noi luam pojghița aceea de pământ și o duceam. Și acolo bătea vântul iarna. În fiecare zi aveam o prăștină așa, cum aduci oaia moartă sau mielul, așa îi aduceam. Că eram slabi, domnule. N-aveam 30 de kg, așa eram de slabi. Când mergeam dimineața de la lagăr trebuia să luăm două, trei prăștini, câți mureau, că santinela nu primea dacă pleca brigada de 20 de inși și veneau nu te primea. Trebuia să-i aduci morți cum îi aduci. Pe cine mureau îi aduceam pe prăștină.**

R: Ce distanță era?

V.GH.: **Nu era departe, de la tabără erau vreo 2-3 km.**

R: Ai spus dumneata, că erau cam 3000 de oameni acolo. cam câți crezi că au scăpat?

V.GH.: **Nu puteam să ne numărăm. În primăvară eu spun că mai mult de la 2 sau 300. Că mai aduseseră de la alte lagăre, unde se întâmplase la fel. Pentru că în Novokrematorskaia aceasta erau trei lagăre. Erau și femei în lagăre. Aduse din Germania, de la Nemți. Veneam odată de la lucru și le-am văzut și pe ele, îmbrăcate în haine de prizonieri, pentru că noi aveam scris pe mână BK. Prizonier de război pe rusește. Și erau îmbrăcate și femei prizoniere**

din familii de nemți și munceau acolo. când am auzit că vorbeam românește or uitat și de santinele și au venit la noi și se strângeau în brațe săracele și plângeau și ne uitam: acum, noi suntem prizonieri, dar ele, de ce? Erau multe femei și erau niște fete tinere, săracele.

R: Și când a venit tifosul și peste ele a venit, nu?

V.GH.: Ce-or fi pățit nu știu, dar mai mult ca la vreo 200 nu a rămas în lagăr. Nu ne număram.

R: Ca o concluzie: cum crezi că ai scăpat din război?

V.GH.: Numai Dumnezeu știe. Eu am zis că am fost bun la Dumnezeu. Eu am ținut chiar pe front dacă eram; era greu, era iarnă, era pe acolo pe a Stalingrad și intram câte 10-15 peste ruși. De frig, de foame și ieșeau bieții ruși cu copiii, cu femei, ce erau ei vinovați? Eu eram milos. Ziceam la ai noștri: dă-te mai încolo, dă-te și tu mai încolo, fă loc și la copiii ăștia să stea. Și am fost milos și Dumnezeu m-a apărât.

R: Ai văzut români care au tras în ruși? În civili?

V.GH.: Eu n-am văzut. Am un caz. Dinainte de război era un țigan. Ibănescu – era un țigan de la Ibănești. Prinsese, o zis, un rus. Era o echipă de partizani dăduse gârbă într-o seară înainte de a ajunge la front. Stăteam într-un sat, pe la case câți încăpeam: câte trei, câte doi. Și acolo unde stătea colonelul o fost o echipă de partizani. Colonelul avea o santinelă la ușă și una la poartă. Și de unde o dibăcit ei că e colonelul vrea pesemne să omoare copiii. Erau echipe de partizani ruși. Și într-o seară s-au apropiat de santinelă, o dat cu cuțitul într-însul și l-o tăiat. Celălalt a dat alarma. Și ei au fugit. După câteva zile a venit compania noastră și a făcut gardă în tot satul acela, noi dormeam acolo, dar noaptea făceam de gardă. În corpul de gardă te împărțea: te duci în sectorul acela, te duci dincolo, ca să fie în tot sectorul, să nu se întâmple ceva. Când am înghețat ne-am dus la corpul de gardă să ne mai încălzim. Unii prinseseră un

bătrân cu barbă și își băteau joc de dânsul. Îl aduseseră la corpul de gardă, că să spună aia, aia. Până la urmă l-au împușcat. Și cine l-a împușcat? Un caporal, era prieten cu mine. Și i-am făcut observație: „Tu n-ai tată acasă? De ce l-ai împușcat?” „Păi zice că nu, aista o făcut parte din echipa aceea care a fost să-l omoare pe locotenent.” Dar el îl împușcase, de ce? Ca să zică că a făcut și el o faptă bună și a doua zi să-i pună galoane. Așa era. Da, m-o pârât la colonel. Și a doua zi m-a chemat la comandantul de companie: „măi, ce ai făcut că te-o chemat acolo.” Mă duc acolo – „Mă, ce ai făcut zilele astea că ești chemat la colonel?”. „N-am făcut nimica dom' locotenent, n-am făcut nimic.” Colonelul l-a luat întâi pe locotenent: „Știi că ai partizani în companie? Da, păi, uite că dânsul s-o pus pentru un rus că l-o-mpușcat.” Ați înțeles că acela voia să-i puie trese. Și eu i-am spus în glumă „Măi, de ce l-ai împușcat, că era ca tată-tu?” Da, încolo să împuști, nici nu m-am gândit.

Pentru că ȘI EI erau necăjiți, domnule...

... Într-o seară am intrat tot în sat. Ne-am dus la o casă, când am ajuns la casa aceea eram vreo câțiva inși. Și când am ajuns la dânsii ei au stins lumina, ei nu aveau voie să țină lumină. Țineau doar o bucățică de lumânare. Nu-s de spus astea, dar trebuie să spui, au rupt ușa și au intrat înăuntru. Când am intrat înăuntru era un moșneag bătrân și cu vreo câteva fete din astea și fetele acelea plângeau că fuseseră alții înainte. Cred că făcuseră ceva, da, au făcut și ai noștri. Am bănuț doar. Eu am fost mai milos de oameni. Am zis că m-am pus pentru dânsii și pe urmă am fost consemnat de colonel la locotenent că „Vezi că acesta ține cu rușii.”

R: Dar trădători ai găsit, ai văzut, ai auzit?

V.GH.: Nu pot să spun că asta a fost. Îs multe, domnule profesor.

R: Vreau să povestesc ceva. Înainte de a răsări soarele, pe 19 noiembrie 1942 era frig.

V.GH.: Da, dăduse zăpada, dăduse iarna peste noi. Noi nu pleasem în iarnă acolo, dar ea a venit. Noi promisem pachete din țară pentru că acasă se aflase că a venit iarna.

R: Deci aproape de Kletkaia se strâneau tancurile rusești care „strâneau punga” – pentru că au strâns ca într-o pungă pe români.

V.GH.: Noi am fost cam la 20 de kilometri de Stalingrad. Donul era în față și Stalingradul în dreapta. Cum eram noi cu fața spre front, în dreapta era.

R: Acolo, rușii au trecut cu tancurile să prindă în „pungă” 150.000 de români. Un sergent, șofer – pentru că nu mai aveau ofițeri, a zis așa: cine vrea să scape, după mine, și a luat vreo 100 de oșteni cu șase camioane. Aceștia au dat țevile de eșapament jos, aveau echipament ușor, puști, grenade, mitraliere. Au urcat în cele șase mașini și au forțat linia frontului și cinci mașini au scăpat din șase. A fost măcel mare. Dar au scăpat 61 de oameni din cei aproape 200. Am această mărturie. Am făcut comparația când v-ați organizat voi și ați mers cu locotenentul sau sublocotenentul vostru.

V.GH.: Nu i-am știut nici atunci numele. Numai l-am cunoscut. Noi ne-am organizat pentru că a fost el, nu știu din ce unitate făcea parte sau dacă era sublocotenent, dar mulți ziceau că acesta a fost un om mai cu inimă.

R: Deci ați fost 60-70 de oameni care ați scăpat forțând rușii care vă înconjuraseră.

V.GH.: Au fost două linii de ruși. Am reușit din prima, am fost respinși, ne-am întors la satul care ardea. Nu știu de ce ardea dar știu că erau o mulțime de flăcări, mi-aduc aminte cum m-am încălzit la o casă care ardea și mă gândeam: „Măcar de aș fura foc, numai să mă încălzesc oleacă.” Și am atacat din nou și am respins și a doua linie.

R: ...dar ați trecut printre gloanțe? Se trăgea împotriva voastră?

V.GH.: Dar nu numai atât, dar credeți că din noi puțini

au căzut? N-au căzut puțini, dar care au scăpat au scăpat și am mers prima dată – nu știu dacă v-am spus – am mers la niște barăci unde era o manutanță rusească – un fel de brutărie. Și erau santinele. Au fugit, când ne-or văzut. Au fugit santinelele pentru că nu știau că o să dăm peste dânșii. Santinelele au fugit și rămăseseră doar femeii care făceau pâine pentru front sau pentru civili. Și acolo m-am săturat de pâine. Am mers până a murit Racoviță. Cel care mi-a adus la ordinul acelu sublocotenent care a încurajat soldații aceia, mi-a adus muniția pentru pușca mitralieră. Racoviță a murit în prima noapte. Când au dat rușii primul atac, Racoviță se trântise la pământ și după ce au trecut, îi ziceam, „hai măi, Racoviță, hai.” Racoviță murise.

R: Mi-ai povestit un episod cu o mașină nemțească cu coviltir peste care ai urcat. Exact același episod mi l-a povestit Nică Paiu din Miroslavești, județul Iași. El cred că a scăpat, că era printre motoare.

V.GH.: Eu ziceam în glumă să mă urc sus, dar dacă acela, român de-al nostru m-a întrebat: „Ai curajul?”, eu ce să mai zic. Și mi-a dat mâna și m-am urcat.

R: Acest episod mi-a povestit și Nică Paiu, acum câteva luni.

V.GH.: Să fi fost din remorcă dintre răniți?

R: Probabil.

V.GH.: Nu știu ce a mai rămas dintre răniți. Dacă mă îngrămădeam să intru, eram și eu acolo.

R: Domnule Voiculescu, noi suntem azi în 12 septembrie 2019. Și am stat de vorbă între ora 19 și acum e ora 21 și un sfert. Am stat de vorbă mai bine de două ore. Am și consemnat vocea dumată și am s-o transpus cât mai exact în cadrul unei opere. Îți cer permisiunea.

V.GH.: Cu cea mai mare plăcere, și cu cât mai mare dorință.

Gheorghe Voiculescu nu ne-a povestit de teama

permanentă, uneori groaza, care-i ducea pe unii la nebunie. Erau sub ploaie de gloanțe și s-au împăcat cu amenințarea morții.

Mai erau momente când uitau de ea, pentru că mulți știau să cânte din frunză, sau solz de pește, ocarină, drâmbă, fluier, cobză, armonică, acordeon și se luau cu oarecare tihnă și căpătau mai multă speranță. Erau instrumente simple și ușor de cărat după ei. Mai recitau poezii populare sau din V. Alecsandri, George Coșbuc, Nicolae Militaru, așa în particular, căci în deplasări băteau pasul pe marșuri ostășești. Moralul oștirii era, totuși, greu de menținut cu atâtea lipsuri și primejdii, chiar dacă primeau băutură. Din câte spune combatantul sutaviețuitor era totuși o încredere patriotic-românească pe front, cu nemții alături, deși li se aruncau și manifeste sovietice.

Cine a scăpat de la Stalingrad n-a avut o viață fericită în societatea multilateral-dezvoltată.

(În seara zilei de vineri, 16.02.2020, l-am introdus în direct, telefonic, la o emisiune TVV).

15. Tătăruși/ Pădurea strâmbă; când s-a spart frontul

Umbră rară ca în orice pădure de salcâm, liniște tulburată de vântul ușor de august în apropierea unui vârf de deal din preajma Lunganilor. Pe platou era grâul necosit, nesecerat, în pădure nu era nici un fel de animal, în fundul văii, unde susura un pâraiaș se vedea o stână cu vreo 300 de oi, cu 2 măgari și doar un cioban cu oile sale, păzite de 4 câini de stână, strânse ciopor la o umbră mai deasă.

De câteva zile se auzeau din ce în ce mai aproape bubuit de tunuri, zgomot și scrâșnet de șenile, pârâit de mitraliere și puști automate, nechezat de cai și urlete omenești, pentru că, umbla vorba „vin rușii” care să-i urmărească pe nemții în retragere.

Asaltul de pe Dealul Crucii... repovestire după mărturiile sutaviețuitorului Constantin Iosub (n. 25.04.1918) și a altor tătărușeni, cu diferite prilejuri, cu imagine din aug. 2019, la Sărbătoarea comunei; se văd urmele gropilor de la explozii, la

baza Crucii.

Armata rusă se rostogolea ca un tăvălug uriaș peste frontul românesc oarecum stabilizat pe linia Iași - Chișinău, pe 21-22 august 1944. Marea mișcare de trupe care trecuseră PRUTUL era ca un lanț uriaș de fier, oameni, animale într-un permanent scrâșnet de roți, îndemnuri pentru caii care trăgeau tunurile antitanc, huruit de motoare de tanc, pe ici pe acolo nuanțat de vaietele răniților din ambulanțele motorizate sau căruțele speciale cu coviltir, trase de cai. Un zgomot specific mișcării trupelor cu care ostașii din primele linii se obișnuiseră și care sub dogoarea unui soare de august se bălângăneau de greutatea armamentului, de sete și de oboseală.

Printre pifanii corpului de armată se afla și caporalul Costache Iosub dintr-un grup care acceptase ca în locul Siberiei să intre în Armata Roșie și să lupte împotriva nemților și românilor, după ce au căzut prizonieri, în bătălia de la Cotu Donului de după 19 noiembrie 1942 (când armata a 3-a și a 4-a română au înregistrat cel mai mare dezastru militar din istoria ei). Se născuse în Tătărușii lui Alexandru Vasiliu copilărise sub acest deal al Crucii, numit așa pentru că pe coama sa era de când se știa locul o cruce mare de stejar, ziceau oamenii că de pe vremea lui Ștefan, deasupra căruia era o pădure de salcâmi tare buni de construcții de case. Cele câteva zeci de hectare de pădure gemeau de armata mânăată către Berlin, călcând totul în picioare, deja pregătită să rupă linia frontului cu infanteria pregătită pentru asalt, care trebuia să se rostogolească pur și simplu de pe dealul extrem de abrupt dar înierbat, pe unde cu 3 ani înainte își păștea vacile. Trebuise să-și lase mama vârstnică, boii, cele două vaci, capra și câteva păsări, în același timp cu fratele său Neculai și repartizați în armata a 3-a română, sub comanda gen. K. Frontul îi despărțise pe cei doi frați așa că de Neculai el nu mai știa nimic, grupul de români obligat de ruși să lupte (sau Siberia...) contra românilor încă în combinație cu nemții. Nici nu puteau vorbi românește între ei deși basarabeanul sergent era

tare de treabă și se înțelegeau foarte bine. El trebuia să lupte pentru familia din Tătărușii lui, pentru a-i elibera pe ai săi cu care a crescut și a înțeles ce e viața; voia să scape cu viață chiar dacă, iată, milioane de schije îl căutau și prin gropile mai vechi.

Se apropiaseră la câteva sute de metri de Tătăruși, cu ordinul de învăluire și de atac surpriză, după pregătirea de artilerie asupra pădurii Cristești – Valea Seacă, și satului, unde se bănuia că sunt trupele combinate de români și nemți, și ei înarmați până în dinți. Pentru Costache erau atâtea zvârcoliri sufletești, așa mare dorul de ai săi, acum aflați doar la câteva sute de metri, într-o mare incertitudine dacă aceștia mai trăiesc sau au fost evacuați înspre Târgu-Neamț pe undeva. După ani de război și norocul de a mai trăi parcă simțea organic locurile astea ale copilăriei. Toată această armată trebuia să pârjolească satul în care s-a născut, să-i omoare pe ai săi, chiar el să trebuiască să tragă cu arma înspre ei. De altfel în ziua de ieri și astă noapte dinspre Valea Seacă artileriștii români formaseră o perdea de foc și moarte exact pe pădurea unde se afla și el, așa că tot dealul și toată pădurea erau numai gropi după bombele trimise asupra lor. Nu mai avea nimeni cum să observe cât de dezolantă era acum falnica pădure de odinioară cu atâția copaci retezați de bombe, ferfeniți de schije și șrapnele. Prin mare noroc scăpaseră aproape toți din compania lui, el scrâșnind la un moment dat că după stepa calmucă ar putea fi omorât chiar la poarta de intrare în sat. Se gândea că și crucea din sufletul său și Crucea lui Ștefan I-au ocrotit și tot sub cruce, poate, vor scăpa cu toții.

Trupa era pregătită de asalt, iar din spatele lor artileria rusească bombardă centimetru cu centimetru dealul de vis-a-vis ca o barieră dinspre Cristești – Valea Seacă – Pașcani, de unde li se răspundea cu aceleași bombe și... foc susținut. Setea îi chinuia, „ce bună ar fi o găleată de apă de la mama de acasă” își zicea; groaza că poate fi lovit oricând nu-l înlemnea, totuși, se adăpostea în gropile proaspăt produse de exploziile bombelor venite de la români. Acolo pe unde el și păscuse vitele și tăvălise

o frumoasă tătărușancă.

.....

Pe versantul răsăritean al dealului mai molcom de la Valea Seacă, la adăpostul întăriturilor masive de beton, resturi ale armatei a 4-a și nemții se apărau cu înverșunare, trimițând înspre ruși tone de proiectile, inclusiv brizante care să secere tot de prin pădure. Sergentul Neculai Iosub, conducea o baterie de 6 tunuri, care trimiteau cu mare precizie bombe pe Dealul Crucii, unde el crescuse în cultul eroilor străbuni, viu de pe vremea învățătorului Alexandru Vasiliu, existând aici o școală mereu cu acest cult al eroilor. Îi folosea de minune că fiind din partea locului, cunoștea perfect configurația terenului și putea dirija focul tunurilor cum îl considera el mai eficient, pădurea de salcâmi fiind realmente acoperită cu foc, metru cu metru. Dealul cu coama lui de unde aruncase de atâtea ori bostanii să se rostogolească în vale era numai găuri după explozii, pe care le vedea prin binoclu, și-și închipuia că n-au cum să scape cei care se aflau în pădurea devenită acum cimitir. Ordinul era să-i piseze pe ruși până se retrag, să mențină linia frontului cu orice preț, aliniamentul de pe linia pârâului fiind vital pentru rezistență împotriva rușilor.

El trebuia să lupte pentru țara lui, pentru Tătărușii lui dragi, pentru familia sa, deși mama și cu puținele lucruri pe care le luase în căruță, din averea strânsă o viață, se retrăsese, probabil, la Boureni-Moțca, oricum peste apa Moldovei. Fusese înaintat în grad după ce scăpase din punga de la Cotu Donului, se obișnuise cu viața de pe front și cu ideea că oricând poate să-și piardă viața, că va ajunge erou cu litere săpate în Crucea lui Ștefan sau pe monumentul din fața școlii din Tătăruși.

În ultimele zile, după ce nu reușiseră să stabilizeze linia frontului pe Prut, erau mereu hărțuiți, cu alarme noaptea cu trageri ordonate la orice oră și tunurile H. de 20, sau Krupp de 76 erau foarte bune, cu infanteriștii în fața lor, cu tunurile anticar în spate, cu hărmălaia oarecum controlată din spatele liniei I.

Nu-și mai văzuse fratele, din noiembrie 1942, mama de jumătate de an deși, printr-un joc al sorții era ca și acasă, la o asvârlitură de băț de casa, grădina și fântâna sa. Acum executa ordinul de a-i căsăpi pe rușii care năboiau spre Dealul Crucii, până de curând locul său de joacă, un lot din salcâmi fiind proprietatea unde-și păștea animalele, împreună cu fratele său Costache. N-avea de unde să știe că mama sa nu reușise să plece din Tătăruși, dar era foarte atent ca proiectilele să lovească dincolo de coama dealului unde se afla dușmanul bolșevic.

Viața de soldat îl obișnuise să nu mai raționeze îndestul dar simțea că-și protejează tot ce are mai scump protejându-și satul, asupra căruia ai lui, nemții n-au tras nici un proiectil dar artileria rusă abătuse foc nimicitor în nord, de la distanță, în încercarea de a curăța locul de rezistența româno-germană.

„Dacă mama s-ar afla acolo, oare cum ar rezista” se întreba pe clar de lună tânărul de doar 22 de ani, comandantul unei baterii de 6 tunuri germane și 41 de români mereu în stare de luptă, mereu flămânzi, mereu încrâncenați și... mereu gata să se despăduchieze, căci de asemenea „musafiri” nu se poate scăpa pe front. „Ce bună ar fi o găleată de apă de la mama de la fântână” își zicea el cu gândul acasă, adică la câțiva kilometri de gospodăria lor.

N-avea cum să știe că în îmbulzeala evacuării, mama n-a reușit să plece, că a preferat să moară acasă, drept care avea grijă de animale, lăsase grâul nesecerat în plata domnului, abia își strânsese fasolele și cucuruzul alb, deci avea ce mânca și... „cum o vrea Domnul”. Auzea și vedea cum pe Dealul Crucii mișcă mulți oameni, era un huruit care pătrundea în creier, vedea trasoarele care zburau de la Valea Seacă înspre pădurea de salcâmi, pe deasupra satului și a casei sale. Cum în sat nu era armată femeia își închipuia că n-au de ce să-l bombardeze, dar și-a făcut pat în beci unde și-a pus alimente de rezervă și apă. În seara de 21/22 august rușii au bombardat totuși, nordul satului Tătăruși, semănând groaza între cei câțiva țărani care nu s-au

putut evacua. Atunci Ileana lui Iosub a trăit cel mai greu moment din viața ei, a regretat că n-a plecat, și apoi, aproape n-a mai ieșit din beci. Cu chepengul ridicat, vedea ce se întâmplă pe cer și aproape deasupra capului. Se îngrozea când vedea asaltul de foc asupra dealului Crucii, și, cam în același timp, cum din pădure scuipe foc tunurile și tancurile rusești într-un apocaliptic joc al morții, un dialog cu sunet sinistru, globuri de foc, lumină roșietică și ucigătoare, într-un fel de pod de foc; iar inima... inima i se făcea cât un purice de frică. Totuși în perioadele de acalmie ale acestei nopți a morții roșii, întrebându-se pierită: „oare, copiii mei pe unde or fi?”. N-avea cum să bănuiască măcar că ar exista vreo întâmplare mai absurdă provocată de război, absurdul război ajuns aproape de ea, că de pe dealul din stânga unul dintre copii, trăgea cu gloanțe trasoare înspre dealul din dreapta unde se afla cu aceeași misiune celălalt copil care dirija focul tunurilor pe deasupra capului său înspre primul fiu. Oare, prin ce joc al sorții putea urmări înfruntarea șerpilor de foc dintr-o parte în alta a satului, într-o încleștare care nu mai avea sfârșit?

(scris pe 29 aug. 2019).

16. Alte cuvinte/C. Iosub

Reporter: Suntem în locuința „tânărului” de 102 ani, Iosub

N. Constantin din Tătăruși, 19 nov. 2019. Dumnealui este la pat, multe medicamente, singur, vorbește greu. Ai luptat la Cotul Donului?

Iosub N. Constantin: **Și la Cotul Donului și peste tot. Am mers prin toate părțile.**

R: La Kletskaya ai ajuns?

I.N.C: **Da, am trecut pe acolo.**

R: Ce ai fost în armată?

I.N.C: **Am fost cavalerist. Divizia 1.**

R: Tunurile cu ce le duceți?

I.N.C: **Cu mașinile.**

R: Știi ce fel de mașini erau?

I.N.C: **Erau și vechi, și noi. Skoda erau mai bune.**

R: Dar tunurile?

I.N.C: **Am luptat cu Skoda.**

R: Cum de ai scăpat de la Cotul Donului, având în vedere măcelul care a avut loc?

I.N.C: **Am avut noroc.**

R: Era iarnă grea, nu?

I.N.C: **Da, acolo era iarna foarte grea, am scăpat.**

R: Cum te-ai retras de acolo? Cu restul de oaste? N-ai căzut în încercuire?

I.N.C: **Nu, norocul meu a fost că am învățat limba rusă și eram ca acasă. Vorbeam cu ei de toate.**

R: Îți amintești în ce sat ai fost?

I.N.C: **Nu mai țin minte. A fost de mult.**

R: Dar de Stalingrad ai auzit?

I.N.C: **Am fost acolo.**

R: Și ai tras cu tunul acolo?

I.N.C: **Da, cum să nu. Acolo ori trăgeai cu tunul, ori îți căutai de treaba ta. Era greu, dar am fost învățat.**

R: O să îți aduc eu aminte puțin. Pe 19 noiembrie 1942, a fost atacul acela devastator al sovieticilor. Îți aduci aminte ceva?

I.N.C: **Bineînțeles, e de mulți ani, îmi aduc aminte.**

R: Ce-ți aduci aminte? Ce făceai în dimineața aia?

I.N.C: **Plecam pe front, ocupam poziții pe toate părțile. Unde era nevoie, trimitea pe sergentul Iosub. M-au purtat cum au vrut ei.**

R: Ai fost prizonier?

I.N.C: **Nu, nu am fost prins. Nu am avut de-a face cu ei.**

R: Când a fost mai greu, cât ați stat pe linia frontului sau când v-ați retras?

I.N.C: **Retragerea e mai grea. Te urmăresc ca pe un iepure. Ține de noroc.**

R: Ai tras cu mitraliera?

I.N.C: **Într-o noapte am tras 30.000 gloanțe.**

R: În ce armată ai fost?

I.N.C: **În a IV-a.**

R: Ai tras cu tunul după avioane?

I.N.C: **Am tras. La unul dintre avioane i-am distrus o aripă.**

R: Câți tunari erau?

I.N.C: **Depinde, unitățile erau despărțite.**

R: Mi-ai spus că ai fost la cavalerie. Întrebuințați și caii?

I.N.C: **Da, îi întrebuințam la atac. Urmăream inamicul.**

R: Ați făcut foamea acolo?

I.N.C: **A fost foame mare. Am făcut foame cât nu pot spune.**

R: Dar ce mâncați?

I.N.C: **Ce găseai era bun. Nu se găsea mâncare.**

R: Păduchi aveai?

I.N.C: **Nu, deloc. Am avut când am stat într-un dormitor unde a stat o unitate care a plecat și au lăsat ei păduchi. Pe la umeri aveam păduchi roata împrejur. Parcă erau prinși cu cuiul.**

R: Cu nemții cum v-ați înțeles?

I.N.C: **Ne-am împăcat bine. Nu ne certam, ne ajutam. Ei aveau mâncare mai bună și ne dădeau și nouă.**

R: Ai fost în Tatra? Ce ai făcut acolo?

I.N.C: **Am umblat prin munți că nu aveai ce face. Acolo sunt urși și seara căutam un loc unde să nu se poată urca.**

R: Acolo ați răbdat de foame?

I.N.C: **Da, sigur că da.**

R: Ai fost sergent?

I.N.C: **Da. Toate serviciile mai bune erau ale mele.**

R: Ai avut frați?

I.N.C: **Am fost mai mulți. Am fost 10.**

R: Cum ai luptat alături de ruși când s-au întors armele?

I.N.C: **A trebuit să mă supun. Nu aveam ce face.**

R: La Odessa ai fost? Când a fost explozia aia mare, ce ai făcut?

I.N.C: **Ne camuflam, trebuia să păzim tot timpul.**

R: Ați primit ordin să împușcați niște oameni. I-ați împușcat?

I.N.C: **Da.**

R: Unde a fost cel mai greu?

I.N.C: **Tot războiul e greu. Tot timpul ești în pericol. N-ai timp să te odihnești deloc.**

R: Erai însurat?

I.N.C: **Da.**

R: Cum se numeau părinții?

I.N.C: **Floarea și Nicolae.**

R: La Dealul Crucii ai luptat?

I.N.C: **Da, am tras cu arma, cu tunul. Am tras cu 6 mitraliere. Am avut greutăți, dar așa e războiul. Dacă nu îi urmăreai tu, te urmăreau ei.**

R: Deci nu îți dai seama unde a fost mai greu, în Răsărit sau în Apus?

I.N.C: **În ambele părți a fost greu, e război.**

R: Ai drepturi de veteran de război? Ai o pensie?

I.N.C: **Da, am. Nici nu mai știu cât e.**

R: Văd că ai rămas singur, ai avut gospodărie.

I.N.C: N-ai încotro, rămâi de la un timp.

R: Nepoți nu ai care să te ajute?

I.N.C: Am o fată și doi băieți. De la o fată am.

R: Cei de la primărie au grijă de tine?

I.N.C: Da, vin pe la mine.

R: Ești rudă cu primarul Costel Iosub?

I.N.C: Da, este nepotul meu.

R: Ai auzit cândva de învățătorul Alexandru Vasiliu?

I.N.C: Da, m-a învățat Alexandru Vasiliu.

R: Câte clase erau pe atunci aici?

I.N.C: Șapte clase.

R: S-a închis școala în timpul războiului?

I.N.C: Da, s-a închis.

S-a înecat, a tăcut. Sutaviețuitorul C. Iosub n-a mai putut relua povestirea veche, nici sfătoșenia de atunci, dar noi am fost extrem de bucuroși că ne-a mai putut spune câte ceva în plus. La câteva zile... „a plecat.”

17. Un general fost combatant.

O MĂRTURIE dintr-o carte, extrasă de pe internet: „Supraviețuitorul de la Cotul Donului”, generalul C.I. Năstase (n.18 mai 1916), din mai 2016, la 101 ani, publicat în 2021:

„– Eu cred în Dumnezeu! Revin: trenul a mers pe ruta Caracal – Tighina – Krivoirog – Dnezpropetrovni – Stalino, acesta din urmă fiind un oraș industrial, unde ne-am cazat pentru o noapte. De aici ne-am deplasat pe jos, mâncând și odihnindu-ne pe marginea șanțului. Deplasarea către zona de operațiuni s-a făcut în marș forțat, cu pierderi mari în rândul cailor care tractau tehnica militară. Am ajuns în zonă, am ocupat poziția pe cota 106, pe malul drept al Donului, pe malul stâng aflându-se trupele sovietice. Vântul sufla mai mereu cu putere aducând ploii reci și furtuni de zăpadă, iar temperaturile coborau până spre

minus 40 grade, încremenind totul în jurul său. Apărea o ceață formată din cristale mici de gheață albă, care ne produceau lacrimi ce înghețau pe obraz, pe mustăți sau pe bărbie. Această ceață reducea vizibilitatea la maximum 3-4 metri, fenomen care ținea aviația noastră și cea inamică la sol. În aceste condiții, eram obligați să stăm în defensivă, mai ales că de câteva zile ploua continuu, o ploaie mărunță și rece de te pătrundea până la oase, care trecea prin foaia de cort, mantaua se îmbiba cu apă, devenind grea și scorțoasă, iar apa se scurgea în bocanci. Tranșeele deveniseră adevărate bălți, apa trecând adesea dincolo de gleznă.

– Și totuși, în asemenea condiții vitrege, nu ați părăsit linia frontului...

– Stăteam ghemuiți cu arma la picior, cârciți în mocirla de pe fundul tranșeelelor, apa zmârcăia în bocanci la fiecare mișcare a picioarelor. În aceste condiții, moartea acționa în fiecare ceas, în fiecare zi, fără intervenția inamicului. Într-o zi de joi, la mijlocul lunii noiembrie a anului 1942, iscoadele noastre ne-au informat că rușii se pregătesc pentru un mare atac în zona noastră din sectorul Klețcaia, sector apărut de trupele române. Ninge ușor. Ni s-a comunicat că geniștii ruși, îmbrăcați în costume albe de camuflaj, ridicaseră minele antitanc plasate în zonă de militarii români. În jurul orei 07.30 au fost auzite manevrele de armare a gurilor de foc a tunurilor și mortierelor. Era clar că urma ofensiva armatei ruse. Nu după mult timp, trompetiștii ruși au dat semnalul de atac. A fost iadul de pe pământ. Pământul a început să clocotească, gheața se transforma în mii de schije care, la rândul lor, loveau nemilos pe cei care erau în zonă, zgomotul era infernal și putea fi auzit de la zeci de kilometri. După aproximativ o oră de bombardamente, care din fericire pentru noi nu și-au atins ținta datorită condițiilor meteo, rușii neputând regla cu precizie tirul tunurilor și al mortierelor, a avut loc înaintarea diviziilor de pușcași, însă fără sprijinul tancurilor T34. Tirul tunurilor și al mortierelor ruse a fost reglat pe linia a

doua de apărare a armatei române. Infanteria română, prost echipată și zguduită de bombardamentele nimicitoare, s-a ridicat din tranșee și a ripostat cu mare curaj, astfel că atacul rușilor a fost respins. Când rușii trăgeau cu katiușa, noi știam, întrucât ei își retrăgeau trupele de pe pozițiile ocupate, astfel încât să iasă din zona de atac. Plutonul pe care-l conduceam era dotat și cu un tun antitanc Bofors. Când mergeam prin tranșee, treceam pe sub țeava tunului antitanc. Asupra noastră se trăgea și cu katiușa, iar aviația inamică ne bombarda. Au urmat și alte atacuri ale infanteriei ruse, dar și acestea au fost respinse cu mare curaj de soldații români. Însă rușii, la următoarele atacuri, au sprijinit infanteria cu formațiile de tancuri. Cu toate pierderile suferite de ei – în oameni și tehnică militară – inclusiv tancurile rusești scoase din luptă de tunul Bofors, pe care-l deținea plutonul nostru, tun deservit de sergentul Popescu Ștefan...

... Din păcate, câteva grupuri de tancuri ruse au reușit să străpungă linia de apărare română. Noi formații de tancuri și cavaleria rusă au atacat din nou Corpul 4 de armată română din sectorul Klețkaia, nelăsându-ne să ne regroupăm, astfel încât au reușit să zdrobească apărarea din sectorul român, încercându-ne. Datorită condițiilor meteo total nefavorabile, ceață înghețată deasă, aviația germană nu a putut să se ridice de la sol și să ne sprijine. Din cauza pierderilor mari, frontul român nu a mai putut rezista și păstra poziția cucerită anterior cu mari sacrificii și, din acest moment cu greu am reușit să ieșim din încercuire, urmând acum dezastrul retragerii prin stepele Donului. Mai târziu am aflat că generalii ruși desfășuraseră în zona sectoarelor noastre 3500 tunuri, obuziere grele, katiușe, toate pentru a deschide calea unui număr de 12 divizii de infanterie, trei corpuri de tancuri T34 și a două corpuri de infanterie.

– Faptul că sunteți în viață înseamnă că ați reușit până la urmă să ieșiți din această încercuire...

– Cu greu, dar am reușit să ies din încercuire, împreună cu ordonanța mea, retragere spre patrie care a avut loc spre sfârșitul

lunii ianuarie 1943. Nu după mult timp am mai recuperat șase ostași, cinci soldați și un sergent, cu care am pornit spre țară, pe drumul pribegiei, prin stepele rusești. Gerul era pătrunzător, asociat cu-n vânt care sufla cu putere și atât de sălbatic, specific stepele rusești, aducând furtuni de zăpadă și-un ger de crăpau pietrele. Să te retragi în plină noapte, pe un ger cumplit care încremenea totul în jurul său și cu inamicul în spate, nu este o glumă. Istoviți de drum mergeam mai departe zi și noapte fără de răgaz, oboseala mă făcea să ațipesc în mers ca într-o fracțiune de secundă să mă visez acasă între ai mei, lângă sobă, în pat sau la masă și tresărind în aceeași secundă îmi pierd echilibrul, cad în genunchi și mă trezesc în bezna nopții în vuietul vântului, departe de țara mea, departe de satul meu, departe de casa părintească. Ochii lăcrimau, lacrimile înghețau pe obraz, vântul ne biciuia fără milă. Picioarele atârnav grele ca plumbul, amorteau, nu le mai simțeam. Cu țurțurii de gheață pe obraz, pe bărbie și mustați ne deplasăm mai departe.

– Patria vă chema să reveniți acasă, dar pe drumurile astea străine cum ați rezistat?

– Ne amăgeam foamea cu orzul găsit la un colhoz părăsit de curând, iar setea ne-o astâmpăram mâncând zăpadă. În drumul nostru spre patrie am dat peste o tabără militară la Crasnâi Luci, care făcea parte tot din divizia noastră, unde am întâlnit pe consăteanul meu Costache Ion (Nelu) care făcea parte dintr-un regiment de artilerie. Ne-am îmbrățișat și ne-am povestit fiecare întâmplările. Să te întâlnești cu un consătean în timp de război este ca și cum, te-ai întâlni cu fratele tău”. (Vezi opera citată).

18. Un neamț, atunci, pe front:

Un episod descris de neamțul, ofițer atunci, dr. Helmut Welz, deloc laudativ, totuși: audiatur altera pars:

În jurul nostru de colo-colo umblă soldați scofilciți – slabi, oboșiți, nebărbieriți, murdari de glod. Uniformele sînt zdrențuite, mantalele la fel. La orice pas întâlnești pansamente

la cap, mâni și picioare – fața medicului exprimă disperare. Necătînd la slăbiciunea fizică evidentă, muncesc, construiesc blindaje, beschiile răsună, topoarele strălucesc. Alții taie lemne: este nevoie de o sumedenie pentru a încălzi bordeiele săpate în pămîntul înghețat și pentru a topi gheața de pe pereți. Trecem colțul și eu mă opresc ca țintuit. Nu-mi vine să cred ochilor: în fața mea stă o bucătărie de campanie fumegîndă împrejmuită cu minuțiozitate pentru a o apăra de vînt cu pereți din scînduri, iar sus, cu mînele răsucite pînă la coate, stă cocoțat însuși căpitanul Popescu și în sudoarea frunții amestecă supa cu melesteul. Din eleganța, care m-a impresionat atît de mult dimineața, n-a rămas nici urmă. Numai fața durdulie a rămas la fel – de altfel, nici nu-i de mirare, cînd te poți băga în gamelele soldaților. Popescu este atît de copleșit de activitatea sa bucătărească, că ne observă doar în clipa cînd sîntem deja foarte aproape de cazan. El sare jos în omăt, își șterge mîinile de pantalonii săi de lucru și lămurește comportamentul său straniu: „Sînt nevoit să mă ocup singur. Pe așa vreme nu poți permite nimănui să se apropie de hăleală...”

Însă definitiv Welz a înțeles pe cine destinul militar i l-a trimis în subordonare după ce a aflat despre un capriciu interesant al lui Popescu.

„Băieții români nu au nici o clipă de liniște, sunt ocupați de dimineață pînă seara. Ei nu numai că trebuie să-i servească și să le facă pe plac comandanților companiilor și plutoanelor, dar trebuie și să procure lucrurile cele mai imposibile, pentru a crea confortul în blindajele ofițerești. Ba mai mult, plutoane întregi sînt ocupate cu chestii, pe care un muritor comun nu și le va închipui nici odată.

Popescu este un călăreț-sportiv și de aceea nu se poate despărți de iapa sa de curse Mademoiselle. El o poartă după sine în coloană de pe poziție pe poziție, din România la Don, iar de la Don la noi. Unde nu s-ar afla compania sa, nobilul animal trebuie să fie hrănit, și este hrănit mai bine decît un soldat din

compania lui. Astăzi 40 de soldați sînt ocupați cu construcția unui grajd special pentru favorita căpitanului. În el este mai larg și mai cald decît în orice blindaj soldătesc. Acolo stă iapa, la fel de slăbită și obosită, ca și orice ființă vie din încercuire, însă zi și noapte nu este pierdută din ochi de un grăjdar special, care trebuie să aibă grijă să nu se întîmple nimic iepii căpitanului”

Popescu nu a reușit să o salveze pe Mademoiselle – a fost mîncată de soldații înfometați.

Helmut Welz, autobiografie, „Grenadieri trădați”, 1965, fragment.

19. Eroismul e inconștient/ V. Cernat, scapă

După cum se știe, conduse de nemți, armatele române au ajuns pînă la Cotu Donului, în inima sovietelor, acolo unde a avut loc una dintre cele mai aprige înfruntări din istoria mondială a războaielor, momentul în care s-a întors soarta celui de-Al Doilea Război Mondial, prin respingerea celui mai mare atac german asupra U.R.S.S. Operația Uranus, de după 19 nov.1942, în urma căreia Armata a 3-a Română a fost pulverizată.

Trupele românești s-au distins prin fapte rarissime de eroism, au susținut și prin pierderi de multe vieți românești expansiunea hitleriștilor, evident cu disciplina impusă de aceștia. Statul Major românesc n-a avut putere de decizie nici cînd „punga” armatei sovietice era pe cale să se închidă, cînd joncțiunea lor putea dura ore, minute, secunde. Comandanții români se aflau în situația de a abandona totul, oricum pentru ofițeri nu mai era scăpare, doar le rămânea să spună tare în hurelul motoarelor de la tancuri care se auzeau înnebunitor, dar, încă, nu se vedeau: „fraților, scapă cine poate...” așa cum strigă plîngînd și disperat tînărul locotenent rămas comandant unic.

În compania moto, doar cu 5 camioane zdrențuite valide dintre sutele aruncate în luptă, se afla și sergentul Vasile Cernat, din Țepu de lângă Tecuci, care, auzind eliberarea de sub ordin, exclamă:

– Cine vrea să scape, după mine...

...Întinderea stepei cît se vedea cu ochii de jur împrejur sub

un cer plumburiu la care soldații nu aveau timp să se mai uite fiind preocupați să-și târâie obielele ieșind din bocancii găuriți prin zăpada amestecată cu noroiul lipicios, puțin roșiatic. Nu se vedea nici urmă de vegetație de stepă, doar pădurici de arbuști spinoși care ascundeau privirilor ce se petrecea undeva, nu prea departe spre Răsărit. Dintr-acolo se auzea huruit greu, parcă de bombardiere gata să-și ia zborul, de la sutele de tancuri care păreau să-și facă impetuos apariția, parcă mai amenințător decât urletul avioanelor care abia-i bombardaseră. Același zgomot venea și dinspre Stalingrad, adică dinspre Apus, de unde se auzeau exploziile provocate de bombardamentele intense ale avioanelor sovietice. Se știa că spre Nord, atacurile germano-române fuseseră stopate de câteva zile și urmate de ucigătoare bombardamente asupra liniilor românești, cu pagube imense în material de război dar, mai ales, cu mii de morți în tranșee și la suprafață ca efect al tirurilor de katiușe și al mitraliilor razante cu solul. Atmosfera „plumburie” zgomotul pătrunzător, păreau a nu-i prea interesa pe soldații care își făceau mereu cruci, dar cărora le pierise încrederea că mai pot scăpa cu viață. De câteva zeci de minute și dinspre partea sudică se percepeau mișcări de motorizate, și se pricepea clar că se urmărește încercuirea unei importante părți din armata română spre a fi scoasă definitiv din luptă. Așa că mișcările acestea una către alta din părțile cercului care se închidea, diferite, paralizau orice intenție de luptă, orice inițiativă a cuiva. Nu mai exista comandant pentru trupele zdrențuite, decimate, abandonate.

Cernat și plutonul său de șoferi stăteau tăcuți și înfricoșați; de la comandament nu mai venea nici un ordin, locotenentul-învățător, pierit cu desăvârșire, era singurul ofițer în mijlocul a circa 600 de ostași, cu totul demoralizați. Știa că superiorii săi au murit sau au fost luați prizonieri, înțelegea că totul e pierdut, deja își închipuia cum va fi prin Siberia, și atunci strigă cu toată disperarea:

– Scapă fiecare cum poate, camarazi...

Cum, pe front legăturile sufletești sunt foarte puternice, vreo sută de soldați s-au strâns instantaneu împrejurul său ca puii lângă cloșcă, așteptând sfârșitul.

– Dom' locotinent, mă lăsați pe mine?

– Fă ce vrei sergent, n-ai auzit?

Vasile se întoarse scurt și autoritar către șoferii care-și părăsiseră mașinile, doar vreo 5 având plinul de combustibil și gata de mișcare. Cernat, febril:

– Scoateți repede țevile de eșapament pentru cât mai mult zgomot și... după mine!

Peste 200 de soldați s-au aburcat rapid în camioane, pornirea de pe loc fiind executată cu o repeziciune menită să le scape viața. Câți au putut intra în caroserii, îi loveau cu paturile armelor pe cei care se îngrămădeau sperați să mai prindă un loc, dar, în același timp, au avut de înfruntat gloanțele morții trase din automatele rusești mai aproape din dreapta celor care încercau să iasă din „pungă”, adică din țarcul de țevi de pușcă, aruncătoare, tunuri, tancuri, aruncătoare de branduri, alte arme... dar năvălitorii din frica de a nu-și lovi compatrioții trăgeau doar cu pistoalele automate, cu ZB-urile, și erau gata să arunce cu grenadele.

– Hai, băieți! strigă răgușit și înnebunit Vasile Cernat care, acum, în goana disperării, cu dinții încleștați, ochii injectați, ambiție oarbă, nu mai ținea cont de denivelările, ori șanțurile, ori tranșeele pe care le ocolea cu greu prin focul dens de armament ușor, dar care-i ajuta pe fugari să mai scape cu viață; și prinsese destul curaj văzând celelalte camioane în urma sa din care mai trăgeau doar câțiva încrâncenați. Numai că rușii trăgeau de aproape, gata să se urce din lateral și din spate strigând:

– Stoite, Stoi, bit tvoi mati, rumânski, stoite, stoite...

– Stai, pe mătă, grijania mamii voastre de bolșevici! strigau românii într-un fel de cor însoțit de pocnetul rar al ZB-urilor din dotare; mitraliere nu mai aveau, nici puști mitraliere, nici grenade, gloanțele trebuind economisite. După două dintre

camioane au sărit un soldat rus și o femeie, gata să se cațere sus, loviți și schilodiți, însă, de către cei de sus... într-o larmă greu de descris, cu înjurături, blesteme, amestecate cu urlete, vaiete, țipete, dominate de rafale de automate, într-un miros greu. Nu mai exista decât voința disperării...

– Nu vă lăsați, băieți!!! strigă din autocamion Trandafir al lui Buganu din Tecuci, rănit la un picior în timp ce lovea cu patul armei un rusnac gata să se cațere la ei, privind cum se rostogolesc degetele în convulsie la picioarele sale și șuvoiul de sânge țâșnind din mâna amputată a agresorului. În vacarmul acesta, când parbrizele crăpau din cauza gloanțelor, când motoarele erau turate la maximum, când țipetele, urletele răniților se amestecau cu înjurăturile românești și rusești, nimeni nu-și mai punea altă problemă decât să iasă din acest joc al morții. Atât cât motoarele mergeau, cât își puteau apăra teritoriul de circa 14 metri pătrați din caroserii, existau și speranțe.

Unul dintre cele 5 camioane se opri după câțiva km și în secunda următoare a urmat cel mai crunt măcel asupra celor rămași acolo, vii, încă. Cine să poată număra câți mai erau vii, dar după dezlănțuirea răzburătoare a rușilor furioși... n-a mai scăpat absolut nimeni: uciși cu baionete, cuțite, patul armelor, pisați cu picioarele și loviți cu orice se afla la îndemână. Nici măcar cel care înălța mâinile către ei rostind abulic „tavarișci, taaavarișci” n-a fost cruțat. Din cabina șoferului cu gaură în frunte și cu ceilalți însoțitori, însângerați și fără suflare, răsuna interminabil și răscolitor claxonul răgușit care se pierdea tot mai mult în depărtare ca un fel de salut și îndemn...

Canonada i-a tot sfărțecat pe români peste un sfert de oră, dar cine să cronometreze, pentru că fiecare se adăpostea cum putea după obloane sau după camaradul mort, trăgea cu arma și lovea aprig, disperat când mâinile sovieticilor se agățau de obloane. Lui Vasile i-a rămas întipărită imaginea mâinii retezate de lovitura năpraznică cu patul puștii, ca de la ghilotină, rostogolită în urma camionului și în urechi pocnitura unui trup

călcăt de camion. Fiecare înjura sau se ruga cu dinții încleștați într-o disperare nemaisimțită vreodată, chiar că totul depindea de o singură secundă, care părea un veac. Nici n-aveau timp să simtă spaima ci numai imensa dorință de scăpare din iadul dimprejur. Cine să mai aibă grijă de ceilalți? Doar șoferii care erau primii vânați de bolșevicii aruncați la pământ, surprinși de această încercare nebunească a câtorva români, păreau a nu avea putere decât pentru volanul mașinii și pentru accelerația acesteia, deși parbrizele erau ciuruite și camarazii din dreapta-stânga împușcați sau răniți, cei rostogoliți pe volan fiind apărători ai șoferului, iar cei de pe scări cădeau și țipau de mult pe pământul neprimitor... Nu era timp nici de miros, de jale, nici de milă, nici de vreo acțiune creștinească pentru rănitul de alături, doar senzația de uscat și sfârșitul lumii. Aproape n-au simțit îndepărtarea focului, după timpul care-i pârjolea.

– Câți am mai rămas, fraților? se întrebau între ei, după vreo 30 de km. când au oprit considerând că au scăpat de urmăritori. Au început numărătoarea răniților, s-a acordat un prim ajutor celor care agonizau, se transmiteau ultimele dorințe ale muribunzilor, se evalua cât mai au până la primele unități românești; tablou terifiant cu răni, sânge, vaiete, scrâșnete, speranțe. În sfârșit, 61 de oameni, unii cu răni mai ușoare, se puteau considera a fi salvați. Cum nu era nici un ofițer cu ei, cei valizi s-au strâns în jurul lui Cernat:

– Ce facem, Vasile, nu mai este benzină, nu mai avem muniție, ce facem cu răniții...? Mulți erau plini de sânge amestecat cu funingine, haine rupte, încălțăminte praf, dar cu puștile în mâini fiecare ca niște statui ale prăpădului într-o liniște nefirească după oprirea motoarelor. Doar gemetele răniților formau un cor al durerii pe care soldații simpli n-aveau cum să-l potolească, cei vii cu bucuria scăpării din infern în priviri, tăcuți, scăpați de frică și încordare, cu nădejde înflorită.

– Măi, Dumnezeu cu noi, poate am scăpat de Siberia rusească. Nu se poate să nu fie pe aici prin apropiere vreo unitate

românească. Atunci când am venit din țară, parcă erau pe aici sate înțesate cu trupe. Luăm benzina de la celelalte, ne încărcăm în 2 camioane, avem grijă și de camarazii răniți, apă are careva? Iamandi, ajută-mă!

– Recuperăm din bidoanele morților apa, dar e tare puțină, bem cu rație, hai, repede, că vin rusnaciai după noi și e mare grozăvie. Hai, băieți, zise unul dintre șoferi, Mândru Anton, în timp ce scurgea ultimele picături de benzină... David Costache, născut în 03.08.1922 în Zmeu, comuna Lungani, (Foto) Într-o mărturie impresionantă din 30 mai 2018, încă în viață și destul de lucid, și în mai 2019, și pe 24 sept. 2019 și în martie 2024 (ce șansă de a-l descoperi, pentru reporter!) scăpat atunci, mărturisirea că acela a fost norocul vieții lui, să scape cu viață și de prizonierat: „eram albi de păduchi, dar înnegriți de fumul puștilor, de la eșapament, cu sânge pe haine, dar cine să se mai gândească la altceva decât că am scăpat... eu cu o rană la picior, mai toți răniți, dar entuziasmați de bătălie...”

Consăteanul său Trandafir i-a devenit prieten-vânător de mare taină după demobilizare.

Costache David, supraviețuitorul martor.

...Toți cei 61 de soldați români, scăpați din încercuire au fost decorați de Înaltul Comandament Român, au fost trimiși în spatele frontului în refacere sau cu medalii pe piept au fost demobilizați. Printre ei și Vasile Cernat.

Numai că, rușii au ocupat apoi toată România după 23 august 1944 și ce-a urmat... Eroismul lui Cernat care a salvat 61 de oameni, cunoscut anticomunist, a devenit chinul vieții. Până și Trandafir a lui Buganu l-a vândut să-și scape pielea.

20. 23 August 1944, proclamația, trădare, sau...

23.08/2022/Historica:

Proclamația regelui către țară, transmisă de radiodifuziune, în seara zilei de 23 august 1944, a sintetizat condițiile alianțelor privind armistițiul, noua orientare a țării, dar a dezvăluit și aspirația Suveranului în privința garanțiilor occidentale față de temerile legate de relația cu URSS, ulterior acestea dovedindu-se speranțe deșarte în fața realităților postbelice:

„România a acceptat armistițiul oferit de Uniunea Sovietică, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii. Din acest moment, încetează lupta și orice act de ostilitate împotriva armatei sovietice, precum și starea de război cu Marea Britanie și Statele Unite. Primiți pe soldații acestor armate cu încredere. Națiunile ne-au garantat independența țării și neamestecul în treburile noastre interne. Ele au recunoscut nedreptatea dictatului de la Viena, prin care Transilvania ne-a fost răpită. (...) Dictatura a luat sfârșit și cu ea încetează toate asupririle. Noul Guvern înseamnă începutul unei ere noi, în care drepturile și libertățile tuturor cetățenilor Țării sunt garantate și vor fi respectate. Alături de armatele Aliate și cu ajutorul lor, mobilizând toate forțele națiunii, vom trece hotarele impuse prin dictatul nedrept de la Viena, pentru a elibera pământul Transilvaniei noastre de sub ocupația străină”.

23 august 1944, trădare sau pagină de istorie glorioasă a României

Cei care am prins vremurile de dinainte de 1990, ne amintim de ziua de 23 august ca fiind Sărbătoarea Națională a României, ziua în care aniversăm întoarcerea armelor în timpul celui de al doilea Război Mondial împotriva Germaniei, alături de forțele aliate. Se numea pe atunci, „Insurecția antifascistă și antiimperialistă” petrecută evident sub conducerea Partidului Comunist Român. Ceea ce nu se spune din păcate, este faptul că la acea oră PCdR (Partidul Comunist din România), de abia dacă avea câteva sute de membri.

Despre actul de la 23 august 1944 din România s-a scris foarte mult, dar s-au ascuns cu destulă abilitate, poporul român, unele adevăruri ale acestui act și implicațiile lui, în majoritate nefaste pentru România.

Potrivit historia.ro, s-a trecut cu vederea în mod deliberat situația militară a României în primăvara și vara lui 1944, nu s-a spus nimic poporului român despre marea trădare de la Iași din 20 august 1944 a Comandantului Armatei a IV-a, General de Corp de Armată Mihai Racoviță, săvârșită în strânsă legătură cu Casa Regală și cu Partidul Comunist Român.

Au fost prezentate în mod eronat situația militară a României de dinainte de 23 august 1944, precum și tratativele diplomatice ale Guvernului Antonescu de la Cairo și Stockholm, inițiate încă de la sfârșitul anului 1943, ca și despre rezultatele acestora. Deasemenea nu s-a suflat nici măcar o vorbă despre manevrele cercurilor palatului de sabotare a acestor tratative și nu s-a spus nimic despre conspirația Casei Regale și a P.C.R. pentru arestarea lui Ion Antonescu și a guvernului său.

Pe 22 august, Armata Roșie se afla pe linia strategică Târgu Neamț-Huși-Chișinău, făcând o spărtură majoră în frontul germano-român din Moldova. Cad rând pe rând, în mâinile sovieticilor, orașele Iași, Vaslui, Roman, Bacău, Bârlad și Huși. În același timp, distrugerii majore sunt produse pe frontul de sud și astfel sovieticii pătrund adânc până la Dunăre. România se afla la capătul rezistenței fizice și militare. La solicitarea germanilor,

Ion Antonescu și-a dat acceptul pentru a continua rezistența pe linia fortificată Focșani-Nămoloasa-Galați, un iminent colaps cu distrugerii imense umane și logistice. Devenise evident că rațiunea nu-și mai avea locul în relația dintre Antonescu, germani și soarta României.

21. Filă de istorie tristă, deportările

În noaptea de 17 spre 18 iunie, în anul 1951, au fost deportați în Câmpia Bărăganului peste 44 000 de oameni considerați „suspecți” și periculoși de către comuniști.

Deportările în Bărăgan au fost o amplă acțiune de persecuție politică întreprinsă începând cu anul 1951 de regimul comunist din România, cu scopul de a realoca forțat populația care locuia pe o rază de aproximativ 25 km de granița cu Iugoslavia, din județele Timiș, Caraș-Severin și Mehedinți în Câmpia Bărăganului. În 1956, deportații s-au întors la locurile lor natale. În contextul încordării relațiilor dintre România și Iugoslavia,

exclusă în 1948 din Comintern, granița dintre cele două țări a devenit o zonă sensibilă pentru guvernul comunist de la București. Etniile prezente aici, în special în Banat, erau considerate drept „elemente cu un factor ridicat de risc”. Urmând modelul sovietic, pe 15 martie 1951 Ministerul de Interne al Republicii Populare Române a dat următorul decret: „Ministerul de Interne va putea, pe cale de decizie, să dispună mutarea din centrele aglomerate a oricăror persoane care nu-și justifică prezența în acele centre, precum și mutarea din orice localitate a celor care, prin manifestările față de poporul muncitor, dăunează construirii socialismului în Republica Populară Română. Celor în cauză li se va putea stabili domiciliul obligator în orice localitate. „Decretul a creat cadrul prielnic desfășurării acțiunilor de deportare plănuite anterior. Aceasta urma să fie a doua mare deportare din istoria contemporană a României, după deportările din ianuarie 1945 când peste 70.000 de persoane, în special etnici germani, au fost deportați în Uniunea Sovietică. Spre deosebire de prima deportare, de această dată s-a ales ca destinație câmpia Bărăganului, o zonă subdezvoltată și foarte puțin populată. Din acest punct de vedere operațiunea coincidea cu o acțiune de colonizare a regiunii. Planurile urmăreau, după cum s-a descoperit ulterior într-un document redactat în 1956 la Timișoara, „îgienizarea Banatului”, curățarea etnică a germanilor, sârbilor, aromânilor. În al doilea rând se urmărea îndepărtarea a mai multor categorii sociale considerate periculoase de comuniști. Au fost vizați marii fermieri, marii proprietari de pământ, industriași, hangii sau deținători de restaurante, refugiați basarabeni sau macedoneni, foști membri în forțele armate germane, cetățeni străini, rude ale refugiaților, simpatizanți ai lui Tito, persoane care colaboraseră în război cu inamicul, cadre militare, oficialități demise, rude ale contra-revoluționarilor și toți care i-au sprijinit, activiști politici și pentru drepturile cetățenești, foști oameni de afaceri cu legături în Occident, lideri ai grupării etnicilor germani. În noaptea de

17/18 iunie 1951 a fost pusă în mișcare cea mai amplă acțiune de deportare din istoria contemporană a României, după cea întreprinsă în ianuarie 1945 împotriva etnicilor germani din România. În jur de 45.000 de persoane au fost ridicate din căminele lor și deportate în Bărăgan chiar dacă numărul vizat era de 40.320. Au fost duși români, germani, sârbi, bulgari, refugiați din Basarabia și Nordul Bucovinei, aromâni. În acest scop au fost mobilizați aproximativ 10.000 de soldați care au pus în aplicare ordinul de deportare. Transportul efectiv a necesitat 2.656 vagoane de tren și 6.211 autocamioane. Deportății au putut lua cu ei doar strictul necesar, atât cât puteau duce cu ei. Bunurile pe care le-au lăsat în urmă au fost formal răscumpărate, la un preț modic. Lagărele de muncă înființate s-au concentrat în Câmpia Bărăganului, în zona Ialomiței dar și în zona Galați. Cei mai norocoși au găsit câteva bordeie sărăcicioase sau colibe, iar cei mai mulți au fost coborâți din tren și lăsați în câmp deschis, cu interdicția de a se îndepărta de un anumit areal. Deportății au înființat în 1951 mai multe localități, în regiunile Ialomiței, Constanța și Galați. Conform studiului „Deportații în Bărăgan 1951-1956”, au fost vizate un total de 40.320 de persoane, clasificate de regimul comunist astfel:

9.034 chiaburi și cârciumari

8.447 basarabeni

3.557 macedoneni

2.344 persoane care colaboraseră cu armata germană în timpul războiului

1.330 cetățeni străini

1.218 persoane cu rude care fugiseră în străinătate

1.054 titoiști

731 dușmani ai regimului socialist

590 persoane care trăiau în afara zonei de frontieră

367 persoane care ajutaseră rezistența anticomunistă

341 criminali deținuți

257 germani

162 foști moșieri și industriași

Surse:

Sarafolean, Silviu (coord.), Deportații în Bărăgan 1951-1956, Editura Mirton, Timișoara, 2001

Calestru, Vasile, Martiraj în Bărăgan, Editura Demiurg, Iași, 2006

Sursa foto: Adevărul.ro

În București:

Satirizând această predilecție a rușilor, spre jaf, celebrul actor Constantin Tănase a reprezentat un cuplet:

„Rău a fost cu «was ist das»

Da-i mai rău cu «davai ceas»

De la Nistru pân' la Don

Davai ceas, davai palton

Davai casă si moșie

Harașo, tovărășie!”

După mai multe reprezentații a fost arestat, amenințat cu moartea, și i s-a ordonat să nu mai joace piesa. Dar Tănase nu era omul ușor de intimidat. La următorul spectacol a apărut pe scenă într-un pardesiu imens, cu mâinile "bandajate" cu ceasuri de mână. Spectatorii l-au aplaudat frenetic la apariție, deși actorul nu a scos nici un cuvânt. Apoi și-a deschis pardesiul, scoțând la iveală un imens ceas cu pendulă. Arătând către acesta, a spus doar: "El tic, eu tac, el tic, eu tac". Două zile mai târziu, la un an de la intrarea rușilor în București, marele actor era mort.

(preluare net).

22. Jaful sovietic

(De pe internet... nu se precizează sursa.)

Jaful din 1940 al Basarabiei și ocupația militară dintre anii 1944-1958 încheind lista.

Despre aceasta din urmă, reprezentantul american la București, Roy M. Melbourne se exprima astfel, la 18 august 1945, deci la mai puțin de un an de la declararea armistițiului:

„ În istoria sa tulbure, România a trecut prin multe invazii,

dar nici una nu a dus poporul într-o astfel de stare de disperare și deznădejde ca actuala ocupație a rușilor.”

Ideea, generalizată, că seculara exploatare otomană a cauzat în exclusivitate izolarea țărilor române de acea Europă ce construia catedrale, ridica universități, înfăptuia Renașterea, apoi lumea modernă industrială, trebuie amendată prin precizarea că mai bine de un sfert de mileniu de vampirizare rusească a pus capac unei stări și așa deplorabilă.

Ultimei cotropiri - cea sovietică - i-am fost martor, cele consemnate în masivele volume ale d-lui Aurel-Sergiu Marinescu fiind pentru mine în special un prilej de rememorare. Datele sunt numeroase, importante, într-o largă sinteză.

Cu toate că și pe atunci secretul de stat stătea la baza guvernării, se știa de către o lume întreagă că având de plătit Uniunii Sovietice, ca despăgubiri de război, suma de trei sute de milioane de dolari, eșalonați pe un număr de ani, în timp suma a fost depășită de câteva ori. Cererile sovieticilor se vedeau exorbitante.

De ex. în mai 1945, luna încheierii războiului, când nu mai putea fi vorba de nevoile frontului, părții române i s-au pretins 55.000 de vagoane și 115 locomotive.

În aceeași lună s-au capturat ca „trofee de război” 67 de fabrici și uzine aparținând industriei alimentare, ușoare și petroliere.

Numai din industria petrolieră au fost ridicate 51.173 tone de material tubular.

Scrie în carte: „Valoarea bunurilor aparținând căilor ferate, aviației și marinei române rechiziționate de trupele sovietice fără nici o formă s-a ridicat la suma de 338 miliarde de lei.” Dacă ne gândim că leul din 1945 era cel puțin de o sută de ori mai puternic decât cel de astăzi, iar România zăcea sleită de patru ani de război, realizăm catastrofa.

În secol limbaj al cifrelor: „în primele șapte luni de la armistițiu s-au livrat într-un ritm alert, cantitativ, mult peste

prevederile din Convenție, care se întindeau pe șase ani.”

În acea vreme, când încă nu se produsese ruptura de Tito, Ana Pauker îi mărturisea acestuia că rușii iau șapte piei de pe noi.

Afară de plățile legate de despăgubiri, restituirii de bunuri, pe lângă ceea ce, cu entuziasm slav, jefuiau trupele în trecere, mai exista și obligația întreținerii acestora, sute de mii, dacă nu milioane.

Între 23 august 1944 și 31 mai 1945 s-au predat în acest scop 15.357 vagoane de cereale, 10.407 vagoane legume, 1885 vagoane de carne, 387 vagoane de conserve de carne, 163 vagoane de grăsimi, 88 vagoane de pește, 124 vagoane de lactate, 27 vagoane de delicatese, 155 de vagoane de băuturi spirtoase, 1023 vagoane de sare, 4902 vagoane de furaje, 279 vagoane de tutun, 528.647.000 țigări. Iar chibrituri: 35.134.000 cutii...

Din septembrie 1944 până la 1 iulie 1945 se livrează Armatei Roșii 385.000 tone de alimente - numai rația zilnică de făină se ridica la 851.482 de porții!

Încât „România devenise o veritabilă colonie a Rusiei, când țările Europei vestice renunțau la coloniile lor care, pe rând, și-au câștigat independența.”

Bani mai necesita și întreținerea Comisiilor aliate de control pe județe: statul român a avansat în anul 1946 suma de 185.532.163.520 lei în contul lor.

Cât privește produsele predate, ele trebuiau să fie de cea mai bună calitate, conform dispozițiilor: „Nu se vor preda depozitelor sovietice produse de proastă calitate (alterate, prost afumate, cozi, fâlci, fâșii etc.)”. În schimb, din înaltă umanitate se specifică: „oasele cu măduvă vor fi predate trupelor române, școlilor, spitalelor pentru a fi fierate pentru ciorbe.”

În răstimpul în care autoritățile sovietice goleau în cea mai mare grabă România cam de tot ce apucau, eroicii soldați roșii își făceau partea lor, după împrejurări.

O listă județeană din 1948, numea pe luna respectivă: agresiuni contra jandarmilor 42, devastări locuințe, întreprinderi 7929, persoane jefuite 4105, femei siluite 213, uciși 56, răniți 27”.

Era, desigur, în ciuda liniei oficiale a unei tovărășii pe cât de recente, pe atât de calde, replica unui război dus adânc pe teritoriul sovietic. Dar și altceva.

Cele peste o mie de pagini ale lucrării lui Aurel-Sergiu Marinescu, eminent istoriograf de vastă informație și fost coleg de facultate, reînvie o epocă. Era, oare, necesar?

Pentru simpla aducere aminte, mai puțin, pentru luminarea celor în necunoștință de cauză mai mult, iar ca reper în orice orientare într-un viitor ale cărui surprize mai mult ne rânjesc, decât ne surâd, tema se esențializează.

Ea țintește anume constante ale situației noastre în lume, în pura fatalitate a unor circumstanțe istorico-geografice date, dar și cu egală trimitere la propriile reacții și decizii.

Umbra trecutului stă la spate, dar nu se desparte niciodată de noi.

Fie că trăim sau nu în circularitate, cu istoria nu-i de glumit. Jaful sovietic:

„Stalin și poporul rus libertate ne-au adus!” (23 August 1944 - din Cotidianul)

Nu doar o dată, istoricii noștri și istorici occidentali, mai puțin cei sovietici, au considerat ca efectele loviturii de stat de la 23 august 1944 au constituit pentru Wehrmacht o înfrângere mai severă decât cea de la Stalingrad.

Perfect adevărat, din punctul acesta de vedere nu este nimic de obiectat. Numai că, în conformitate cu statisticile Marelui Stat Major, același eveniment a provocat și Armatei Romane pierderi în oameni și material militar considerabil mai mari decât cele pe care le îndurase în bătălia din Cotul Donului, parte integrantă din ansamblul operațiunilor de la Stalingrad. Dispunem de o asemenea statistică și, cu cifrele la vedere, putem proceda la

comparațiile de rigoare. De la 1 noiembrie la 31 decembrie 1942, perioada celor mai dure confruntări cu sovieticii de pe frontul din Cotul Donului, Armata româna a înregistrat 353 ofițeri, 203 subofițeri și 6680 soldați morți în lupta, 994 ofițeri, 582 subofițeri și 30175 soldați răniți în lupta și 1829 ofițeri, 1567 subofițeri și 66959 soldați dispăruți, în marea lor majoritate căzuți în prizonierat sovietic.

Mult mai ridicate au fost pierderile Armatei române din perioada 1 iunie - 31 august 1944, cu precizarea ca între 1 iunie și 19 august, data declanșării ofensivei sovietice, frontul din Moldova și Basarabia de Sud a fost staționar și nu s-au purtat lupte cât de cât semnificative.

Efectiv, de data aceasta a fost vorba de pierderi însumând 509 ofițeri, 472 subofițeri și 10262 soldați morți, 1255 ofițeri, 993 subofițeri și 33317 soldați răniți și 2628 ofițeri, 2817 subofițeri și 171243 soldați dispăruți, în mare majoritate capturați de sovietici după ce regele proclamase la radio un armistițiu inexistent.

După cum vedem, la toate categoriile cifrele pierderilor din 12 zile din august 1944 sunt net superioare celor din noiembrie-decembrie 1942, dacă nu chiar duble.

Oricum diferențele nu pot fi considerate un mizilic, ele fiind lipsite de importanță numai pentru politicienii iresponsabili, care își închipuie ca așa se face istorie: batjocorind, prin aruncarea lor în neant, zeci și zeci de mii de ofițeri, subofițeri și soldați ai unei națiuni.

Astăzi, ceea ce ni se pare lamentabil de-a dreptul este faptul ca inițiativa aniversării acestei catastrofe militare de mari proporții a fost avansată de soldatul neinstruit Ion Iliescu, un personaj cu livretul militar alb, eliberat pro-forma, un avantaj de care beneficiau mai toți activiștii de marcă ai regimului comunist.

Rămâne să știm și ce s-a întâmplat în aceasta țară nenorocită din momentul în care comuniștii au început să urle ca nebunii pe

străzi: „Stalin și poporul rus libertate ne-au adus!”, și asta în timp ce sovieticii jefuiau România din temelii.

La aceste jafuri apocaliptice istoriografia comunistă s-a referit cu o extremă parcimonie, destul de târziu, prin anii '70 și '80. A avut totuși bunul simț să nu le justifice. În schimb, la numai o jumătate de veac de la petrecerea faptelor, în 1949, s-a insinuat cu nedemnitate în postura de avocat al rușilor diplomatul italian Renato Bova Scoppa, fost ministru al Romei la București din 1941 până în 1946.

În memoriile sale, intitulată Colloqui con due dittatori, acesta s-a grăbit să explice distrugerile și jafurile comise în România de ruși prin distrugerile și jafurile pe care le-ar fi săvârșit Armata Română în teritoriile ocupate din Rusia.

Penibila explicație, fabricată de un om incapabil să țină seama de realități!

În retragerea lor în adâncimea propriului teritoriu, ca și în vremea invaziei lui Napoleon, armatele ruse practicaseră tactica pământului pârjolit.

Când germanii, românii și italienii au reușit să ajungă la fața locului, n-au mai avut ce distruge, deoarece totul era pus la pământ. Iar din sărăcia mușicului rus, cu toată bunăvoința, nu se putea jefui nimic. Ca să nu mai vorbim și de faptul că literatura istorică a învingătorilor din al doilea război mondial, în mod sistematic, s-a obstinat să asimileze cu jaful capturile de război legale, privind depozitele de muniții și subzistențe, bunurile și armamentul abandonat pe câmpul de luptă, aparținând Armatei sovietice.

Cum după orice război, istoria este scrisă de învingători, n-am avut încotro și am fost nevoiți să ne supunem verdictelor lor. Astăzi, din fericire, putem discuta și altfel despre aceste verdicte. Întârzierea deliberată cu aproape trei săptămâni a semnării așa-zisei Convenții de Armistițiu, de fapt un act de capitulare, a fost provocată de ruși cu intenția clară de a oferi militarilor ei o plajă de timp cu statut incert și ambiguu, pentru a putea jefui în voie

una din cele mai bogate țări ale Europei.

Nu trebuie să uităm că, vreme de aproape cinci ani, de la instituirea blocadelor economice determinate de izbucnirea celui de-al doilea război mondial, România ținuse în spate un colos asemeni Germaniei, cu petrol și ulei mineral, cu cereale, cu oleaginoase, cu carne și pește, cu tutun etc., primind în contrapartida mașini agricole, arme și în jur de 45 de vagoane de aur.

Și asta în condițiile în care situația alimentară a țării, în toți anii campaniei din est, a fost literalmente înfloritoare față de cea a întregului continent.

Cu alte cuvinte, aici, în România, într-adevăr, se putea jefui din gros.

Și primele ordonanțe emise de comandamentele ruse au impus populației predarea aparatelor de radio, care au fost așezate sub paza sovietică. Prin asta s-au împușcat doi iepuri: în primul rând, cetățenii romani erau izolați de restul lumii civilizate. La a doua mișcare, toate aceste aparate au fost transportate în Uniunea Sovietică, fiind considerate capturi de război, deși erau bunuri particulare.

Jafurile întreprinse de militarii sovietici din inițiativa personală și pe cont propriu, niciodată sancționate de superiorii lor, aveau un specific care i-a contrariat pe romani, deseori frizând nebunia. Confiscau în neștire automobile particulare și ale statului - au furat până îi mașina de serviciu a generalului Aurel Aldea, parcată în fața Ministerului de Interne - și, pentru că nu știau să conducă, le făceau țăndări, izbindu-le în primul obstacol din cale.

În cazul când reușeau să depășească primul impact, ajungeau la momentul când se epuiza benzina din rezervoare și atunci automobilele erau abandonate și împinse de regulă într-o râpa, unde se făceau praf.

Furau sub amenințarea armei cai din gospodăriile țărănești și-i călăreau până când se toceau potcoavele bietelor animale, și

când acestea începeau sa șchioapete, băteau caii cu violență pe crupă, îi izgoneau din coloane și-i lăseau de izbeliște.

În primii ani de după război, pădurile din Muntenia și din Oltenia erau pline de cai nebuni, alienați de durerea atroce din copitele neîngrijite. Să nu fi știut rușii că un cal se mai duce din când în când pe la potcovar, că mai are nevoie și de o furcă de fân, și de un pumn de grăunte ? Caii, mai ales caii îi fascinau pe sovietici și cele mai mari lovituri le-au dat garnizoanei Cislău, unde se aflau hergheliile de prăsilă ale armatei.

Începând cu 1 septembrie 1944, în trecere prin localitate, diverși militari ai armatei de ocupație au jefuit garnizoana de armăsarii și iepelile de reproducție și chiar de cabalinele tinere, de un an și jumătate sau doi, nededate la călărie, sub pretextul că se grăbesc sa cucerească Berlinul, ca și cum Berlinul s-ar fi aflat peste deal. Le-au folosit la ceva acele animale nefericite? Aiurea.

Au călărit armăsarii, iepelile, mânjii până la totala epuizare, nu le-au lăsat nici un răgaz de odihnă, nu i-au hrănit, abandonând-i înfometăți prin satele de jur-împrejur, unde au fost salvați de țărani și recuperați mai târziu de personalul hergheliilor de la Cislău.

Dacă sălbăticia cu care erau tratați oamenii putea fi oarecum explicabilă, românii se aflau de trei ani în război cu Rusia și resentimentele trec foarte greu, sălbăticia cu care tratau sovieticii niște animale nevinovate nu se poate scuza.

Nimeni nu putea înțelege de unde venea și ce hram purta stirpea aceasta de oameni, pentru că țărani nu păreau să fie și nici orășeni. Părea ca vin direct din niște caverne din vârstele ancestrale ale umanității. Uneori, hoțiiile rușilor se derulau la un nivel de meschinărie greu de imaginat.

Iată ce s-a întâmplat în seara unei singure zile, 2 septembrie 1944, la Călărași. La ora 21.30, în holul Hotelului Regal din localitate, Cristian Panghezi, un brăilean sosit acolo cu treburi, a fost jefuit de ceas de un ofițer și trei soldați ruși. La ora 22.30, alți trei soldați ruși au intrat prin efracție în frizeria lui Leon

Rușe din str. Petre Enescu nr. 21 și i-au furat patru brice, două foarfece, trei mașini de tuns și 2000 lei. În sfârșit, la ora 23.00, doi soldați ruși au intrat prin forța în casa lui Enciu Mavrodin din cartierul gării și, cu revolverele în mână, l-au deposedat de o fată de masă și de un borcan cu dulceț. Asta pentru că n-au mai găsit altceva. Alți ostași ai așa-zisei armate „eliberatoare” se instalau între timp în alte locuințe din Călărași, spărgeau toate mobilele, spre a-și arata mușchii, cerând-le apoi proprietarilor rachiu și femei.

Cu toate că proprietarii în speță nu erau patroni de bordeluri, ci niște gospodari ca toți gospodarii din România. Să fim înțeleși, aici nu era vorba despre cazuri întâmplătoare și izolate, ci despre acțiuni multiple în zeci și zeci de mii de ipostaze, la scară

Nu întâmplător, autoritățile militare sovietice au negat sistematic ca faptele raportate de autoritățile românești ar fi fost comise de soldați ruși și le-au impus să precizeze, și în documentele interne, și în comunicatele de presă, destinate opiniei publice, că nu era vorba despre soldați ruși, ci despre „indivizi necunoscuți, îmbrăcați în uniforme militare sovietice furate”. Întrucât existența de toată ziua a oamenilor curgea înainte și nu putea fi ținută în loc de război, și toamna lui 1944 a fost în România un sezon fastuos al nunțiilor.

În repetate rânduri, serviciile informative ale Armatei române au semnalat comportamentul abject al militarilor ruși întregului teritoriu al țării. Abuzurile fiind încurajate deschis de la cele mai înalte eșaloane ale conducerii armatei de ocupație. când se întâmpla să dea buzna între niște nuntași.

De regulă, mai de frică, mai dintr-un spirit ospitalier ancestral, erau invitați la masă și omeniți după datină. Însă, după ce se chercheleau bine, scoteau automatele dintre genunchi, ciuruiuau tavanele cu rafale prelungi și așezau toți nuntașii la zid.

Urma deposedarea tuturor de verighete și ceasuri, nefiind iertați nici mirele și mireasa. La București, aceiași militari ruși s-au dat la hoții de o strănietate marcată.

Mai multe biserici au fost jefuite de odăjdiile preoților. Icoanele nu i-au interesat, ca sa nu fie nevoiți sa dea socoteala, probabil, propriilor lor comisari politici.

Un subofițer rus a năvălit în atelierul unui croitor de le str. Theodor Speranția și l-a somat cu arma în mână să-i facă pe loc cadou un costum civil la trei ace. Pentru că nici unul din costumele existente în atelier nu s-a potrivit cu statura subofițerului rus, croitorul a fost împușcat, pur și simplu.

Din Teatrul Alhambra, rușii au furat costume de epocă, utilizate în piese cu subiecte istorice, și costume de... Moș Crăciun!

Mai mulți militari sovietici au jefuit pe Calea Victoriei, în plina zi, un magazin de pantofărie de damă, fiecare plecând de acolo cu 10-15 perechi de pantofi cu toc și cu toate brizbizurile la modă pe vremea aceea.

Era greu de știut la ce puteau să le folosească, de vreme ce vivandierile lor purtau uniforme soldățești și cizme cazone.

În sfârșit, este greu de crezut, dar o bandă de militari ruși a jefuit în totalitate și un magazin de ciorapi de damă, de corsete și sutiene. De data aceasta, pe b-dul Elisabeta și tot la amiaza zilei. Nu doar o dată, asemenea escapade de jaf, pentru sovietici, s-au încheiat în mod tragic, nu numai datorita rezistenței românilor cu viața și averea amenințată, ci și din cauza negliobiei jefuitorilor. Un singur exemplu ni se pare revelator. Aproape un pluton întreg de militari ruși, în septembrie 1944, a năvălit în pivnițele exploatării viticole de la Miniș, a mitraliat șirul lung de butoaie, conținând fiecare câteva mii de litri de vin, și au început sa soarbă lichidul miraculos chiar din jeturile care țâșneau prin găurile făcute de gloanțe.

Treptat, pivnițele au fost inundate de conținutul butoaielor până la carâmbul cizmei jefuitorilor, și au murit toți înecați în vin, la grămadă, doborâți din picioare de gazele de fermentație care țâșneau din budane laolaltă cu vinul.

Bineînțeles, accidentul a fost imputat personalului

exploatației viticole, care n-ar fi vrut să-i servească pe ruși la pahar, oferindu-le și o gustare pe lângă vin. De fapt, comandanții sovietici păreau a nu fi în stare să-și tina trupele în mână și să le imprime o conduită de oameni civilizați.

Un raport din 8 septembrie 1944, al colonelului Victor Andreescu, comandantul Regimentului de pontonieri, ne lămurește cam ce fel de raporturi existau între ofițerii sovietici și trupele din subordinea lor.

„Nu există nici un fel de disciplină în Armata rusă - consemna colonelul roman, în raportul nr. 334. Nici măcar unul din 200 nu-și salută superiorii, fie ei chiar generali; ca să am o discuție personală cu dl general Ignatiev, comandantul genului Armatei 46 ruse, am schimbat de trei ori locul pe câmp și totdeauna am fost înconjurați de zeci de ostași care țineau să audă convorbirea; aceștia se scobeau în nas li scui-pau în fața generalului, fără ca cineva să le facă vreo observație.”

La rândul lui, statul major al Armatei a 3-a române, în raportul operativ din aceeași zi, semnat de generalul I. D. Mihăescu, preciza: „Modul de comportare al trupelor ruse lasă de dorit; astfel: în comunele unde se cantonează sau pe unde trec, jefuiesc populația de vite, cereale, îmbrăcăminte, bani etc.

Autoritățile romane nu sunt respectate și sunt obligate a executa diferite servicii degradante. În garnizoana Slatina, magazia Regimentului 8 vânători a fost spartă cu forța, iar conținutul a fost luat de o coloană în trecere prin acel oraș.

Deși în garnizoana Craiova s-au instalat o comenduire și patrulare ruse, totuși actele de beție, jaf și amenințare nu au încetat încă. Toți comandanții și ofițerii ruși dau asigurări pentru o purtare demnă a Armatei sovietice și un tratament omenos față de populația civilă. În realitate, însă, ostașii și subofițerii se dedau la tot felul de jafuri și samavolnicii, care au adus populația în stare de alarmare și neliniște continuă. Dacă de la unități și formațiuni militare ridică cu mai puțină îndrăzneală tot ce vor, la populația civilă de la periferiile orașelor și în special la sate

jefuiesc și batjocoresc fără nici un menajament.

În majoritatea satelor pe unde trec, iau cai, căruțe, trăsură, bani, ceasuri, inele etc., tot ce găsesc și le place, cu revolverul în mână."

De la conacul moșiei Scărișoreanca, din Ulmeni, Ilfov, au jefuit o caleașcă vieneză din veacul trecut, o adevărată bijuterie, piesa de muzeu pur și simplu. A fost găsită făcută praf la intrarea în București, aruncată în șanțul șoselei.

Colac peste pupăză, pădurile Codlei foiau de numeroși dezertori din armata sovietică. Aceștia se combinaseră cu trenarzi din armata germană și devastau în neștire toate satele de jur-împrejur.

În primele zile ale lui septembrie 1944, totuși, situația promitea să se așeze într-un făgaș nou: colonelul Kalinin a fost desemnat ofițer de legătură al comandamentului Frontului 2 ucrainean pe lângă Marele Stat Major de la București și una din misiunile lui principale chiar asta era, cel puțin teoretic: să ancheteze și să înfrâneze toate conflictele dintre armata de ocupație și civilii și militarii români. Însă, de fiecare dată când îi erau prezentate detaliile unor incidente, colonelul sovietic răspundea stereotip: „Nu recunosc culpa Armatei Roșii în provocarea de incidente. Din cercetările sumare întreprinse s-a constatat ca aceste nereguli au fost săvârșite de bandiții lui Vlasov și dezertorii români sau germani travestiți în uniforme sovietice.” Conform logicii sale, la data aceea, România ar fi trebuit să fie cucerită de mii de ostași sovietici în maiou și izmene, căroră „dezertorii romani sau germani” le furaseră vestoanele și pantalonii.

Cât privea armata lui Vlasov, aceasta nu se repliase prin România din teritoriile ruse și se afla demult în refacere, în nordul Italiei și în Slovenia.

Mult mai dureros era faptul că asemenea atitudini erau încurajate și de declarațiile de o lașitate înspăimântătoare ale noilor autorități române.

„Armata sovietică - clama un manifest lansat de Grigore Niculescu-Buzești, la 13 septembrie 1944 - a fost primită în România în spiritul cel mai amical. Noi ne dăm seama că, în perioada operațiunilor militare în curs, mici incidente pot în mod necesar să se producă. Dar noi nu ne așteptăm să le atribuim o semnificație oarecare. Este vorba despre incidente episodice și fără importanță. Guvernul român are profunda convingere ca tot ceea ce a fost convenit cu URSS va fi integral respectat.”

Așa „episodice și fără importanță” cum erau incidentele, au afectat câteva sute de mii de români și pe mulți i-au costat viața.

Pe de altă parte, Guvernul român nu convenise nimic cu cel al URSS: prevederile așa-zisei Convenții de Armistițiu i-au fost impuse. Și atât de respectate au fost încât am plătit despăgubiri de război de cinci ori mai mari decât cele la care am fost obligați în noaptea de 12 spre 13 septembrie 1944. Totul multiplicând-se până la un nivel incredibil, dacă luăm în considerație și jafurile asupra particularilor, imposibil de calculat statistic.

De asemenea, toate aceste detalii nu se pot întâlni într-o istorie scrisă exclusiv după documente de cabinet, în care destinul unei națiuni este privit de sus, de acolo de unde se estompează tot ceea ce reprezintă un relief.

Din astfel de documente aflăm că regele a făcut, că Sănătescu a dres, ca Neagu Djuvara a fost trimis la Stockholm, ca Emil Ciurea a fost trimis la Ankara și așa mai departe.

Însă, despre tragedia adevărată a acestei națiuni încă nu se știe prea mare lucru.

Ceea ce le permite unor diversioniști contemporani ai politicii românești să sărbătorească ziua de 23 august 1944 drept „o victorie fenomenala împotriva nazismului”, când ea rămâne, în realitate, simbolul celui mai sinistru dezastru traversat de români.

Și mai ridicol, Ion Iliescu ne-a exprimat și temerea lui referitoare la o eventuala modificare a geografiei, în cazul când complotiștii de la București nu și-ar fi luat inima în dinți și nu ar

fi asasinat pe la spate armatele desfășurate în Moldova și Basarabia.

De fapt, Ion Iliescu se teme ca n-ar mai fi avut peste ce să troneze vreme de un deceniu și jumătate, fără să facă nimic, lăsând corupția să curgă în dorul lelii, în timp ce juca bambilici cu consilierii prezidențiali de la Cotroceni.

Ar fi totuși cazul ca Ion Iliescu să renunțe la temeri: cei ce au luptat până la capăt nu au pierdut niciodată. În decembrie 1971 mă aflam la Moscova, ca ziarist în misiune, și am fost invitat la un mic banchet de un redactor șef adjunct de la Komsomolskaia Pravda.

Din vorbă în vorbă, rusul se îmbătase și începuse să mă ia peste picior în mod grosolan, acuzându-mi compatrioții și acuzându-mă și pe mine că suportam în tăcere și fără reacții tirania lui Ceaușescu. Ca și cum Ceaușescu ar fi fost vărul tatălui meu. Înainte de a pleca la Moscova, abia revenisem de la München și Köln și i-am replicat interlocutorului meu, foarte calm: "Draga Ivane, dacă lăsăm de o parte ce se întâmplă în România, care e treaba noastră, uite care e situația: am fost și în Germania Occidentală, am fost de câteva ori și la voi și pot să-ți comunic, în cunoștință de cauză și cu mâna pe inimă, că voi ați pierdut războiul, nu nemții."

În clipa aceea, rusul a rămas siderat și, pe neașteptate, a început să plângă în hohote, îngăimând printre lacrimi: „Așa este! Și eu am fost în Germania Occidentală și am văzut cum se trăiește acolo. Noi am pierdut războiul, nu ei!”

(Date de pe net, informații neasumate.

Vezi Surse: historia.ro, romania.europalibera.org)

23. La Giurgioana, invazia, fiul își salvează tatăl,

Aspect de povestiri dar întâmplări absolut reale, legate de trecerea sovieticilor... spre Berlin.

Cocenii din jurul casei lui Vasile Marin nu se copseseră, dar ofereau o cortină atât dinspre drum și casă cât și față de drumul

lateral dinspre Răcușana, la vreo 40 de metri, și, când de cu seară, au văzut puhoaietele de armate rusești că se rostogoleau dinspre Căbești spre Podu Turcului, toată familia s-a retras pe o rogojină acoperită cu lăvicere, sub umbra mare a nukului, în porumbiște. Priveau din vârful dealului cum tot intră și intră în târg, dar nu se observa dacă mai și ies. Zgomotul era destul de puternic să fie perceput bine la acești 5 km depărtare; la un moment dat părea că s-a liniștit.

– Înseamnă că se opresc în Târg, constată Vasile, către ai lui, și-i trimise să se culce în casă ori pe prispe, el rămânând gânditor și îngrijorat față de pericol; se gândea că atât trupele, cât și bucătăriile fumegânde însoțitoare, trase de camioane sau de cai, nu vor putea urca versantul clisos al dealului destul de abrupt, calea spre Bălănești-Sascut fiind mai dulce.

Fusese demobilizat după Țiganca, mai călca greu pe piciorul străpuns de glonte, dar participa la muncile gospodăriei. Oamenilor li se transmisese să stea la locul lor acasă că trec trupele eliberatoare spre Adjud și munți. Se anunțase proclamația regelui, se întorseseră armele, se pregăteau de luptele alături de sovietici. Vasile era îngrijorat că poate fi turnat de vreun consătean că a fost rănit la Prut, avea 6 copii, dintre care 2 fete (una a lui, Antonia, cealaltă, Constanța a nevastei cu primul bărbat), două rânduri de băieți dintre care unul de țâță, trebuia să-și apere avutul împotriva hoților flămânzi din sate, acum gândea cum poate scăpa de ruși. Trimise pe Ghiță și Vasile cu boii, vaca și oile „la salcâmi” adică pe niște râpi, adânci și greu de urcat dinspre Zeletin, iar cu fetele, Trică, sugarul Gică și nevasta își pregătise locul sub nuc, în grădină, la vreo 50-60 de metri de la grajd. Părea că totul se liniștește.

b. Fiul își salvează tatăl.

Cam pe la 4 dimineața, când nu se arătase încă geana de ziuă, s-au auzit împușcături la Răcușana, sub deal. A aflat mai târziu că l-au împușcat pe N. Păncescu pentru că nu le-a dat vin și animale. Tot mai târziu a aflat că rușii au tăbărât asupra surorii

Chiraca și vreo 4 și-au satisfăcut poftetele, cu bărbatul sub pat. În cel mult 10 minute grupuri, plutoane, companii au intrat și în Giurgioana, evident și în curtea casei lui Vasile, ca prima locuință din sat, care avea sigur, vite, oi, păsări pentru că avea un grajd impunător și mai multe dependențe, după ce au dărâmat porțile și gardurile cu paturile armelor. Nu aveau tancuri ci escadroane cu doi și patru cai care tractau tunuri, bucătării de campanie fumegânde, căruțe care transportau muniție și mitraliere. Una dintre ele avea scoarțe înalte de peste 1,5 m, coviltir și era păzită de cel puțin 4 soldați cu automate pe piept. Aici era prada de război, obiecte din aur și argint „confiscate” de prin biserici sau de la gospodari.

– Davai hleba, davai pimadeli, davai vinograd, ... (pâine, roșii, vin).

– Am înțeles, vă e foame, nevastă adă ceaunul să punem de mămăligă, lapte, vreun caș dacă ai, eu văd de ouă, și încercă să iasă din fața unui soldat cu mustățile și buzele mari, care-l și amenința cu automatul. Când să plece, alți vreo 5 îl înconjură, crezând probabil că vrea să fugă:

– Tâ, burjoaz, tâ chiabur, na smerti! Și tocmai formau pluton de execuție, când din grădină, din noapte, cu totul instinctiv, Trică strigă din toate puterile:

– Tatăă, tataăă... și plecă fuga de sub supravegherea Constanței, ajungând lângă tată-său exact în fața rușilor care primiseră comanda să-și încarce armele pentru execuție. Copilul în cămeșoale de călți, cu picioarele goale se uita la bărbat, lipit de el, neînțelegând nimic, mai ales nu știa ce-i cu oamenii aceștia înarmați în semiîntunericul dimineții. Gloanțele ucigașe puteau porni într-o microsecundă. Numai că întreg grupul își lăsă deodată armele la picior, așteptând o nouă comandă, probabil neobișnuiți să pună la zid și copii.

Vasile își strânse copilul la piept, îl luă de haină pe un soldat și merse în iesle după ouă, pe care le puse tremurând, în pălărie, le aduse în fața rușilor care între timp au dat de butoiul cu vin,

au tras cu automatul în el și strângeau vinul în căldare, gamele, caschete, sugând cu disperare înainte de a se termina. Mărioara dăduse foc sub pirostria la un ceaun mare, de făcut săpunul, făcu o mămăligă galbenă mai mult crudă, răsturnă două oale cu chișleag în străchini de lemn, sparse ouăle și cu câte o ceapă în mână îi ogoi pe toți vreo 20 până se luminează mai bine de ziuă. Trică nu se mai deslipi de taică-său și nici acesta nu mai voia să-i dea drumul de frică să nu-l împuște. Cum toți mâncau grăbiți, din picioare cum se spune, nici nu prea vorbeau, iar Mărioara și Vasile nici atâta; vinul se scursese în paie, doar vreo câțiva se îmbătaseră, iar la ceilalți le-a făcut bine și o găleată cu apă.

– „Rebionok, rebiața”, oftă unul, înduioșat, care-l mângâie pe cap la plecarea pe copilul pe care voiseră să-l lase orfan.

Au plecat spre Strâmba, pădurea Necorița, prin celelalte sateperiind teritoriul până la Adjud; după ce i-au luat tot rachiul și boii, l-au bătut groaznic pe Anton Dorin, al treilea proprietar de cazan de țuică din sat și au dat foc casei lui Ion Ivan, cu 4 copii mici, care avea cazan dar n-avea băutură, fiul fostului preot din sat. Arestaseră un sărman care-i orienta. Au curs toată ziua pe drum, dar de oprit nu s-au mai oprit în Giurgioana.

Toată viața, Vasile a povestit lumii cum Trică l-a salvat de la moarte.

Pe dealul de la Căbești, s-a instalat un observator cu far de control aerian care a îngrozit, pe o rază de 16 km. împrejur populația, mulți ani după trecerea spre Berlin.

24. Seceta cea mare.

E greu pentru cineva să-și închipuie (nu să și trăiască din plin ca mine) seceta care a lovit Moldova românească destul de repede după Război, în 1946. Nu se liniștiseră treburile, rușii puneau stăpânire pe România pas cu pas, localitate cu localitate, existau bătălii politice grele și... confiscări (rechiziționări) în interesul frontului de orice, produse agricole, animale, păduri; răniții – mulți străini – gemeau pe prispele caselor din Giurgioana, mai erau așteptați dintre cei dispăruți. Depriși cu

munca și cu umilințele din ultimii ani foștii răzeși nu mai puteau crâcni, mai ales că o unitate de jandarmi era relocată în sat cu obligațiile de pază și hrană ale sătenilor. Aceștia făceau un fel de exerciții cu armele din dotare, le pocneau în văzul lumii și în diferite părți ale satului, ca nimeni să nu crâcnească, și să fie înlăturată rezistența antirusească, deși jândarii își căutau de treaba lor, tot oameni de la țară fiind.

Tot omul era conștient că trebuie cultivat pământul, că încă sunt legile războiului. Încet, încet se supuneau pe deplin.

În iarna 1945/1946 a fost foarte puțină zăpadă, cam o pană de hârleț în total, și numai pe lângă case. În temutul februarie copiii, curcile, animalele se prăjeau la soare prin curți și Trică se mira de ce-au ieșit atât de multe găze pestrițe (vaca domnului) și cum se scăldau în praf cocoșii și găinile. Nu plouase din toamnă, nu ninsese aproape deloc iarna. Totuși, au arat și semănat pe uscat, cu mari eforturi mai ales la arătură (fiind cel mai mare copil al lui Vasile, trebuia să asigure verticalitatea plugului și-l ținea cu umerii sub coarnele cu mâner ale plugului de fier; ei aveau de fier, dar cei mai mulți aveau plug de lemn), cu nădejdea că „Dumnezeu are grijă de noi”. Nici ninsoare, nici ploaie, toată primăvara. Cei care aveau vite sperau că măcar iarba se va face.

Foamea din Moldova

Sursa foto: Radio România Actualități

Pe la începutul lui Iunie a venit un front de ploi cu aprige inundații ale Zeletinului care și-a croit astfel noi albi, mai ales pe loturile arate și pe fânețele care stăteau pe jumătate în mălul adus dinspre Răchitoasa, Glăvănești, Podu Turcului. Toată Valea Zeletinului era ca o mare de apă, din care ieșeau sălcii, vârfuri de arbuști și spice de

stuf. Tot ce însemna cultură sau viață în luncă a pierit, iepurii

prinși putrezeau în apă, mii de păsări moarte, câte o vulpe sau un lup care miroseau cumplit, din ce în ce mai puternic după câteva zile când soarele absolut nemilos și-a arătat puterea. Nici o picătură de ploaie în aproape toată luna iunie, nici o picătură în iulie, nici o picătură în august... ploile de toamnă au venit târziu, în octombrie.

De Sânziene (iulie) și de Sf. Ion de vară (29 august), era o jelanie cruntă în Giurgioana și ca să nu le moară toate vițele, oile, caprele, caii, mergeau în pădurea de la Necorița sau Daja de unde adunau frunze de pe copaci și le aduceau acasă cu sacul cărat destui km. Pomii erau desfrunziți, aguzii (duzii) în totalitate fără frunze care n-au fost îndeajuns și crescătorii de viermi de mătase au rămas și fără semințele pentru anul următor.

Din vârful dealului „de la salcâmi” privind spre Răsărit, adică pe șesul de de-a lungul apei Zeletinului, nu se simțea tare mirosul mortăciunilor care și-au găsit sfârșitul dar se înfățișa privirilor un tablou înfricoșător. Peisaj lunar, sau... azi, imposibil de perceput în dimensiunea sa reală.

Din lunca Zeletinului cu miile de sălcii și milioanele de viețuitoare nu mai era nimic verde, nu răzbătea vreun sunet.

Mălul care acoperise uniform toată lunca se uscaseră și devenise alb-ușor gălbui, se crăpase neuniform dar în totalitate, își întorsese către cer marginile și mai ales colțurile, încât „țioanele” (căștile/ceaunele) erau și dezolante, și fără viață și foarte periculoase, pentru că om sau animal care trebuia să treacă de-a curmezișul câmpului, peste Zeletinul deplin sec, vițele în special își prindeau copitele până la genunchi în crăpăturile imense, și le rupeau foarte des și... deveneau prada atâtor câini vagabonzi cum nu s-au mai văzut vreodată prin aceste locuri. Vânătorii aveau obligația să-i împuște, să le ia ca trofeu vârful botului, cam 2 cm. patrați, pe care să-l predea pentru a mai primi cartușe. Numai că-i lăsa tot pe uscat, pe delurele ceva mai înalte și împușteau atât de puternic aerul care se simțea supărător în sat, după deal. Cel mai rău, că erau cele mai cumplite și neașteptate

infecții care depășeau nenorocirile Războiului, în special tifosul exantematic, scarlatina, oreionul, drept care zilnic erau înmormântări, iar spre toamnă mulți maturi și copii au fost evacuați în Oltenia. Printre ei și tovarășul de joacă Mitriță Marin și alți 22 care mâncau la nenorocita cantină a săracilor, dintr-o curte. A apărut tifosul exantematic, ucigătorul.

Toată vara peisajul acesta lunar-halucinant a fost ca un blestem pentru Bălănești, Răcușana, Giurgioana, Plăcințeni, Bouroș și Bichești, Boghești, Galbeni, Gohor, Berheci pe partea cealaltă. De fapt foametea a fost în toată Moldova, dar aici a fost epicentrul.

Se formau un fel de cozi la fântânile de la „Izvoare” care aveau câțiva metri în jur de iarbă bine păzită de proprietar. Pentru a trece cu animalele spre stufărișul aproape uscat câțiva au încercat să ridice ceauzele de pământ răsucit și zgrunțuros care cântăreau zeci sau sute de kilograme, le puneau pe o latură, când reușeau, și se strecurau printre ele. Printre crăpături, printre sfărâmurile tari ca piatra, deși erau din nisip. Lunca cea plină de viață și verdeață nu mai oferea nimic pentru întreținerea oamenilor, totul fiind uscat de secetă. Și, soarele părea că se topește și cade pe pământ, pârjolindu-l. Spre nord târgul Podu era pustiu, pentru că evreii fugiseră, la sud era aceeași Sahară, la est și vest satele păreau mai apărate de păduri dar dealurile nu produceau. Doar pădurea întindea o mână de viață celor care erau proprietari. Viață, pentru că de foame, mai toți s-au înrăit, s-au făcut crime, gospodarii au plecat cu zestrea de la neveste după boabe și făină de porumb. O vacă cu lapte prețuia îndestul să fie îngrijită și... divinizată. Oile mureau de căldură, caii piereau cei dintâi, capre nu prea mai erau, păsările, mai ouau (și atunci mâncau câte doi sau chiar 4 dintr-un ou).

Se crease, totuși, o solidaritate unică: se împrumutau reciproc, se înțelegeau că n-au și nu-i omenește să-l lași pe vecin să moară de foame... (au murit vreo 16 de foame și au fost îngropați doar cu un cearșaf de călți, în loc de sicriu); pământul

se vindea aproape pe nimic. Când grâul pipernicit a dat în pârgă (în toamna lui 1947) s-au considerat scăpați, mai ales că au primit pachete cu hrană și alimente din America. Numai că și spre sfârșitul toamnei 1946 a mai existat ceva teribil: a plouat cu piatră, grindină cât oul de porumbel, și Vasile și fiul Trică abia reușesc s-adune doi-trei saci cu spice de grâu de pe 1 hectar (frecate în mână să nu se piardă boabe) iar de pe 8 ha de porumb au adunat circa 400 de kg numai babe și știuleți cu câte 2-3 boabe. Nici coceni pentru animale nu s-au făcut.

Și, era după Război;

Și era o sărăcie și moarte;

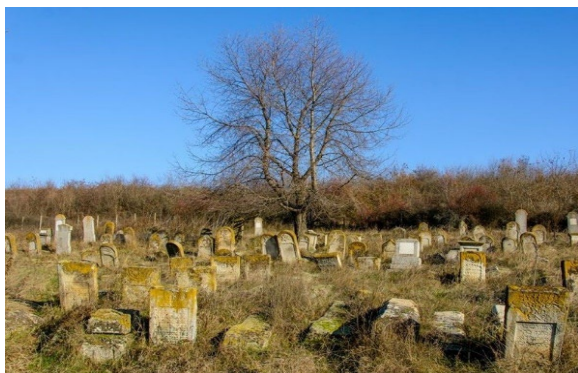
Și, era atât de greu de trăit...

Pentru satul de răzeși, Giurgioana, ce n-a făcut Războiul a făcut seceta în 1946: a înjumătățit numărul de locuitori, apoi colectivizarea (1961) a trimis copiii la munci prin țară, iar revoluția din 1989, încet și sigur, determină dispariția satului.

Dacă, de la Țiganca au scăpat 3 – 4, printre care Vasile Marin, N. Machedon, de la Odessa alți 3, de la Cotu Donului nu s-a mai întors niciunul. Umbla zvonul că Vasile Dorin ar fi prizonier, dar n-a mai ajuns niciodată. Din Giurgioana au plecat în Război aproape 60 de oameni, dintre care, din Vest s-a întors Tomiță Balan, întreg, dar tuberculos și Titi Tătărescu fără un picior.

În cimitirul satului, lângă biserica Sf. Voievozi există doar monumentul eroilor din 1916 – 1918.

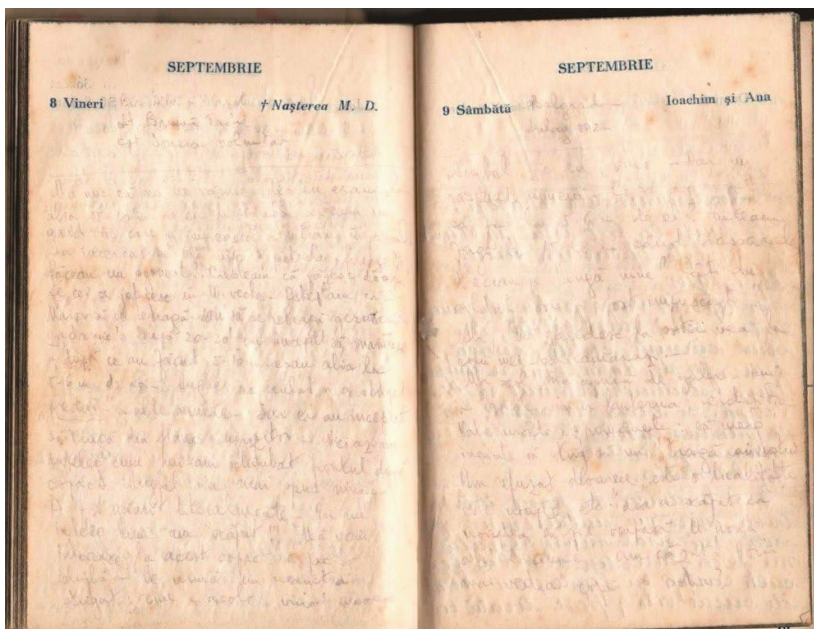
Nu există pimplejurul de 50 km cimitire ale eroilor ci doar un cimitir evreiesc la Podu Turcului, jud. Bacău (foto).

D. SUFERINȚE, SUFERINȚE, SUFERINȚE

25. Din jurnalul lui T. Brumă, prizonier:

Descifrate cu greu din primele pagini ale carnețelului de circa 50 de pagini, scrise ordonat și meticulos.

6 SEPTEMBRIE, miercuri

Prizonier – cu 20 lei în buzunar, cămașă bluză și pantaloni de vară. Azi la orele 10 am primit ordin să zic gata pt. plecare cu comp. – La 3 dim. au venit 3 mașini. Am plecat la Detaș. Acolo m-am grăbit – La Moldova nouă am întâlnit căruțe, soldați, debandadă – cpt. Bobeia de la grăniceri ne-a oprit și a spus că a venit înaintea mea. Dl maior de la 94 rezistă cu 2 plut. în Moldova veche și să merg într-ajutorul lui. Să am grijă de dreapta. (azi nu trag în rânduri) Ariaiurinerec(?) - Aveam plicul în buzunar pt. Dl Maior și misia de a mă pune la dispoziția lui. Trebuia să merg înainte să-l ajut. Ordin. Slt. Tigheanu să se constituie vârf și pe șosea să înaintăm în ordinea desfășurată. Slt.

Țigleanu eu cu sda. Nicolăescu mitr. Și mand. int. Țigleanu ezită. A fost pe front – eu n-am fost. Deci spre a insufla curaj oamenilor și spre a nu se întâmpla să se tragă într-o neștire am anulat primul ordin și am contribuit gr. de cotă vârf.... pe.... uzină. Țigleanu „gh. Am plecat precauți.

7 SEPTEMBRIE, Joi

La câteva sute metri de M. Nouă, ne-am oprit și am luat hotărârea să ocupăm o poziție. pt. apărare până dimineață, deoarece fiind noapte nu puteam să-mi îndeplinesc misiunea. Am trimis și după Nicolae. Țigleanu era la 3-4 m. în urma mea. Eu eram cu fiz. Anghel înainte. În acest timp auzim șoapte – Țigleanu spune unui soldat să iasă să spioneze. În timp ce se mânia pe sold, închizătorul a început un foc de mitralieră. Abia am avut timp să mă trântesc la pământ după un copac cu Anghel alături, din instinct am strigat: nu trageți. Focul a continuat – conținea trasoare, etc. mușcau din lemn de o parte și alta. Mă strângeam cât mai mult și abia după 10”-15” a încetat focul. Ai mei fugise! Întreb pe Anghel: vrei să fug eu, sau fugi tu? El zice că nu se poate mișca, deoarece între timp începuse rachetele și se lumina câmpul ca ziua.

8 SEPTEMBRIE, vineri....

(JURNAL DE PRIZONIER)

O parte din Jurnalul (un carnet de mână, coperte din piele, scris cu creionul) din prizonierat, ținut zilnic de locotenentul învățător Tache Brumă. Am preluat însemnările începând cu această dată. Locotenentul e prizonier din septembrie, dar, la germani, și se bucură de tratamentele pentru gradul de ofițer.

1 Ianuarie 1945, Luni

Cu aceasta am pășit în noul an 1945. Suntem în prima zi din acest nou an pe care îl dorim și credem cu toți că ne va aduce acea mare bucurie a terminării războiului și a reîntoarcerii noastre iarăși în Țară, ca apoi fiecare să trecem pe la casele noastre și meleagurile ce ni sunt dragi și cu atât mai mult le simțim dragostea, cu cât suntem departe de ele, de tot ce este

drag – Țara - casa, acel cuib părintesc cu locurile copilăriei noastre, cu prietenii copilăriei.

Se face o slujbă importantă în sala de mese, unde ne adunăm împreună cu Dl. Colonel Lundrea, comandant – român al nostru aici. Masa de 12 este cu surprize - 2 feluri de mâncare cu friptură de porc garnisită cu varză călită - apoi bere -

2 Ianuarie 1945, Marți

Mergem la pădure să ridicăm lemnele ce le-am scos în ajunul Anului Nou și pe care nu le-am putut aduce din cauză că nu am mai avut loc în căruță, rămânând scoase în marginea pădurii. Când ajungem pe locul unde trebuia să găsim lemnele, găsim numai urma lemnelor, ele fiind furate în timpul nopții de civilii din satul din apropiere. Am găsit urma săniuței pe care a încărcat. Se spune că în Germania nu se fură, însă acum ne-am lămurit ce înseamnă acest lucru și la ei. Au preferat ca să se bucure și să le ia munca unor prizonieri care au muncit la scosul cioatelor ½ zi, ca apoi să le fure ei. Frumos și aceasta!!

3 Ianuarie 1945, Miercuri

Azi dimineață aflăm că în timpul nopții au venit încă niște ofițeri români prizonieri printre care și un Domn General Visarion. Căutăm să aflăm știri, din partea lor, asupra ultimelor evenimente ce le cunosc din Țară. Suntem adunați în sala de mese și Domnul General ne povestește toate cele suferite și D-sa prin celelalte lagăre – în special în Ungaria – unde a fost insultat, batjocorit, scuipat, etc. de către unguri. D-sa ne încurajează pe toți și pentru fiecare ne spune câte un cuvânt de încurajare că mult nu va mai trece și D-zeu ne va ajuta să scăpăm și de suferințele în care ne aflăm astăzi în acest lagăr.

4 Ianuarie 1945, Joi

Mergem la pădure să aducem lemne.

Este un frig destul de mare.

Pământul cu zăpadă a înghețat și face ca să lucrăm din greu la cele câteva cioate (rădăcini de brad) pe care suntem nevoiți a le scoate pentru a avea cu ce să ne încălzim ceva mai bine în

dormitor, căci cu cele 3 – 4 kg. de cărbuni ce se dau, abia se încălzește puțin soba.

Revenim obosiți pe la 16:10 din cauză că a trebuit să împingem la adusul căruței (harabalei) neavând cai să ne dea ca să o aducă și trebuind să ne înhămăm noi la tras.

5 Ianuarie 1945, Vineri

Azi după masa de 12 au plecat din dormitorul nostru Nr. 10 Cpt. aviator Petrini, Lt. rez. Bârsan Ion și Sublocot. aviator Botez Marcel, care s-au cerut a se înscrie în armata național – legionară – română de sub conducerea Generalului

Am contribuit și noi cu ajutorul nostru dându-le pâine, zahăr, margarină, etc., pentru a avea la drum. De aici au plecat cu trenul spre Caizer Stidin(?) bine, iar de acolo urmează a fi trimiși la Viena unde este centrul de adunare. Cpt. Petrini dă o haină de a sa Adj. av. Buzdugă - mie cu greu îmi schimbă prosopul de față, al meu fiind rupt, iar el trebuind să-l dea în primire la magazie. Plecarea s-a făcut ciocnind câte o cană cu bere și urându-le noroc.

6 Ianuarie 1945, Sâmbătă

Zi de sărbătoare mare.

Mă gândesc cum am petrecut acum un an această zi și cum am ajuns acum să fiu. Totuși speranța este în D-zeu. Vremea nu este așa de rece ca la o Bobotează, este destul de călduț.

Facem și noi o mică slujbă în sala de mese cu Lt. Oprișaniu Iulian ce are Academia Teologică, împreună cu Cpt. Țurcău, Sublt. Badea, etc., rugându-ne lui D-zeu să ne ajute să scăpăm din viața aceasta grea și de mizerie, de lagăr și prizonier. Totuși sperăm că, până la urmă, D-zeu nu ne va lăsa și vom scăpa cu bine.

7 Ianuarie 1945, Duminică

Mă gândesc la alți ani, ce era în această zi... Când trăia bietul tată care avea ziua numelui, precum și fratele mai mic Sublocot. tot cu acest nume. Azi nu mai sunt. Tata mort, fratele dispărut pe frontul din Rusia, iar eu prizonier de război într-un lagăr făcut

din barăci de scândură, ca pentru vară, în Germania. Ce petreceri, ce veselie, ce frumos mai era atunci când eram toți acasă și puteam lua povețe la sărbătorirea acestei zile, ca acum să stau trist, închis în lagăr. Va mai veni oare și ziua aceea mare în care să scăpăm de această suferință și să ne reîntoarcem în Țară? Speranța în D-zeu!

8 Ianuarie 1945, Luni

Sunt anunțați alți 240-260 de ofițeri români că vor sosi tot la acest lagăr, făcându-se numai cu ofițeri români. Se iau măsuri de cazare. Ofițerii sârbi și bulgari ce sunt tot în acest lagăr urmează să plece în altă parte.

Noi căutăm să le producem o mulțumire la venirea lor spre a avea ceva căldură în barăci, colectând de la fiecare știubă câte 1 - 2 brațe lemne și luând măsuri ca la sosire să le dăm o mâncare caldă din rezerva de cartofi strânsă de noi ca să aibă și ei să se încălzească după drumul pe care îl vor fi făcând cu trenul în vagoane de vite, fără foc pe o vreme de iarnă.

9 Ianuarie 1945, Marți

Ofițerii bulgari și sârbi sunt luați din acest lagăr și duși la tren spre a-i muta în altă parte. Nu sunt deloc bucuroși de plecarea lor de aici. Cu toate intervențiile făcute de cei trei generali bulgari ca să rămânem pe loc, nu s-a putut.

(foaie ruptă - fragment lipsă)

10 Ianuarie 1945, Miercuri

Dimineața ne pomenirăm că au sosit ofițerii români ce fusese amintiți. Ne grăbim să aflăm pe unde au căzut prizonieri, de la ce unități sunt și ce știri au, mai recente din Țară, asupra evenimentelor și modului de purtare al

(foaie ruptă - fragment lipsă)

11 Ianuarie 1945, Joi

Azi ne vine un Subloc. medic, împreună cu un elev adj. tot medic și cu un preot catolic ce a fost prins de unguri în Ardealul neocupat de ei și luat prizonier. Pe o parte ne bucură faptul că avem de acum înainte medic deci o asistență mai bună medicală

cu doctori români spre a putea să ne îngrijească în caz de nevoie. De asemenea și venirea preotului în mijlocul nostru ne bucură prin faptul că de acum înainte va avea cine să ne facă, în zi de sărbătoare, slujba religioasă. Sfinția Sa a și luat veșmintele și cele necesare slujbei religioase în campanie, așa că se și organizează corul /răspunsurile pentru ziua de Duminică la slujbă.

12 Ianuarie 1945, Vineri

Toată noaptea, precum și de dimineață a fost o vie activitate de aviație. Pe la orele 9:20 au început a trece iarăși o mulțime de avioane anglo-americane spre Berlin. Pe la 12 aflăm că rușii ar fi pornit o acțiune de ofensivă într-un stil mai mare pe întreg frontul. Aceasta face să sperăm că în curând Dumnezeu ne va ajuta să scăpăm din viața aceasta de prizonier. Fiind zi bună cu veștile ce le-am primit, ni se împarte berea, cidrul și multul (mustul), așa că avem și cu ce cinsti pornirea rușilor la atac. Punem și coacem pe sobă, în sobă și lipit de sobă, cartofi și cu berea cinstim ziua începerii acțiunii ofensivei și a bucuriei pe noi de a scăpa.

13 Ianuarie 1945, Sâmbătă

Se împart diferitele lucruri ce au fost aduse dela centru pentru cantină și care se împart acum la ofițeri. Astfel ni se dă săpun de ras, de față, ace, nasturi, chibrituri, pastă de dinți, pudră de corp, etc., precum și tutunul mult așteptat de noi, unii pentru a-l fuma, alții pentru a-l da pentru pâine, margarină sau alte alimente.

După masă, se completează cele ce nu s-au dat la toți, așa că suntem mulțumiți cu toți de împărțeala făcută! Pentru seara Lt. Papaianopol ce este la bucătărie ne face o musaca specială din cârnatul primit și cu cartofii din cei ce mai avem strânși de noi și economisiți de fiecare.

14 Ianuarie 1945, Duminică

Zi frumoasă, însă cu ger aspru de dimineață. Soarele se trudește să încălzească afară prin razele sale ce le trimite, însă

nu au puterea necesară încă. Apelul după multe insistențe pe lângă comandamentul german, am reușit ca să-l avem (să se facă) la ora 11, în loc de ora 9 ca până acuma. După apel, se face slujba religioasă în sala de mese, amenajată și încălzită în acest scop. La slujbă ne simțim cu totul alți oameni. Toate gândurile și rugăciunile noastre se îndreaptă către Dumnezeu pe care îl rugăm să ne ajute să scăpăm cât mai curând din acest lagăr și a ne întoarce iarăși la cei dragi rămași în Țară – așa de scumpă.

15 Ianuarie 1945, Luni

Azi a venit în lagăr Dl. General, ce a trecut în armata național - legionară – română. D-sa. a și fost numit ca Ministru de războiu în guvernul înființat în Germania.

A venit aici însoțit de 3 ofițeri români și 3 germani, îmbrăcați toți în haine germane, pentru a face propagandă și a propune ca să trecem și noi în armata naționalistă unde o vom duce mai bine ca în lagăr. După ce a discutat cu Dl. General Visarion și ceilalți ofițeri superiori din lagăr ne-a cerut și nouă părerea. Am refuzat categoric cu toți, neputând admite ca să luptăm contra fraților și intereselor Țării noastre. A plecat supărat și cu unele amenințări. Deci ne mai putem aștepta la alte greutăți din partea lor.

16 Ianuarie 1945, Marți

Vine în inspecție Colonelul Dudaș, împreună cu un căpitan informator. Colonelul Dudaș este Comandantul lagărului de prizonieri dela Wuzetz.

Ne vorbește foarte frumos, ne spune că a fost prin România și a petrecut în București, ne promite multe, însă nu se realizează nimica din cauză că sunt puse tot felul de piedici de către guvernul naționalist român. Ni se face apoi un control la bagaje, corespondență, bani, sau alte obiecte nepermise a le avea în lagăr. Azi ni se comunică că dacă vrem, zilnic, câte 15 ofițeri să lucrăm la adunat stuf la un proprietar în apropiere, se poate lucra.

17 Ianuarie 1945, Miercuri

Ni se comunică la raportul de la orele 11, printre altele, și

aceea că vom avea o soldă de 70 mărci un Sublocot; 82 mărci un Locot.; 94 un Căpitan; 102 un Maior, etc. Acești bani nu ni se vor da decât la terminarea războiului și că se va păstra de Comand. german, oprindu-se cheltuielile făcute cu lucrurile luate de la cantină, tutunul, spălatul rufelor, săpunul, etc. Am insistat ca să ni se ia și unele prafuri de supă pentru a le pune în cazanul cu mâncare pentru a se da un gust mai bun mâncării. Nu mi s-a aprobat deoarece toate alimentele sunt cartelate și prizonierii nu au voie să cumpere nimic prin cartele, numai poliția civilă.

18 Ianuarie 1945, Joi

După multe insistențe mi se aprobă ca să putem comunica prin radio cu familiile din Țară. Altfel ni s-a dat niște formulare pe care am trebuit să le complectăm cu adresa noastră și a familiilor din Țară spre a le comunica că suntem sănătoși prizonieri în Germania.

Complectăm bucuroși formularele cu gândul că în curând cei din Țară vor putea auzi prin undele radiofonice ale radioului Donau(?), știrea despre noi.

Se spune că se va face mai întâi o propagandă legionară cu aceste știri la radio. Totuși, căutăm să vedem ce vor fi în stare să facă. Speranța este cu Dzeu, ne va ajuta cu bine până la capăt.

19 Ianuarie 1945, Vineri

Se cere de toți alegerea unui om pentru a se interesa de soarta noastră ca delegat al nostru pentru a putea obține prin Crucea Roșie Internațională, ceva pachete pentru noi. Părerile sunt împărțite. Unii vor pe ai lor, alții pe cei de partea lor. Până la urmă se face alegerea prin vot. A ieșit Dl. Maior Ionescu Gh., în locul Colonelului Mârza ce deținea acest post și care se zice că nu a activat în timpul cât a fost.

Să dea D-zeu ca măcar de acuma „unul ales” să poată lupta ca să ne vină în ajutor. Totuși speranțele sunt mici din cauza piedicilor ce ni se pun de către guvernul național – legionar – român, pentru a ne forța ca să trecem în armata lor.

20 Ianuarie 1945, Sâmbătă

Vreme de iarnă, destul de grea.

Suntem nevoiți totuși să mergem la pădure pentru a mai scoate ceva rădăcini, deoarece cu puținii cărbuni ce se primesc abea se încălzește soba. Pământul este destul de înghețat, drumul este greu din cauza zăpezii și ce este și mai greu, este trasul unei căruțe f. mari și grele de 1500 – 00 kg. numai căruța goală. Ne înhăămăm, tragem de, iar alții împing cu hârlețele. După o muncă de 4 ½ ore ne întorcem oboseți de nici mâncarea nu ne mai tichnește. După masă la orele 16:30 ne adunăm în sala de Conferințe unde Dl. Col. Stavirescu ne vorbește foarte frumos despre „O călătorie în Italia” de

21 Ianuarie 1945, Duminică

Aflăm că se începuse a se transmite prin postul de radio Donau, știrile trimise de noi pentru familiile noastre din Țară, receptându-se pe altă cale a se trimite nici un fel de scrisoare care să fie primită în Țară din cele trimise de noi și că Guvernul național – legionar – român, s-a opus interzicând a se mai comunica cu Țara. Alții spun că ar fi auzit la radio – ca o propagandă – că am fi fost citați (anunțați) la radio că am trecut de partea lor. În orice caz vedem limpede că ne pun bețe și caută să ne încurce pe orice cale de a putea trimite corespondență în Țară, sau de a lua contact cu Crucea Roșie pentru pachete.

22 Ianuarie 1945, Luni

Sublocotenentul Ghejdac Ctin împreună cu un alt sublocot., venit de curând, ce a trece în armata legionară. Cu toate sfaturile date de noi și de către Dl. General Visarion, de a căuta să mai rabde puținul timp ce-l mai avem de stat aici și de a nu face prostia de a se înrola, ei au crezut că este mai bine a pleca, spunând că nu mai pot suporta viața chinuită de aici. Însăși magazionerul german ce i-a luat în primire lucrurile ce le-a predat aici, s-a răs de ei și le-a spus pe nemțește că ei sunt prelungitori ai războiului și că oricum ei, ori fără ei tot la același rezultat se va ajunge până la urmă.

23 Ianuarie 1945, Marți

Ne bucură faptul că afară se arată a fi o zi mai frumoasă cu ceva soare – deci și căldură. Stăm pe afară rezemați pe după pereții bărcilor în partea cea mai dosită și luminată de soare ca muștele. Ne gândim fiecare într-o parte, unde ne este mai drag –

Tache Brumă
– Cetatea Albă,
elev TR – sergent

Țara – familia – prietenii și prietenele – și discutăm de toate cu aceeași dragoste de a-i revedea iarăși cât mai curând.

Anunțul că masa este gata ne face să trecem fiecare la știubele (camerele) respective și să ne pregătim pentru masă. Masa însă mai mult ne stârnește pofta de mâncare, căci abea după ce am mâncat, începe a ne fi mai foame și, deci mai greu. La orele 14:30 mergeam la cinematograful în Wugstran, unde vedeam filmul „Șapte scrisori” precum și un jurnal de război vechi din Africa.

24 Ianuarie 1945, Miercuri

Ne sculăm gândindu-ne că trebuie să ne pregătim pentru paradă – ca în timpul când eram în Țară – însă nu se vede mișcarea, ținuta și trupa adunată pentru a primi raportul precum nici steagurile trei-culori atârinate la uși, etc. Ne dăm seama apoi că suntem departe de Țară, prizonieri de război, internați în lagăr și abea atunci vedem dezamăgirea. Totuși în frunte cu Dl. General Visarion, luăm parte la o slujbă religioasă făcută în sala de mese de către preotul catolic adus și el în lagăr ca prizonier. Gândurile noastre se îndepărtează o clipă apoi la Țara noastră Românească și la tot ce ne este drag rugând

pe Dzeu să ne ajute ca să putem scăpa cât mai curând de aici și a ne întoarce în Țară.

25 Ianuarie 1945, Joi

Ducându-se la spitalul din Neuropiu(?), mai mulți ofițeri bolnavi din lagăr, s-au întâlnit acolo cu prizonieri ofițeri americani, olandezi, sârbi, bulgari, francezi, etc. După ce au stat de vorbă cu ei, ai noștri au primit dela ei țigări, pâine, etc., precum și patru cutii de 1 kg. cu lapte condensat pe care să-l aducă aici pentru a gusta fiecare câte puțin. Din 1 cutie de 1 kg. se poate face 10 – 15 l lapte, așa că noi l-am preparat și l-am amestecat cu cafeaua de dimineață, având trei zile de a fi putut bea câte o cafea cu lapte, ce mi s-a părut grozav de bună. Ofițerii sârbi s-au arătat cel mai mult recunoscători nouă românilor spunând că și eu au fost tratați cât se poate de bine când erau prizonieri și au trecut prin România unde li se da de noi de toate.

26 Ianuarie 1945, Vineri

Începusem a primi ziarele pe care le-am cerut de mult timp ca să ni se dea să mai citim și noi diferitele știri. Astfel s-a aprobat, și de acuma vom avea în fiecare zi câte 5 – 6 ziare la fiecare cameră pentru a citi știrile mai importante. Ziarele sunt numai nemțești, altfel de ziare sau reviste nu s-a aprobat să ni se trimeată.

Dl. General a făcut un apel la toți ofițerii, ca acei ce au cărți la ei să le dea la unul ce urmează a le strânge și apoi să luăm pentru a citi toți ce vrem să citim o carte românească sau în lb. Franceză ce s-au putut găsi. I-am strâns astfel vreo 68 cărți și astfel vom avea în plus o și o trecere a timpului mai ușor prin citit.

27 Ianuarie 1945, Sâmbătă

Facem economie de lemne din cauză că este și departe și greu de scos și adus. Slăbirea în zi în zi este tot mai pronunțată asupra noastră. Suntem astfel nevoiți a sta dimineața mai mult timp în pat pentru a nu ne scula să facem patul. Peste zi trebuie să reducem din timpul cât făceam foc până acum, din cauză că

nu mai ne simțim în stare de eforturi așa mari.

Ne gândim ce bine este la noi în Țară unde se găsește lemnul cărbunii și alimente din belșug. Oare ne va ajuta Dzeu ca să mai ne întoarcem în Țară și să avem iarăși belșugul ce l-am cunoscut și atunci nu l-am știut aprecia?! Dzeu cred că ne va ajuta și toată speranța o avem în El.

28 Ianuarie 1945, Duminică

Soare de dimineată, însă după cum se spune „cu dinți”. Este în adevăr un ger de – 10 - 12 grade cu un vântișor ce suflă dinspre N.E. Totuși ne pregătim pentru apel unde ni se mai comunică diferite știri, noutăți și sforțările depuse pentru a se putea lua legătura cu Crucea Roșie Internațională, toată în zadar fiind din cauza guvernului național-legionar-român.

La orele 10:40 se face o slujbă frumoasă, unde ne rugăm cu dragoste să ne ajute a scăpa cât mai grabnic de aici. După masă ni se dau formulare de scrisori și pachete pentru a scrie acasă. Scriu și eu în toate părțile cele 9 formulare cu toate că știu că nu vor ajunge.

29 Ianuarie 1945, Luni

Azi ni se comunică să fim pregătiți pentru că va veni un fotograf ca să ne fotografieze pentru a lipi fotografia pe fișele fiecăruia. Pe la orele 10:15 începe fotografiatul cu numărul de identitate ce-l are fiecare, pus pe un cantar și ținut în dreptul pieptului ca la pușcăriași. Această ca în caz de am fugi să ne poată recunoaște și prinde mai repede. Fiecare dorește ca să aibă și el o fotografie din cele scoase, ca amintire pentru atunci când vom fi liberi din acest lagăr, dintre aceste sârme ghimpate ce ne înconjoară. Totuși D-zeu este bun și mare și nu ne va lăsa ca să ne pierdem aici, departe de Țară; și în speranța că în curând vom fi liberi și ne vom întoarce iară și în Țară, ne oțelim în puteri și ducem speranța de mai bine.

30 Ianuarie 1945, Marți

Din cauză că a plecat Cpt. Av. Petrini I. șeful dormitorului 10 unde am stat de la început și până ieri și în acest timp au

venit câțiva ofițeri ce aveau alte vederi și câțiva ofițeri ce aveau alte vederi și păreri deosebite față de ale noastre, am hotărât ca împreună cu Sublocot. Av. Păun Marin, un bun camarad, vecin cu fostul meu, să ne mutăm din acel dormitor. Astfel, azi sunt instalat în camera Nr. 11 unde este șef de dormitor Cpt. Moraru Victor. Acolega am găsit o armonie și o camaraderie cu adevărat frumoasă. Am fost bine primiți și cu bucurie îmbrățișați de ceilalți camarazi mai mari și mai mici ca mine. Am lucrat după masă la așezarea rafturilor (polițe) a patului și lucrurilor ce le am.

31 Ianuarie 1945, Miercuri

Se aduce cântarul spre a ne cântări conform ordinului la raport, în fiecare lună la sfârșit, spre a putea face comparație în fiecare lună cu cât am scăzut față de luna trecută. Mă cântăresc și eu și nu-mi vine să cred cât am putut să scad în cursul lunii Ianuarie, deci numai în timp de o lună să scad cu 7 kg. Am ajuns să am 62 kg din cei 69 de kg. cât am avut la sfârșitul anului și lunii decembrie 1944. Ce voinic eram cu 79,5 kg. când am fost prins ca prizonier la Boziaș și cum am ajuns acum. În fiecare luni scad cu 5 – 6 – 7 kg. Până când, nici eu nu știu. Situația ne îngrijorează pe toți, pentru că fiecare se simte slăbit tot mai mult și nici o posibilitate de a veni în ajutor ca să se schimbe lucrurile.

1 Februarie 1945, Joi

Cu ajutorul lui Dzeu, am terminat cu o lună și din anul 1945 în care am intrat. Nu credeam – atunci, când am fost prins – la 6 Sept. 1944, că va trebui să sufăr și să ajung până în Februarie tot ca prizonier.

Pășim astăzi și în prima zi din a doua lună a anului 1945. Ne va aduce bucuria cea mare această lună, ori vom mai avea încă de suferit?!... Numai Dzeu știe, cât! La el ne rugăm, ca să ne ajute a ne scăpa cât mai repede din mizeria și necazurile ce le îndurăm. Suntem slăbiți destul de tare, alimentația insuficientă, iar frigul încă se menține destul de scăzut. Scosul rădăcinilor este tot mai greu pentru fiecare, așa că nu știm cum vom reuși.

2 Februarie 1945, Vineri

Diferitele situații ce se schimbă de la zi la alta, ne face ca să ne gândim în fel și chipuri, făcând tot felul de aprecieri și preziceri asupra situației noastre de aici. Din cauză – nu știu – ce le-a venit în gând ca azi să ne măsoare, cântărească și să ne facă radioscopia la fiecare, cu fișele respective. Pentru aceasta au venit trei medici specialiști dela Berlin cu un camion în care a adus aparatele necesare măsurării și radioscopiei ce ni s-a făcut. Unii din noi spun că aceasta este în vederea inspecției ce o va face o delegație a Crucii Roșii Internaționale pe la lagărul nostru, alții pun în legătură cu o eventuală pace ce ar urma să se încheie, etc.

După masă, alarma aeriană trecând foarte multe avioane anglo-americeane, pe deasupra noastră spre Berlin.

3 Februarie 1945, Sâmbătă

Cu aceasta se încheie încă o săptămână. Greu este, trebuie să supraviețuim și să îndurăm multe, chiar foarte multe, neobișnuiți sau deprinși cu suferințele și mizeriile pe care trebuie să le suportăm zilnic, cei mai mulți obișnuiți cu viața și un trai de oraș, face totuși să îndurăm toate lipsurile, toate asprimile vieții, cu credința în D-zeu că el ne va ajuta să putem suporta toate greutățile abătute asupra noastră și ne va ajuta să servim iarăși în Țara noastră dragă și bogată, unde în adevăr bine s-a spus: „curge laptele și mierea”, cu toate bogățiile ei naturale și felurite, nu ca aici – surrogate – prostii.

4 Februarie 1945, Duminică

Sărbătoare!... Și de aici din lagăr nici nu am simțit aproape această zi mai însemnată din săptămână, dacă nu am avea bucuria că ni se dă porția de pâine mai mare și dacă nu am avea la masa de prânz două feluri de mâncare, din care felul al doilea pârlă moldovenească cu piure de cartofi.

După apel se face slujba religioasă, unde ne strângem cât mai mulți ascultând cu drag sfânta slujbă. Ne reamintim de timpul din Țară acum un an pe vremea aceasta când mă înapoiam dela

Timișoara la Boziaș, când mi-am cumpărat și ceasul de mână în urma furtului celuilalt la Șeful de Post Jand. Oprea Dtru(?) în Socol, în urma petrecerii făcută cu Lt. Săveanu Vichi, Șeful de gară Dumitraș Alex, Șeful de Poliție „Bubi” Budișteanu și cu Cap. Tor. Ditrich Rudolf, ce-l aveam în plutonul meu la Boziaș unde eram eu.

5 Februarie 1945, Luni

Rândul de marș la pădure pentru a scoate rădăcini de brad ca să avem cu ce ne face puțină căldură în baracă. Afară este destul de ger și un vânt aspru bate dinspre Nord Est. Din cauză că nu mai sunt rădăcini în pădurea de unde am scos până acuma, trebuie să mergem mai departe la 7 – 8 km, depărtare de lagăr. Este greu de împins căruța din cauză că nu ne dă cal și trebuie să o împingem noi și la dus și la întors încărcată. Pământul înghețat face ca să se scoată foarte greu rădăcinile. Ne întoarcem oboșiți târziu pe la orele 16:30. Masa s-a împărțit de mult pentru cei rămași în lagăr, însă noi de acum să luăm masa. Ne îngrijim numai la gândul că după terminare, abea atunci ne va fi mai mare foamea. Este îngrozitor ca să te scoli dela masă mai flămând decât la început.

6 Februarie 1945, Marți

Fel de fel de visuri m-au frământat toată noapte și nu știam ce să mai cred despre mine când mă știam închis între garduri de sârmă ghimpată într-un lagăr din Germania, iar visurile mă aduceau pe meleagurile Țării Românești și mă vedeam când la Buziaș ca în primăvara și vara anului 1944 – în toată libertatea și voia mea cea bună, când la Turnu-Severin-Șimian(?)-Herculane, Ada-Kaleh, când la Tecuci-Nicorești, Glăvănești. Adriana... Abia când m-am trezit mi-am dat seama că eu sunt tot un biet prizonier și că tot ce a fost, nu a fost altceva decât un vis ce odată cu trezirea mea din somn s-a spulberat și el. După masă la orele 14:30 mergem la cinematograful în Wiestrau unde se rulează filmul „Visul alb” și cu un jurnal de război vechi de pe frontul din Africa. Ziua a trecut greu, așa că stingerea ne anunță culcarea.

7 Februarie 1945, Miercuri

Iarăși visuri diferite... Mă simțeam un om nou născut numai la visul ce l-am avut peste noapte când mă știam că sunt la Boziaș, unde am avut atâtea și atâtea amintiri și bucurii.

Azi se împlinesc 22 de săptămâni de când am fost prins prizonier prin atacul dat prin surprindere de trupele motorizate germane ce au trecut granița la Socol peste râul Neva(?) și ne-au căzut în spate pe șosea, în față pe fl. Dunărea mascând trecerea un convoi de 12 – 16 vase mari și mai mici, aspra cărora noi concentrasem tot focul nostru spre a le împiedica ca să treacă în jos conform ordinului primit în acest sens. Știu că la orele 7:45 eram scos din poziția de luptă cu 2 ostași, dintre care unul rănit ce a murit la Wuzset, iar alții 5 morți la datorie. La orele 8:15 mă duceau la comandant.

8 Februarie 1945, Joi

Ni se dă iarăși formulare de c.p. scrisori și avize de a trimite pachete pe care să le scriu acasă – în Țară – la cei dragi, spre a afla vești dela noi, precum și noi dela ei și ceva alimente rămân numai scrise, căci în Țară nu vor ajunge și nici răspuns sau pachet nu vom primi. Din cauza fraților români legionari ce au format Armata Națională și care se opun prin toate mijloacele de a primi scrisori sau pachete din Țară, spre a ne forța să ne înscriem în armata naționalistă. Cei ce au cunoștințe prin Germania, Protectorat, din cei ce au urmat diferite cursuri în Germania, primesc dela cunoscuți pachete cu tot felul de bunătăți – ceilalți răbdăm înghițind în sec. Va da el, Dzeu și totul va lua sfârșit și reîntorcându-ne în țară vom ști cum să trăim și prețuim viața ce o vom mai avea.

9 Februarie 1945, Vineri

Timpul s-a mai schimbat în bine de câteva zile, făcându-se mai cald și afară. Astfel mai ieșim din băraci și ne mai plimbăm prin curtea celor două lagăre. Statul mai tot timpul înăuntru sau în pat – din cauza frigului și lipsei de foc – a făcut ca să ni se amortească încheieturile dela picioare și restul corpului. La ora

apelului vine Dl. Col. Dudai (Col. lagărului central dela Wuzetz) cu dolmeceul(?) ce aduce și câteva scrisori din Germania și Protectorat pentru cei ce au urmat sc. în Germania. O scrisoare dela Crucea Roșie Geneva ne confirmă primirea înștiințării făcută de noi în luna Oct. 1944 și că s-a dispus a se lua măsuri de a primi pachete și noi. Bucurie mare pe fiecare, parcă le-ar și avea permise. Totuși speranțe prea mari nu punem pe trimiterea acelor pachete încă.

10 Februarie 1945, Sâmbătă

Frică o săptămână de suferință, speranță în mai bine și munca se încheie. Timpul ce trece ne face să tot sperăm dela o zi la alta tot în mai bine, dar trăim numai cu speranța dela o zi la alta... Totuși Dzeu nu ne va lăsa și va avea grijă și de noi ca să nu ne lase să perim aici și ne va salva. Când va sosi și acea zi mult așteptată și dorită de fiecare dintre noi?!. Așteptăm cu încredere că totul se va termina cu bine și reîntorși în Țară vom uita toate suferințele avute, rămânând doar o amintire sau un vis urât, de care nici nu vom mai dori să ne reamintim. Cât de mult vom ști să prețuiesc viața și câte învățăminte mi-a dat acest timp de prizonier, încât voi ști să prețuiesc viața așa cum trebuie și a o trăi din tot plinul(?) ei.

11 Februarie 1945, Duminică

Este ultima zi când mai putem pregăti în zi de Duminică o masă mai îmbelșugată cu două feluri de mâncare la 12 (o ciorbă și o musaca sau pārjoală cu piure de cartofi) aceasta realizată în cursul săptămânii prin economiile zilnice ce le făceam la alimente și la toată carnea din timpul săptămânii. De acum în colo nu vom mai putea face acest lucru din cauza reducerii foarte mari a alimentelor pe timp de o săptămână. Nu vom mai avea nici seara decât de două ori pe săptămână câte o supă caldă, restul zilelor seara numai câte o cană cu ceai sau cafea. Va fi greu, pentru că și așa suntem destul de slăbiți și anemiați cu hrana ce am avut-o, dar de acum în colo?...

12 Februarie 1945, Luni

Începând de azi, timp de trei săptămâni, ni s-au micșorat pâinea și alimentele într-o măsură destul de mare, așa că se va resimți mult această micșorare a rațiilor alimentare pe care va trebui să o îndurăm și să o suportăm acest timp.

Slăbirea pe care o avem aproape toți din noi, va fi și mai mult resimțită de fiecare. Este greu că nu putem obține prin nici un mijloc legătura cu Crucea Roșie și nici cu Țara spre a putea primi pachete. Seara nu vom mai avea decât două ori masă caldă – câte o supă – în restul zilelor seara câte o cană cu cafea surogat și acela. Ne gândim cum vom putea suporta aceste micșorări ce s-au făcut la toate alimentele și pâinea ce și așa erau destul de mici și insuficiente și așa.

13 Februarie 1945, Marți

Nu am mai fost de mult la cinematograful din satul Wustrau, din cauză că nu a mai avut piesa necesară pentru punerea în funcție de dinamului. Azi suntem amintiți ca la orele 14:30 să fim pregătiți pentru a merge iarăși la cinematograful. Ne adunăm și pornim încolonați câte trei, pe drum cântând marșuri românești până în dreptul cinematografului. Lumea ne privește și unii ne admiră, iar alții probabil că ne ocărăsc după felul cum vorbesc și gesticulează între ei. Se rulează filmul „Familia Bukenfol” și un jurnal propagandă de război vechi din Războiul din Rusia când erau pe.....Ziua a fost frumoasă și cu vești îmbucurătoare pentru noi toți.

14 Februarie 1945, Miercuri

Repede mai trece timpul. Mă gândesc fără să vreau în fiecare zi din săptămână când vine ziua de Miercuri că în această zi am avut ghinionul și nenorocul de a fi prins prizonier. A fost o zi cu mult ghinion pentru mine și vom căuta să mă feresc toată viața mea de această zi. Se împlinesc 23 de săptămâni de prizonierat. Azi 23 de săptămâni în urmă la 6 Sept. 1944 pe la orele 07:45, am fost prins prizonier, scos din poziția de luptă cei 2 ostași sănătoși, 1 cap. rănit grav ce a și murit în spitalul din

Vârșeț și cu 5 ostași morți la datorie cu arma în mână sau în luptă corp la corp cu soldatul german ce-l înconjurase și la care nu a vrut să se predea. Dacă Dzeu mă va ajuta la întoarcerea în Țară mă voi duce la Boziaș spre a face un parastas.

15 Februarie 1945, Joi

Azi se împart și lucrurile ce au fost aduse pentru cantină: săpun față, de ras, lame, nasturi, ace,, pomadă, etc. etc. toate din cea mai proastă calitate și inferioară. Totuși noi le primim căci decât

defel, tot mai bine este cu ceva în situația în care ne aflăm aici. Trebuia să ni se dea și tutun sau țigări precum și chibrituri cum s-a primit până acuma. Diferite influențe din afară (Guvernul național legionar român?) face să se oprească acest lucru pentru a ne forța să trecem (înrolăm) la ei. Este greu căci era o bucurie pe noi fumătorii, cele 50 țigări sau pachetul de tutun ce-l primeam, mai uitând necazurile fumând câte o țigară. Specula a și început cu tutun și țigări dintre acei ce nu fumează și le-au ținut.

16 Februarie 1945, Vineri

Ni se împart formulare pentru scris acasă (scrisori, cărți – poștale și avize pentru a se putea trimite pachete). Caut să le scriu, însă fără nici un pic de speranță că vor ajunge în Țară la cei dragi unde le scriu și doresc să ajungă, pentru că din Sept. 1944, tot scriu zeci de scrisori și nu primesc nici un răspuns dela nimeni ceea ce înseamnă că nu sunt trimise, ci sunt oprite aici din diferite motive. De altfel nici un ofițer nu a putut primi până acuma vreun răspuns la vreo scrisoare trimisă în Țară. Totuși încerc a scrie și pe acestea atât la T. Severin, cât și în Tecuci la

toți cei dragi, cu speranța că dacă nu vor ajunge scrisorile, nu va mai fi mult timpul de suferit pe aici și că în curând ne vom reîntoarce și aduce noi bucuria și diferitele știri asupra toate.

17 Februarie 1945, Sâmbătă

Bine a mai spus țiganul că iarna mai grea este în Februarie. Așa și este, nu am avut în Decembrie și Ianuarie, așa frig și viscol cu zăpadă, ca în această lună. Trece prin scândurile crăpate a pereților bărăcii vântul șuierând. Stăm îngrămădiți pe lângă sobă – și aceea aproape complet rece – numai cu impresia că ne încălzește, căci în realitate soba se încălzește și ea dela noi. Azi a început a se face spovedirea celor ce vor ca să se împărtășească mâine. Câte unul trecem pe rând la preot ce ne ascultă și ne întărește sufletește prin rugăciunile ce le face pentru iertarea tuturor greșelilor făcute cu voia și fără voia noastră, cu știință sau fără știință, etc. Mă mărturisesc și eu.

18 Februarie 1945, Duminică

O zi mai frumoasă prin aceea că numai este așa vânt și nici ger. Soarele se arată și ar vrea să încălzească mai puternic, văzând parcă și el dorința noastră – însă nu are suficientă putere. Totuși azi geamurile s-au dezghețat de înghețul ce nu se mai luase de 4 – 5 zile de pe ele. La apel se observă lipsa a trei ofițeri români căpitani ce au fugit ieri dela pădure. Căpitanul neamț Virt este foarte supărat și ne amenință cu apelul de 3 – 4 ori pe zi și la fel și noaptea. După apel mergem la slujba religioasă unde parcă ne întărim sufletește și ne simțim mai bine după ce-am ascultat-o. Fiindcă m-am mărturisit ieri eu mă și împărtășesc. Dzeu să ajute ca în curând să ne întoarcem în Țară spre a aduce și acolo lauda și recunoștința mea.

19 Februarie 1945, Luni

Am intrat în a doua săptămână cu alimentele micșorate cu 30%, 40%. Cu tot puținul ce-l aveam până la data de 12 Feb. 1945, acum se resimte și mai mult această reducere făcută. Afară de aceasta nu mai avem în fiecare seară (numai de două ori pe săptămână) hrană caldă, restul de 5 zile primind numai o cană de

ceai sau cafea, cu puținul zahăr 15 grame ce se primește dimineața și care trebuie așa fel împărțit încât să rămână și pentru seară la o cană de ceai sau cafea. Dela Crucea Roșie sau din Țară nici o speranță de a primi pachete, din cauza opunerii fraților români legionari din Germania.

20 Februarie 1945, Marți

Treburile merg prost, deoarece nu se mai respectă regula ce a fost de a face săptămânal – marșea baie corporală. Motivând că nu mai au cărbuni suficienți pentru a încălzi apa, sau că nu este curent electric din lipsă de combustibil, totul pentru a se realiza economie. Azi însă după ce s-a insistat de către Dl. General Visarion pe lângă Col. german al lagărului, s-a aprobat ca după masă să înceapă baia. Este îmbucurător pentru noi și fiecare ne așteptăm seria de baie. Pregătim și focul în cameră să fie mai puternic ca la înapoiere să avem căldură. După baie ne simțim mai veseli și parcă alții, așa suntem de bine dispuși. Alarma face să ne culcăm mai devreme.

21 Februarie 1945, Miercuri

După trei zile de mers, la o depărtare de 46 – 48 km. de aici au fost prinși de agenții secreți polițiștii cei trei căpitani români ce fugise din lagăr în ziua de 17 Feb. 1945 dela pădure. Prinderea s-a datorat faptului că terminând alimentele au fost meniți să caute pe la casa unde-au fost semnalați și anunțați poliției și apoi prinși. Au fost aduși înapoi în lagăr. Pe drum spun că au primit țigări și pâine suficientă – așa că numai cu atâta s-a ales. Bine că nu au pățit ca cei fugiți în Ungaria unde li s-a dat câte o corecție de bătaie unde au trebuit să stea 15 – 20 zile în pat, aproape fără a se putea mișca. Așa este viața de prizonier. Mai încerci și în alt fel cum crezi că ar fi mai bine.

22 Februarie 1945, Joi

Se primește berea și mustul (cidru) câte un poloboc (balercă) de 58 de litri. Fiind rămași în urmă cu o restanță, ni se dă o balercă cu must de fructe (cidru) și una cu bere, așa că avem ce bea. În loc de mâncare pentru a simți stomacul plin, îi tragem

cu bere sau cidru – căci mâncarea fiind destul de slabă, nu ne mai gândim să o păstrăm pentru la masă – ci fiecare când are poftă. Decât nimic, tot e bun și ceea ce primim, apa nefiind bună și posibil de a se bea din cauză că conține mult fier și face rău la rinichi și la stomac. Se cunoaște însă că este marfă de război, neavând bunătatea berei pe care o găsim la noi în Țară, totul este falsificat – surogat.

23 Februarie 1945, Vineri

Este foarte greu ca să suporti chinul foamei. Suntem abea după 12 zile de regim mai scăzut alimentar și toți ne simțim slăbiți și fără speranțe prea mari ca să putem suporta un timp mai mare această foame. Te scoli dela masa de 12:50 și după ce ai sorbit puțină zeamă caldă și o felioară de pâine, abea după aceea începi să simți adevărata foame cum îți vine și te chinuiește într-o stare îngrozitoare. De câteva nopți visez numai mese întinse cu bunătați și pâine pe ele. Adevărat spune proverbul că „vrabia mălai visează” – flămândul numai la mâncăruri. Nu știu cât vom îndura acest chin și cât vom putea suporta această foamete ce trebuie să o fac. Va mai veni ziua să mănânc ca să mă scol sătul de la masă?!!!

24 Februarie 1945, Sâmbătă

Vremea rece ne face să stăm fiecare zgribuliți care pe unde ne găsim în știubei (camere) fără a ieși pe afară să ne plimbăm. Vântul și ninsoarea te lovesc în față destul de puternic. În știubă focul pâlpâie sărăcăcios din cauză că nu avem nici lemne așa multe, apoi sunt ude și putrede. Cărbunii nu ni se mai dă de către lagăr, din cauză că regiunea bogată în cărbuni este ocupată sau se dau lupte așa că nu mai are posibilitatea de a se aduce cantitățile necesare.

Totuși vremea trece, ne sculăm mai târziu stând sub pături mai mult timp, apoi ne mai încălzim cu ceaiul de dimineață și astfel timpul trece. Vine ora apelului și ne adunăm pe locul de adunare. În timp ce se așteaptă venirea Cpt. german Virt, Dlui. Lt. Col. Sadoveanu îi vine rău, amețală din cauza slăbirei în

care se află și cade jos cu fața la pământ. Au sărit mai mulți camarazi de l-au dus la infirmerie. Mai înainte același lucru se petrecuse cu alți ofițeri și soldați. Dl. General Visarion face un apel la toți spre a-i veni în ajutor. Astfel hotărâm ca cei slăbiți prea tare în urma propunerii medicului nostru să primească dela cazan porția dublă de mâncare spre a se putea reface. Toți aprobăm – cedând fiecare cu drag din puținul ce ni se dă, ca să ajutăm pe cei ce sunt și mai necăjiți.

După masă este conferința Lt. rez. învățător Chiscop din Tecuci, cu subiectul „Spiritul ajută materia”. Subiectul a fost foarte bine tratat și cu multe învățături. După aceea a urmat o șezătoare culturală.

25 Februarie 1945, Duminică

A doua duminică amărâtă la masa de prânz, pentru că nu s-a mai făcut ca până acuma Duminica, două feluri de mâncare, dintre care felul doi pârjoală de carne cu piure de cartofi sau musaca de cartofi cu carne. Aceasta din cauza reducerii de alimente ce s-a făcut începând dela 19 Feb. 1945 cu reduceri la pâine dela 300 g la 250 g pe zi precum și la alimente, aproape cu jumătate din cantitățile ce le aveam până acuma. Azi trebuia să avem 425 g pâine – cum s-a dat până acuma – însă ni s-a dat numai 250 g. Toți se vaită și vorbesc ce vor face dacă se va continua mult cu această reducere de alimente. Se aude de trei săptămâni că va tine această micșorare, după care va mai reveni la unele alimente pe care le aveam mai înainte. Vești bune.

26 Februarie 1945, Luni

A doua săptămână, începe cu raționament al alimentelor ce s-au redus. Este foarte greu a ne putea obișnui cu micșorarea ce s-a făcut atât de mult dintr-o dată. Azi este a opta zi când primim 250 g pâine în loc de 300 grame ca mai înainte. Pentru deseară nu avem hrană deloc. Alimentele toate s-au micșorat și nu se știe dacă vom mai putea suporta mult această viață de mizerie. Dl General Visarion face un protest Comandantului German însă fără nici un rezultat.

După, cum s-a specificat. Suntem condamnați la moarte lentă din cauza reducerii alimentelor. Am ajuns să am 63 kg din 79, cât am avut când eram la Boziaș.

27 Februarie 1945, Marți

De dimineață suntem treziți de zgomotul avioanelor anglo-americe ce vin valuri, valuri să atace Berlinul și împrejurimile orașului. Se spune că ar fi trecut la 250 de avioane, numai pe direcția noastră. Ieșim afară și privim bombardamentul. Baraca se zguduie și pornește când exploziile se fac mai aproape de noi. Bombardamentul a ținut aproape trei ore continuu. Ziua este frumoasă cu cer senin. Ziua este frumoasă cu cer senin. Renunțăm a merge la pădure să scoatem cioate din cauză că suntem slăbiți și nu mai avem putere să mergem 7+7 km în total 14 km de drum. Se vorbește că nu vom fi evacuați în caz de atac din partea rușilor pe direcția noastră. Aceasta ne mai încurajează căci toți suntem foarte slăbiți din cauza mâncării.

28 Februarie 1945, Miercuri

Ultima zi din iarnă...

Cu aceasta s-a dus și o parte din greul și mizeria cea mare a timpului de iarnă cu zăpadă, frig, ger, viscol, scos și cărat de rădăcini dela pădure. Zi frumoasă cu soare. Cu toți așteptăm ziua de 1 Martie (primă-vara) care să ne aducă și bucuria că intrând în primăvară se va pronunța și soarta războiului spre a ne putea vedea și noi scăpați de suferințele îndurate și de a merge iarăși în țară la casele noastre.

Azi se împlinesc 25 de săptămâni 175 de zile de când am căzut prizonier la Boziaș pe ziua de 6 Sept. 1944. Noaptea au fost 2 mari alarme cu bombardamente puternice asupra Berlinului. Tot azi am fost de serviciu pe știubă (cameră).

1 Martie 1945, Joi

1 Martie 1945... Prima zi de primăvară...

Cu toții am așteptat-o cu mare nerăbdare, pentru a se mai încălzi afară spre a nu mai fi nevoie de a mai merge la scos rădăcini de pomi de la pădure; apoi în așteptarea primelor frunze

de verdeață (urzici, ștevie, lobodă, etc.) pentru a mai schimba gustul la mâncarea ce o primim fără de zarzavaturi.

Mâncarea a fost mai bună ca în celelalte zile, însă numai la prânz – seara câte o cană cu cafea. Vremea a fost foarte schimbătoare toată ziua și toată noaptea, când cu ploaie, zăpadă și un vânt destul de puternic. Tot azi dimineată am pus la haină și măștișorul de 1 Martie făcut de mine în lagăr.

2 Martie 1945, Vineri

Vântul a continuat toată noaptea cu furie, smulgând cartonul de pe baracă și aruncându-l departe. Ziua schimbătoare cu soare, vânt, burniță de ploaie și sfichiuri de zăpadă. Apelul s-a anunțat în știubă pentru că a venit Lt. Col. Ajutor al Comandantului lagărului Wuzet împreună cu un căpitan de la informații și ne-a făcut controlul la semnele de recunoaștere dacă le avem cu toți. S-au făcut și unele controale inopinate la geamantane și alte bagaje ce aveau mai multe. Seara după trei zile de lipsă de masă seara, avem o mâncare ușoară, caldă.

La ora 20:00 alarmă aeriană. Vești bune de pe fronturi.

3 Martie 1945, Sâmbătă

Este una din cele trei zile alese de mine din „zilele babelor” -3-6-9 Martie. Ziua de trei (azi) am ales-o pentru trecutul meu, 6 pentru prezent, 9 pentru viitorul ce-l vom avea. De dimineată este zi friguroasă, după care se schimbă în vreme cu soare și vânt, apoi după-masă este un senin și o zi splendid de frumoasă. Un soare călduros prevestește sosirea primăverii din plin. Mai multe păsărele s-au adunat pe un pom și au început a ciripi frumos diferite cântece. După-masă asistăm la un puternic bombardament al aviației anglo-americane. Pentru seară ni se dă hrană rece 50 grame cârnați și cafea. Veștile primite de la radio sunt cât se poate de îmbucurătoare, așa că nădejdea noastră crește în speranța că în curând va fi mai bine.

4 Martie 1945, Duminică

De dimineată ne sculăm din cauza frigului din baracă. Ridicăm camuflajul și afară ce să vezi... iarnă în toată puterea

cuvântului. Ninge, iar zăpada s-a și așternut pe pământ. Așa sunt zilele babelor... În curând vom ieși și din aceste zile schimbătoare de trecere de la iarnă la primăvară. Apelul se face la 10:30 după apel se face slujba religioasă de un preot catolic prins de unguri și adus din Ardeal în lagăr cu noi. Ne rugăm cu căldură la Dumnezeu, ca să ne ajute să scăpăm mai curând din mizeria și necazul din lagăr.

Azi avem 300 grame pâine fiind sărbătoare. De mâine, iar cu 200 grame. Pentru seară, nu este mâncare. Nu știm cât vom mai putea îndura a suferi astfel. Aflu că azi-noapte soldații ce-i avem de serviciu în lagăr au furat din cartofii și zarzavaturile ce le promisem de cu seară pentru azi. Se fac cercetări. După-masă se face vreme frumoasă.

5 Martie 1945, Luni

Am intrat în a treia săptămână cu noul regim de reducere a alimentelor și a pâinei. Este foarte greu. Îmi simt din ce în ce mai slăbit tot corpul. Nu mai sunt în stare să fac nici un fel de efort. Chiar mersul la adunarea face ca să-mi târâi picioarele după mine. Un vânt mai puternic mă dă jos. Sunt cu aproape 20 de kg mai puțin decât aveam astă vară înainte de a fi prins prizonier la Baziaș unde mă cântăream aproape zilnic la cântarul din gară.

Veștile care ne sosesc de la radio și din ziare, ne sunt tot mai îmbucurătoare și aceasta face ca să sperăm că nu va mai trece mult și Dumnezeu ne va ajuta ca să scăpăm din toată mizeria și greul de aici. Dimineața, timpul nouros și urât, însă după-masă s-a făcut foarte frumos și cald, cu soare dulce. Aceasta ne este încă una din bucuriile ce le avem, văzând că timpul este frumos și cald.

6 Martie 1945, Marți

De dimineață zi frumoasă și călduroasă. Pe la 10:00 s-a mai schimbat acoperindu-se cerul cu nouri. Se discută mult situația din țară, spunându-se că s-ar fi comunicat la radio că ar fi ciocniri (tulburări) între armată și comuniști. Armata și funcționarii din Ardealul cedat în 1940 ungarilor, urmează să fie

evacuat de noi, intrând sub administrație ruso-maghiară. De asemenea că Prințul Știrbei Buftea ce ar fi venit cu avionul de la Londra în țară și ar fi format noul guvern, a fost imediat înlăturat prin venirea lui Groza la Președinția Consiliului de Miniștri, un comunist vechiu. Totuși speranța noastră este că până la urmă, situația din țară se va aranja în bine, așa că, odată cu reîntoarcerea noastră în țară, pe care o așteptăm cât mai curând, să fie totul aranjat și bine. Fiind frumos afară, după-masă facem plimbare prin curtea lagărului cu mare plăcere toți. Aceasta este a doua zi a babei aleasă de mine pentru „prezent”.

7 Martie 1945, Miercuri

Ieri am împlinit ½ de an (șase luni) sau 176 de zile de când am fost prins prizonier la Baziaș, pe ziua de 6 Septembrie 1944, ora 7.50. Nu credeam să treacă atâta timp și să sufăr atâtea greutăți... totuși Dumnezeu m-a întărit și m-a ajutat ca să pot suferi și trece prin toate. Acuma se poate spune și mai sigur că timpul este și mai scurt și în curând, toate suferințele și neajunsurile ce sunt se vor termina și iarăși va fi bine. Speranța la toți este că Dumnezeu ne va ajuta ca Sfintele Sărbători ale Paștelui să le facem acasă, în scumpa noastră țară.

Se vorbește de formarea unui cap de pod adânc de 20 km, la Dukerdalf și că pe întreg frontul de Vest este vie activitate. Se așteaptă la noi porniri, la ofensivă atât pe frontul de Vest, cât și pe cel de Est.

Vremea frumoasă de dimineață face să fim mai dispuși. După-masă are loc o conferință a domnului Căpitan Iureș, intitulată: „Impresii din o călătorie în Grecia”, a fost foarte frumos.

8 Martie 1945, Joi

Toată noaptea a fost o vie activitate de aviație și alarmă aproape continuu. Se auzeau foarte bine bubuitul exploziilor și tragerile.

Dimineața se arată a fi o zi frumoasă cu soare și cald. Mai târziu se înnoarează, ca după masă să înceapă să ningă în toată

puterea cuvântului, însă de scurtă durată. Azi dimineață a numit în lagăr un soldat român ce fusese trimis ca om de serviciu la ofițeri. A murit din cauza slabei alimentări și slăbiciunii ce o avea de când a venit aici.

Tot azi a venit Cpt. german în informațiile și ne-a făcut un control și la toți ofițerii și soldații din lagăr.

Până seara vremea s-a schimbat de mai multe ori; când frumoasă, când urâtă, ca adevărate „zile de babe”. Pentru seară nu este mâncare, decât câte o cană cu ceai, așa că ne gândim ce vom face până a doua zi la prânz. Noaptea bombardamente.

9 Martie 1945, Vineri

Este a treia zi aleasă de mine ca babă, pentru primăvara anului 1945 spre a vedea cum va fi „viitorul” adevăr frumoase au fost și zilele de 3 și 6 Martie, însă ziua de azi 9 III. ci pare a fi și mai splendidă.

De dimineață se arată o vreme călduroasă cerul aproape complet senin, fără vânt, face să se simtă căldura ce va fi în restul zilei.

Pe la ora 10 este alarmă aeriană.

La ora apelului dela 11 un Sublocot. și un Căpitan au căzut jos din cauza anemiei (slăbirei totale a organismului). Cu toți ne gândim ce vom face și noi dacă va tine încă mult cu alimentația ce ni se dă. Azi au trecut la armata națională (legionară) din Germania Sublocot. Gâdea și cu un alt I. D. spunând că nu mai poate suporta viața cu alimentația ce se dă.

După masă a fost în adevăr zi de primăvară. Am văzut și primii fluturași zburând pe afară. Nădejdea că în curând vom scăpa de aia.

10 Martie 1945, Sâmbătă

Am fost treziți din somn de dimineață de fluierul lui Adj. Rasica ce ne anunța a veste bună. Credeam că a dat Dzeu de s-a încheiat pace, armistițiul sau a capitulat Germania. Când ieșim afară, aflăm că s-a primit meniul pentru săptămâna viitoare dela 12 Martie e prin care se face cunoscut că se revine la alimentația

avută acum trei săptămâni înainte de reducere. Astfel vom avea iarăși 350 gr. pâine, zilnic, în loc de 200 gr. iar alimentele au revenit aproape în întregime, aproape de 500 gr. cartofi, 200 gr. gului și 75 gr. zahăr pe săptămână mai puțin. În orice caz pentru noi această știre a fost foarte îmbucurătoare, formând evenimentul zilei, aproape tot atât de mare ca și vestea armistițiului (pacea).

Vremea de dimineață a fost înnoată cu vânt și burniță de ploaie. Pentru seară se dă 50 gr. cârnați (salam) în loc de hrană caldă, plus cafea. Suntem zoriți să terminăm dându-se alarma.

11 Martie 1945, Duminică

Am luat parte, fiind numit, la înmormântarea Cap. Sofronie Grigore, ce a murit în lagăr din cauza insuficienței de alimentare (lipsei de mâncare) în ziua de 8 III 1945 murind.

Sărmanul de el... scapă de atâtea alte greutăți și pericole, ca să ajungă și să moară în lagărul din Wustrau unde fusese trimis dela Caizer -.....-..... dat ca om de serviciu.

Era căsătorit și avea trei copii.

Ce va fi zicând soția și copiii când vor afla cum a murit. I s-a făcut două coroane frumoase din brad, sicriu, cruce și dus la locul de veci la biserica din satul Wustrau unde va rămâne deacuma să se odihnească în veci departe de ai săi dragi (soție și copii) precum și de Țara sa dragă! Nu vor putea veni nimeni din cei dragi să-i picure vreo lacrimă. Preotul nostru din lagăr, împreună cu ofițeri ce au cântat răspunsurile la slujbă; și cu delegația trimeasă, am condus astfel la locul de veci pe acest ostaș.

12 Martie 1945, Luni

Azi a trebuit ca să-mi spăl cămașa, ismana, batista și prosopul, nemaiprimindu-se să se spele la Wuzetz ca până acuma. La spitalul din Wuzetz au venit răniți doi ofițeri rămân răniți în luptele dela Șteting, trecuți fiind în armata legionară să lupte mai departe. Unul din ei, un Căpitan a și murit. Acesta este tot o nenorocire pe capul Țării noastre, cât și al nostru, având

mult de suferit din cauza lor nelăsându-ne să primim pachete dela Crucea Roșie și nici de a avea corespondență cu cei din Țară. Dzeu le va răsplăti după fapta și purtarea pe care au avut-o față de noi prizonierii români din Germania – Tot azi am avut unele discuții cu Cpt. Popescu I. N. dela Regt. 1 Art. Gr (?). A. C. din care cauză a trebuit să mă mut cu patul în altă parte a dormitorului spre a curma discuția și neînțelegera. Timpul noros cu burniță de ploaie mărunță ca toamna.

13 Martie 1945, Marți

S-au împărțit scrisori pentru a se trimite în Țară știri din partea noastră; însă din Sept. tot trimit la scrisori și de primit nu primesc nici un fel de răspuns, ceea ce înseamnă că nu s-au trimis de aici. Totuși am scris acasă, la Poiana și.... ...și Tanței, precum și lui cumătru Mihăilă și nea Tudor... ..Veștile primite azi din ziare ne-au bucurat mult, auzind că rușii atacă cu trei armate la Ștetin, iar anglo-americanii au trei poduri peste Rin. Mereu cu gândul și speranță în Dzeu că se va milostivi și ne va ajuta ca să scăpăm odată..... ceva mai devreme din viața aceasta de prizonier între garduri de sârmă ghimpată, închiși, și cu o hrană care abia să-ți țină zilele. Ne gândim ce vom face când iarăși vom avea din belșug pâine și mâncare ca să mai rămână dela masă. Am și întocmit diferite liste cu mâncărurile cele mai preferate pentru Țară. Vremea nouroasă, după masă a început să ploaie a primăvară.

14 Martie 1945, Miercuri

Vremea de dimineață se arată a fi înnourat, însă destul de cald. Azi mergem la scos cioate (rădăcini de brad) pentru a avea cu ce încălzi dormitorul. Mergem tocmai dincolo de gara Alfresac – 7 – 8 km. depărtare. Ne simțim destul de istoviți, abia putem să ne ținem pe picioare, dar să mergem atâta și apoi să lucrăm din greu cu hârlețul la pământ. Ne întoarcem pe la orele 15:30 cu o căruță de rădăcini, obosiți că nici a mânca nu ne mai vine. Mâncare caldă numai la 12 seara o cană ceai cu margarină, așa că oboseala se va simți și mai mult cu slăbirea noastră.

Speranța este numai în Dzeu care nu ne va lăsa și va ajuta ca să se termine cu un ceas mai devreme suferința noastră. Tot astăzi am făcut și baie corporală, spunând mereu că este ultima baie, însă timpul trecând vine rândul la alta...

15 Martie 1945, Joi

Vreme frumoasă de dimineața. Zeci de păsărele adunate pe pomi își fac concertul lor admirabil, anunțându-ne frumoasa zi, precum și dulcea și mult dorita primăvară. Azi facem cântăria din nou după o lună. Dezbrăcați suntem de nerecunoscut, am rămas aproape toți numai niște schelete vii. Mă cântăresc și eu. Înainte trec la măsurat: înălțimea: 1,76 m, apoi la cântar 54 kg. Am o diferență sub normal de 22 kg; iar din greutatea pe care am avut-o astă vară când m-am cântărit la Buziaș în gară când aveam 79,5 kg., înseamnă că am scăzut cu 25,5 kg. Este de necrezut și cu toate acestea așa este... Am ajuns abia să mă mai țin pe picioare și să pot merge până la adunare și puțin pe afară. Cu gândul mereu la Dzeu, căci numai El prin vreo minune ne va putea scăpa și ajuta și pe mine ca să mai pot scăpa cu viață de aici, căci dacă va mai dura mult această viață e foarte sigur că sunt pierdut. După masă au trecut 3 ore avioane anglo-americe.

16 Martie 1945, Vineri

Azi mai vin alți 7 ofițeri din alte lagăre din Germania, aduși tot în acest lagăr – care este numai pentru români – ca lagăr de Am aflat dela ei din ce cauză nu ne dă posibilitatea să facem corespondență cu familiile din Țară, precum și de a ne primi pachete dela Crucea Roșie.

Fel de fel de vești, aduse de ei, face să ne bucure și să facă a avea mai multă speranță în scăparea de aici.

Afară este un timp admirabil adevărat de primăvară. Un soare cald încălzește aerul, încât te simți cu adevărat în timp de primăvară. Pe câmpuri se văd plugurile și tractoarele ce au ieșit la lucrul câmpului, arătându-ne prin aceasta și mai mult că primăvara a început. Gândul îmi zboară apoi spre Țară,

gândindu-mă ce poate fi și la noi cu muncile câmpului, la vie și prin grădina mea cea dragă care a fost neglijată de vreo 4 ani la șir din cauza războiului început.

17 Martie 1945, Sâmbătă

Mereu spunem: „Aceasta îmi este ultimul serviciu pe cameră” sau e ultimul drum la pădure; sau ultima baie etc. că va veni ziua eliberării din lagăr, însă trece ce trece și iarăși ne vine rândul. Așa și acuma – credeam că nu voi mai fi de serviciu pe cameră – însă azi sunt iar de serviciu. Să dea Dumnezeu însă ca măcar de astă dată să fie ultimul serviciu pe cameră cu speranța că peste 20 zile când ar mai fi să fiu iarăși de serviciu, să fim liberi din acest lagăr. Ne bucurăm de cele auzite prin comunicate din ziare și radio că acțiunile de Vest și Est merg bine. Credința în Dumnezeu că nu ne va lăsa până la urmă să perim cu toții. Azi d. m. a mai murit un alt soldat din cei dați pentru serviciu nouă tot din cauza lipsei de alimentare. Alți sunt foarte – foarte slăbiți și poate să aibă aceeași soartă de a muri departe de Țară. Într-un lagăr de prizonieri în Germania.

18 Martie 1945, Duminică

Primăvară, în adevăratul înțeles al cuvântului. De dimineață se arată a fi o zi deosebit de frumoasă. În adevăr, vremea liniștită, cald și soare le prevestesc împreună cu ciripitul a zeci de păsărele, primăvara și bucuria a simți și noi prizonierii dintre gardurile de sârmă ghimpată ce ne împrejoară. Până când însă? Va mai sosi și acea zi mult așteptată – ca pe cea mai mare și însemnată zi din viață – ca să putem scăpa din sârmele acestea? Ceva dinăuntru sufletului, îmi spune că în curând se va termina și cu chinul acesta și iarăși vom fi liberi. Pe la orele 12 a sunat alarma trecând apoi sute și sute de avioane anglo-americane spre Berlin-Ștetin-..... ne face să credem că în curând ziua cea mult așteptată va sosi și pentru noi.

19 Martie 1945, Luni

Datorită insistenței pe lângă Comandamentul German al lagărului ni s-a aprobat ca să ieșim zilnic câte 25 ofițeri și să

adunăm urzici ca să punem în cazanul cu mâncare.

Așa că pentru prima oară gustăm în anul acesta o zeamă cu ceva gust, miros și culoare de verdeață. Este ceva pentru noi cu totul deosebit de gustos, ca cine știe ce mare și bun ni s-ar fi dat. Așa este viața în lagăr și spun să-l ferească Dzeu pe orișicine a mai fi prizonier, așa după cum am fost noi românii în acest lagăr. Nu am putut lua încă legătura cu Crucea Roșie Internațională nici acuma după aproape șapte luni de prizonierat, spre a putea primi câte un pachet cu ceva alimente.

Azi din nou ni s-au redus din alimente și pâinea la 200 grame pe zi. Salvarea noastră este numai în a se termina mai repede războiul în postul cel Mare al Sf. Paște.

20 Martie 1945, Marți

Începând de ieri, am intrat și noi în săptămâna de post în așteptarea marelui sărbători a creștinilor „Sf. Paști” – sau Învierea Domnului Iisus Hristos. Dorim ca această zi sfântă și mare pentru toți, să ne aducă și nouă prizonierilor marea bucurie a reîntoarcerii noastre în Țară la casele noastre, unde să putem aduce mulțumire și laudă Dlui că ne-a scăpat de suferința pe care am îndurat-o în lagăre. Din cauza slabei alimentări și a slăbirii (.....) încă un soldat a fost înmormântat azi din cei trimiși pentru

Tache Brumă - ofițer, cu calul lui

serviciile noastre de ofițeri, însă folosiți de către germani la diferite munci, din cauza slabei alimentări. Moarte foarte grea și îngrozitoare. Toți suntem slăbiți și nu știu cât vom putea să mai suportăm și noi calvarul de aici.

21 Martie 1945, Miercuri

Vântul pornit de astă noapte continuă și în timpul zilei cu aceeași putere, aducând valuri de nisip în loc de praf., ce-ți scoate ochiu și-ți intră în gură, nas, etc. Parcă am fi prin deșert sau în Africa, așa se formează straturi de nisip pe la dosuri(?) de 30 – 40 cm. înălțime. După 12 ne mai moare, încă un alt ostaș rămân din cei veniți aici, din cauza lipsei de alimentație și a muncilor grele la care sunt supuși de către germani ca să le lucreze pentru ei. Toată după masă a fost o vie activitate de aviație anglo-americană asupra Berlinului și spatele frontului. Sa-u aruncat mai multe manifeste cerându-se poporului german să termine războiul mai repede.

22 Martie 1945, Joi

După multe intervenții pe lângă comandamentul german al lagărului se reușește ca să se aducă și să ni se dea pentru cele trei săptămâni rămase în restanță, brânza și magiunul. Așa că azi primim 96 gr. brânză și 160 gr. magiun. Este o zi nouroasă și îmbelșugată pentru noi și ne prinde foarte bine prin faptul că tot seara nu avem mâncare caldă, ci numai cafea.

Veștile auzite sunt îmbucurătoare, Se vorbește și de o eventuală plecare din acest lagăr, unde urmează a se instala un comandament al S.S. din cauza apariției frontului rusesc.

Afară este zi de primăvară. Am cules și urzici pentru cameră.

23 Martie 1945, Vineri

Bucuria cea mai mare a noastră a fost timpul excepțional de frumos și de cald din timpul zilei. Toți am stat lungiți pe afară de dimineață și până seara. Ar fi fost unii care au făcut și băi de sare, alții dușuri reci la robinetele cu apă! S-au scos afară mesele și s-au jucat „Bridgé, Remi” etc. toată ziua. Toți au spus că așa zi frumoasă în acest timp din Martie, este excepțional. Am fi

putut spune că suntem în lumile de vară – pe la mijlocul verii chiar. După masă s-a făcut înmormântarea soldatului român ce a murit în lagăr din cauza lipsei de mâncare. A avut o înmormântare frumoasă luând parte și ofițeri la înmormântarea sa. După masă am avut controlul Cpt. german cu informațiile asupra numerelor de identitate și ni s-a comunicat că ni s-a transmis prin radio, radiogramele trimise în Țară.

24 Martie 1945, Sâmbătă

Aceeași vreme frumoasă, ca și ieri ne trezește în cântecul frumos al păsărelelor. Soarele a și început a ne trimite prin razele sale căldura sa binefăcătoare care ne umple sufletele de bucurie și ne întărește în credința că Dumnezeu ne va ajuta să suportăm, ca până la urmă să ne întoarcem toți sănătoși în Țară. Suntem însă foarte slăbiți. Un vântișor mai puternic mă tine pe loc sau mă doboară jos. Mulți din noi umblăm cu bețe, bastoane, în mână, pentru a ne sprijini. La apel domnul General propune ca să contribuim cu câte 1,2 grame de zahăr, pâine, margarină, etc. pentru a colecta și a putea ajuta pe acei ofițeri și soldați ce sunt foarte slăbiți ca să li se dea un supliment de mâncare. Propunerea are răsunet în sufletele noastre și este bine primită. De două ori a fost alarmă aeriană. A sosit multă trupă ce lucrează la baricade.

25 Martie 1945, Duminică

Zi de sărbătoare mare. Duminică și Buna Vestire – fac ca să ne simțim mai bucuroși. Afară de aceasta afară este frumos și destul de cald. De dimineață pornit cu alarma aeriană și s-a bombardat prin apropiere încât barăcile se suduiau foarte tare. Veștile primite aseară ne-au bucurat foarte mult aducându-ne speranța unei eliberări din lagăr cât mai curând și a reîntoarcerii noastre în Țară. Apelul se face la 10:30 după care urmează slujba religioasă la care am luat parte aproape toți ofițerii și soldații din lagăr.

Începând de azi dela 12 până mâine la 12 am intrat și de serviciu pe lagăr conform ordinului de la raport citit. Cred, că-mi este ultimul serviciu pe lagăr!... După masă la orele 16:30 are

loc un urmat de o serbare artistică-culturală, ca mulțumire și bucurie vestei că am aflat că Ardealul ce fuse-se cedat Ungurilor în 1940 a fost reintrat în stăpânirea și conducerea românească. Masa mai bună și bogată.

26 Martie 1945, Luni

Aceeași vreme frumoasă ne face să ne sculăm mai bine dispuși și cu toate necazurile și lipsurile alimentare ce le avem de suferit să mi se pară mai ușor de îndurat și astfel încrederea în noi că vom putea suporta până ce Dzeu ne va ajuta să ne scape din viața de prizonier în lagăr.

Azi facem o curățenie generală în baracă scoțînd totul afară și măturând bine pe sub paturi. Toți spun că aceasta înseamnă că nu vom mai avea mult de îndurat pe aici și vom fi salvați.

După masă la orele 14:10 toți ofițerii învățători suntem adunați în sala de mese de Cpt. învățătorilor prizonieri români zicând ziua de 25 Martie ca zi de adunare în Țară în fiecare an. Se discută multe lucruri importante.

Seara neavînd masă caldă, ne mărginim la cana cu cafea surogat.

27 Martie 1945, Marți

Sunt sculat mai de dimineață – ora 8 – pentru a merge 2 ofițeri de cameră la cules de urzici pentru cameră să facem câte o supă pentru seara când nu este mâncare caldă. Mă scol, afară aerul curat umple plămâni simțindu-mă parcă alt om, mai tânăr, mai sănătos. După ce am umplut sacul de merinde mai stăm jos în repaus tolăniți pe iarba verde din apropierea unui pârâu, încălzindu-ne la soare. Ne întoarcem după ora 11, când apelul s-a terminat. Aflăm că Căpt. german Virt. Cd. lagărului ne-a anunțat să fim pregătiți că se poate ca peste 2 – 3 zile să ne mute de aici mai spre Vest, din cauza înaintării Rușilor. Toți ne pregătim câte puțin bagaj. Unii din cei veniți la diferite zile în Germania cu mai multe bagaje își fac cărucioare pentru a le târâi. După masă este conferința Sublocot. Drăghicescu(?) cu subiectul: Vitalitatea..... – interesant.

28 Martie 1945, Miercuri

Suntem sculați mai devreme din somn din cauza alarmei aeriene și a zgomotului de motoare de avioane anglo-americane ce au început a trece pe deasupra noastră spre Berlin și frontul de Est. Speranța crește în fiecare din noi că nu mai este mult și că Dzeu ne va ajuta să scăpăm mai curând cu 1 ceas, două din mizeria și necazurile veștei de lagăr. Se și vorbește de 1 – 2 săptămâni că vor mai fi de suferit după care vom fi salvați de necazuri.

Mă gândesc ce era acum 29 de săptămâni în urmă, când la 6. Sept. 1945, am fost prins prizonier la Buziaș și prin câte am trecut și câte am pățimit de atunci și până acuma, necrezând că va dura atât de mult suferința mea de prizonier. Totuși Dzeu m-a ajutat și întărit să le pot suporta.

29 Martie 1945, Joi

Slăbirea noastră – a ofițerilor și a soldaților – din lagăr se accentuează din zi în zi mai mult. Nu ne mai putem ține pe picioare, suntem nevoiți a lua în mână câte un băț spre a ne sprijini până ce ieșim și ne întoarcem dela adunare. Am scăzut majoritatea cu peste 20 – 25 kg. (Sunt cazuri și mai grave). Și eu am scăzut 22 sub limita înălțimii și 25 kg. față de cât aveam când m-a prins prizonier la 6. Sept. 1944 la Buziaș. Nu mă pot cuteza să merg la un drum mai lung. Nu știu ce voi face în cazul eventual de deplasare de aici. Azi la raport s-a hotărât să înființăm o cantină pentru a putea lua o masă cu plus special preparată pentru ofițerii și soldații prea slăbiți propuși de medie. Pentru aceasta am renunțat la o parte din alimentele ce ni se cuvin, să-i ajutăm.

30 Martie 1945, Vineri

Am tot făcut economie la ars lemne, însă cu toată raționalizarea noastră, azi a trebuit ca să mergem iarăși la pădure. A fost un chin grozav, scoaterea celor câteva rădăcini, din cauza slăbirii totale a puterii. La înapoiere am avut noroc de niște prizonieri Francezi care au remorcat căruța cu lemne la un tractor

și ne-au ajutat ca să ducem până aproape de lagăr. A fost un gest cât se poate de frumos din partea lor că ne-au ajutat. Ne-au dat a înțelege că mult nu vom mai avea de suferit și că vom scăpa de greul ce-l suferim aici.

Azi este Vinerea Mare la Catolici (Germani) urmând ca peste două zile să aibă Paștile. Va ajuta Dzeu ca de Sf. Paști a ortodocșilor (6 Mai 1945) să fim scăpați din gardurile de sârmă ce ne înconjoară aici? Ceva lăuntric îmi spune că: Da! Vom fi!

31 Martie 1945, Sâmbătă

Noaptea de 30/31 III c. a fost aproape continu în stare de alarmă și aviația anglo-americană a sburat pe deasupra, bombardând Berlinul și împrejurimile frontului. Azi ni s-a comunicat la ora apelului că s-a primit dispoziție că nu ne vom muta din lagărul în care suntem acum, ci vor pleca S. S. ce s-a instalat lângă bărcile lagărului nostru. După masă se împart cămăși și indispensabili la cei ce nu au două rânduri. Primesc și eu o cămașă și o pereche indispensabili, ruți, aproape de neîmbrăcat. Totuși decât nimic i-am primit și pe aceia. Seara se face o slujbă religioasă – deniile – unde ne ducem foarte mulți ofițeri.

Germanii au mâine Paștele lor. Anul trecut am făcut acest Paște catolic la Buziaș la familia Ditrich Rudolf cu familia. Acum unde sunt?!... Dzeu ne va ajuta ca de Paștele nostru să fim eliberați de aici?

1 Aprilie 1945, Duminică

O nouă lună a anului în care am intrat – tot ca prizonier – dar care sperăm că până la sfârșitul său, să ne salveze – elibereze din lagăr ca prizonieri ce suntem. Va fi oare în adevăr cu noroc acest Aprilie? Nu va aduce el acea bucurie mare pe care o tot așteptăm și la care am sperat dela început și sperăm dela o zi la alta că nu va mai fi mult până la scăparea din viața de prizonier în lagăr?!... Dzeu ne va ajuta și în curând va sosi și ziua aceea mult așteptată și dorită de noi toți.

Azi a fost Sf. Paști a Catolicilor. De Sf. Paști ale ortodoxilor

Dzeu ne va ajuta să-l sărbătorim în Țară – acasă - ?!! Să sperăm că da. Masa de azi și pâine 362 gr. ne-a făcut să fim mai dispuși D. M. șezătoare artistic-culturală.

2 Aprilie 1945, Luni

De dimineață fluierul lui Adj. Rosica ne anunță o bucurie. Aflăm că săptămâna aceasta ni se va da câte 54 gr. zahăr zilnic, iar Vinerea 400 gr. de miere de albine (artificială) în loc de 100 gr. magiun, fiind rămași în restanță dintr-un greșit cu o parte din aceste cantități ce ni se oprise. Nu am crezut până nu mi s-a dat și am văzut primit în mână 54 gr. zahăr (o cantitate de 4 ori mai mare ca cea primită până acum).

A doua noutate a fost fuga unui Sublocot. aviator (din cei cu școală în Germania) în timpul nopții din lagăr, tăind sârma ghimpată și fugind. Dimineața târziu a observat santinela sârma tăiată și a anunțat să se verifice efectivul. Cpt. german supărat ne-a adunat la apel și a constatat că este adevărat cu lipsa. Seara a urmat și alarmă cu bombardament asupra Berlinului și frontului de Est.

3 Aprilie 1945, Marți

A treia zi din sărbătoarea Sf. Paști la Catolici. Peste noapte a fost o vreme foarte frumoasă cu lună și cald, iar dimineața și restul zilei a ținut cu o ploaie de primăvară mărunță și rece. Din această cauză apelul se amâna pentru orele 16 (după amiază).

Intrând în programul de vară se mută (schimbă) ceasurile cu o oră înainte. Astfel la ora 10 pe care am avut-o până acum aici, dăm ceasurile la ora 11 – oră ce corespunde cu ora oficială din România acuma. Aceasta va rămâne până la 1 Sept. când iar se dă înapoi cu o oră. Azi având masă și seara, ne simțim mai bine dispuși. Astă noapte am colindat iarăși cu visul pe plaiurile Țării, visându-mă la Nicorești cu fel de fel de bunătați la masă și din care nu mai știam din care să mănânc. În curând va sosi și acea zi așteptată...

4 Aprilie 1945, Miercuri

Noaptea toată, precum și ziua de dimineață, a fost alarmă

aeriană. Valuri, după valuri de avioane anglo-americe au sburat spre Berlin și zona frontului de Est, cât și cel de Vest, atacurile progresa foarte bine. Mulți vorbesc de 10 – 12 zile încă de suferit, după care vom fi scăpați din lagăr și apoi repatriați în Țară. Ce bine ar fi ca Sf. Sărbători ale Paștelui să le facem acasă în Țară!!!... Prin această suferința noastră și tot greu ce-l îndurăm aici, să ia sfârșit și să revenim iar la viața obișnuită a noastră. Apelul din cauza alarmei se amână pentru la orele 16. După apel se face percheziție în două bărci, de unde se ridică conserve, pâine, haine și lenjuri(?) ce erau în plus la unii ofițeri din cei veniți la școală în Germania.

Ziua a trecut cu diferite discuții și pregătiri în vederea deplasării.

5 Aprilie 1945, Joi

Aceeași situație de alarmă aeriană cu bombardamente și noaptea și a doua zi asupra Berlinului și diferitelor centre și moduri de comunicație. Se vorbește că anglo-americanii ar fi ajuns aproape de Hanovre,, Cotbus, etc., înaintând spre Berlin. Aceasta face să sporească mai mult speranțele noastre de scăpare mai curând. Ne rugăm lui Dumnezeu continuu ca să ne ajute a scăpa mai repede din situația grea în care ne aflăm – în special cea alimentară – care a ajuns în adevăr îngrijorătoare pentru toți din lagăr. La cules de urzici nu ne mai dă voie și nici la scos rădăcini pentru a face puțin foc în baracă, cu toate că de câteva zile vremea s-a schimbat în friguroasă și cu ploi întrerupătoare care a făcut să se răcească afară și să se simtă aceasta în baracă. Totuși nădăjduim că Dumnezeu ne va ajuta și vom fi salvați în curând.

6 Aprilie 1945, Vineri

Bucuria zilei de azi a făcut-o faptul că s-a primit câte 400 gr. de miere artificială de albine. Cu toate că nu se poate compara nici pe sfert cu cea naturală, totuși a prins foarte bine. De cum s-a primit a și început a fi consumată cu pâine – care și așa fiind puțină, 200 gr. – s-a terminat așa că pentru la prânz și seara mulți au rămas fără pâine. La prânz mâncare bună – fulgi de ovăz –

mâncare pe care o vom căuta să o facem și în Țară. Seara s-a dat o supă de mazăre. Aflăm că pentru mâine nu ni se va da zahăr. Așteptăm să vină lista de mâncare cu rațiile pentru săptămâna viitoare să vedem dacă a mai scăpat sau mărit rațiile. Comunicatul din ziare este îmbucurător, așteptând ziua scăpării din lagăr, ca pe cea mai însemnată zi. Speranța în Dzeu că ne va salva.

7 Aprilie 1945, Sâmbătă

Timp frumos se arată de dimineață prin cer senin, cald și soare, precum și prin cântecul a zeci de păsărele ce formează un concert splendid și plăcut. Te simți un om nou născut și te simți bine dispus. Totuși gândurile noastre sboară spre plaiurile Țării noastre românești, unde primăvara este și mai frumoasă cu mai multă veselie și viață. După o pauză de o săptămână, azi s-a aprobat ca să mergem iarăși la urzică. Pentru noi a fost o bucurie și o mulțumire nespūsă, din cauză că am văzut cât de mult bine ne face. Azi nu mi s-a mai dat zahăr, iar de luni 9 IV c. s-a comunicat că nu se va mai da în nici o zi zahăr. Deci ni s-a luat și puținul ce l-am avut. Din ce în ce este mai greu. Foamea se arată tot mai crudă și nemiloasă, iar noi tot mai slăbiți.

8 Aprilie 1945, Duminică

Azi un an, eram la Buziaș și sărbătoream Floriile. Pentru la masa de prânz am fost invitat să iau masa al Cap. Tol.(?) Dietrich Rudolf în Buziaș la via Stoiacovici, unde am petrecut foarte bine. Eram cu Azi această zi o fac în lagărul de prizonieri din Wiestrau (Germania). Dacă ar ști omul câte are de suferit și prin ce greutăți trebuie să treacă, și-ar face altfel socotelile vieții – așa ești obligat să suferi și să înduri soarta ce-ți rezervă destinul ascuns. În plus azi sunt de serviciu pe cameră (curățenie, adus mâncarea, focul, etc.). Cred că-mi este ultimul serviciu pe cameră până la eliberarea noastră din lagăr ca prizonier. Mă gândesc că de azi în patru săptămâni este Învierea lui Iisus Hristos – Sf. Paști. Va ajuta bunul Dzeu ca acea zi mare să o sărbătorim cu bucuria cea mare a păcii și a scăpării noastre din

aceste sârme ghimpate? Speranță și încredere în Dzeu, că numai el ne va putea ajuta să scăpăm cu bine din toate suferințele ce le îndurăm.

9 Aprilie 1945, Luni

Trebuie să mergem iar la pădure la scos cioate (rădăcini) pentru foc. Nu ne-ar mai trebui foc în dormitor fiind mai cald, însă mai fierbem câte un lighean de urzici și atunci este necesar. Zic că este ultimul mers la scos rădăcini, fiind în așteptarea eliberării noastre de către anglo-americani care înaintază mereu spre Est. Venim obosiți după drumul și munca ce am făcut-o. Începând de azi nu ni se mai dă nici zahăr. Mâncarea de prânz slabă, face să ne simțim mai flămânzi după ce am terminat de mâncat supa. Este grozav de chinuitor și greu să te scoli de la masă mai flămând decât înainte de a începe să mănânci. Ahea când ți se deschide pofta ca să mănânci mai bine, trebuie să te oprești că nu mai ai nimic în castron. Este un chin îngrozitor pe acel ce trebuie să suporte o astfel de foame. După masă vreme frumoasă.

10 Aprilie 1945,

Marti Aproape toată noaptea nu am putut dormi din cauza foamei. E îngrozitor să te culci flămând și să nu poți adormi.

În timpul nopții alarmă aeriană și bombardamente. Mă scol dimineța obosit din cauza nesomnului complet spre a face a plimbare pe afară fiind frumos și cald. Când ajungeam să închid puțin ochii și să adorm, apoi visam numai la mâncăruri, pâine, etc., ca trezindu-mă apoi să simt că tot flămând am rămas. Nu voi uita acest lucru niciodată în viața mea, ce înseamnă a fi flămând și să înduri o foame un timp mai îndelungat. Azi la fel numai la prânz masă. După masă, iarăși alarmă și mari formațiuni de avioane anglo-americane au bombardat Berlinul și împrejurimile, precum și, la 6 km. depărtare de noi, văzându-se focul până aici. Aflăm comunicatul german și se spune că a căzut Hanovre și Bremen. Sperăm ca în curând să fim salvați și noi.

11 Aprilie 1945, Miercuri

Ca și în noaptea de 9/10 și astă noapte a fost alarmă aeriană cu bombardamente puternice până în ziuă. Mă scol mai devreme trebuind să merg la cules de urzici pentru camarazii din știubă (cameră). Afară se arată o vreme foarte frumoasă cu cer senin și soare ce în curând încălzește peste tot. Razele sale le simțim cum ne fac bine. Mă simt mai vesel, mai bine dispus – de îndată ce am ieșit pe poarta lagărului afară, nemaifiind între gardurile de sârmă ghimpată închis. Câmpul foarte frumos înverzit, semănăturile răsărite, pomii înmuguriți iar alții au și început a înverzi, flori și cântecul de păsărele, te face să uiți că ești prizonier. Și când te gândești că azi 32 de săptămâni am fost prins și făcut prizonier... sunt 224 de zile de suferință și mizerie în lagăr – este îngrozitor când mă gândesc cât a trebuit să îndur și să sufăr în acest timp.

12 Aprilie 1945, Joi

Aceeași noapte cu alarmă aeriană și bombardamente pe diferite centre de comunicație. În noaptea de 11/12 pe la orele 23:15 a trecut un val de avioane anglo-americeane pe deasupra noastră și văzând lumină în apropiere de bărcile lagărului nostru, a aruncat o bombă care a căzut peste un șopron în care erau circa 460 de oi și care au fost complect distruse și aruncate la sute de metri. Am insistat să ni se aducă și nouă ceva din carnea de oi și ni s-au dat voie de am luat mai multe zeci de kg., așa că pentru Vineri și Sâmbătă avem toată ziua carne în mâncare și mai multă. Mă gândesc că în Țară anul trecut pe vremea aceasta, mâncam carne de miel, iar acum aici mănânc carne de oaie omorâte de bombă și aceasta pentru norocul nostru de a fi fost în apropierea lagărului. După masă conferința învățătorului Lt. tecucean Chiscop Gh. interesând ofițerii învăț. prizonieri. Se fixează ziua de 25 III 1946 ca zi de adunare la Cluj a învăț. prizonieri, precum și înființarea unei reviste „Suflete neînv. a inv. prizonieri.

13 Aprilie 1945, Vineri

Noaptea de 12/13 la fel a trecut cu alarmă aeriană și bombardamente.

De dimineață vremea frumoasă care mai târziu s-a schimbat cerul acoperindu-se cu nouri. Aflăm de progresele făcute în înaintare anglo-americanii, ceea ce ne bucură, sperând tot mai mult că ziua cea mult așteptată de noi a eliberării noastre va sosi cât mai curând. La apel aflăm despre moartea căpit. Sârbu Ctin. în spitalul din unde fusese internat și tratamentul mizerabil ce l-a avut tot timpul în spital. Se împart scrisori la cei cu cunoștințe prin Germania și Protectorat ce au fost la școli. Aflăm că Cpt. Petrini, Lt. Bârsan și S. Lt. Av. Botez ar fi încercat să fugă din armata național-legionară unde trecuse de aici din lagăr unde erau și că ar fi fost împușcați de germani. Spre seară auzim alte vești bune asupra înaintării anglo-americanilor.

14 Aprilie 1945, Sâmbătă

Alarmer aproape continuu cu bombardamente în diferite zone și centre de comunicație și adunare spre fronturi și în spatele frontului au continuat atât noaptea cât și ziua. Nici nu se mai înțelege când este alarmă, prealarmă sau încetarea alarmei, din cauza schimbărilor dese de semnale ce se dau continuu.

Ziua frumoasă, face ca vizibilitatea să fie mare și deci efectele bombardamentelor ce se fac sunt mari. Din când în când diferite explozii mai puternice ce arată distrugere ce le fac germanii, aruncând în aer diferite lucrări sau depozite. O grupare S. S. ce se stabilise în apropierea bărcilor noastre a primit ordin să plece spre Berlin unde se va organiza apărarea capitalei. Azi am mâncat urzici pe săturatele și la prânz și seara așa că mi-am simțit mai mulțumit în această zi – față de celelalte.

15 Aprilie 1945, Duminică

Zi frumoasă – sărbătoare. Mă gândesc că acum un an în ziua de 15 Aprilie 1944 așteptam Învierea Domnului Iisus Hristos. Tot în acea zi a venit sold. Găbăuceanu(?) de la Tecuci – Nicorești cu diferite pachete și cozonac. Apoi participarea la

Înviere cu soldații... etc. iar acum să fiu închis în lagăr între sârme ghimpate și păzit de santinele ce anul trecut ne erau buni camarazi de arme... De azi în trei săptămâni va fi Sf. Paști – cu Învierea Dlui Iisus Hristos. Vom fi noi liberi din lagăr ca să putem sărbători măcar aici – dacă în Țară nu se va putea – ceea zi mare? Cred că da! Dzeu ne va ajuta și în curând ne va scăpa. După ora apelului a avut loc slujba religioasă. După amiază ne-am cântărit. Aceeași situație grea – scăzut cu 1 kg. Am ajuns la 53 kg greutate.

16 Aprilie 1945, Luni

16 Aprilie 1945 în lagărul de prizonieri din Wustrau – Germania, iar acum un an 16 Aprilie 1944 îl sărbătoream la Buziaș. Ce deosebire mare între ziua petrecută acum un an la Buziaș cu toate frumusețile și bucuriile avute la Buziaș – ca azi să fiu închis între sârmă ghimpată în lagăr de prizonier. Ieri prieteni – camarazi – azi dușmani. De dimineață mă scol ca să merg la cules de urzici. Trebuie să caut de acum ca să mi le fierb și prepar singur, deoarece nu se mai găsesc în comun pe știubă. Văd totuși că este destul de distractivă ocupația și timpul trece destul de repede cu curățitul, spălutul, fiertul și prepararea urzicei. Cred că am să mă satur și eu de urzici aici cât vom mai sta în lagăr. Este singura buruiană ce o putem strânge și avea mai mult Fronturile s-au apropiat. Se aud bubuiturile de tun la 40 – 50 km. Rușii au pornit și ei la atac la Ștetin, etc.

17 Aprilie 1945, Marți

Zi foarte frumoasă de dimineață. Soarele își arată puterea sa binefăcătoare asupra noastră, ceia ce face să ne înveselească cu toate necazurile ce le suportăm zi de zi în viața de lagăr între sârmele ghimpate. La apelul dela ora 11 am avut cea mai mare bucurie, căci azi după 7 jumătate luni au sosit primele scrisori din Țară pentru ofițerii prizonieri ce au fost în lagăr la și au scris (de acolo în luna Oct. 1944). Bucurie mare și pe cei ce au primit scrisori pe ceilalți că au putut afla știri din Țară. Tot azi a venit un nou dolmecer(?) (tâlmaci) ce schimbă pe celălalt și care

spune că este german din București și că a ascultat de mai multe ori radio București și a auzit lucruri bune – viața cam scumpă – circa 1000 lei o ciorbă de miel. Seara a început să ploaie.

18 Aprilie 1945, Miercuri

Aproape toată noaptea s-a auzit bubuitul tunurilor pe linia fronturilor de E și V. Activitatea aviației foarte mare cu bombardamente pe diferite puncte principale pe linia frontului. Dimineața ne sculăm pe o vreme foarte frumoasă. Au făcut-o plimbare de 40 minute dimineața pe la orele 5:10 – 5:50 de o frumusețe admirabilă, aerul curat și cântece de păsărele au făcut să mă simt un om nou născut, numai că eram închis între sârme ca o păsărică în colivie. Restul zilei a continuat cu alarme aeriene aproape continuu. Comunicatul aflat seara de la radio ne bucură prin aceea că speranța noastră se apropie din ce în ce de a fi eliberați din lagăr.

19 Aprilie 1945, Joi

Speranța noastră crește din zi în zi, că mult nu vom mai avea și că Dzeu ne va ajuta să ne vedem eliberați din lagăr ca prizonier. Activitatea din timpul nopții și ziua a fost tot mai accentuată atât la aviație cât și la artilerie, auzindu-se din e în ce mai deslușit exploziile.

Greul cel mai mare este lipsa mesei seara, care face ca noapte să nu ne putem odihni, iar de se întâmplă să adormi puțin să visezi fel de fel de mâncăruri și alte bunătăți ce-ți face și mai mult rău când te trezești și vezi că a fost numai un vis și că stomacul se arată mai flămând și dornic după ele. Totuși cred că peste câteva zile să ne ajute Dzeu să fim scăpați din tot greul cel îndurăm.

20 Aprilie 1945, Vineri

M-am trezit târziu după un somn bun ce l-am avut spre ziuă. Visurile m-au chinuit și în astă noapte din cauza foamei, visând tot felul de bunătăți, după cum spune proverbul: „Vrăbia mălai visează” – așa și cu mine. Totuși vor trece și ultimele zile ce sperăm că au mai rămas de suferință și așteptare care a ajuns la

maxim.

Din cauza alarmei aeriene și a bombardamentului, apelul nu s-a făcut la ora obișnuită – 11 – ci s-a amânat pentru ora, Gara și un depozit de muniții din Narupiu(?) au fost puternic lovite. S-au aruncat manifeste avioanele anglo-americane care ne-au bucurat foarte mult dându-ne speranța că în curând vom fi eliberați și trimiși în Țară. Ultimele zile au ajuns pentru noi a fi din ce în ce mai repede de trecut pentru a sosi ziua cea mult dorită a eliberării și reîntoarcerii în Țară.

21 Aprilie 1945, Sâmbătă

Noaptea frumos cu alarme și bombardamente anglo-ruso-americane în apropiere. Spre ziuă a început o ploaie.

Cu toate acestea, sunt de rând spre a merge, la cules de urzici. De când nu se mai adună de toți și ne-am împărțit pe echipe, ne vine rândul mai des la cules. Eu sunt cu S. Lt. Ciobanu Gh. împreună. Din cauza ploii mărunte nu prea am putut face multă treabă. Am adunat urzici, măcieș(?), hamei și pur (usturoi

**Tache Brumă (primul din dreapta, jos)
împreună cu colegii de arme**

sălbatic). Pentru la prânz și seara am făcut câte două porții în plus de mâncare, așa că m-am văzut (simțit) mai sătul ca în celelalte zile cu toate că seara nu am avut mâncare caldă de la cazan. Comunicatul ce l-am auzit este foarte bun și ne dă toată speranța de scăpare.

22 Aprilie 1945, Duminică

Zilele trec și odată cu ele ne vine și ceasul dorinței noastre scumpe de a ne vedea scăpați din lagăr ca prizonieri. Veștile primite ne sunt mult îmbucurătoare, căci acum ne așteptăm numai de la o zi la alta până să ne vedem scăpați și liberi. Sperăm ca însuși Învierea Dlui Iisus Hristos – Sf. Paști – să-l facem în Țară, dacă se va continua cu același ritm de înaintare și de trimitere în Țară a prizonierilor. Însuși Cpt. Virt. (cd. lagărului) ne-a spus astăzi la apel mai multe lucruri importante relativ la situația noastră ca prizonieri. Câteva manifeste lăsate de aviația anglo-americană ne dau sfaturi și lămuriri de felul cum trebuie să ne comportăm până la venire și în timpul venirii trupelor eliberatoare. Se aude că trupele rusești au intrat în Berlin, iar cele anglo-americane se află la 25 – 30 km. de noi.

23 Aprilie 1945, Luni

Iar mi-a venit rândul că fac de serviciu pe știubă (cameră). Cred însă că este ultimul serviciu în lagăr ca prizonier. Greul cel mai mare este căratul de apă de la o fântână la bucătărie, din cauză că s-a defectat pompa de apă. Zi și de sărbătoare fiind Sf. Gheorghe. Slujba religioasă făcută ne-a întărit în credința că în curând va sosi ceasul eliberării și a reînțoarcerii în Țară. După masă a venit Col. Dudai Col. Lagărului de prizonieri de la Wuzet și ne-a făcut cadou câte 26 grame foi tutun pe care l-am tăiat frumos și am început a-l fuma. Ni s-a promis și tutunul de pe lumile Februarie și Martie că ni se va da, precum și speranță că s-ar putea să ne trimită și ceva pachete de la Crucea Roșie Internațională. De asemenea capul unei deplasări în caz de formarea unui front.

24 Aprilie 1945, Marți

Suntem treziți din somn de zgomotul exploziei mai multor bombe și mitralierelor de avioane. Aflăm că se dă lupte aeriene pe deasupra noastră. Frontul este în apropiere de noi. Mai apropiat frontul rusesc, cu toate că așteptăm mai mult pe anglo-americieni mai cu plăcere. La apel nu a venit Cpt. german, ci numai Plut. major, Cpt. fiind chemat la centrul Wuzet pentru diferite ordine. Aflăm că Generalul German Col. Lagărelor ar fi fost rănit de schijele unei bombe azi. Fel de fel de sunuri se vorbesc peste tot. Dl General Visarion ne sfătuiește să fim calmi și să păstrăm ordinea peste tot. După masă au trecut zeci de mașini germane cu trupe dinspre zona frontului de răsărit (ruși) spre apus. Zeci de căruțe și mașini cu populație ce se evacuează trec continuu pe șosea. Pe la orele 16:30 alte lupte aeriene deasupra noastră se dau și un avion german este doborât în apropiere de noi. Trupele ruse au făcut joncțiunea pe Elba cu anglo-americieni.

25 Aprilie 1945, Miercuri

Activitate puternică a aviației a continuat din zorii zilei, precum și în restul zilei. Lupte aeriene deasupra lagărului și în împrejurimi a continuat până seara. Din informațiile primite se spune că rușii ar fi fost respinși din 2 – 3 sate. Totuși activitatea artileriei s-a auzit mai slab, însă destul de des. Se spune că un contraatac german dat ar fi dat înapoi pe rușii ce înaintau pe direcția nordică. Totuși se așteaptă ca să se pornească din nou atacul rusesc în legătură cu cel anglo-american de pe Elba și Wutemberg(?). După masă am avut bucuria de a primi rația de tutun și țigări ce nu ni se dădu-se pe lunile Februarie și Martie, așa că suntem destul de bucuroși și timpul ce mai este de așteptat îl putem suporta cu mai multă ușurință. Au dat și brichetă pe 20 gr. foi tutun – așa că am.

26 Aprilie 1945, Joi

Suntem sculați de pe la orele 3 noaptea din somn, din cauza zgomotului puternic al artileriei germane instalată în păduricea

din fața și din spatele nostru (lagărului). Focul este destul de puternic. Mulți se îmbracă repede și trec în șanțurile adăpost din curtea lagărului. Eu cu mai mulți camarazi, am rămas în baracă până dimineața la orele 8:20. Rușii au pornit din nou la atac și presează pe direcția noastră. Speranță că ne va veni rândul eliberării mai repede. Apelul de la orele 11 se amână din cauza aviației ce e destul de activă deasupra noastră. Asistăm la mai multe lupte aeriene ce le admirăm. Înaintarea face progrese pe dreapta și pe stânga noastră, chiar depășindu-ne. Prin pădure și apropiere e instalată trupă, tancuri, mașini, tunuri, etc. Spre seară au mai continuat încă bubuiturile. Sperața noastră este de la o zi la alta că vom fi salvați de aici.

27 Aprilie 1945, Vineri

Dimineața din nou a pornit o vie activitate de artilerie și aviație. Frontul fiind în apropierea noastră, sgomotul tunurilor, proiectilelor pe sus și a exploziilor este tot mai intens. Se dau mai multe lupte aeriene între aviația germană și cea rusă. Mitralierele se aud și ele clănțănind. Apelul nu se poate face la orele 11, aruncându-se pentru seară la orele. La apel Cpt. Virt Cd. Lagărului ne spune comunicatul auzit la radio cu situația actuală, el spunând că va rămâne cu noi aici și că nu va pleca, se va împăca și soarta ce-i va fi dată. S-a îngrijit de pâine și alimente ca să avem pentru cazul când vom fi încercuiți și nu se va putea primi alimente. Aflăm că Goering, Minist. Aer. German a dimisionat. Sperața eliberării ni se arată tot mai apropiată și clară.

28 Aprilie 1945, Sâmbătă

Activitatea a continuat în timpul nopții, atât a artileriei cât și a aviației precum și în zorii zilei. Catiușa a început să tragă, îngrozind cu exploziile ce se făceau din ce în ce mai puternice. Lupte aeriene au continuat și în restul zilei unde am asistat privindu-le cum se luptau între ele. Am avut o zi norocoasă prin faptul că după multele insistări și intervenții făcute la comand. german, ni s-a dat din urmă diferențele de grăsime prin brânză

de vacă 110 grame azi, urmând ca și mâine să primim restul încă de 110 grame, așa că și cu margarina și toba 50 gr. dată, am putut astâmpăra în parte până la culcare, foamea, neavând nici azi hrană caldă. La apelul de seară aflăm că Mussolini a căzut prizonier la Americani – Himler ar fi fugit, iar Goebbels a murit în luptele de la Berlin. Așteptăm ziua eliberării cu nerăbdare.

29 Aprilie 1945, Duminică

Toată noaptea a fost un viu foc al artileriei și aviației. Bateriile de artilerie instalate în dreptul lagărului nostru au tras aproape continuu, din cauză că s-a dat un contraatac german cu armata lui Vlasov (ruși trecuți în armata germană sub comandă Generalului rus Vlasov(?)). Se spune că ar fi fost respinși rușii circa 8 – 10 km. Azi însă rușii au pornit din nou la atac și iar frontul s-a apropiat. La Targan(?) s-a făcut joncțiunea între trupele ruse și cele americane. În Bavaria multe orașe au ridicat steagul alb în semn de predare. În Italia trupele germane s-au retras pe Alpi. Semne bune se arată. Slujba religioasă ne-a întărit sufletește pentru a suporta și zilele ce au mai rămas de stat în lagăr.

30 Aprilie 1945, Luni

Cu ajutorul lui Dumnezeu se încheie azi și luna Aprilie. Încă o lună de așteptare suferință și răbdare, sperând mereu zi de zi că va fi mai bine, însă zilele se scurg, așteptarea devine în stare de neliniște căci ne vedem tot pe loc în aceeași suferință – în special și cea mai mare și grea – alimentația. Din această cauză azi ne mai moare încă unul din soldații dați aici pentru ajutor. Fiind folosiți la munci grele de germani în lagăr și în afară de lagăr, cu extremul de puțin alimentar ce-l primim, cu toate ajutoarele noastre date, s-au pierdut patru ostași români, numai aici în mai greu, unde zeci și sute au murit și continuă să moară de foame. Sperăm mereu că vom fi scăpați însă cu tot frontul apropiat de noi nu ne vedem mai repede eliberați. Tunurile trag continuu, aviația sboară continuu, se aud mitralierele și noi așteptăm... Cu ajutorul lui Dumnezeu am intrat și în postul cel mare. Peste 6 zile va

fi Sf. Pași și noi tot aici...???!!!

1 Mai 1945, Marți

Noaptea am dormit îmbrăcați din cauză că se dăduse ordin pregătitor pentru o deplasare spre Vest, din cauza frontului. Focurile de artilerie, branduri(?), mitraliere, A.V. și A. A. a continuat toată noaptea. Micul bagaj este strâns și ne culcăm fără a putea dormi însă. Dimineața ne sculăm de la orele 4 din cauza focului și exploziilor apropiate. Rușii au pornit la atac serios. Trebuie să trecem în șanțuri la adăpost din cauza schijelor. Pe la orele 11 explodează un proiectil în apropierea unei bărci unde omoară un Locotenent și rupe piciorul la alt ofițer schijele ce au pătruns înăuntru. La orele 13:20, Dzeu ne ajută să ne vedem scăpați din prizonierat și lăsați liberi. Rușii ne depășesc. Întrevederea noastră este emoționată. Ne dă țigări, tutun, pâine. Pentru seară se pregătește o masă caldă și mai abundentă.

2 Mai 1945, Miercuri

D-zeu ne-a ajutat și după multă suferință, așteptare și tot ce a putut fi mai greu, mai insuportabil și de necrezut din partea noastră, că ar fi putut ca un popor ce se pretindea că este atât de civilizată și care prin propaganda ce a făcut-o ar fi fost oricine în stare să-l creadă – ca să se poarte atât de barbar – atât de mișelește – atât de hotărât să te distrugă încetul cu încetul prin hrana ce ți-o dădea, ca poporul german. Tovarășii ruși s-au speriat – de altfel ca toți ce-au putut să ne vadă – de felul cum am slăbit de mult. Azi suntem liberi, nu mai simțim gardurile de sârmă și santinelele la porți. Dragostea ce a arătat-o rușii la vederea noastră, precum și a noastră față de ei, îmbrățișări, sărutări, mulțumiri.

Prima grijă a fost de s-au interesat de hrana noastră și au și început a ne aduce promițându-ne că ne va aduce de toate spre a ne mulțumi. Hrana de prânz și seară a fost admirabilă – adevărat Paște pentru noi. Dzeu ne-a ajutat și am fost salvați.

3 Mai 1945, Joi

Ne sculăm ca după un vis frumos avut. Nu ne vine a crede

că noi suntem aceia care acum 2 zile eram închiși în lagăr, supuși la cea mai grea suferință și distrugere – prin foame – lipsă de mâncare. Azi nu mai suferim ca acum 2 -3 zile nu ne mai gândim ce vom face la prânz și seara de mâncare, cum să drămăluim bucățița de 200 gr. pâine pentru o zi întreagă. Tovarășii ruși ne-au dat 45 vite cornute din care 28 cu lapte pentru folosință și tăiat. Azi am avut – ceea ce numai în vis se realiza – cafea cu lapte dimineața și în loc de 200 gr – 800 gr. pâine bună de la ruși, două feluri de mâncare bună la prânz și două seara. Mulțumim lui Dzeu și tovarășilor ruși care ne-au ajutat să scăpăm din neagra mizerie în care ne aflam.

4 Mai 1945, Vineri

Pentru azi ne este anunțată vizita unul Colonel rus de la Comandamentul unei armate sovietice. La orele 11 ne adunăm pe platou și nu după multă așteptare sosește cu mai multe mașini însoțitoare. Ni se spune despre eliberarea noastră și măsurile luate pentru a ne trimite în Țară, anunțându-se M. Lt. M. Românesc telefonic să sosească. Ni s-a promis alimente și tot ce ne va trebui pentru antrenarea noastră din starea de slăbire în care ne găsim. S-a și adus d. pr.(?) saci cu zahăr, paste făinoase cartofi, pâine, etc. urmând ca și altele să sosească. A promis că se va comunica și la radio eliberarea lagărului Wustrau cu ofițeri români. Avem voie a merge în plimbare prin împrejurimi. Azi am cerut cu toți să avem mâncare de post toată ziua. Seara am fost la Denii. Ce bine ne-am simțit după reîntoarcerea de la slujbă. Pe zi ce trece ne simțim mai bine.

5 Mai 1945, Sâmbătă

Am ajuns și în ultima zi din săptămâna cea mare a patimilor Dlui Iisus Hristos. Ne sculăm obosiți după slujba religioasă a Deniilor făcută ieri seară în capela din lagăr. Tunurile încă se mai aud în depărtare (30 – 40 km.). Acolo încă mai sunt lupte grele, încă se mai trage cu arma unii în alții, omorându-se fără de nici un rost. Aici aproape că ne-am desobișnuit de sgomotul ce-l aveam până acum câteva zile. Locuitorii civili (bătrâni,

femei și copiii) din satele din apropiere fugiți de la casele lor se reîntorc cu căruțele cu bagaje înapoi. Toată propaganda nemțească a căzut cu tot ce se spunea despre ruși. Din contra mulți germani au prins simpatie de armata eliberatoare rusă. Masa bună ne-a schimbat cu totul. Suntem alți oameni noi.

6 Mai 1945, Duminică

Cu ajutorul lui Dzeu, am ajuns și la această mare, sfântă și de neuitată zi a Sf. Sărbători a Învierii Domnului – Sf. Paști – într-un timp (prin Decembrie – Ianuarie) speram că vom fi în Țară spre a face aceste mari sărbători lângă cei dragi – iar în ultimul timp nu ne mai venea a crede că vom fi măcar liberi din gardurile de sârmă și sentinelele a lagărului. Totuși Dzeu ne-a ajutat, visul ni s-a realizat, dorința îndeplinit și astfel azi suntem bucuroși că putem mulțumi Dlui, ca oameni liberi. Am mers la Sf. biserică catolică din sat (Wustrau) unde s-a făcut slujba Învierii Dlui Iisus Hristos. Nu vom uita niciodată măreția clipelor de azi. La înapoiere am găsit mesele încărcate cu tot felul de bunătăți – mâncăruri – prăjituri, tradiționalul cozonac și ouă roșii toate realizate prin stăruința Dlui General Visarion cu Comandamentul Rus din Wustrau. Gândurile s-au îndreptat apoi către cei din Țară.

7 Mai 1945, Luni

După terminarea slujbei religioase se oficiază o serbare la care sunt invitați și ofițerii de la comandamentul rusesc din localitate. Se face ridicarea steagurilor român și rusesc în curtea taberei, noastre. Vedem astfel fâlfâind sus tricolorul românesc, alături de cel rusesc. Tablourile M. S. Regelui Mihai I, al mareșalului Stalin și Lenin, sunt fixate pe un cadru frumos înconjurat de tricolorul românesc și steagul armatei roșii. Masa de prânz este destul de bogată, adevărat ca în zilele de Paști. Nu ne lipsește nici cozonacul și câte ¼ l. de vin procurat prin grija Comandamentului rusesc de aici.

8 Mai 1945, Marți

Cu aceasta se termină și sărbătorile Sf. Paști. Nu au fost

după cum am fi dorit noi ca să fi fost în Țară să le fi petrecut alături de cei dragi nouă, dar am fost destul de bucuroși și fericiți că Dzeu ne-a ajutat ca să fim măcar eliberați din sârmele lagărului și de a avea o masă mai omenească, fără a mai suferi chinurile îngrozitoare ale foamei cu 200 gr. pâine pe zi și o supă de 50 – 80 – 100 gr. cartofi sau mazăre, guliile sau varză pe zi – Dzeu ne va ajuta și în curând vom pleca spre Țara noastră cea dragă. S-au luat măsuri pentru organizarea transportului în Țară. Speranța ne este tot la Dzeu.

9 Mai 1945, Miercuri

Au trecut și sărbătorile Sf. Paști. Sărbători ce au fost atât de mult așteptate și care ne-au adus bucuria eliberării din lagăr ca prizonier. Acum ultima dorință a noastră este de a ne reîntoarce în Țară, acasă lângă cei dragi. Greul cel mai mare a fost rezervat aici prin aceia că am scăpat de suferința și chinul cel mai greu pe care l-am cunoscut în viață, acela a foamei.

S-au luat măsuri pentru aprovizionarea cu tot felul de alimente. Comandamentul rus arătând toată bunăvoința a ne da din tot ce au și pot. Se organizează echipe de pescuit în lacurile canalele și râurile din împrejurul taberii. Rezultatul a fost destul de mulțumitor și cu peștele.

10 Mai 1945, Joi

Sărbătoare Națională Românească – 10 Mai... Departe de Țară, totuși gândurile noastre sunt îndreptate la Țara noastră unde acum iarăși se poate sărbători cu tot fastul convenit această zi.

Pe la orele 11 se face un apel pe platoul din incinta taberii. Sunt invitați ofițerii ruși de la Comandamentul Armatei din Wustrau. Se cântă imnurile naționale românesc și rusesc de către corul ofițerilor. După masă se face înmormântarea, unui soldat român care dând prin pădurea din apropierea taberei de un proiectil anti-car (Faustpatron?) și umblând cu el a explodat făcându-l bucăți.

După atâta suferință îndurată din o neglijență a sa moare și

rămâne înmormântat la biserica din Wustrau. Familia în zadar îl va mai aștepta să sosească.

11 Mai 1945, Vineri

Luăm măsuri de aprovizionare cu cartofi pe știube pentru ca în cazul unei lipse de pâine – din cauza morilor stricate – să avem o rezervă de cartofi spre a înlocui pâinea. Afară este foarte cald și frumos de dimineată. Nu mă simt bine – din cauza unui deranjament al stomacului – așa că sunt nevoit să stau în pat toată ziua fără a avea poftă de mâncare. Se împarte câte 400 gr. carne de vită crudă pentru a ne face noi cum dorim preparate din ea. Fiecare se întrece în a și-o găti în foc sau tigăi – frigărui grătar mai bine. Dl General este chemat de Generalul rus de la Comand. armatei ruse. Așteptăm să sosească cu vestea aranjării plecării noastre în Țară, spre plaiurile dragi.

12 Mai 1945, Sâmbătă

Capitularea forțelor armatei germane este realizată. Citim în gazete condițiunile capitulării și suntem bucuroși că Dzeu a ajutat ca să putem auzi și vedea realizată și această. Au suferit și prea am suferit, așa că acum când tunurile nu se mai aud, alarmele au încetat, camuflajul nu mai este, etc. iar cu hrana o duceau bine, putem spune că am fost salvați de la tot ce a fost greu și de necrezut că se va putea răsbate până la urmă.

Putem să ieșim și să ne plimbăm prin împrejurimi fără a mai avea santinela germană în urmă. Așteptăm acum refacerea liniilor ferate și a podurilor pentru a ne reîntoarce în Țară unde ne sunt gândurile.

13 Mai 1945, Duminică

Ne sculăm mai târziu, după oboseala de ieri făcută cu plimbarea noastră prin împrejurimile lagărului Wustrau unde am putut vizita multe lucruri interesante și frumoase. Astfel am vizitat un mare și frumos castel, lucrat într-un stil frumos medieval, așezat pe marginea lacului. Fel de fel de lucruri vechi de preț stricate și aruncate pe afară, arată că a trecut războiul pe acolo. Proprietarul și toți servitorii erau plecați. Ne întoarcem la

masa de prânz unde afară de masă (2 feluri bine pregătite), avem și un supliment de ½ kg. carne vită pentru a ne face friptură cum dorește fiecare. După masă serbare dată de ofițerii din lagăr. Ziua foarte călduroasă.

14 Mai 1945, Luni

Ne mutăm cu soba din cameră afară fiind prea cald în cameră. Lucrăm la ziditul și instalatul sobei fiecare contribuind cu ce poate. Astfel se face un fel de concurs de instalare afară pe știube (camere) a sobelor, meselor și băncilor. Am lucrat mai mult cu Lt. Mihai Gh. înv. un bun camarad. Se mai aduc cartofi pentru a avea rezervă pentru orice eventualitate în cazul blocării (rechiziționării) cantităților existente pe câmp de către ruși. Din cauza nefuncționării morii, azi nu ni se dă pâine. S-au luat măsuri și s-a găsit în alte sate făină ce s-a adus pentru a se lucra

Tache Brumă – în concentrare, Turnu Severin, înainte de a pleca în luptă.

pâinea necesară. Cpt. Bădulescu cu alți 3 ofițeri a plecat pe socoteala sa din tabără spre țară. Restul zilei cu diferite distracții

Carnețelul-Jurnal al Lt. prizonier la nemți Tache BRUMĂ (apoi și profesorul meu), n.15.10.1914, mi-a fost înmânat de fiul său, Corneliu Adrian Brumă (n.1948), informatician, 2 copii, în 29 mai, 2014, la aniversarea celor 55 de ani de la absolvirea Liceului Podu-Turcului de către clasa mea. Acum, fără adnotări,

modificări, stilizări ci doar uşoare actualizări ortografice vede pentru prima dată lumina tiparului.

După destui prizonieri în Est, iată şi un ofiţer căzut la germani...

26. La Țepu, vin ruşii

Cel care scăpase de la Cotu Donului, Vasile Cernat era plecat ca şofer la boier Mândru, dar familia era instruită să plece spre pădure cum se auzeau sau se vedeau tunurile, caii, soldaţii ruşi dinspre Berheci. Constantina avea pregătită căruţa cu un cal, rogojină, câteva țeale, ceaunul pentru mămăligă, o țeabășcă plină cu făină de popușoi. Avea de apărat 4 fete dintre care Niculina, cea mai mică nu știa să tacă iar Polixenia era voinicuță la 8 ani, prin urmare putea să tenteze soldații hămesiți, dar cea mai expusă era Constantina, femeie frumoasă și în toată puterea și vigoarea trupului, care trebuia să se mânjească pe față cu funingine, pământ sau orice ca să pară mai urâtă și mai în vârstă, cu broboadă soioasă și cu cărpe pe ea, la întâlnirile inevitabile cu grupurile de soldați. Era o frică cumplită de ruși, ale căror grozăvii săvârșite i-au precedat.

Nu era încă dimineață când rușii au intrat în Țepu, urmând drumul Tecucelului, în parte pietruit până la viile nobile ale boierului Cincu. Prin grădina spre țarnă, căruța făcea un zgomot care părea peste marginile suportabilității pentru copilele înspăimântate și cu sufletul la gură, iapa ascultând din instinct șoptele la ureche ale Constantinei. Numai Niculina nu știa să tacă și tot sughița a plâns. Numai că, chiar în vârful dealului, dar pe un întuneric de nepătruns le-a oprit o patrulă din ariergardă, care le lumina cu un felinar.

– Șto, vâ? (ce-i cu voi) și soldatul ridică felinarul la nivelul obrazului femeii care părea tare în vârstă, iar alături se arătară fetele, cu Niculina țipând.

– Ne ducem la pădure, îngăimă ea pierită, în șoptă .

– Pașla.. (plecați) le zise soldatul, probabil impresionat și

care știa bine unde se puteau duce în toiul nopții, o căruță cu 4 copii. Era , în război, doar.

S-au topit în pădurea care le lovea cu crengile, neprimitoare noaptea, lăsate la voia...iepei (caili văd bine noaptea) care a nimerit un colnic fără să le răstoarne. După un timp s-au oprit înfiorate și încremenite de uruitul tancurilor T-34, a tunurilor antitanc, a pasului soldățesc sacadat, al trupelor aflate în marș deși era întuneric beznă, mai ales prin pădure. Pe de lături umblau patrule să asigure protecția convoaielor, și tocmai de acelea era mai mare teama. Erau paralizate de frică și-și făceau cruci peste cruci să le ajute Dumnezeu, să scape de ruși, să scape cu viață din calea lor, să se facă lumină...Au luat-o mult spre stânga și au trecut alături de calea de deplasare a acestora, dar toate știau că nu sunt la adăpost.

– Mamaie, m-am scăpat pe mine, zise una dintre mijlocii.

– Taci, fă, nu vezi că pot să ne omoare aiștia sau să ne nenorocească, să-și bată joc de noi. Mai ține-te un pic. Ajungem, acuși.

De fapt, nu știa de loc unde ar trebui să ajungă, dar copilele trebuiau potolite, îmbărbătate. Se știa în mare pericol, pentru că pe soldați n-avea cine să-i oprească să sară pe ele; nu știa ce are de făcut dar nici nu stăteau pe loc deși iapa Sura se poticnea mereu la deal, semn că nu mai putea. Le dădu jos pe cele 3 mai mari care au început să împingă la căruță, începu să apară geana de dimineață, mișcarea armatei se auzea tot mai îndepărtată, pe platou iapa a prins puteri, în sfârșit au oprit lângă niște tufe dese de alun. Dintr-odată Niculina începu să țipe sfâșietor. Înnebunită femeia care, odată descoperită era sigur supusă violului, dar la fel de expuse erau și fetele, drept care, trebuia să hotărască: să le protejeze pe cele mari sau s-o facă să tacă pe ce mică... Impulsiv și inconștientă îi puse perina pe gură, pe față, peste ea toată. Abia când să-și dea ultima suflare, adică nu mai țipa, o luă în brațe și o legănă foarte violent ca să-i facă respirație artificială...

27. Copilul din Poienești

După anii de socialism multilateral... MULT... DUPĂ VAL

a. Copilul din POIENEȘTI, o repovestire...

– Minule, hai, mamă, hai să te duci cu vaca lângă pădure, că-i târziu...

Copilul de 8 ani, se trezi astfel cam brutal, exact dintr-un unui vis în care se vedea la școală, printre copiii cercetați de un soldat rus, care-i întreba de locurile unde sunt ascunși nemții rămași rătăciți prin pădurea dinspre Florești, după Dealul lui Toma, pe unde erau tot felul de văgăuni umbroase pe care mai toți copiii le evitau cu teamă în suflet. Parcă dintr-odată acesta l-a smucit de umăr...

– Haai, mamă, haai că n-are cine se duce și eu trebuie să săpăl acum, că ne umplu păduchii, hai, sari vitejește din pat!

Copilul înțelese repede că nu are altă cale, că la școală nu se puteau duce din cauza trupelor rusești care au venit dinspre Vaslui, Laza, Sauca, Pușcași, după ce au trecut apa Racovei pe care o privea din vârful dealului adesea. De aici, din mijlocul satului Poienești, avea vedere fie spre vechea cetate spre apus, fie de-a lungul luncii smârcoase a Racovei spre Vaslui, acoperită cu stuful de lângă numeroasele lacuri sau cu sălcii bătrâne, cu corobene prin care copiii căutau ouă de păsări ori pui împeñați să aibă ce frige. Acolo, pe vale, găseau întotdeauna ouă de păsări și mai găbjeau câte un pui de iepure, cu care mama lui, Maria, gătea pentru toți ai casei pentru câte 2 zile. Deși era la câțiva metri de sat, pădurea de pe vârful dealului lui Toma era golită de păsări și animale, pentru că în vară fuseseră „încartiruiți” nemții, iar acum după primele ploii de toamnă toată regiunea era înțesată de soldații ocupanți ruși hotărâți să apere vârful dealului (a aflat mai târziu că era o cotă militară importantă, cota 480) care deschidea vederii cu ochiul liber, cu binoclurile sau cu niște tuburi cu lunetă cursul Racovei spre Ivănești, Dragomirești, Bacău, așa ca în palmă...

Cu ochii cârpiți de somn, cu vaca proaspăt mulșă dusă de

funie, străbătu o fâșie din pădurea vecinului ceva mai rară și voia să-i dea drumul vacii să se întindă după frunzare sau la iarba din poiana de lângă teii bătrâni și foarte înalți. Văzu, așa ca din treacăt pe vecinul Neculai Ursu, cum dezbrăca de uniformă un mort, într-o crăpătură de deal dar bine acoperit de arbori. Nu se mira prea mult pentru că erau mulți morți, care intraseră în putrefacție și n-avea cine-i îngropa. Omul de vreo 45 de ani, voia să-i ia vestonul de pe neamț, care părea nou, n-avea grade sau alte insemne pe el, dovadă că la fel ca și ceilalți căzuți sub deal încercase să scape aruncând armele și caschetele. Cum trupul mortului se umflase groaznic de mult, Neculai nu rămase pe gânduri, își scoase toporișca de la cingătoare și cu câteva lovituri îi tăie o mână, apoi alta, îi smulse haina și dispăru, făcându-i semn amenințător lui Minu să tacă. Copilul nu realizează că omul mort rămase doar cu niște chiloți pe el și neîngropat, cum doar înregistrează că mai era un trup cam la fel aruncat într-un șanțuleț făcut de apele de ploaie; dar se temu doar atunci când observă mai mulți câini care sfâșiau trupurile rămase printre copaci, doar puțin timp, pentru că printre animale își observă pe Spic, câinele său de acasă. Deși duhoarea grea îi muta nasul din loc mai rămase preț de vreo oră.

Deși știa că vaca slabă, aproape schiloadă, scăpată din funie e greu de prins, cu o jordie în mână o grăbi către casă, fără a mai aștepta să se sature și fără a simți prea mult duhoarea din șanțuri pentru că nu bătea vântul. Gândul îi era la școală, dacă se mai deschidea astăzi, și să dea cât mai repede hainele la spălat că-l mânca tare pielea. Văzuse el o etuvă la nemți dar acasă mama pune hainele la fiert într-un ceaun de tuci în care făcea și săpun. Ca oricărui copil, ce se întâmpla împrejur nu-i atrăgea mult atenția, pentru că înghioldirile din stomac nu-i dădeau pace. Ei aveau noroc de vaca cu lapte, mai mâncau făină de păpușoi direct din covată iar din pădure mai culegeau niște rădăcini cu gust bun, baraboi, din grădină aproape pășteau „căprița” și așteptau să se coacă porumbul. Era o lipsă de alimente cumplită și mama, în

lipsa tatălui mobilizat undeva pe front, potolea cu greu cei 3 copii care țipau de foame și se amăgeau uneori cu troscot. Și apoi, de câteva săptămâni, se obișnuiseră cu toți să vadă nemți morți și neîngropați. Dezbrăcarea unuia nici nu era de luat în seamă, împușcarea altuia nu cine știe cât, chiar dacă de la soldații nemți mai primiseră câte ceva de mâncare. Când foamea era așa de mare...

Frica de ruși era mult mai mare.

Între timp, Poieneștiul a fost înțesat de ruși și copilul de 8 ani văzu cu ochii lui cum o vecină este trântită la pământ de un grup gălăgios și beat, cum îi rup hainele, și o parte o țin de mâini și de picioare în timp ce unul își dădea pantalonii jos și-și arăta mădularul. Degeaba țipa și se zbătea femeia, pentru că același lucru l-au mai făcut apoi alți câțiva înjurând zgomotos, satisfăcuți, „burjoaz rumânski”. În vecinătate era o vecină cu 3 fete, și când soldații au năvălit în curte le ieși în cale doar femeia pe care au pus-o rapid jos, cu amenințarea automatelor și aceasta n-a putut scoate nici o vorbă, ca să-și salveze fetele. Pe aproape de școală, rușii au cerut de mâncare, ouă, carne, pâine (hlea), dar femeia ori n-avea, ori nu voia, i-a cam spurcat cu vorba. Invadatorii s-au depărtat vreo 15-20 de m. și apoi au ciuruit-o cu automatele, de la distanță. Din vale veneau unul după altul un șir de tancuri scrâșnind din șenile, cu oameni cu caschetă deasupra ținutelelor. Copilul de atunci se întoarce la ce a văzut pe drumul lateral, la femeia cu 4 fete, dar nu-i dă numele din respect pentru jertfa sa.

Aceasta le sfătuisese pe fete să nu iasă afară cu nici un chip, dar era și se arătă oarecum primitoare în fața casei situată pe o ridicătură de teren. Soldații se și repeziseră să-i prindă găinile,

– Da, ce faceți, oameni buni, strigă răsunător.

– Hazeaica, hazeaica, kuda devușchi...? Semn că plutonul avea informații.

– N-am pe nimeni acasă, exclamă ea, cu emoție simțită. Da' ce vreți?

Unul dintre soldați puse mâna pe ea. Nu se împotrivi nici când acesta îi puse mâna între picioare. O trânti repede jos, își desfăcu repede pantalonii și abuză febril și lacom, gâfâind și fără a încerca s-o sărute. Numai că și ceilalți șase se pregăteau de același fapt. De frica automatelor îndreptate spre ea, conștientă că-și apără fetele prin sacrificiul ei, femeia îndură până la epuizare...

Curios, copilul înregistra evenimentele fără să-și formeze nici o părere.

Se refugie printr-o altă grădină în grădina lui, unde mama se ascunsese după o glugă de coceni și voia să se acopere cu niște paie, șoptindu-i înfricoșată : ”taci, taci, lasă vaca și ascunde-te”. Înțelese repede că toți sunt în pericol, mai ales mama și surorile mai mici, că poate să le ia vaca, așa că o legă de gardul de spini groși și putrezi din spatele grădinii și se ascunse după el, la baza lui, printre bălării, nemaținând cont că-l înțepau aprig urzicile.

Între timp câteva grupe de militari în formație de luptă și cu automatele cu disc pe piept treceau din gospodărie în gospodărie și întrebau răstit:

– Nemețki saldat, esti? Kuda? Nemețkii, nemețkii...

Din gospodăria unui vecin apăru cu mâinile ridicate...

Rafale, rafale lungi, chiote, înjurături, ură crud revărsată...

Bietul... om și el, neamțul a căzut cu mâinile ridicate, bine ciuruit de gloanțe. Pârâitul automatelor i-a rămas pentru totdeauna în minte, copilului de-o șchioapă, îngrozit că în fața lui a căzut soldatul blând pe care ieri îl văzuse bărbierindu-se și-i turnase apă să se spele. Rușii l-au lăsat gospodarilor să-l îngroape.

Cum grupele se perindau unele după altele către vârful dealului să treacă spre mănăstirea Florești, sau Obârșeni, și, păreau fără număr, mulți, mulți și în zgomot sacadat de cizme... S-au mai auzit și pe deal rafale susținute, semn că au fost prinși și alți nemiți, care-și căutau salvarea în pădure. De bătrâni și de babe nu se agățau, dar unde găseau câte un butoi cu vin, se

opreau ceva mai mult, să-l bea sau să-l găurească cu automatele, ca apoi să sugă în neștire. Femeile s-au ascuns care cum au putut și doar câteva au fost batjocorite ...

După un timp, un bătrân cu un cal, l-a agățat de picioare pe neamț și l-a dus într-o râpă apropiată, a aruncat vreo două brazde de pământ peste el. Câinii l-au descoperit destul de repede... El i-a mai văzut doar tigva...

28. Cu sufletul schilodit/Evocarea lui M. Poede

Bătrânul Minu Poede din Poienești-Vaslui, povestește molcom, cu glas strangulat astăzi, 19 mai 2019, după ce l-am provocat să ne povestească de trecerea rușilor, după actul de la 23 august... Pare că suferă mai mult astăzi decât atunci, într-o copilărie chinuită. A văzut cu ochii copilului curios cum două formații de aproximativ câte 50 de români, au fost puși să-și arunce armele lângă doi stâlpi de ciment, au fost încolonați și mânați către deal; între timp un ostaș sovietic lovea fiecare armă de stâlp distrugând-o și aruncând-o alături. S-au adunat câteva căruțe cu boi, confiscate cu tot cu animale și trimise peste deal.

CU SUFLETUL SCHILODIT...

După anii de socialism multilateral...

Minu Poede, din Poienești... INTERVIU TRIST/ Duminică, 19.05.2019

Reporter: Într-o duminică de primăvară înflorește salcâmul

la casa lui Minu Poede. Încercăm să aflăm cât mai multe din copilăria dumnealui. În ce an te-ai născut, domnule Poede?

Minu Poede: 20 iulie, 1935.

R: Asta înseamnă că știi ce s-a întâmplat atunci? Mai ții minte de unde au venit rușii în 1944?

M.P.: Au venit pe șoseaua Bacăului care trece prin fața casei mele. Au trecut spre Bârlad cu tancurile.

R: Dar prin pădure de ce au trecut?

M.P.: Fugeau după nemți. Întâi și-ntâi au trecut nemții. Apoi au venit rușii. Aici lângă biserică erau două coloane de ostași români de vreo 30-40 de ostași în coloană. În luna lui august erau îmbrăcați cu mântăi (mantale). Erau plini de praf, numai ochii le străluceau pe fața lor. Soldații ruși le-au luat armele și au făcut o grămadă: ca lemnele de foc erau armele. Și în fața școlii, mai la vale unde era școala era altă grămadă.

R: Cam 40 de metri mai la vale.

M.P.: Au fost puși doi soldați ruși: unul la o grămadă de arme, ceilalți la cealaltă grămadă de arme să distrugă armele una câte una. Aceștia loveau armele de stâlpii de telegraf și le rupeau în două. Dar n-au avut timp să le rupă pe toate, le-au lăsat și au plecat. Pe români i-au luat și i-au dus nu se știe unde.

R: În prima fază românii erau luați prizonieri, mai apoi s-a creat divizia Tudor. Și nemții erau cam la 300 de metri de dumneata, din acest loc?

M.P.: Nemții au lăsat căruțe cu cai, mașini și s-au adăpostit în pădure. Pe drum era o mașină plină cu pistoale.

R: Și nemții aveau și tunuri, tancuri?

M.P.: Nu, ei au venit doar cu muniție ușoară.

R: Deci, domnul Minu, un copil de 8-9 ani se scoală de dimineață, trebuia să te duci cu vaca la păscut în mijlocul acestor evenimente. Tatăl era plecat la război? Câți erați în familie?

M.P.: Eram patru frați. Tatăl meu tocmai venise acasă

din armată. Eu n-am știut ce a fost, dar a fost așa cum a spus tata, am citit mai târziu ce scria în revistele astea istorice. Tatăl meu a spus că tocmai fusese lăsat la vatră. Când partizanii evrei au aruncat comandamentul român în aer, o fost minat și l-au aruncat în aer. Antonescu a dat ordin să spânzure toți evreii pe care i-a prins. Și civili. I-a împușcat și i-a spânzurat la răspântii de stradă, ca să-i vadă lumea. A fost mare măcel. Îi puneau prin magazine, niște hale mari unde fuseseră colhozuri. Stăteau cum stau chibriturile în cutie. Or făcut găuri în zidul magaziiilor cam la 60-70 de cm de la nivelul solului, au băgat țevile mitralierelor și au tras. Unii s-au lăsat sub focul mitralierei și nu i-a putut împușca. Dacă a văzut că nu-i poate împușca pe toți, a adus două butoaie cu benzină, i-au stropit cu pompa și le-au dat foc. Erau femei cu copii mici, era mare durere acolo. Săreau și răcneau

R: Erau sigur evrei sau erau dintre cei prinși că au provocat explozia depozitului?

M.P.: Erau evrei. Dar erau și oameni printre ei, civili.

R: La Odessa?

M.P.: **Da, la Odessa.**

R: Să ne întoarcem aici. Deci două grupe de români au fost dezarmați aici, încolonați și duși peste deal spre apus. După ce au fost dezarmați, cam câți ruși au fost aici?

M.P.: Le era foame, prindeau animale să le mănânce. Pe tata erau să-l împuște. Ne-au prins și nouă o oaie; când am adus oile acasă, oile au trecut drumul în curmeziș. Trei soldați ruși veneau pe drum și unul din ei s-a repezit, a prins oaia și a pus-o după cap. A venit cu ea aici, în fața casei și au pus-o lângă gard, unde era un tanc și niște ofițeri. Mama venea din urma noastră și s-a dus la ofițeri să se plângă, că are copii mici. Le-a cerut să le lase oaia dar ei i-au arătat: n-avem ce să mâncăm. Mama i-a întrebat: dacă îi aduce o găină îi dă oaia? Or zis că i-o dă. Mama a adus o găină care s-a ouat chiar în acel moment. Ofițerii bine dispuși au

ordonat soldaților să dea drumul oii dar ei nu voiau. Până ce n-au răcnit odată la ei și atunci au dat drumul oii care a luat-o la fugă și acasă s-a oprit.

R: Tatăl unde era? Erau și ceilalți copii? Erau mai mici sau mai mari decât dumneata?

M.P.: **Tata era acasă. Eu sunt cel mai mare dintre frați.**

R: Data trecută mi-ai povestit cum a fost împușcat un neamț. Apăruse din bucătărie cu mâinile sus.

M.P.: **La noi în ogradă a fost împușcat. Oamenii povestesc că l-a împușcat tata, dar astea-s prostii pe care le-au stârnit. Rușii l-au împușcat. Și i-au mai pus și pistolul la ureche după cum le era obiceiul. Mama a mers la rușii aceia să se plângă. Da, nu erau ruși, erau basarabeni că știau românește mai bine ca noi. Mama zicea că nu se mai duce acasă, că au lăsat mortul în curte. Atunci au trimis rușii doi băieți de aici și au pus mortul pe o scândură pe care o luaseră de pe carul nostru. L-au dus într-un pârâu în spate și au făcut un mușuroi de pământ pe el. Dar l-au dezgropat câinii. L-au întins hainele pe cărare și l-au mâncat.**

R: Copil fiind nu-ți era frică?

M.P.: **Nu-mi era frică. Doar când treceau tancurile pământul se zguduia și mă țineam de stâlpii de telefon.**

R: Treceau multe tancuri pe aici?

M.P.: **Au trecut două sau trei zile, tancuri.**

R: Au trecut prin Poienești. Dar spre Vaslui sau Ivănești au trecut?

M.P.: **Or fi fost, dar noi nu ne deplasam de acasă. Doar prin împrejurimi.**

R: Dar prin pădure ce-ai mai văzut când ai fost?

M.P.: **Bunica era după pădurea asta din Fundu Văii. Mergeam la ei cu caru și vedeam nemți morți prin pădure. Erau împrăștiți prin pădure cum stau bostanii pe câmp când culegi popușoi.**

R: Asta înseamnă sute de morți.

M.P.: Nu erau sute, poate în toată pădurea or fi fost. Eu am văzut vreo 20.

R: Și nu le lua nimeni armele, echipamentele?

M.P.: Le-au luat, le-au luat. Era un om aici, care era țigan. Mergea prin pădure și dacă găsea morți umflați și nu le putea dezbrăca vestoanele, le deschidea haina și le dădea cu toaipa sub braț cum dai în cracul de copac. Îi tăia mâna și îi lua haina. Aici era o pădure mare, acum a fost tăiată. În pietrărie erau mulți morți.

R: Ai văzut cu ochii dumitale?

M.P.: Da, am văzut. Și mă gândesc cum scrie în cartea sfântă: că dacă umbli cu sabie, de sabie vei muri. O murit și el tot tăiat. Mai încoace, după război. Un om a tăiat țiganul.

R: Era un obicei să-i dezbrace de vestoane? Cadavrele erau hrană pentru câinii din sat?

M.P.: Nu era un obicei să dezbraci mortul, dar dacă așa era țiganul. Câinii din sat nu se duceau prin pădure. Dar erau pe la Obârșeni, pe Fundul Văii spre Draxeni și mai mulți nemți. Asta o spun cei care locuiesc pe acolo. eu nu i-am văzut pe aceia. Oamenii care mergeau vara pe câmp la prășit nu mai puteau suporta mirosul de hoit. Apoi oamenii din partea aceia au târâit morții în fundul văii, într-o râpă, au mers cu hârlețele și i-au acoperit. Nu avea cine să-i îngroape. Știu că cei din Fundul Văii au dezbrăcat trei morți pe care i-au îngropat așa. Aveau haine bune pe ei nemții. Soldații – și ai noștri și ai lor aveau câte o plăcuță ovală pe care era scris un număr. După aceea îl cunoșteau. Nu știu cum că acolo erau niște numere.

R: Dar umblau grupe de nemți, de români, de ruși care să îi identifice pe cei morți?

M.P.: Nu avea nimeni timp pentru așa ceva. După ce a trecut războiul a mai rămas aici câte un tanc, dar din cei care au trecut pe aici nu a mai rămas nimeni. A mai rămas un tanc aici și unul la Fundul Văii.

R: Copiii se jucau la tanc?

M.P.: **Dar ce noi ne duceam acolo? Nu ne duceam. Ei au rămas să vadă dacă au mai rămas nemți ca să-i omoare.**

R: Tancurile care erau defecte nu erau abandonate pe drum? Sau erau în bună stare? Dar cum trag cu tancurile ai văzut?

M.P.: **Nu erau defecte. Erau bune. Dar n-am văzut cum trag. Cu tunul n-am văzut.**

R: Trăgeau și tunuri și cavalerie pe aici?

M.P.: **Toate tancurile aveau țevă de tun. Aici era o femeie căreia rușii i-au cerut niște ouă. Și nu știu, sau că nu a avut sau n-a vrut. Și el a mers dincolo de drum, a tras și ampușcat femeia. Au rămas băieții – că avea băieți, fără mamă. Făceau fapte rele rușii.**

R: Care a fost cea mai rea faptă care te-a impresionat?

M.P.: **Își bătea joc de femei. În casa unde erau fete își băteau joc de ele de față cu mă-sa. Nu aveau rușine de loc. nu știu ce fel de oameni erau. Noi am locuit aici înainte de a veni rușii. Aici a fost un regiment de nemți. Satul acesta a fost plin de nemți. Toate casele erau pline de corturi și mașini de-ale nemților. Mașinile le puneau pe unde erau copaci mari pentru că le era teamă de aviație. Și puneau mașinile camuflate pe sub copaci. Și au locuit la noi în grădină nemți, au stat și în casă, dar n-au făcut de loc obrăznicii. Nici n-au furat.**

R: Deci când au locuit la voi nemții? În 44?

M.P.: **Nu în 44, mai înainte. Nu mai țin bine minte când. Nu veniseră rușii. Au stat toată vara până în noiembrie. Nu se spărsese frontul. Armata română lupta încă împreună cu nemții.**

R: Mă întorc la ruși. Ai spus că făceau fapte rele, că violau femeile. Ce făceau?

M.P.: **Le puneau jos pe unde le prindeau. Își bătea joc de ele. Era aici mai jos o casă unde erau patru fete, oarecum rude de-ale noastre. Fetele se îmbrobodiseră până la ochi ca**

să zică că-s babe.

R: Dar erau violuri izolate sau în grup? Femeile nu se împotriveau?

M.P.: Unul într-o parte, altul în alta. Femeilor le era frică. Întorcea rusul țeava și te-mpușcă, nu zicea nimeni nimic.

R: S-au născut copiii ai rușilor după aceea în sat?

M.P.: Nu știu.

R: Deci toată lumea era împotriva rușilor care își bătea joc de femei și făceau ce voiau în sat?

M.P.: Asta a fost câteva zile. Pe urmă s-a stabilit treaba. Rusul era lăudat în politică.

R: Cum era câmpul când au venit rușii? Era verde, era cultivat?

M.P.: Oamenii care au fost pe front nu mai sunt acum. Dar povesteau. Tata avea vin și toți funcționarii de la primărie veneau la noi. Nu era ca acum, băutură peste tot. Toți veneau să bea la tata. Milițieni, oameni care au fost pe front și toți povesteau cum a fost pe front. Aici la Iași ei aveau o poziție stabilă iar rușii înaintau câte oleacă, câte oleacă. Și ei vorbeau la telefon – nu erau telefoane ca acum, erau telefoane la care trebuia să dai sârma pe jos cu bobine de cablu. Vorbeau la telefon cu comandanții: „Uite se apropie, vin peste noi”. Și comandanții le ziceau să nu tragă. Atunci făcea regele pactul cu America. Și cu Stalin. Nu le-au dat voie să tragă.

R: Da, fusese conferința de la Ialta. Făcea pactul cu rușii.

M.P.: Au venit peste ei pentru că nu i-au lăsat să tragă. Au spart frontul la Iași. Au ajuns până aici și nu i-a mai oprit nimeni.

R: Copilul de atunci cum a perceput mișcarea trupelor? Erau ordonați, bine înarmați?

M.P.: Nu știu eu. Doar că treceau tancurile. Erau și femei în tanc. Acum nu știu dacă mai sunt tot tancuri din acelea.

Cred că nu mai sunt. Aveau o platformă pe tanc, încăpeau mulți oameni acolo. A căzut odată un balot de stofă dintr-un tanc chiar aici pe drum. Din tanc a coborât o femeie care l-a ridicat și l-a pus înapoi în tancul rusesc.

R: Dacă aveau și femei, de ce ei erau așa lacomi de femeile oamenilor de aici?

M.P.: Nu știu dacă erau mai multe. Eu una am văzut.

R: Ce gândea copilul acela mic de 8-9 ani când a văzut așa ceva?

M.P.: **Eu nu aveam pricepere, doar spaimă; erau lăzi în drum. Aici aproape, la răspântia drumului, era o cutie cât masa. Când am ridicat capacul de carton, strălucea un proiectil de tun cât un purcel de lung. În altă cutie de carton am găsit cutii cu rachete. Erau cam de 20 de cm. Eu am luat rachetele în brațe și m-am dus cu ele să i le arăt lui tata. Iar un moșneag care stătea aici aproape a strigat la alt om „Iote, mări, are capse. Nu-l lăsa.” Și acela mi le-a luat.**

R: După ani și ani ați mai găsit proiectile pe câmp? Au fost și accidente?

M.P.: **Am găsit. Am mai pocnit și noi. Aveam pe aici un proiectil dar era scos focosul din el. l-am dus cu rândul – eram trei băieți – tocmai unde aveam via. Aveam o grămadă de hripcă, l-am pus pe hripcă și i-am dat foc. Noi stăteam mai la vale, la un km și stăteam să auzim dacă pocnește. Hripca făcea o lumină de se vedea tot, dar proiectilul nu mai pocnea. Focul s-a stins și tot nimic nu se întâmpla. Ziceam: „Mări, nu era bun, de aia n-o bufnit.” Și când a bufnit o dată... s-a cutremurat pământul. A doua zi am găsit bucăți de schijă în copaci, în salcâmi, aproape de noi. Dar n-am pățit nimic.**

R: Eu aș vrea să vorbim încă puțin de atmosfera din sat când au venit rușii. Căci rușii se știa că sparg, fură, violează, trag cu mitraliera în butoaiile de vin să curgă vinul? Au scăpat butoaiile tatii?

M.P.: Noi n-aveam vin. Tata venea din război de pe la Odessa, Kiev, Sevastopol. Mai aducea prin raniță lucruri acasă: rochiile femeiești, o adus tata și o mașină de cusut. O zis că le-a găsit într-o șură de paie unde le ascuseseră cei de la o cooperativă de croitorie. Tata le-a luat de acolo și le-a adus acasă. A adus tata și o figornă de cântat. O adus un patefon.

R: Dar cei care veneau de acolo, s-a aflat că rușii sunt răi și se poartă neomenește? Au spus oamenilor pe aici?

M.P.: Ce să le spună? Noi luptam cu nemții.

R: Și când au trecut rușii și au siluit femeile ce a gândit lumea? Dumneata ce ai gândit?

M.P.: Eu, ca copil, nu am gândit nimic. Dar lumea vorbea că rușii îs răi. Și se vede că-s răi și acu. N-au nici rușine, nici frică, îs porcoși rușii.

R: În satele vecine s-au purtat la fel?

M.P.: La fel. Mama, cât au stat nemții la ea, se spălau. Nemții aveau un săpun special, mirosea parfumul de la ei... Un neamț a băgat odată piciorul într-o căldare ca să se spele pe picioare. Și mama s-a dus la el și l-a izbit. Și n-a sărit la ea. Ceilalți râdeau de el.

R: Dar dacă le-ar fi făcut așa la ruși?

M.P.: Păi nu v-am spus că atunci când ne-a luat oaia erau trei ruși. Noi veneam din urmă și ne-am dus repede la tata să-i spunem că ne-a luat oaia. Tata a ieșit înaintea lor. Și mama și tata. Tata le mai spunea câte o vorbă, se mai înțelegea cu ei. Tata a apucat oaia de picior și a vrut să o tragă. Celălalt a apucat de țeava pistolului și a îndreptat-o spre tata. Mama s-a băgat repede între ei și a îndreptat-o în altă parte. S-a-ngălbenit rusul acela și tata s-a-ngălbenit. Se uitau unul la altul și apoi a-nceput să vorbească românește ca și noi, ca și tata. Era basarabean. Îl împușca dacă nu se băga mama să apuce țeava.

R: Dar nu-i era ei frică că se puteau lega rușii de ea?

M.P.: Nu, mama nu era fricoasă mama.

R: Ceilalți frați ai dumitale cum au reacționat?

M.P.: **Aceia erau mititei. Umblau cu oile. Eh!**

R: Dar după ani și ani când ai văzut că i-au îngropat pe cei trei la rădăcina copacului, mai treceai pe acolo?

M.P.: **Da cum! De câte ori mă duceam la bunicu cu caru cu boi și vedeam crucea. A stat mult timp crucea aia acolo. I-au pus-o cei de la Fundu Văii. Pe urmă pădurarul care stătea aici a plantat stejari și acolo. Este pădure de stejari.**

R: Deci s-au pierdut urmele.

M.P.: **Eu mă ghidez după drum. Drumul care trecea pe aici, cobora în vale în sat, în Fundu Văii și era puțin mai departe ca cel de acum care trece pe aici prin sat, pe la clopotnița de la biserică. Drumul este tot acolo și acum. Și apreciez locul. Cam într-o zonă de 4-5 ari. Cu toate că este pădure de stejari acolo.**

R: Cum se cheamă satul de după satul acesta? Florești. Au fost încartiruiți acolo și nemți și ruși?

M.P.: **După Fundu Văii vine Florești. A fost comuna Florești. Eu n-am fost acolo nu știu dacă au fost încartiruiți acolo. Oamenii au spus că au ținut front prin pădure. S-au confruntat cu nemții.**

R: Nu le-au luat vitele la oameni?

M.P.: **Dar le-au luat la toți carele cu boi. Și lui tata i-au luat boii. Nouă ne-au luat boii dar luau și carele. Nu știu ce transportau, oameni sau marfă.**

R: Cai erau mulți pe vremea aceea?

M.P.: **Cai nu prea erau.**

R: Cum au reacționat oamenii când rușii au pus stăpânire pe țară?

M.P.: **Oamenii au spus că a fost vânzare. Cei care au fost pe front spuneau că aici la Iași a fost vânzare.**

R: Dumneata ai o viață. Cum ți s-au părut vremurile de atunci și cum ți se par cele de azi?

M.P.: **Atunci mai era cum mai era. Dar eu mă judec de**

când s-a dat jos comunismul, am numai dosare și hârtii. Alerg după drepturile mele și nu fac nimic. Am plângeri depuse și la judecătoria și la parchet și tot nu reușesc să obțin nimic. Poliția mi-a clasat toate plângerile.

R: Câți copii ai nea Minu? Nepoți?

M.P.: **Trei: două fete și un băiat. Doi nepoți – băiatul are un băiat și o fată. Fata s-a dus după un băiat în Spania. Și acela s-a nimerit un bagabont. Nu s-au potrivit. A făcut doi copii cu care a venit aici. Și avea unul în burtă. A născut aici, acum are trei fete.**

R: Mulțumesc, nea Minule și o să intri într-o carte. Să fii sănătos.

E. Războiul a trecut; au rămas lipsuri, foame ...comuniști

a. Cantina săracilor la Giurgioana

Ca centru de comună, situat pe dealul Giurgioanei, pe unde trecea șleahul (drumul public) pentru că în acele vremi se urmărea partea uscată a dealurilor, inundațiile de pe lunci fiind la puțini ani una după alta, în sat au fost și imediat după încheierea ostilităților din 1945, un fel de posturi de jandarmi care locuiau fără chirie la cei mai buni gospodari, asigurau paza în sat și îndeplinirea ordinelor de la stăpânire.

Copii din Moldova la masa de prânz – în timpul secetei din 1946

Foto Radio România Actualități

În curtea lui Dumitru Tătăărăscu, gospodar de frunte al cărui fiu Titi și-a pierdut în război un picior aproape de șold, s-a deschis o cantină pentru săraci, unde cei mai necăjiți primeau în străchini proprii câte o supă și uneori un fel de pilaf, sau cartofi piure. Nu era prea mare îngrămădeală pentru că erau acceptați cei mai săraci, copiii acestora, totuși cei „în

hrană” erau aproape 100 (dintre cei aproximativ 500 de suflete din sat). La gardul dinspre drum era un trunchi gros și culcat, recunoscut ca „banca minciunilor” deci loc de circulație a veștilor, de adunare a răzeșilor, care se mai distrau și la popicărie (în tot satul erau 3-4).

Tifosul exantematic făcea ravagii, drept care erau măsuri de izolare, mai ales că au murit rapid vreo 15 persoane. A apărut legea vaccinării obligatorii și, deși efectele inflamatorii erau foarte neplăcute lumea s-a vaccinat aproape în totalitate. La fel și cu epidemia de „cori”.

Trimiterea unui grup de circa 30 de copii în Oltenia, pentru că nu aveau de mâncare (nu era nici un țigan în sat), deci erau în mare nevoie, a însemnat o micșorare a presiunii sociale dar și o mare lipsă de forță de muncă.

Viața răzeșilor se normaliza încetul cu încetul, au venit alegerile din 1948, după abdicarea regelui la 30 decembrie 1947. Cu ocazia campaniei electorale, la centrul de comună și pentru a atrage pătura însemnată a răzeșimii, a venit și primul secretar comunist, Gheorghe Gheorghiu-Dej, ocazie ca unul dintre copiii satului (Trică) să-i recite poezii.

b. Poezii recitate lui Gheorghe Gheorghiu Dej

Giurgioana era centrul de comună, era sat răzeșesc, era important din punct de vedere politic pentru atragerea răzeșimii la opera de implantare și victorie a partidului care nu era încă denumit comunist, un denominativ care îngrozea populația care detesta bolșevismul. Nici politica de atunci, în 1948, nu accentua

Gh. Gheorghiu Dej

sursa - Fototeca online a comunismului românesc 1950

prea mult cu „Stalin și poporul rus, libertate ne-au adus” „borșovicii” semănând teroare și mari temeri în rândul țăranilor, chemați la vot sub semnul soarelui.

Nu era glod pe drumurile satului.

La adunarea celor vreo 35 de oameni din peste 300 ai

satului strânși de frații Vasile I, + Vasile II - Liță, Marin, porecliți Clisoi, dar oameni tineri, muncitori, cu ceva stare și

foarte semeți ca răzeși de sânge, s-a procedat la alegerea secretarului de partid (Vasile I), la ceilalți membri de conducere ai organizației, mai toți primind câte o funcție-fantomă. A apărut în mijlocul oamenilor un tip de înălțime medie, cu șapcă muncitorească pe cap și frunte proeminentă sub cozoroc, cu haina deschisă în carouri, cu revere late, cu pantaloni largi strânși deasupra bocancilor care se încheiau cu șireturi agățate pe butoane strălucitoare. Era însoțit de un alt tip îmbrăcat cu palton, sub care ținea ceva rigid, care avea grijă ca de „tovarășul secretar general” să nu se apropie prea mult cineva, era persoană de protecție. S-a prezentat simplu: „sunt Gheorghe Gheorghiu-Dej, secretarul general al Partidului Muncitoresc Român, din Bârlad de loc”, după care a luat loc pe banca lungă din spatele clasei, lăsându-l pe un oarecare de la județ să-și facă treaba la formarea organizației și alegeri. În final a vorbit circa 10 minute despre pământul care se va da oamenilor, despre păstrarea tradițiilor răzeșești, despre educația copiilor, văzând că în sală erau 4-5 plozi mai mari. După adunare, către după amiază, a fost invitat la masă în casa lui Liță (Vasile II) de lângă școală, iar la ieșire, Vasile vrând să se fâlească în fața lumii cu fiu-său Trică, l-a pus să-i recite poezii oaspetelui (care nu părea așa de interesant pentru căciularii locului).

Copilul s-a executat recitând „Codrule, codruțule” de M. Eminescu, și din Alexandru Vlahuță un pasaj legat de „minciuna stă cu regele la masă” precum și din Coșbuc „când foamea ne va răscula, hristoși să fiți nu veți scăpa, nici în mormânt” Nu prea înțelegea el totul, dar recita cu ușurință multe alte poezii.

A urmat seria de întrebări ale lui Gheorghiu-Dej, pentru stimulare și impresie artistică pentru țărani. Băiatul a răspuns la toate, Oaspetele a scos câteva bancnote din buzunar să-l premieze, dar i-a pus și întrebarea „cine este primul secretar al PMR” la care piciul, repede: „e nenea Liță” pentru că auzise el printre copii cine face propagandă pentru noul partid.

- Ei, dacă știai (însoțitorul șoptise deja că, tovarășul

Gheorghiu-Dej), îți dădeam toți banii ăștia, așa uite numai 5 lei. Cu banii ăștia se putea cumpăra atunci o jumătate de bou (prețul unuia bun, 10 lei) și lui Trică nu-i părea rău că n-a primit mai mult, ci pentru că n-a știut să răspundă corect. Țăranii cu opinci, haine rupte dar curate, căciuli vechi și sparte, unii nebărbieriți de mult, așteptau. Câțiva aveau ciomege sau cârje, doar puțini știau să citească și se semnau cu degetul pe hârtie.

Cum putea să știe copilul, pentru că nu știau nici oamenii satului cine este Gheorghiu-Dej, care mai spuse înainte de a pleca spre Răcușana-Podu Turcului: Copilul acesta poate ajunge departe, țineți-vă de el.

Vasile Marin și-a sacrificat și cămașa de pe el, ca fiul său să învețe carte: până în clasa a VII-a a fost printre premianți, la Liceul Podu Turcului printre cei bunișori, uimindu-i pe toți când, cu atâtea greutăți întâmpinate, la Adjud, a absolvit Examenul de Maturitate (= bacalaureatul, 7 din 31, mare, mare performanță, atunci, în 1959), comparabilă cu o altă premieră: a fost cu primul doctorat din aria celor 7200 de km pătrați ai Văii Zeletinului.

c. Înfruntări. Cu ZB de gât

Postul de miliție a fost stabilit în Lehancea, iar unul dintre milițieni, Ciocoiu Ion se tot învârtea prin Giurgioana provocându-i pe unii gospodari pe care apoi să-i pedepsească și să se impună.

Într-o zi, aproape de înserare, îl cheamă la poartă pe Vasile Marin I, să-i pună în vedere să nu mai pască vitele pe izlazul comunal, deși dintotdeauna răzeșii se bucurau de slobozenie privind utilizarea imașului de pe Valea Zeletinului.

- Tovar-șul Marin să nu mai duci vitele la izlaz, e interzis!

- Da de unde știi matale, că nu ești de pe aici. Toți răzeșii paștem izlazul comunal în devălmășie și nu știu cine ar putea să se dea stăpân.

- Băi, tu ai auzit c-acum te-mpușc ! Și dădu să scoată ZB purtat cu o curea de centură pe spate.

Cum lui Vasile nu-i plăcea să-l ia cineva cu „băi” ca pe oricine, cum milițianul era mai tânăr, și mai ales acum când acesta își scotea pușca de la spate, mai mult de frică, țăranul îi arse doar o singură palmă, dar o palmă zdravănă ca o lopată, și copilul Trică, martor la eveniment, se mira cum milițianul nu mai nimerea să se ridice de prin praf, iar după câteva mișcări haotice își lăsă pușca și cascheta și o luă la fugă spre Lehancea tot zicând „nu mai da , nea Vasile, nu mai da” și tot repeta aceste vorbe, pentru că Vasile, intuind că dacă îi ia pușca va fi învinuit că a dezarmat pe omul regimului și evident, pedepsit, deci, îi luă arma și, după el, strigând și el la rândul lui:

- Măi, Ciocoiu, stai măi să-ți dau pușca, stai măi.

Dar, pentru că vorbeau în același timp, nu se înțelegeau și vreo jumătate de km au tot alergat unul după altul, cu copilul martor după ei. În apropierea celor 2 fântâni deasupra satului Răcușana, s-au oprit dintr-odată amândoi:

- Na-ți măi pușca, fă ce vrei cu ea, dacă vrei, împușcă-mă.

Milițianul prinse de centură pușca, se uită la cel care l-a făcut una cu pământul, știind că nu are cartuș pe țevă, dar privind și copilul care se lipise de taică-său, trase adânc aer în piept, chibzui în sinea lui ceva, și zise:

- Da, dar te iau la post...

- Faci cum vrei, de acum în acolo, dar dacă ai nevoie de prieteni, am să-ți fiu prieten.

Mai făcură, în tăcere cam vreo sută de pași, după care milițianul:

- Măi, nea Vasile, hai să uităm amândoi, ce-a fost.

- Atunci, hai înapoi la mine acasă să bem oleacă.

Întâmplarea a fost cu folos reciproc: au devenit prieteni și s-au respectat cât a mai rămas milițianul pe aceste meleaguri. Copilul a reținut lovitura cu palma cât lopata, încât milițianul se tot căuta prin praful de la poartă și alergătura celor doi, fără să se înțeleagă: „nu mai da, nea Vasile, nu mai da... stai, măi, stai măi, să-ți dau pușca”.

d. Altă mărturie reală

Trică a lui Vasile a Mărioarei terminase clasa a X-a la Liceul de la Podu Turcului, dar era trimis cu vitele pe islazul satului de lângă apa Zeletinului. Era vară, cald, ghiolul de lângă o cioată de salcie, aproape, și repede s-au strâns 15-16 copii de diferite vârste la zbenguială. Nu se ținea cont nici de vârstă, unii împliniseră și 20 de ani, nici de studii, ori altceva, alții de 7-8 ani. Ca oricând, în asemenea situații se fugăreau, se împroșcau cu nămol, se luau la trântă cu nămolul lunecos pe ei, își aruncau tot felul de vorbe de duh sau chiar înjurături dar nu se luau la bătaie.

La un moment dat un pișirică (copil mai mic) descoperi o țeavă de fier lângă ghiol, iar Trică dezgropă acolo o pușcă militară despre care nici nu știa dacă are încărcător sau nu.

La vreo 3 ore după ce tot purtase pușca după el, cu aceasta legată de gât și pe bicicletă, mânându-și cele 18 oi și 3 vaci, în hărmălaia iscată de tălăngi, clopoței, pocnet de bici, zbierăte, mugete și strigături ale păzitorilor care se îndreptau spre casă, toate fierbând în căldarea satului, feciorul lui Vasile dădu să intre pe poarta casei, când apăru dintr-odată fostul rănit de la Țiganca, pășit în neplăcerile cu organele stăpânirii.

- Ce-i cu asta, Ticule ?

- Am capturat-o...

Dar dintr-odată se abătu asupra sa palma cât lopata a părintelui și chiar văzu stele verzi, pentru prima dată în viață, pentru că tatăl său nu-l bătea niciodată. A stat el să mai primească vreo câteva palme, dar tot văzând la stele verzi, și la îndemnul mamei, o luă la fugă spre nucii din deal, înjurat rău de gospodar:

- Să pleci imediat cu nenorocirea asta de la casa mea. Vrei să mă bagi la pușcărie ?

Adevărul momentului era că se desfășura cea mai aprigă prigoană împotriva celor care aveau sau găseau armament de orice fel și nu-l predau autorităților. Era de ajuns o sesizare a cuiva ca oricare sătean să ajungă la pușcărie pe ani mulți, și

Vasile știa bine asta. Atât i-a mai spus fiului, refugiat printre butucii de vie:

- Să pleci imediat cu ea la Miliție.

Deși se înnopta, Trică își atârână imediat pușca de gât și orbecăind cu bicicleta pe drumul de țară numai hopuri și hârtoape ajunse la postul de miliție unde-l trezi pe șeful de post. Acesta se îngrozi imediat ce văzu arma, îl puse să povestească de mai multe ori cum a descoperit-o, zicându-i:

- Știu că ești un elev bun la carte, îl cunosc pe tată-tău, dar și pe tine, sper să nu spui vreo minciună, că intrăm amândoi la apă. Ia și scrie cu lux de amănunte, stai aici; și încuie ușa . În fapt adolescentul era arestat și chiar a fost ținut toată noaptea sub cheie, în timp ce milițianul a tot dat telefon la Regiunea cu sediul la Bacău, la un moment dat impricinatul auzind: „îl cunosc eu, e un element bun, elev silitor și fiul unui membru de partid.

Ordonăți cum să procedez”.

Om de treabă, milițianul l-a ținut pe elev până dimineață, când i-a dat drumul, zicându-i „te duci la școală, să nu absentezi, nu spui nimănui nimic, dar apoi vii din nou aici și mă aștepți. Să nu cumva să faci altfel că intri și tu și nenea Vasile la pârnaie”. De fapt sergentul-milițian s-a deplasat la Giurgioana și a anchetat dacă cele povestite de elevul descoperitor de arme a spus adevărul.

Trică cel amator de arme, ajuns soldat la o unitate de transmisiuni după liceu, a rămas în amintire cu stelele verzi pe care le-a văzut după loviturile năpraznice ale tatălui, prima bătaie cu adevărat, îngrozit că va face pușcărie și care a păzit apoi postul de miliție toată noaptea știind că fiul său va fi arestat.

Copilul minor atunci, a scăpat de închisoare, dar, dacă el ar fi tolerat în gospodărie arma descoperită accidental în albia pâ râului, el nu mai scăpa de închisoare câțiva ani buni. Se instala comunismul, cu legile și prigoana specifică. Stelele verzi l-au făcut, poate, pe Trică mult mai înțelept...

NOROCUL VIETII: arma care-i putea schimba viața.

Dinspre Podu Turcului spre Galbeni și Berheci unde se varsă în apa Bârladului (aceasta în Siret), curgea cu sute de meandre apa Zeletinului, însoțită de o luncă, în dreptul Giurgioanei (de fapt la egală distanță de Boghești și Giurgioana) cu ceva peste un km lățime, cu plop și sălcii, soc, zgorghini (măceși), și mai ales pănușiță și papură care înconjurau lacuri și iar lacuri cu și fără pește, cu broaște, șerpi și faună de luncă. Pâlcurile de sălcii seculare aveau sute de corobene (scobituri) cu mii de păsări care habitau într-o bună înțelegere cu animalele sălbatice, cu oile, vitele și caii sătenilor, dar de loc cu copiii care le păzeau. Aceștia învățau repede cu se pot prinde aripatele, cum pot coace la foc mic ouăle proaspete „cotelitate”(subtilizate) din cuiburile din copaci, de pe vegetația joasă sau direct prin fânașuri. Era ușor de găsit cele de coțac și prepeliță, și cele mai dulci și la îndemână, așa că era un concurs de copt ouă la cel mai mic foc încropit cu vreascuri uscate. Exista și pește, dar cine să se mai încurce, decât atunci când puneau chitele de cânepă la murat să putrezească în 3 săptămâni și să le poată melița: de aici obțineau canura, țesătura de cânepă (aspră dar tare durabilă) din care să se confecționeze cămeșoaiile pentru toate categoriile de locuitori. Cine era mai gospodar creștea viermi de mătase și obținea „burungiucul” (țesătura de borangic) cu excelențele cămăși cu motive populare, semne de bunăstare și gospodărie bine întocmită. Cei îmbrăcați în mătase naturală erau, clar, bogații satului, diferențiați și prin stupinele din care vindeau miere. În satul de răzeși, teiul era arborele sfânt pentru beliga sa (stratul dintre coajă și lemnul trunchiului, din care se făcea mobilier, frânghii, coveți, linguri, acoperiș sau gard) din care se făceau frânghii, din floare – miere, din lemn, aproape toate uneltele folosite în gospodărie, până și umbra sa era cea mai sănătoasă, după cum cea de nuc era cea mai evitată, „bolnavă”(iodul provoca tuberculoză). La câmpie, la bătaie era

salcia cu diversele ei soiuri, care determina o imensă fabrică de fluierie de toate mărimile, drâmbe, alte instrumente de făcut zgomot auzit (instrumente muzicale) și neauzit (câinii erau chemați cu un fluier cu infrasonete, din salcie sau pănușiță/stuf).

De la Sf. Gheorghe (23 aprilie) și până la Sf. Dumitru (26 octombrie) Valea Zeletinului răsuna de hărmălaie, veselie, înfruntări între cete de copii, de mugete, behăituri, de zgomotul muncii încrâncenate. Grupurile de copii aveau ghiolurile fixate la cotituri și săreau la scăldat de 2-3 ori pe zi, scăpând animalele în grâne și porumbiști, cu certurile de rigoare.

Mijloc de august călduros drept care aproape 20 de copii și flăcăi s-au strâns la Ghiol, adică la cotitura spre Plăcințeni, unde se afla cel mai adânc loc de scăldat: hărmălaie, voie bună amestecată cu plânsetele țăncilor neluați în seamă, goi toți, uitând de lume.

- Ia, uitați-vă, băieți, o pușcă. Și Trică se aplecă s-o scoată întregă din mâl. Era un ZB nou, cu încărcător, fără gloanțe, părea ca nou. S-au strâns cu toții, au comentat, au presupus, mai fiecare voia să-l ia el. Dar reveni celui care-l descoperise. Așa că „învingătorul” își scoase cureaua de la pantaloni, o purtă de gât mai toată după amiaza, seara, tot cam așa, pedalând prin sat. Numai că ajungând la poartă e zărit de departe, de Vasile Marin, tatăl, care nici nu-l primi în ogradă, ba îi administră cea mai mare și aspră bătaie pe care a primit-o vreodată: chiar a văzut stele verzi, după palmele mari și puternice ale țăranului.

- Pleacă imediat la miliție, să nu calci în bătătură... Și, copiii satului, priveau mirați... și-și luă pușca plecând la miliție la Lehancea, aproape pe întuneric, și... nu realiza de loc pericolul prin care trecea.

- Cum ai găsit-o, Trică, îl chestionă plutonierul Lungu. Apoi: trebuie să te arestez, dar știu că ești bun la carte, băiatul lui nea Vasile, ia loc, dar să nu pleci de aici din cameră până nu-ți spun eu. Acum scrie cum s-a întâmplat...

- Tovarășe plutonier am venit s-o depun, că oricare ar fi luat-

o știam toți.

- Câte cartușe aveți, că încărcătorul e fierbinte ?
- N-am găsit niciunul, dar tot ne-am făcut că tragem.

- Toată noaptea a stat în post, adolescentul care trebuia arestat pentru port ilegal de armă, milițianul era la încercătură dacă să-l încâtușeze și după miezul nopții, garantând pentru băiat că-l știe și că e fiul secretarului de partid, e elev bun și disciplinat, obținut aprobarea să-i dea drumul acasă, dimineața. Conștiincios, milițianul a mers în sat să verifice dacă declarația e corectă, i-a întrebat pe unii dintre copii, a fost la pârâu cu unul dintre ei. S-a convins că totul a fost o întâmplare și i-a dat drumul pe răspunderea lui.

În capul satului Trică era așteptat de ai lui, care știau ce însemna prigoana împotriva legionarilor și că pentru arma asta puteau să le dea copilul afară din liceul de la Podu Turcului. Toată toamna au tremurat de frica asta. Elevul, mereu preocupat de învățatură, n-a bănuț niciodată marele pericol prin care a trecut, că milițianul i-a salvat destinul, prin bunăvoința lui, devenirea de mai târziu,

Ce s-ar fi ales din el odată ajuns la închisoare, pe vremea prigonirii legionarilor ?

d'. Mărturie târzie: Dumești –Vaslui/21.05.2019.

Primăvară, verdeață, florile salcâmului stau să crape, lângă biserica din Dumeștii Vechi, aflată în reparații, cu schele care-o înconjoară sever. Mai mulți enoriași sunt primprejurul ei de sărbătoarea Sf. Împărați, Constantin și Elena. 2019.Mă apropiu de un mai vârstnic nebărbierit și parcă în mare suferință.

- Ce faceți azi, aici, la mormântul... cui?

- Apăi, domnule, mă rog pentru tatăl meu Ion Rotaru, că tare s-a mai chinuit, aproape 20 de ani. N-am cuvinte să vă povestesc ce greu a fost.

- Cât era de bătrân, și, oare ce păcate a avut ?

- Eu cred că a purtat o povară de pe timpul Războiului, de

pe la Odessa, unde l-a trimis frontul cu trupele românești... să nu mă întrebați prea multe, că nu mai știu. Dar din ce povestea bătrânul la un pahar de vin, când era mai în putere, vă pot istorisi câte ceva.

Mă înarmează cu răbdarea reporterului și-l ascult pe fiul fostului combatant pe frontul de est.

... bătrânul meu era un om voinic, îi plăcea șprițul, femeile, se dădea mare. Ca soldat era, cred, apreciat și conștiincios. A fost trimis să sclipuiască niște găini într-un sat de pe lângă Odessa, pentru că ai noștri mureau de foame și atunci se orientau și ei. Erau interzise actele împotriva populației din teritoriile ocupate, furturile. Am uitat numele staniței.

Era pe vreme de seară, gata să se întunece, pentru ca să poată furgăsi păsările mujăcilor, că erau ruși, sau ucraineni, mă rog, dușmani în război.

Au bătut la ușa unei case, au cerut de mâncare de la o muiere frumoasă a dracului, au fost primiți și ospătați bine, bine toți trei. La un moment dat Rotaru o ciupă de fund pe Olga și ea se lăsă repede în brațele lui, părea că chiar vrea, deși eu azi judec așa, sub amenințarea armei,, oricine, vrea”. Cei doi au ieșit pe o prispă afară și Rotaru își satisfăcu îndelung poftele cu femeia. S-a liniștit, dar după un timp i-a venit iar, și, iar pe ea. A observat că era însărcinată dar tot a mai frecat-o un timp. La un moment dat femeia lovită cumva, acolo jos, de bărbat, l-a lovit în boașe.

Niciodată n-a putut să-și explice cum după ce a beneficiat de trupul și ospitalitatea ei, s-a năpustit cu baioneta și...se mai și lăuda apoi, în sat:

- Uite-așa i-am scos copilul din ea cu baioneta... și în vârtea baioneta în aer ca pe o furculiță cu friptură... Așa cum eu, niciodată n-am să pricep actul sadic de ucidere a unei femei cu care te-ai și culcat. Să știți, că de la un timp, după ce a făcut vierme la picior avea insomnii și regrete. Din cauza asta a fost părăsit de nevastă, n-a avut copii, a murit neomeneste. Iaca, mai plătim și noi după el... Doamne iartă-ne !

Ion Brișcaru: „pedeapsa, vine oricum, chiar mai târziu, dar, vine”

Tatăl meu povestea că un concetățean de-al nostru se purta urât tare cu oamenii din Rusia ocupată de noi și de nemți. Gheorghe a Frăsânei a ochit încă de cu ziuă o gospodină din apropiere de Klețkaia, așa că seara a năvălit pe ea, a siluit-o, i-a luat și ce mai avea prin casă de mâncare. Femeia, ce să zică în fața zdrăhonului cu pușcă ? Nici nu se înțelegeau din vorbe, așa că mai totul a fost pe muștește, omul s-a repezit lacom și violent peste ea de mai multe ori. Numai că i-a căzut în pat și numărul matricol de la gât pe care-l purta orice militar. A scăpat din război.

S-au întors vremurile, războiul, sovieticii. Ba chiar începuseră să se liniștească treburile. Într-o zi poposește acasă la Gheorghe un grup de rusnaci, spun de pe unde sunt, sunt primiți ca pe la moldoveni, iar după un număr de pahare un sovietic scoate acel număr matricol, îl întreabă dacă a fost al lui, așa e, ce mai spui, să mai bem un pahar...Câțiva din grup vorbeau moldovenește.

- Să trăiți, tovarăși... încercă românul.

- Net, tavorișci, tââ, criminal...

Fără prea multe vorbe, l-au pus să-și sape groapa, l-au împușcat și l-au rostogolit în ea, l-au acoperit, au plecat, au tot plecat, fără multe vorbe. Mai toți au crezut că a plecat cu ei, dispărut atâta vreme...

Urmașii lui Gheorghe a Frăsânei i-au descoperit oasele exact după 7 ani...(refăcut)

e. La Lungani-Iași Ghiță Tezu

Am să vă citesc câteva cuvinte despre această zi Sfântă de înălțare.

„Ziua eroilor reprezintă o zi importantă în conștiința noastră, care ne definește ca națiune în comunitatea europeană. România a fost prima țară care, prin decrete de legi, în 1920 a

asociat comemorarea eroilor români cu Ziua Înălțării Domnului.

Astfel în această zi sunt pomeniți toți cei care prin suferința și prin jertfa lor din toate timpurile și în toate locurile au constatat idealurile de unitate, libertate și demnitate ale poporului român, ale creștinătății și Europei.”

Din cuvântul unui oficial trimis la adunare să vorbească despre eveniment.

Nea Ghiță Tizu

Reporter: Vă urez o zi frumoasă și ne bucurăm să vă vedem azi, în zi de înălțare. Hristos s-a înălțat. În ce an te-ai născut dumneata, domnul Tizu Gheorghe?

Intervievat: **Adevărat s-a-nălțat. M-am născut în 1928. La data de 29 mai.**

R: Deci, în timpul războiului erai mărișor. Mi-ai spus că aici, pe aceste dealuri pe timpul războiului era amplasată o antiaeriană. Ce s-a întâmplat în acel timp?

I: **Pe acest deal, era o perdea de spini și pe dealul de lângă noi era amplasat o antiaeriană. De acolo a fost trimisă o bombă în sat. În sat erau un grup de ruși pe atunci și bomba a căzut exact în mijlocul lor. Stăteau toți adunați și jucau cărți când s-a întâmplat aceasta. Unii au fost sfârtecați pe loc, alții au murit mai târziu. Unul a fugit cu falca sfârtecată și a ajuns la noi pe prispă. A murit acolo. Tata l-a**

îngropat la noi în grădină, într-un șanț unde ne adăposteam și noi de bombe. Și după vreo lună, tata a zis: „Hai măi să-l ducem și noi de aici la biserică. Și l-am pus în căruță, învelit în hainele lui militare iar la biserică l-am îngropat. La biserică, sus pe deal”.

R: I-ați pus vreun semn? Știți ce religie avea? Era rus, am înțeles. Deci se rupsese linia frontului.

I: **Religie? Nu, nu știu eu de astea. Veniseră deja rușii. S-a rupt linia frontului și rușii treceau permanent cu mașinile. Mergeau în țară.**

R: Aici nu au stat rușii? Și populația cum i-au primit?

I: **Nu, treceau doar pe aici. Oamenii stăteau prin gropi, se adăposteau de bombe. Aici au fost bombardamente. Mai înainte de a se rupe frontul au venit niște avioane dinspre Popești, dinspre Lețcani și au lăsat niște bombe. S-a aprins o casă, a murit un om. Familia noastră n-a avut de suferit, dar coloana aceea de nemți venea de la pădure. Aveau căruțe de lemne ca să facă cazemate. Și avioanele acelea au început să bombardeze. Au omorât un băiat din sat, a ars o casă. Era o cumnată de-a mea aici, a murit și ea. Aici a fost moșia lui Mișu Ștefănescu.**

R: Ai fost gestionar, am înțeles. Ai avut probleme cu bolșevicii, cu comuniștii?

I: **Da, am fost numai 38 de ani. Probleme nu am avut. Am fost și reangajat, în securitate, dar pregătire nu am avut. Patru clase. Dar așa a vrut Dumnezeu. Am o fată aici aproape de mine și un băiat în Anglia. Sunt mulțumit.**

R: Mă bucur că vă simțiți realizat și vă doresc să vă bucurați de viață.

I: **Mulțumim.**

f . Soci, com Mirosllovești, Iași, pe urmele eroilor

Reporter: Ne aflăm printr-o plăcută conjunctură în comuna Mirosllovești, în curtea bisericii unde stăm de vorbă cu părintele

epitrop. Aveți aici un cimitir și o biserică impresionantă. Spuneți-mi mai întâi cum vă numiți.

Intervievat: **Mă numesc Siminciuc Romică și sunt preot paroh la parohia Soci, comuna Miroslavești, județul Iași.**

R: Cât de mare este Soci-ul, părinte paroh?

I: **Soci are 471, asta înseamnă 1200 și ceva de suflete. Este o parohie de sine stătătoare și se numește Parohia Sfinții Voievozi – Soci.**

R: Aveți hramul pe 8 noiembrie, deci?

I: **Da, și hramul bisericii este hramul Sfinților Împărați Constantin și Elena. Am refăcut bisericuța și i-am dat acest hram.**

R: Biserica este o bijuterie în lemn și nu numai. Cum de v-a venit ideea să o faceți aici?

I: **Suntem într-un loc istoric, locul de naștere al comunității Soci. Prima dată când s-au așezat creștinii pe aceste meleaguri, mai întâi și-au făcut cimitir și neapărat și biserică. Aici am găsit osemintele strămoșilor noștri. Această**

biserică am început-o în 2015 și am terminat-o în 2017.

R: Ați reușit să strângeți repede fondurile, deci.

I: **Nu știu de unde au venit fondurile, oamenii de bună credință au strâns bani pentru a construi acest așezământ pentru cinstirea strămoșilor noștri și mai ales a ostașilor români.**

R: Eu am filmat cu plăcere cimitirul închinat ostașilor români. Toate crucile au tricolor

I: **Aici sunt îngropați ostașii care au murit în Linia Întâi de Front – de la Ungheni până la Cetatea Neamțului. Aceasta a fost Linia Întâi. Armata a treia. Pe o troiță din acest cimitir unde sunt două gropi comune, sunt gravate aceste cuvinte. Acolo sunt îngropați cei morți la Boureni, Brătești, Soci. Rușii sunt îngropați la Codrii Pașcanilor, au acolo cimitirul lor iar aici este cimitirul ostașilor români.**

R: Mai este un asemenea cimitir, aici, în această zonă?

I: **Nu. Aici sunt peste 500 de soldați îngropați, după cum spunea părintele Nicolae Sfrijanu într-o însemnare dintr-o carte foarte veche pe care am găsit-o. Am copiat acest document ca să arăt în proiectul pe care l-am făcut pentru construirea proiectului că avem dovezi: probe și documente. Am făcut acest cimitir pentru cinstirea soldatului român! Este un proiect de referință pe plan local. Pentru că aici, în 1966 – 1967 a rămas locul pustiu. Pășteau vitele satului, oile, locul nu era împrejmuț, biserica veche dispăruse. Am refăcut absolut tot în anul 2015.**

R: Ce înălțime are turla cu tot cu cruce?

I: **Are 30 de metri.**

R: Părinte vă felicit pentru organizarea acestui cimitir. Aș fi vrut să-mi mai dați niște informații despre biserică.

I: **Încercam să vă spun puțin mai înainte, dar nu am dus răspunsul la capăt. Noi suntem în această parte a Moldovei din care face parte comuna Mirosllovești, comuna Moțca cu Bourenii, suntem legați de un moment istoric: descălecatul**

Moldovei cu Voievozii care au venit și au „coagulat” pe marii boieri. Aici, în această zonă au fost păduri seculare, pe aceste pășuni pășteau bourii moldavi. Și acum când se fac anumite lucrări și se excavează se găsesc stejari mari pe care 4-5 oameni nu reușesc să-i cuprindă. Sus la Mirosllovești este „stejarul lui Andriuță”, nu-l cuprindeau 8 oameni. Am încercat să facem o legătură între faptele voievodului și Moldova prin bisericuță și prin cimitirul nostru din Soci.

R: Sus, în clopotniță aveți clopote?

I: Da, sunt făcute la firma Blotor.

R: Deci aici „aveți” 500 de soldați?

I: De fapt sunt peste 500 și încă două gropi comune. Dar au rămas peste 1000 de soldați români în tranșee. Au fost înmormântați acolo. aici avem peste 200 cu nume și prenume, așa cum au fost trecuți de părintele. Au murit din luna lui aprilie până în luna iunie, când a fost focul mai puternic. Până pe 19 iunie, avem aici însemnarea părintelui Sfrijan Nicolae de la Mirosllovești, care nu a plecat în evacuare.

..... până aici....Ce urmează, totul în subsol, chiar dacă păstrăm doar 2 rânduri din poveste).

R: Să intrăm în biserică. Părinte paroh, între timp mi-ai dat niște informații pentru care mulțumesc. Totuși, fiți bun, cum ați reușit într-un așa scurt timp să construiți această bijuterie de biserică?

I: Avem icoane noi sculptate în lemn de frasin, lucrate manual. Traforat se cheamă. Echipa cu care am lucrat aici efectiv, este o echipă din sat condusă de Dobreanu Costache Mihai. El fiind frezor, s-a apucat de tâmplărie când a dat faliment fabrica. Când am făcut proiectul, am mers la mai multe biserici din Maramureș, construite în acest stil. Nu am avut un miliard și jumătate cât mi-a cerut meseriașul din Maramureș, doar pentru manoperă. Atunci am făcut o echipă de voluntari și am făcut această lucrare.

R: Pe arcadele din lemn nu veți picta?

I: **Nu, vom avea numai icoanele de pe pereții bisericii.**

R: Aveți enoriași buni?

I: **Nu buni, foarte buni. Ideea este că enoriașii din toate parohiile sunt buni, dar este important să avem oameni care, când a spus „Da”, este DA și „Nu” este NU. Când ai spus că faci un lucru, să-l faci.**

R: Mă bucur că sunteți un preot filosof și destoinic. Mai spuneți-mi o dată numele, vă rog.

I: **Siminciuc Romică. Stră-străbunicii mei erau din Ucraina. Acum locuiesc în Soci, am patru copii căsătoriți, nouă nepoți.**

R: Am toată considerația pentru dumneata. Aici aveți și cor?

I: **Avem și cor, am doi gineri preoți, un fecior preot, două fete preotese.**

R: E grea munca?

I: **Nu. Cred că este cea mai nobilă și mai frumoasă misiune pe care o poate face un bărbat. Eu mi-am descoperit acest dar datorită lui mama și a lui bunica, am crescut cu bunica în curte. Mi-am descoperit acest dar.**

R: Aveți har sau dar?

I: **Și dar și har. Darul se ia prin har. Acest loc îmi dă putere. Atunci când sunt epuizat vin aici, mă rog, îi pomenesc pe toți cei care au ctitorit această biserică prin bănuțul lor.**

R: Este un miros de brad, de molid, foarte puternic aici în această biserică. Vă doresc sănătate ca să vă urmați în continuare chemarea.

I: **Și eu vă doresc să vă dea Dumnezeu pace, ca să vă împliniți misiunea dumneavoastră aici pe pământ, pentru că sunt lucruri care te încarcă. Aici este energia aceasta curată de la cei care au căzut aici, pentru că acești soldați erau copii de 19-20 de ani, neprihăniți, necăsătoriți. Mulți dintre ei au o stare de sfințenie așa cum sunt la noi cei care cred în Duh,**

în Adevăr și în Hristos. Numai datorită lor eu am putut construi aici, nu știu de unde au venit banii. Ne-a fost foarte ușor să o facem. Vă mulțumesc că ați venit pe la noi.

g. Lupta aeriană

Întreaga familie se obișnuise cu zgomotul specific al avioanelor de tot felul, brăzdând cerul de la răsărit la apus și de la nord la sud. Bombardierele îngrozeau întotdeauna prin puterea motoarelor și prin uruitul care pătrundea prin toate fibrele corpului și celulele creierului. La trecerea acestora, mai ales încărcate, se trezeau cu toții, până și părinții erau înspăimântați, mai ales că nu știau mersul războiului, nimeni, nici preotul Herescu n-avea aparat de radio, deci erau într-o neștiință neagră.

Într-o dimineață, înainte de răsăritul soarelui, dar ceva

lumină, reflectorul de la Căbești a localizat un bombardier inamic; după cum se știa, dacă-l prindeau în raza lor, acesta nu mai avea scăpare. În câteva clipe, au apărut și 4 avioane de vânătoare, mai mici, mai iuți, mai ușor de manevrat, pe lângă bombardierul pe care-l hărțuiau păreau niște albine împrejurul unui bondar mare care făcea tot felul de tumbe ca să scape de tirul lor, dar

...

Cele două avioane de însoțire a

IAR 80 – avion românesc din al doilea război Mondial

Foto: Wikipedia

bombardierului se repezeau împotriva celor 4, toate albe, dar era clar că răpăitul mitralierelor și a tunului au efect. Mai întâi căzu unul atacator, cu un fuior negru de fum după el, dar rotirea și manevrele mastodontului mereu luminat de reflector erau doar mișcarea ținte. După o lovitură de tun (pesemne a bombardierului) alte rafale de mitralieră, după care avionul mare și alb se îndreptă cu botul în jos spre lunca Zeletinului. Copiii văzură în toată grozăvia ei explozia de la contactul cu pământul și au auzit apoi numeroase alte explozii de proiectile, cele din avion, de fiecare dată precedate de pocniturile gloanțelor ca o ploaie în coceni și un val puternic de aer care apleca porumbiștea dinspre vale înspre deal. Probabil, explozia inițială a fost în aer, pentru că mult timp după aceea oamenii cu vitele, sau copii cu oile la păscut, găseau ca niște purceluși dolofani, proiectile pe care nu le puteau nici ridica, nici urni, cum se mai străduiau unii. Tot în apa Zeletinului, și la mulți ani după Război, copiii la scăldat mai găseau câte o armă.

Lumina orbitoare, bufnitura teribilă care a cutremurat pământul de sub el, flăcările, trâmba de fum spre cer, țiuitul schijelor prin aer la câțiva centimetri de capetele lor, au rămas definitiv în mintea copilului, pentru faptul de ziuă.

Bătălia aeriană la care Trică a asistat tremurând și înfrigurat, a sădit în sufletul său dorința de a ajunge aviator. A ajuns soldat la Apărare Antiaeriană, la Târgu Mureș între 1959-1961. Îl mai aștepta colectivizarea agriculturii.

F. Între războaie și revoluție

h. Un vis ca multe altele. Un moment de uimire.

Vasile intră în sala mare de clasă cu oarecare emfază, într-o stare de spirit bună, oricum mai mult decât mulțumitoare, pentru că reușise să parcurgă cu bine aproape 300 de km. și să ajungă și la timp. Sala era plină și sub o atmosferă de sărbătoare datorită celor câțiva musafiri din alte orașe veniți special pentru întâlnire Iulia Marin - profesoară cu un public de diverse vârste. Își găsi destul de repede un loc de unde să privească din față pe participanți.

Iulia Marin – profesoară

După obiceiul lui scrută față cu față pe cei care se arătau dispuși să-l neglijeze, adică să nu-l bage în seamă, fapt care-l deranja ușor, el fiind mereu obișnuit cu un prim plan. Aproape instantaneu îi atrase atenția o siluetă cu părul lung care-i cădea frumos peste umeri, dar mai ales îi oferea privirii un profil cum nu mai văzuse în viața lui. Sub coroana de păr negru văzu o frunte luminoasă cu sprâncene potrivit de groase și ferme, cu genele mai lungi decât se aștepta și care ascundeau niște ochi, probabil căprui, pentru că fata era ușor smeadă. Stătu doar puțin asupra lor pentru că descoperi repede un zâmbet îngeresc, larg și oarecum protector pentru copiii din jur, o bărbie energică și ispititoare care împlinea acel zâmbet larg și permanent fără să fie rece, gura ușor carnoasă cu buzele gata să rostească

îndemnuri pentru frumusețea vieții. Era un fel de promisiune a vieții, într-un tablou de mai largi dimensiuni, din care, iată, răsărea imaginea frumuseții. Un fel de grație a mișcărilor brațelor și a trunchiului, îi atrase atenția.

Nu se uita de loc la el, așa că o admiră cu o uimire demnă de picturile celebre, iar curând își dădu seama că ar putea atrage atenția și-și mută privirile spre mulțime, dar figura acelei ființe nu-i mai dispăru dintr-un colț al ochilor, parcă fermecat de un vis mereu transmis ca viu și foarte pregnant. Era o ființă de farmec aparte iar el nu mai putea să-și ia ochii de la ea, aceea care i se păru cea mai frumoasă din încăpere, dar care nici nu-și întorcea ochii către el. „Măcar ochii să-i văd” își zise el cucerit de o imagine și nu de persoană. Visul, ca orice vis se topi imediat... când Constantina îl izgoni după treburi în sat.

Urmă scena reală a primei întâlniri cu viitorul ginere.

- Să știi că dacă ai luat pe fiica mea ai devenit fiul meu, au fost primele vorbe pe care le-a rostit Vasile Cernat când s-a întâlnit cu Trică venit să mai stea de vorbă cu Iulia, să plănuiască despre nuntă și ce mai au de făcut pentru căsătorie.

După obișnuința vremii nici vorbă ca cei doi îndrăgostiți să fi făcut dragoste, adică sex, de fapt ei parcurgeau adevărata iubire simplă și nevinovat-visată ca din moși strămoși, adică sentimentul plin și nealterat, într-o stare de beatitudine (reciprocă), după ce se întâlneau. Pentru ai lor, adică părinții băiatului, dar și ai fetei, nu încăpea ideea vreunui fel de „căsătorie de probă” adică satisfacție trupească înainte de nunta programată peste 4 luni deja, în a doua duminică a lunii februarie 1963. Și, toată lumea se simțea bine...

Vasile, numai ce venise de câteva zile din pușcărie, abia își vizitase câteva rude și pe vechiul său prieten Alexandru Chiriac, precum și pe câțiva tovarăși de vânatoare, vânătoreea care-i lipsise cel mai mult în anii petrecuți după gratii. Iulia îi spusese, încă din prima seară de libertate acasă că e pe cale să se căsătorească cu cineva și el reacționase oarecum violent: „cum

să iei pe cineva, fără să-l cunosc și eu, dacă e vreun golan cum am tot cunoscut eu prin închisori ?”

- Nu cred că băiatul acesta poate fi cum zici matale pentru că e fiu de țăran din Giurgioana, a învățat bine și cu mare greutate, ne-am cunoscut la catedră, la școala Blaga, e student la Iași..

- Și, nu-și găsește el, altele pe acolo ?

- Asta nu știi, dar la câte i-am făcut eu, dacă nu ținea la mine, nu se mai întorcea.

- Și, cum îl cheamă, fa, Constantino, tu ce știi de el ?

- A fost pe aici cu bicicleta de vreo 3 ori, e respectuos, citit, nouă ne-a plăcut. E sărac, tot ca noi.

- Îl cheamă Marin, sare Iulia, să-i răspundă tatălui. Mai degrabă tăcea.

- Da, acolo e o familie de geambași, de șmecheri din târg, îl știi pe Ioniță, un hoț, a înșelat multă lume.

- Nici nu știi cum îl cheamă pe tatăl lui, dar nu e acela de care spui. Vine zilele astea de la Iași.

Desigur, Vasile Cernat care purta urmele bățăilor torționarilor pe corp, pe mâini, pe picioare, nu-și făcea griji pentru el, dar îl durea la gândul că fata lui mijlocie ar putea încăpea pe mâinile vreunui derbedeu, nu prea știa cum să procedeze, mai ales că fata era destul de hotărâtă. Practic nici n-avea ce-i face, nici nu era în drept după atâția ani de lipsă în familie, nici nu se simțea autoritate părintească. Nu se gândea că tânărul aflând că a fost pușcăriaș s-ar fi putut răzgândi, nu realiza reacția negativă a pretendentului. Îi voia binele fetei și era hotărât să pună piciorul în prag și ar fi vrut să-i aleagă el mirele, cum credea el. Așa că, întâlnirea cu totul întâmplătoare din mijlocul satului Țepu, când a văzut pe tânărul străin de sat pe bicicletă, a realizat că ar fi „ginerele” încă ne-ginere, cumva, deja refuzat.

- Cauți pe cineva, băiatule ? Chiar așa îl văzu el, ca pe un băiețandru, nedându-i anii pe care aștepta să-i aibă.

- Merg la familia lui Vasile Cernat, cu voia dumneavoastră, zise blând tânărul ștergându-și transpirația de pe frunte și de pe gât, cu cămașa udă; nici vorbă să știe cine și de ce îl întrebă.

...așa că imediat îi turnă condiția, calitatea și adopțiunea instantaneu acordată, doar după o privire scurtă, pentru că și lui i-a plăcut biciclistul.

Iarna foarte grea care a urmat acestui sfârșit de toamnă cu porumbul de cules, bostanii de strâns, stuful nou pe casă, aranjat beciul de sub căsuță, pregătiri pentru nuntă fără nici un ban în pungă, a însemnat plecarea Iuliei la Iași, nunta din februarie, întâmplările dinspre primăvară și mai ales mari probleme ivite între soții Cernat.

Un moment crucial s-a petrecut cu ocazia nunții Iuliei Cernat, cu Dumitru Marin, în februarie 10, an 1963, pe o furtună și un ger de poveste, când familia din Țepu și cu nuntașii-rude, a trebuit să facă deplasarea la Giurgioana, pe o vreme cumplită.

i. Un erou din altă parte a țării: Simion Gârlea (net)

A rezistat 1.267 de zile pe front, apoi a mers pe jos de la Cotul Donului până în România. Simion Gârlea, EROUL celui de-al Doilea Război Mondial, născut în 1918: "Am sărutat pământul când am ajuns acasă".

publicat JOI, 19 APRILIE 2018 19:31

Născut odată cu Marea Unire, în 1918, Simion Gârlea nu a avut un trai ușor! Nu ține evidența anilor, ci a zilelor, iar viața sa se rezumă la

trei cuvinte: EROU DE RĂZBOI: a înfruntat frig, foamete, tancuri, a petrecut 2.117 zile sub arme și a stat 1.267 pe front...

AM ÎNVĂȚAT CU RĂZEȘII LUI ȘTEFAN CEL MARE, DAR PRUTUL A DEVENIT APOI HOTARUL CARE DESPARTE ROMÂNII...”

În 1918, pe 1 septembrie, într-un mic sat din Basarabia, Râspopeni, se naște Simion Gârlea, cel care avea să devină peste ani domnul “România Mare. La 18 ani pleacă în armată și se mai întoarce acasă abia peste 6. Apoi, „Acasă” îi devine România, pentru că localitatea natală a rămas prada de război rușilor.

„Pe 28 iunie 1940, ca urmare a presiunii făcute de ruși în baza Pactului Ribbentrop-Molotov Râspopeni, satul în care m-am născut, am copilărit și am învățat - cu răzeșii lui Ștefan cel Mare - a rămas departe, peste Prutul devenit hotar, care desparte românii de-o parte și de alta a lui. Ultima dată când am stat acasă a fost între 1 martie și 1 aprilie 1944. De atunci nu mi-am mai văzut casa natală. Dorul încă mă chinuie”, o spune cu lacrimi în ochi eroul Simion Gârlea.

A MERS PE JOS TIMP DE PATRU LUNI, DE LA COTUL DONULUI PÂNĂ ÎN ROMÂNIA, A PLÂNS DE DORUL TATĂLUI TRIMIS ÎN LAGĂRUL DIN SIBERIA, SOȚIA I-A MURIT ÎN BRAȚE...

Și-a văzut prietenii sfârtecați pe front, a supraviețuit drumului de patru luni parcurs pe jos, din Cotul Donului până în România, și-a lăsat familia refugiată în zona Sibiului și a plecat să-și facă o viață în Sud, în Teleorman. A plâns de dorul tatălui trimis în lagăr în Siberia. I-au murit în brațe o soție căreia îi scrie

și acum poezii de dragoste și dor, dar și un fiu. Și totuși, găsește mereu puterea de a vorbi despre viața sa:

„Familia mea din Basarabia s-a refugiat în România, că pe tata l-au arestat în 40. M-am dus pe la fratele meu, în Ardeal, apoi, după câteva zile, mi-am luat traista să vin la Vitănești. Sâmbătă, 15 noiembrie 1945, am ajuns la Vitănești. A doua zi m-am dus la biserică și de atunci am rămas în Teleorman. M-am

Prizonieri din Siberia

Sursa foto: adevărul.ro

căsătorit. Soția mea a decedat acum 18 ani. Vreau să vă mai spun un lucru: viața omului e ceva predestinat. Când eram în școala primară, învățătoarea ne-a citit o poezie: ”Rugămintea din urmă”. Ea ne-a arătat pe hartă, că sus era Basarabia și jos era Dunărea, la Turnu Măgurele. Și mi-a rămas în minte această localitate, unde am ajuns să-mi fac livretul militar mai târziu”

OMUL CARE NU ȚINE MINTE ANI, CI ZILE, CLIPE...

Anul acesta, Simion Gârlea împlinește 100 de ani și este o legendă vie a celui de-al Doilea Război Mondial. “Eu sunt născut pe 1 septembrie 1918, când țara românească și-a întregit hotarele”, așa îi place să spună despre el. Același om vorbește mereu cu exactitate tot ce a trăit: A petrecut 2.117 zile sub arme, a stat 1.267 zile pe front, atât pe cel de Răsărit, cât și pe cel de Apus și a mers 1.000 de kilometri pe jos, timp de patru luni,

pentru a ajunge acasă.

A luptat, pe frontul de Est, până la Cotul Donului, lângă Stalingrad, Rusia, în una dintre cele mai sângeroase bătălii din istoria Armatei Române. Numărul total al pierderilor de vieți umane este estimat la aproximativ 3 milioane. Lipsa unor date mai exacte este datorată și refuzului guvernului sovietic de atunci de a calcula pierderile din cauza temerilor că sacrificiile ar fi părut prea mari și ar fi demobilizat eforturile de război.

La intrarea pe front, a luat în primire arhivă, cifrurile secrete și mașina de descifrat Enigma, iar acest fapt a făcut ca activitatea sa să fie una încordată, plină de răspundere.

Acum, la aceeași vârstă cu Marea Unire, poate spune că a fost într-un coșmar real, în care țara noastră a suferit cel mai mare dezastru militar din istorie.

Bundesarchiv, Bild 1011218-0019-23A
Foto: o. d. H. 11942, Sommer

„Eu nu țin o evidență a anilor, țin o evidență a zilelor. De exemplu, de la nașterea mea și până astăzi, am împlinit 35.905 zile. Am carnete în care am scris în fiecare zi, din 1940. Când am plecat pe front, am început să notez în caiet și am scris în fiecare zi. Eu am plecat militar și am ajuns la Constanța, miercuri, 22 noiembrie 1940. Am făcut acolo perioada de

instrucție. Într-o zi de vineri, am auzit la radio că s-a cedat Basarabia. Eu sunt basarabean. Toată familia mea a rămas acolo, iar eu eram singur. Am întâlnit două fete, Safca și Ștefănia. Ele au avut o comportare neprețuită, încât, drept să vă spun, parcă mi-au șters și lacrimile. Am și acum pozele lor. Am plecat pe front, duminică, 6 septembrie 1942. Din Constanța, am plecat pe front, în Rusia. Am plecat cu căruțele, cu caii. O lună de zile am mers. Am ajuns la Cotul Donului”.

„AM PLECAT SPRE ROMÂNIA, PE JOS. AM AJUNS DUPĂ PATRU LUNI ȘI AM SĂRUTAT PĂMÂNTUL”

Poate una dintre cele mai emoționante mărturisiri ale eroului este cea în care povestește cum a călcat din nou pe pământ românesc. După luni întregi de mers pe jos, 20 de ostași greu încercați pe front ajung acasă...

„Pe 10 octombrie, a căzut în liniile noastre un ostaș și ne-a spus că Stalin, în ziua de 18 octombrie 1942, va declanșa un atac grozav. În ziua aceea, s-au aprins, ca un fulger, toate armele, tunurile și o mașină Katiușa, ale rușilor. A fost greu de noi. Era iarnă, frig. Sâmbătă, 21 noiembrie, ne-am retras din tranșee. Ostașilor din linia întâi li se vedeau doar dinții albi. Atunci a început calvarul nostru în Rusia. La sfârșitul lunii, după lupte grozave, eram într-un sătuc, la doi bătrâni, care aveau în grijă un copil mic. Eram trei ostași care stăteam acolo. Aveau puțin lapte

de la o căpriță și-l puneau pe plită să fiarbă. Pâine nu aveau. Luau cartofii, îi spălau bine, coaja o tocau și o amestecau cu tărâțe și făceau turtișoare și le coceau pe plită. Pe 5 ianuarie 1943, am plecat din sătucul ăla. Ne-am grupat vreo 20 de ostași români și am plecat în marșul către România. Pe jos. Am mers lunile ianuarie, februarie, martie, iar la 30 aprilie am ajuns pe malul Nistrului. Era duminică și era Paștele. Când am ajuns, am sărutat pământul.”...

Astăzi, face parte din cei cinci români născuți în 1918 și care încă mai trăiesc...(an, 2021)

j. GIURGIOANA ÎN SĂRBĂTOARE/v.8 nov.2019

Hramul bisericii din satul vechi de pe timpul marelui Ștefan, o biserică sfințită în 1861 pe locul unei alteia din 1804. La sărbătoarea celor 150 de ani, în 2011, am organizat aici o amplă sărbătoare, cu sute de fii ai satului veniți din toate colțurile țării, cu excepționale manifestări culturale, cu ridicarea unei plăci comemorative și cu o carte monografică de aproape 200 de pagini, consacrată.

Au trecut de atunci 8 ani.

Între timp populația satului s-a mai subțiat, în sensul că mai sunt locuite doar 19 case, copii de școală aproape că nu mai sunt, ar mai fi vreo 8 pentru grădiniță, care sunt transportați la Podu Turcului. Numărul celor care merg la biserică a scăzut serios, școală nu mai este, s-au închis și cele două crâșme, nu s-a ridicat nici o casă nouă, nu se mai aud mugetele vitelor sau sbierătele oilor, deși e cald afară, e mare tristețe și frig în casele giurgiuonenilor.

E vineri, 8 noiembrie, sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, cândva cu un incredibil aflux de lume de pretutindeni, poposită la sărbătoare, pețitul fetelor, mâncare, băutură și neapărat horă. Hora cu tot ce presupune aceasta într-un sat de răzeși, inclusiv cu concursuri de trânte, deci de oameni foarte gospodari cu 4 prisăci, cu 4 cazane de țuică, aproximativ

1000 de oi, peste 200 de vaci. În asemenea condiții, absolut toată lumea era ocupată, copiii mai mult munceau decât învățau, gospodinele aveau de lucru fie cu gogoșile și borangicul, fie cu cânepa sau inul de melițat, fie cu războaiele de țesut, ba chiar cu strânsul recoltelor și bostanilor. Era o adevărată „industrie” cu aceștia puși la păstrat pentru iarnă în paie sau în fân, ori beciuri, cei albi (turcești) pregătiți pentru plăcintele de Vovidenie și de peste an (erau păstrați până spre toamna următoare). În această sărbătoare satul era un furnicar pătruns și de patima comerțului, cele mai importante afaceri, acum se aranjau, pentru că locuitorii aveau de vândut frânghii de cânepă sau tei, țesături de tot felul inclusiv din borangic, vite și oi, miere dar mai ales vin, că mai toți aveau un lot cu vie neagră sau nohan. Era mai greu când se furau fetele, că tare se mai furau, și pentru zestrea lor...

Era obligatoriu sfatul bătrânilor, imediat după slujba din biserică.

Acum, astăzi, preotul satului Vasile Dulhac slujește doar la vreo 31 de enoriași veniți din cele 5 sate ale parohiei alcătuită din satele Giurgioana, Răcușana, Hanța, Bouroș și Plăcinteni. Nici dascăl nu are, drept care coana Preuteasă cântă în strană cu o voce foarte frumoasă apreciată chiar de un musafir de vază, prof. dirijor Nicolae Popa.

A fost frumos să se vadă mese multe, foarte bine încărcate cu bucate, fructe, vin, plăcinte, mai toate pregătite pentru pomenirea morților. Puține gospodine mai pregătesc pentru concursul pregătirii bucatelor. Ca și d-na prof. Marin, au oferit pachete ambalate ca la oraș, celorlalți.

A fost și mai frumos când în biserică au pășit musafiri, mereu așteptați, din Vaslui, Corbița, Podu Turcului și din alte părți. Și, aceștia au dăruit câte ceva bisericii și consătenilor prezenți.

Fiul satului, alcătuitorul monografiei din 2011, venit cu câteva zeci de cărți care au fost dăruite consătenilor, cu ziare și reviste, a fost invitat de părintele Vasile să le vorbească celor

prezenți. Prezent destul de rar la slujbe, prof. dr. Dumitru V. Marin le-a povestit acum ascultătorilor „ca la slujbă” cum a dus numele satului, pe al oamenilor, pe al său în 4 continente, în peste 32 de țări, ce recorduri mondiale a reușit. Desigur merită citite spusele sale în această sărbătoare locală, drept care le înfățișăm în continuare (pag. de Val Andriescu), vezi M.C.R.

*

k. Articole primite la MCR/ I. Antonescu, rev. Art-emis

1 iunie al fiecărui an - „Nu mai este Om cel care a uitat că a fost copil!”.

În acest an, la 21 mai, s-au împlinit ani de când istoricul român, profesorul universitar Gheorghe Buzatu, cel mai valoros exponent al Istoriei Recente și Contemporane a românilor, a plecat să-i întâlnească pe Mareșalul Antonescu și pe Nicolae Iorga, colosul istoricilor români. Opera și activitatea

profesorului Buzatu cântăresc mult mai mult decât toată greutatea fără-de-legilor nemernicilor și trădătorilor autohtoni, în cei treizeci și unu de ani de așa-zisă „democrație”

1 iunie 1946 - 25 decembrie 1989 - două blesteme aruncate asupra românilor

Pentru neuitarea celor asasinați la 1 iunie 1946, în anul 1993 a fost ridicată o cruce-monument, care, la insistențele dușmanilor Istoriei Românilor, în anul 2017 a fost distrusă cu buldozerele. În pofida acestei barbarii și a multor altora,

cuvintele cunoscutei piese muzicale a lui Jean Moscopol se aud pentru ce care simt și gândesc românește: „Când țara viața ne va cere/ Noi o vom dărui,/ Când ceasul va sosi/ Noi să plătim vom ști!/ Căci tot ce e românesc nu piere/ Și nici nu va pieri!”

În urmă cu 14 ani, Șerban Alexianu a făcut o încercare de „rejudicare” a sentinței dinainte stabilite din „Procesului «Marii Trădări Naționale»”, derulat sub regie străină la „Tribunalul poporului” din București, în perioada 6-17 mai 1946. În prima fază, «Curtea de Apel București a decis că Ion Antonescu nu este vinovat de toate acuzațiile care au dus la condamnarea sa la moarte în 1946. Instanța l-a achitat pe liderul României din perioada 1940-1944 și pe alți membri ai cabinetului său în privința acuzațiilor aduse în urma colaborării militare dintre România și Germania în așa numita «agresiune contra popoarelor din Rusia Sovietică»”:

„În 17 mai 1946, «Tribunalul Poporului» pronunța sentința în cazul așa numitului «Lot Antonescu». Pedepsele au variat între 10 ani de închisoare și condamnarea la moarte. În urma unei cereri formulate, Șerban Alexianu, fiul fostului guvernator al Transnistriei, Curtea de Apel București a revizuit unele acuzații aduse la adresa acestuia, fiind incluși în decizie și mareșalul Antonescu și alți membri ai guvernului său. Curtea nu a schimbat însă verdictul de vinovăție dat în cazul capului de acuzare «crime împotriva umanității». Antonescu și regimul condus de el s-au făcut vinovați de deportarea și exterminarea a sute de mii de evrei și romi, majoritatea în Basarabia, Bucovina și Transnistria.

Decizia Curții arată că «Tribunalul Poporului» nu cunoștea protocoalele secrete din pactul Ribbentrop-Molotov - și consecințele acestora asupra deciziilor luate de cabinetul Antonescu. Curtea de Apel București subliniază că războiul de eliberare a Basarabiei și Bucovinei a fost legitim până la înlăturarea iminenței pericolului militar sovietic. Războiul «preventiv» purtat de România ar fi avut drept cauză legală

justificativă starea de necesitate continuă de la frontieră. Așadar pentru «declararea sau continuarea războiului contra uniunii sovietice și a națiunilor unite», decisă de «Tribunalul poporului», «Lotul Antonescu e găsit acum vinovat doar parțial».

Revizuire parțială

În opinia Curții de Apel București, permiterea de către autoritățile române a pătrunderii trupelor hitleriste în România, în condițiile pactului Ribbentrop-Molotov, nu întrunește elementele constitutive ale crimei contra păcii prevăzută în decretul care a stat la baza condamnării lotului Antonescu. Este vorba despre articolul 1 litera a din decretul Lege 312 din 1945. Acesta îi condamnă «pe cei care au militat pentru hitlerism sau fascism și având răspunderea politică efectivă au permis intrarea armatelor

germane pe teritoriul țării». Curtea de Apel afirmă că acuzația e valabilă doar în privința Uniunii Sovietice bolșevice. Revizuirea parțială a acuzațiilor aduse lotului Antonescu ar putea reprezenta - în opinia istoricului Alexandru Zub - echilibrarea atitudinilor extreme existente în România cu privire la Ion Antonescu”[2]. (Din păcate, Nedreptatea și Răul au mai triumfat o dată, iar sentința Curții de Apel a fost „revăzută” și anulată - n.a.).

Mareșalul Ion Antonescu a devenit legendă și cu legendele nu te poți lupta!

Prin excluderea adevărului și a obiectivității, prin reintroducerea relativismului după formule fragile aleatorii, după instaurarea terorismului antiromânesc se poate afirma orice. Certitudine este doar faptul că Istoria se bazează numai pe respectarea adevărului istoric, desigur, în măsura în care acesta este accesibil. Una dintre cele mai importante „inginerii psihosociale” ale „rollerilor” contemporani este

Valea piersicilor - Jilava
Din „înalt ordin”,
până și crucea ridicată în 1993
a fost distrusă..
Monumentul a fost demolat
cu buldozerele în 2017

declararea vremurilor actuale drept conglomeratul unor prejudecăți depășite, retrograde și abordarea unor interpretări partinice comandate, cu pretenții „științifice”. Fabricanții de istorie pot fi efemer convingători, dar teoriile lor nu vor dura decât trecerea „clipei”, nicio secundă mai mult. Din fericire, există și istorici onești, corecți și iubitori ai adevărului istoric: „Cu Istoria trebuie să ne împăcăm. Nu numai cu anumite felii ale ei, care ne plac. Și, vrem - nu vrem,

«felia Antonescu» este o felie foarte mare. Antonescu a devenit legendă și cu legendele nu te poți lupta. Din momentul în care o personalitate a devenit legendă, ea scapă și interesului politicianilor, și interesului istoricilor. Pentru că în privința legendelor sunt alții, atâția și-atâția care se pronunță. Nici tancarile, nici tunurile, nici presa cea mai abilitată, nu se pot lupta cu legendele”[3].

La 23 august 1944, mareșalul-martir al românilor, Ion

Antonescu a fost trădat de regele său și predat, în plin conflict militar, inamicului. Regele Mihai a participat doar la sărbătorirea succeselor, responsabilitatea lăsând-o numai pe umerii Mareșalului. După arestarea nedemnă de către rege și camarila sa, Ion Antonescu a fost predat rușilor și transportat în Uniunea Sovietică, unde, paradoxal (în prima perioadă a detenției), a fost tratat cu respectul cuvenit unui mare conducător militar - ceea ce nu s-a întâmplat în cazul românilor lui. În mai 1946, Mareșalul a fost adus în țară, unde a fost „judecat” de „Tribunalul poporului”. Au trecut 75 de ani de la punerea în scenă a mascaradei judiciare, așa-zisul proces al Marii Trădări Naționale, scopul real fiind „să se dea satisfacție deplină Uniunii Sovietice, ai căror conducători nu-i puteau ierta pe cei care au luptat împotriva lor, chiar dacă au făcut-o în virtutea dreptului sacru al apărării integrității teritoriale a țării”[4].

Conform „Jurnalelor” Consiliului de Miniștri nr. 188 și nr. 189/1945 - documente publicate în Monitorul Oficial nr. 38/16 februarie 1945 -, construirea „Actului de acuzare” a debutat încă din februarie 1945, perioadă ce se suprapune cu arestarea unora dintre viitorii acuzați care se mai aflau în țară. Atmosfera în care s-au desfășurat lucrările mascaradei procesuale a fost descrisă amplu în memoriile lui Gheorghe Magherescu, confirmate de volumele „Procesul mării trădări naționale”, Josif Constantin Drăgan - „Antonescu, Mareșalul României și războaiele de reîntregire”, vol. I-IV, de înregistrările audio, de filmările făcute atunci și de relatările reprezentanților presei străine, prezenți în acele zile la București. În sala unde se desfășura mascarada puteau avea acces doar deținătorii unor „invitații” speciale, procedură în flagrant conflict cu procedura desfășurării unui proces autentic și aplicată special pentru întreținerea unei atmosfere stradale.

În fiecare dimineață ori la reluarea ședințelor, când acuzații erau aduși în sală, gloata din „popor” adusă ca asistență la procesul „democratic” țipa sălbatic: „Moarte criminalilor; la

spânzurătoare!“. Dovezile demonstrează, indubitabil, că „procesul“ înscenat de autoritățile române lui Ion Antonescu și colaboratorilor săi, la comanda Moscovei, a fost unul politic, abject și injust, urmărindu-se condamnarea persoanelor implicate în conducerea statului român până la 23 august 1944. Cele mai grave acuzații aduse inculpaților de către „Tribunalul Poporului“: „crima de război“ și „trădarea intereselor poporului român“ au avut ca refren și pretext „Războiul anti-sovietic“, omițându-se în mod deliberat faptul că, în vara anului 1940, Uniunea Sovietică a fost cea care a atacat și ocupat o parte însemnată din teritoriul național al României. Cu certitudine, documentele vremii dovedesc faptul că la 22 iunie 1941, când s-a ordonat trecerea Prutului, nu generalul Ion Antonescu, ci întreaga Națiune Română și-a exprimat asentimentul, a aprobat războiul alături de Germania, pentru eliberarea teritoriilor naționale cotoșite samavolnic de Uniunea Sovietică.

În Justiție, „un act de acuzare, oricât de bine ar fi tieluit, nu constituie o probă” [5]. Mareșalul Ion Antonescu a fost condamnat - printre altele - și „pentru regimul inuman acordat prizonierilor și ostaticilor de război”. Se pare că „tratamentul inuman” a constat în acordarea prizonierilor sovietici decât a unor norme de hrană egale cu ale soldatului român”[6]. După un șir de 56 de întrebări adresate de președintele „Tribunalului Poporului”, acuzatorul public Ion Stoican a insistat să i se răspundă de ce Mareșalul Ion Antonescu a ajuns cu trupele până la Stalingrad? Răspunsul demn oferit de Mareșalul Antonescu a rămas fără replică: „Când o țară se găsește într-un război, armata acestei țări trebuie să meargă până în fundul pământului ca să câștige războiul. Este unul din principiile capitale care s-a aplicat de la romani până astăzi”. Conform scenariului și regiei mascaradei procesuale, Mareșalul Ion Antonescu a fost „judecat” pentru că ar fi comis toate infracțiunile prevăzute în Legea 312/1945. A fost condamnat de patru ori la 20 de ani temniță grea, de patru ori la muncă silnică pe viață și de șase ori

la moarte!

„Dacă nu-i poți convinge, măcar zăpăcește-i!”

Regele i-a refuzat Mareșalului până și dreptul de a mai trăi. Nu a aprobat cererea de grațiere semnată de mama Mareșalului, doamna Baranga și de avocatul apărător, Constantin Bălăceanu, dând curs, sine die, executării sentinței așa-numitului „Tribunal al poporului”. Despre refuzul grațierii Mareșalului, poziția adoptată de fostul suveran Mihai după 1990, a dat naștere unor semne de întrebare majore. Replica fostului suveran - autor moral și de facto al Trădării Naționale comise la 23 august 1944 - se poate asimila cu formula „Dacă nu-i poți convinge, măcar zăpăcește-i”: „Decizia fusese luată (dovadă că regele Mihai era la curent cu scenariul sovietic - n.a.) încă dinaintea aducerii Mareșalului la București (9 aprilie 1946 - n.a.). Și acum unii vor să spună că eu l-am omorât! Că Mareșalul a cerut grațierea. N-a cerut-o! Nici dacă ar fi știut că o va obține, n-ar fi cerut-o. Și dacă i s-ar fi acordat ar fi refuzat-o. Numai cine nu l-a cunoscut, sau l-a cunoscut în felul subalternului care n-are discernământ când admiră șeful, poate să creadă altceva [...] Dacă îl grațiam, Moscova și comuniștii din România susținuți de armata sovietică, m-ar fi acuzat de nazism. Dacă nu l-aș fi grațiat, mi-ar fi impus opinia că nu sunt patriot. Oricum aș fi procedat, pe oriunde aș fi luat-o, ar fi fost dezavantajos”. Așadar, iată cum, în dorința de a-și salva tronul, regele Mihai a trădat Țara și Neamul Românesc. Pentru cei nedumeriți, pentru cei care mai cred în „nevinovăția” senectuții sale - cetățeanul Mihai -, întreb: cum poate fi numit gestul unui suveran care arestează capul - de facto - al oștirii sale și, în plin conflict militar, îl predă inamicului? Și mai adaug: „Un proces judiciar desfășurat în condițiile unui total dispreț față de legi nu poate să rămână în istorie ca definitiv judecat”.

Opinia generalului Ioan Dan despre „Procesul Marii Trădări Naționale” este edificatoare: „Un proces judiciar [...] care s-a desfășurat în condițiile unui total dispreț față de legi nu poate să

rămână în istorie ca definitiv judecat”[7]. În mai 1946, nu au fost condamnați doar oamenii, oficialii regimului Antonescu, a fost condamnat un regim, a fost condamnat principiul elementar al existenței fiecărui popor, acela al apărării pământului strămoșesc. După aprecierile judecătorilor de atunci, corolarul gravității faptelor comise de Mareșalul Ion Antonescu a fost tăria și curajul său de militar patriot de a afirma demn: „Prefer mai bine să mor în mocirlă în România Mare, decât în paradis în România mică”. „Domnule Președinte și Onorat Tribunal, s-a dat aici, în fața poporului nostru, a istoriei noastre și a conștiinței universale, un penibil și trist spectacol. Majoritatea foștilor mei colaboratori au găsit că este de demnitatea lor și a neamului nostru să se desolidarizeze de guvernarea la care au participat. Eu, Onorat Tribunal, declar solemn, în acest ceas, că, în afară de crime și furturi, mă solidarizez și iau asupra mea, toate greșelile pe care, cu știința sau fără știința mea, le-am făcut”[8]. În pofida negațiilor și a scepticismului unora, omul contemporan caută adevărul, așa relativ cum este.

Execuția, după aprecierile făcute de mai mulți istorici, dintre care se evidențiază opinia regretatului istoric Gheorghe Buzatu, a fost: „un spectacol-măcel, la care Mareșalul și trei dintre colaboratorii săi principali (Mihai Antonescu, Const. Piky Vasiliu și Gh. Alexianu) au « cooperat din plin », căci cu toții, au dovedit că au știut să moară! [9]. [...] Filmul execuției de la Jilava „provoacă involuntar admirația dar nu față de «justițiarilor» anului 1946, ci față de „criminalii de război”, cum au fost supranumiți condamnații”[10]. Testamentul politic al Mareșalului, expus în ultima ședință a „Tribunalului”, din care redau un scurt fragment, ar trebui să ne pună pe gânduri, el fiind la fel de actual astăzi, poate, chiar și în viitor: „Scump popor român, [...] Acest război care s-a sfârșit cu înfrângerea Germaniei, nu va pune capăt conflictului mondial început în anul 1914. Prevăd un al treilea război mondial, care va pune omenirea pe adevăratele ei temelii sociale. Ca atare, dvs. Și urmașii dvs.

Veți face mâine ceea ce eu am încercat să fac astăzi, dar am fost înfrânt! Dacă aș fi fost învingător, aș fi avut statui în fiecare oraș al României. Cer să fiu condamnat la moarte și refuz, dinainte orice grațiere. În felul acesta voi muri pe pământul Patriei, în schimb voi, ceilalți, nu veți fi siguri dacă veți mai fi aici când veți fi morți”^[11].

„Spune-i Regelui că-i mulțumesc. Mi-a oferit prilejul să mă așez, cu un minut mai devreme, în rândul celor ce s-au jertfit pentru binele și onoarea acestui Neam”.

Luându-și rămas bun de la fostul său colaborator, Gh. Lecca, Mareșalul i-a spus: „Te du cu bine, Lecca! [...] Mi-ai fost un colaborator credincios și nu te-ai desolidarizat de mine. Urmează calea pe care ți-a hărăzit-o propriul dumitale destin. Ți-ai făcut pe deplin datoria. Spune-i Regelui că nu plec supărat pe el și că l-am iertat. Mai mult, spune-i că-i mulțumesc. Mi-a oferit prilejul să mă așez, cu un minut mai devreme, în rândul celor ce s-au jertfit pentru binele și onoarea acestui Neam”^[12]. Lecca nu a mai apucat să-și ducă misiunea la bun sfârșit, murind la scurtă vreme, dar mesajul a fost transmis regelui prin colonelul Ionescu, camarad de închisoare cu Lecca. „Gestul de iertare al Mareșalului către rege, din pragul veșniciei, poate avea o dublă semnificație: recunoștința pentru o moarte eroică în locul unei existențe ignobile și inutile într-o închisoare, dar și sensul adânc, creștinesc, al omului ce pleacă din această lume cu sufletul împăcat și liniștit, fără a lăsa în urmă ură și răzbunare”. Cu o zi înainte de împlinirea vârstei de 64 de ani, Mareșalul, împreună cu Mihai Antonescu, Gheorghe Alexianu și generalul Pichi Vasiliu au fost supuși unei „execuții-măcel”. Demnitatea de care a dat dovadă Mareșalul în fața plutonului de execuție reiese chiar din ultimele sale cuvinte, pronunțate în fața plutonului de execuție: „Domnilor, suntem gata! Ochiți cum trebuie! Trăiască România! Foc!”.

În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, nu doar evreii au suferit, nu doar ei au murit nevinovați, ci și ne-evreii - iar

aceștia au fost cu mult mai numeroși - în țările de sub influența sovietică supraviețuitorii evrei s-au metamorfozat în călăii-emerți ai goim-ilor. Insistențele excesive, insolente și zgomotoase ale unor organizații evreiești, nu doar împotriva reabilitării, ci chiar a „necondamnării” mareșalului Ion Antonescu, pretențiile acestora ca portretul Mareșalului să fie eliminat până și din galeria prim-miniștrilor României, constituie încălcarea grosolană și inadmisibilă a oricăror uzanțe diplomatice, un act de ștergere a memoriei românilor și un abuz inacceptabil, de falsificare brutală a istoriei. Recercetarea și reanalizarea evenimentelor în stare de luciditate pentru ceilalți protagoniști învinși ai celui de-Al Doilea Război Mondial este posibilă, dar pentru mareșalul Ion Antonescu este interzisă! Găsiți domniile voastre răspunsul adecvat la această dilemă.

Până și „regelui play-boy” Carol al II-lea i-au fost neînnumerate, cu onoruri oficiale, rămășițele pământești. Și ale Elenei Lupescu. Și ale Anei de Bourbon-Parma (niciodată regină a României - n.a.). Oare ale Mareșalului unde or fi? Exprimarea dubitativă ascunde în ea germeni deosebit de destructivi, iar alăturarea unor nomina odiosa - regele Mihai, camarila Trădării Naționale de la 23 august 1944 și omologii lor postdecembriști, nevrednici și condamnabili distrugători ai României - constituie o amalgamare intenționată, o tehnică a colajului, unde pot fi regăsite deopotrivă personalități, dar și personalități, oameni onești, dar și bandiți de drumul mare. Este o „mlaștină” reprobabilă, unde se mocirlesc „specialiști” de conjunctură, „rolerii” contemporani gen Boia, Cioroianu sau expirații gen Neagu Djuvara...

Este datoria și obligația noastră să discernem între bine și rău, între fals și adevăr! Nimeni nu poate susține că tot ceea ce știm azi este infailibil și rămâne neschimbat, dar nu ne este permis să asistăm impasibili la falsificarea Istoriei. Cândva, când Țara va fi cu adevărat liberă, suverană și independentă, când va fi condusă de români autentici, nu de marionete ale intereselor

străine, rejudicarea mareșalului Ion Antonescu și așezarea Sa la locul cuvenit, în galeria Marilor Bărbați ai Neamului Românesc, se impune cu necesitate! Să nu uităm că „Ne-am născut aici, suntem cei dintâi așezați aici și vom pleca cei din urmă” (Mareșal Ion Antonescu).

„În fața morții, neclintit,/ N-aveai ce o ruga,/ Ai lăcrimat și i-ai zâmbit/ Ca și la nunta ta”.

„Ioane, Ioane, Ioane, Ioane/ Ai murit ca milioane/ Ioane trupul ți l-au frânt/ Ioane, fără de mormânt.// Ioane, ai murit soldat/ Unde te-or fi îngropat/ Că-ți rămase țara oarbă/ Să întrebe-un fir de iarbă.// Unde-i Ion, copilul meu/ Care m-a iubit mereu/ Care nu s-a dus cu dușii/ Care s-a bătut cu rușii?// Cine să-mi răspundă, cine/ Țării tale nu-i fu bine/ C-au venit oștiri străine/ Precum, noaptea nopții vine.// Ne-au scos morții din morminte/ Ne-au distrus biserici sfinte/ Și apoi ne-au dat pe noi/ Cu un secol înapoi.// Și în tine Ioane dragă/ Au pus potera să tragă/ Tu te-ai stins netemător/ Și privind în ochii lor.// Nu ni-i fapta cât ni-i zisa,/ Dar istoria, proscrisa,/ Iarăși adevăr promis-a/ De la Nistru pân' la Tisa...// Uite vremea cum mai trece,/ Vine ceasul doisprezece,/ Nu putem continua/ Fără de Măria Ta,// Nu dorim decât atât:/ Să aflăm numaidecât/ Unde ți-i mormântul, Ioane,/ Într-atâtea milioane,// Vrem să-ți punem flori pe el/ Și umbrută de drapel.../ Să dormi, Ioane, liniștit,/ Neamul tău nu a murit!// Nu ni-i fapta cât ni-i zisa,/ Dar istoria, proscrisa,/ Iarăși adevăr promis-a/ De la Nistru pân' la Tisa... (Adrian Păunescu).
Bune sau mai puțin onorante, faptele, evenimentele și personalitățile istoriei unui popor nu pot fi radiate cu un creion, asemenea celebrului instrument de scris al lui Molotov, care a trasat noua și încă actuala graniță a României. Din păcate, guvernele românești postdecembriste nu au avut demnitatea de a se opune, astfel încât, mareșalul Ion Antonescu este în continuare condamnat și ucis în fiecare nouă zi. „De ce atâta ură?”.

În continuare, pentru o mai corectă percepția a

evenimentelor falsificate oficial și a nedreptăților comise în urmă cu 75 de ani redau și alte opinii: Prof. univ. dr. Petre Țurlea, Membru A.O.Ș.R. – „Condamnat la moarte în 1946, Ion Antonescu a rămas în inima Poporului Român”.

„În mai 1946, pentru a demonstra faptul că executarea lui Ion Antonescu ar fi fost dorită de întreg Poporul Român, comuniștii și aliații lor (între care cei din Uniunea Populară Maghiară, corespondenta U.D.M.R.-ului de astăzi) au organizat în toată Țara manifestații de susținere a condamnării la moarte. Poliția a raportat, de peste tot, și numărul participanților la Ploiești - 1.000; la Galați - 12.000; Constanța - 10.000; Brașov - 1.500; Sibiu - 20.000; Târgu-Mureș - 3.000; Craiova - 2.000 etc.. Dar, fiind

campanie electorală pentru alegerile parlamentare, în multe locuri prilejul a fost folosit și pentru a fi atacate partidele istorice; s-a ajuns chiar la devastarea sediilor acestora, precum la Turnu-Măgurele, Luduș, Caransebeș. În Transilvania, în centrele cu populație numeroasă maghiară demonstrațiile împotriva lui Antonescu s-au transformat în manifestații iredentiste maghiare; ungurii cereau asasinarea Mareșalului și pentru că acesta era simbolul patriotismului românesc. La Cluj, prilejul a fost folosit, de către cei 6.000 de participanți maghiari, ca să protesteze împotriva recentei hotărâri a Conferinței de Pace de la Paris (7 mai) de a retroceda României întreaga

Transilvanie, anulând astfel efectele Diktatului de la Viena din 1940.

Organizatorii comuniști de la București au avut și alte surprize. La Târgoviște, de exemplu, după manifestație unii participanți au scandat: „Sus Antonescu!”, „Jos Guvernul!”, „Trăiască Mareșalul!”. S-a voit să se demonstreze că însăși Armata dorea execuția lui Ion Antonescu. De aceea, în garnizoane au fost trimiși reprezentanți ai Guvernului ca să monteze astfel de aprobări colective. Dar, în majoritatea cazurilor, rezultatul a fost negativ. Sunt mai multe rapoarte în acest sens ale Poliției și Siguranței. Cel privind consultarea ostașilor din Garnizoana Odorhei este datat 22 mai 1946 și poartă titlul Militarii din Odorhei împotriva condamnării lui Antonescu: „Garnizoana din Odorhei a primit ordin ca să facă un referendum în legătură cu condamnarea la moarte a ex-mareșalului Antonescu. În acest scop a fost adunat întreg efectivul Cercului de Recrutare și al Cercului de Exploatare Odorhei, cărora un delegat al Marelui Stat Major, Secția Propagandă, le-a expus motivele condamnării lui Antonescu. Apoi, cei prezenți au fost întrebați dacă sunt pentru sau împotriva acestei condamnări. Răspunsul, dat prin ridicare de mâini, a fost împotriva condamnării, nefiind pentru condamnare decât delegatul M.St.M. În urma acestui rezultat, s-a procedat la o nouă votare, însă și de data aceasta toți militarii prezenți au fost împotriva condamnării”.

În multe alte locuri, mai ales din Transilvania, s-a întâmplat la fel. Într-un „raport contrainformativ” al Comandamentului Trupelor de Grăniceri, din 1 iunie 1946, se scrie: „La Centrul de Instrucție Grăniceri rezultatul votului asupra Sentinței de condamnare dată de Tribunalul Poporului în procesul ex-mareșalului Antonescu a fost: un vot pentru, iar restul contra”. Rapoarte cu conținut asemănător au venit din întreaga Țară. Toate reflectau sentimentul larg popular. Pentru români, Mareșalul era un erou. Pentru maghiari era un inamic al

aspirațiilor lor revizioniste. În aceste condiții, trebuie menționat comportamentul deplorabil al Regelui Mihai, remarcat și de străini. Generalul american C.V.R. Schuyler raporta, la Washington, pe 2 iunie 1946: „Toate elementele societății bucureștene par consternate de execuție. Se pare că aproape toți se așteptau ca Regele să comute sentințele în ultima clipă. S-au exercitat presiuni teribile în acest sens asupra lui din toate părțile”. Mihai, însă, a considerat că moartea lui Antonescu fiind dorită de sovietici și de comuniști, trebuia să le facă pe plac, conservându-și astfel Tronul. O lașitate nedemnă de un cap încoronat. „În general - scria generalul american - poporul apreciază că nu s-a dovedit nimic împotriva Antoneștilor, în afara faptului că au pierdut războiul.” Vestea execuției a trezit un val de indignare.

În toată Țara au fost răspândite manifeste de condamnare a asasinilor. În cel din care Poliția a descoperit multe exemplare în Bucovina și Transilvania de Nord se scria: „Popor Român, în ziua de 1 iunie, contrar voinței Poporului, a fost omorât mișelește la Jilava, în prezența Guvernului criminal, cel mai mare fiu al Neamului nostru, Mareșalul Ion Antonescu. Români! Acela care a luptat pentru dreptatea sfântă a acestui Popor, Generalul Conducător care și-a închinat Patriei toată puterea ființei lui, azi nu mai este în mijlocul nostru... Sfânt martir! Te-ai ridicat la Ceruri ca să veghezi de acolo destinul Neamului nostru. La mormântul tău cald venim cu lacrimile durerii...”.

După 1989 s-a crezut că se va face dreptate Mareșalului, anulându-se sentința nedreaptă din 1946. Veterani de război, istorici, oameni politici au înființat, în 1991, Liga Mareșal Ion Antonescu. Cel mai cunoscut dintre conducătorii săi a fost istoricul Gheorghe Buzatu. Prin grija Ligii au fost ridicate Mareșalului câteva monumente, numele i-a fost dat câtorva străzi din mai multe orașe (în Transilvania, cel mai mare opozant al unor asemenea inițiative a fost U.D.M.R.), au fost organizate sesiuni științifice și comemorări (una din ele la Valea-Mare,

Covasna, 1 iunie 1997). În iunie 1991, când se împlineau 45 de ani de la asasinat, am inițiat un moment de reculegere în Camera Deputaților în memoria lui Ion Antonescu; toți deputații s-au ridicat în picioare; surprins și șocat, președintele Camerei, Dan Marțian, fost ministru comunist al Tineretului, nu a reacționat pe loc; o va face abia după două săptămâni. Ecoul a fost major, inclusiv peste hotare; în Senatul S.U.A. a fost adoptat un protest. Dan Marțian a venit la tribuna Camerei Deputaților pe 26 iunie 1991, întrebând indignat: „Cum se poate ca în Parlament să se cinstească memoria lui Antonescu și să nu existe nimeni care să se ridice în legătură cu acest lucru? Vreau să vă spun foarte sincer că și noi - dar nu numai noi - societatea nord-americană, Statele Unite au fost șocate de acest lucru. Cum este posibil, cum este posibil ca să fie doar inițiativa unui deputat și toți ceilalți nu au nimic de spus?”.

În timpul Guvernului Adrian Năstase, cu Ion Iliescu (vechi adversar al lui Antonescu, pentru că-l trimisese pe tatăl său, Alexandru Iliescu, șpion sovietic, în Lagărul de la Târgu-Jiu) din nou președinte al Țării, în 2003, toate monumentele Mareșalului au fost dărâmate, numele de străzi șterse, manifestările interzise; sub amenințarea pedepsei cu închisoarea era pusă orice prezentare conform adevărului istoric făcută lui Ion Antonescu. După o jumătate de secol, comuniștii din 1946, prin urmașii lor, obțineau o nouă victorie. În 1994, cerusem procurorului general al României un recurs în anulare în cazul procesului din 1946. Nu s-a aprobat. Același recurs în anulare a fost cerut, după 2000, și de alții. Cererea va fi respinsă din nou, în mai 2009, de Înalta Curte de Casație și Justiție; „Gardianul” din 23 mai 2009 concluziona: „Conform tradiției inaugurate de Ulpian, sentința de condamnare a lotului Antonescu ține loc de adevăr”. Dar, în pofida inamicilor săi, Ion Antonescu a rămas în inima Poporului Român. Putem să facem și o comparație: Pe actualii conducători ai României cu siguranță nu-i va condamna nimeni la moarte pentru dezastrul în care au adus Țara cu bună știință și spre

propriul lor folos. Însă, la fel de sigur este și că nu vor rămâne în inima românilor, pentru că nu au dat dovadă de patriotismul lui Antonescu^[13].

Gabriela Vasilescu - „Procesul Marii Trădări Naționale” -
„Procesul” și sentința

„Fiecare trebuie să ne luăm răspunderi istorice astăzi, nu numai răspunderi politice. Se poate întâmpla să greșim, dar să răspundem ! Să nu ținem țara în loc de teama că vom răspunde mai târziu. Dacă suntem de bună credință în actele noastre, istoria nu ne poate condamna”. - așa gândea în anul 1940 generalul Ion Antonescu. Cel care, în calitate de Conducător al Statului, a condus timp de patru ani destinele României. O părere total diferită de aceea a așa-numitului „Tribunal al Poporului”, emisă în ziua de 17 mai 1946, în urma a ceea ce s-a numit la acea vreme: „Procesul Marii Trădări Naționale” - un proces prin care s-a urmărit de fapt „să se dea satisfacție deplină Uniunii Sovietice, ai căror conducători nu-i puteau ierta pe cei care au luptat împotriva lor, chiar dacă au făcut-o în virtutea dreptului sacru al apărării integrității teritoriale a țării”^[14].

Din cei 24 de acuzați, 13 au fost condamnați la moarte, 6 dintre ei în contumacie (între care Horia Sima). Ceilalți 7 condamnați (aflați în țară în acel moment), au fost: mareșalul Ion Antonescu (Conducătorul Statului), profesorul universitar Mihai Antonescu (vice-președintele Consiliului de Miniștri), profesorul universitar Gheorghe Alexianu (guvernatorul Transnistriei), generalul Constantin (Picky) Vasiliu (subsecretar de stat la Ministerul de Interne, comandantul Jandarmeriei Române), Eugen Cristescu (șeful Serviciului Special de Informații), Radu Lecca (comisarul guvernului pe problemele evreiești) și generalul Constantin Pantazi (ministrul de Război). Misiunea evaluării sau verdictele asupra vinovăției sau nevinovăției unora sau altora dintre părțile implicate în procesul din 1946 e bine să o lăsăm în seama Istoriei, și de ce nu, a Justiției. Ele fiind în final, singurele în măsură să judece. Nu

putem însă trece cu vederea, atunci când Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, a declarat recurs în anulare împotriva unor hotărâri prin care au fost condamnate opt persoane ce au făcut parte din guvernul condus de Ion Antonescu, ecourile nu au fost tocmai favorabile. Astfel, sub presiunea unei scrisori semnate de doi politicieni americani (Christopher Smith și Alfonso D'Amato - n.n.I.M.), recursul în anulare nu a mai fost atacat. Cu alte cuvinte, ieri Moscova, astăzi Washingtonul. Și astfel, „Istoria se repetă, acest lucru este unul din defectele ei.” Corect ar fi însă, ca fiecare națiune să aibă dreptul să-și judece singură eroii. După modul în care aceștia au slujit interesele ei. Iar fiecare popor, ar trebui să aibă grijă, ca judecata față de propriii eroi să nu-i fie impusă din afară, de altcineva, străin de interesele sale. Fiindcă - după cum afirma într-un articol istoricul Florin Constantiniu - „La urma urmei, și românii, dar și alte popoare din Europa de Est, incluse în sfera de hegemonie a Moscovei, ar putea trimite scrisori liderilor americani și britanici pentru a le cere să condamne cele două monumente de ipocrizie care au fost Roosevelt și Churchill”[15].

Toate dovezile conduc la concluzia că procesul intentat lui Ion Antonescu și miniștrilor săi, a fost unul politic. Judecarea și condamnarea persoanelor implicate în conducerea statului român până la 23 august 1944, fiind în fapt un act stabilit și impus de sovietici, însă înfăptuit cu largul concurs al autorităților române. [...] Care a fost cea mai gravă crimă de război și totodată de trădare a intereselor poporului român, considerată desigur de către „Tribunalul Poporului”? Ei bine, „Războiul anti-sovietic”. Bineînțeles că s-a „uitat” să se precizeze cu acea ocazie, faptul că în vara anului 1940 Uniunea Sovietică a fost cea care a atacat și cucerit o parte din teritoriul național ce aparținea României.

După cum reiese, din simpla cercetare a documentelor de arhivă, intrarea țării noastre în război, nu a fost gândită și dorită

doar de Ion Antonescu, ci și de cel ce a fost atunci regele Mihai (care i-a înaintat lui Ion Antonescu o scrisoare de mulțumire în care nota: „În clipa când trupele noastre trec Prutul și Codrii Bucovinei pentru a reîntregi sfânta Țară a Moldovei lui Ștefan cel Mare, gândul meu se îndreaptă către dumneavoastră, domnule general, și către ostașii țării. Vă sunt recunoscător domnule general, pentru că numai

prin muncă, tărie și stăruință a domniei voastre, Neamul întreg și cu mine trăim bucuria zilelor de glorie străbună, iar ostașilor noștri bravi le urez sănătate și putere ca să statornicească pentru veșnicie, dreptele granițe ale Neamului”. O poziție asemănătoare au avut-o și alți reprezentanți ai forțelor politice interne. Ceea ce înseamnă că, la 22 iunie 1941, nu generalul Ion Antonescu a târât țara în război alături de Germania, ci întreaga Națiune a dorit acest război și și-au arătat asentimentul față de această acțiune, pentru că acel război era dus pentru eliberarea teritoriilor naționale. Pe parcurs însă, odată cu apariția eșecurilor pe Frontul de Est (alături de Germania), disensiunile s-au accentuat. Totuși, în Procesul Marii Trădări Naționale, doar Ion Antonescu a fost condamnat la moarte, nu și liderii politici.

[...] ne aflăm din nou în fața unei dileme, după cum notează Traian Golea în „Regizarea unei condamnări a poporului

român”. Pentru că, „Dacă Ion Antonescu este acuzat de a fi fost «fascist» și «criminal de război» numai pentru că s-a aliat cu Germania lui Hitler în războiul pentru recucerirea Basarabiei, atunci și Roosevelt și Churchill pot fi acuzați că ar fi comuniști pentru că s-au aliat cu dictatorul Stalin și cu regimul său comunist împotriva lumii libere și creștine”^[16]. În Justiție, „un act de acuzare, oricât de bine ar fi ticluit, nu constituie o probă”^[17]. Cu toate acestea însă, Ion Antonescu a fost condamnat la 20 de ani temniță grea, pentru regimul inuman acordat prizonierilor și ostaticilor de război. „Probabil «tratamentul inuman» a constat în neacordarea prizonierilor sovietici decât a unor norme de hrănire egale cu ale soldatului român”^[18].

Recitind interogatoriile stenografiate ale acuzaților, atrage atenția faptul că la toate întrebările adresate de președintele completului de judecată, cât și de „acuzatorii publici”, toți au răspuns cu demnitate. Deseori aceste răspunsuri nu au putut fi combătute. Și vă asigurăm că s-au încercat toate metodele. Fiindcă, „Exasperați de lipsa de eficiență a interogatoriilor - după cum notează Ioan Dan (fost Procuror general al României), în cartea sa „Procesul” Mareșalului Ion Antonescu - „acuzatorii publici recurgeau la fel de fel de întrebări care se doreau a fi încuietoare, dar care, eșuau la fel ca și celelalte^[19]. „Ca exemplu, am ales poziția acuzatorului public Ion Stoican. Acesta, după 56 de întrebări adresate de președinte Mareșalului, a ținut să afle de ce Ion Antonescu a ajuns cu trupele până la Stalingrad. Răspunsul pe care l-a dat mareșalul Antonescu, ne scutește de orice comentariu: «Când o țară se găsește într-un război, armata acestei țări trebuie să meargă până în fundul pământului ca să câștige războiul. Este unul din principiile capitale care s-a aplicat de la romani până astăzi»”. Acest răspuns, la fel ca și multe altele, a rămas fără replică. Totuși, sentința a fost implacabilă. Mareșalul Ion Antonescu a fost trimis în judecată, pentru că ar fi comis toate infracțiunile prevăzute în Legea 312/1945. și a fost

condamnat de patru ori la 20 de ani temniță grea, de patru ori la muncă silnică pe viață și de șase ori la moarte.

Evenimentele și faptele din timpul procesului din mai 1946, intitulat Procesul Marii Trădări Naționale. „Un proces judiciar [...] care s-a desfășurat în condițiile unui total dispreț față de legi” și care, conform opiniei generalului Ioan Dan - „nu poate să rămână în istorie ca definitiv judecat”[20], mai ales că, prin intermediul justiției s-au declarat și judecat o serie de recursuri extraordinare, ajungându-se la achitarea unor persoane condamnate în anii anteriori. Este cazul lui Lucrețiu Pătrășcanu, Vasile Luca și mulți alții. S-ar putea replica aici că Mareșalul nu are nevoie să fie reabilitat. Se poate! Însă nu trebuie ignorat faptul că, în mai 1946, nu au fost judecați numai oamenii, a fost defăimat un regim întreg. Totodată, a fost atacat un principiu elementar al existenței fiecărui popor, acela al apărării pământului strămoșesc. După aprecierile judecătorilor de atunci, cel mai grav fapt comis de Mareșalul Ion Antonescu a fost acela că a avut tăria să afirme, că: „Prefer mai bine să mor în mocirlă în România Mare, decât în paradis în România mică”.

Și a murit, chiar dacă numai o singură dată, la 1 iunie 1946, înainte să împlinească 64 de ani. Execuția, după aprecierile făcute de mai mulți istorici (printre care și prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu), a fost „un spectacol-măcel, la care Mareșalul și trei dintre colaboratorii săi principali (Mihai Antonescu, Const. Piky Vasiliu și Gh. Alexianu) au « cooperat din plin », căci cu toții, au dovedit că au știut să moară!”[21]. Pelicula cu scena execuției de la Jilava, „provoacă involuntar admirația dar nu față de „justițiarilor” anului 1946, ci față de „criminalii de război”, cum au fost supranumiți condamnații[22].

La finalul acestor rânduri, aș propune celor ce au avut răbdarea să le parcurgă, să încerce să fie pentru un moment judecătorii acelor zile tensionate. Noi am pus la dispoziție documente și mărturii, sentința a fost pronunțată, însă verdictul vă aparține[23].

-
- [1] Prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu - cuvânt la lansarea „Stenogramele Consiliului de Miniștri - guvernarea Ion Antonescu”
- [2] http://www.bbc.co.uk/romanian/news/story/2007/02/070220_antonescu_decizie.shtml - 20 februarie 2007
- [3] Gh. Buzatu, România cu și fără Antonescu, Iași, Ed. Moldova, 1991, p.336.
- [4] Gheorghe Buzatu - cuvânt la lansarea „Stenogramele Consiliului de Miniștri - guvernarea Ion Antonescu”.
- [5] Ioan Dan - „Procesul” Mareșalului Ion Antonescu, Editura Tempus, București 1993, pg.7.
- [6] Traian Golea - Regizarea unei condamnări a poporului român, Gazeta de Vest, martie 1996, p. 5.
- [7] Ioan Dan - „Procesul” Mareșalului Ion Antonescu, Editura Tempus, București 1993, p.9.
- [8] Idem, p.10.
- [9] Ioan Dan, „Procesul” Mareșalului Ion Antonescu, București, Ed. Lucman, 2005, p.434.
- [10] Vezi Revista „Dosarele istoriei”, nr. 3 (31) 1999, pg. 33.
- [11] Idem.
- [12] Josif Constantin Drăgan, Mareșalul Antonescu și războaiele de reîntregire, vol. 1, Cannaregio-Veneția, ed. Nagard, 1986, p. 511.
- [13] <https://www.art-emis.ro/analize/condamnat-la-moarte-in-1946-ion-antonescu-a-ramas-in-inima-poporului-roman> - 28 mai 2015
- [14] Ioan Dan – „Procesul” Mareșalului Ion Antonescu, București, Editura Tempus, 1993, pg. 7.
- [15] Ziarul „Național”, nr. 144/ 29 noiembrie 1997, pg. 8.
- [16] * * * Procesul Mareșalului Antonescu. Documente, București, Editura Saeculum I. O., 1995, vol. 1, pg. 22.
- [17] Ioan Dan, „Procesul” Mareșalului Ion Antonescu, Editura Tempus, București 1993, pg. 9..
- [18] Traian Golea, Regizarea unei condamnări a poporului român, Gazeta de Vest, martie 1996, pg. 5.
- [19] Ioan Dan, Op. cit.
- [20] Idem.
- [21] Ioan Dan, Op. cit. p.10.
- [22] Revista „Dosarele istoriei”, nr. 3 (31) 1999, pg. 33.
- [23] <https://www.art-emis.ro/istorie/procesul-marii-tradari-nationale-procesul-si-sentinta> - 6 Iulie 2011

I. Câte ceva despre holocaust... Horvath

Apărând adevărul și omagiind pe Eminescu și personalitățile românești apărăm ȚARA.

Valentina Lupu

22 ian. 2023, 19:58

Mult stimată doamnă prof. Valentina Lupu,

Am avut timpul necesar să citesc despre apărarea adevărului, a țării noastre, a adevărului istoric. Cine l-o fi pus pe Horia Patapievici, șef la Institutul Cultural Român, când el nu este român ? Chiar nu se poate schimba în bine o astfel de situație?

Istoria trebuie să mai aducă la lumină și altele cum ar fi adevărul despre Ceaușescu pentru că a fost judecat și ucis fără drept de apărare. Ce crime a făcut când salvase România și nu mai aveam datorii? Se dezvoltase industria, erau contracte și produse românești exportate în toată lumea. Acum ce avem ? Se aduce totul din afară parcă am fi săracii lumii.

Doamne ajută să se facă dreptate !

Stimate Domnule Robert Horvath,

Vă mulțumesc și vă felicit pentru curajul de a spune adevărul despre HOLOCAUST, cât și pentru simțirea și responsabilitatea de care ar trebui să dea dovada toți cetățenii României indiferent de origine și credință. Cred că era și este util să precizați data la care ați „adresat” scrisoarea fostului rege al României, Mihai I, și dacă ați primit răspunsuri și confirmare de primire și de la fosta Casa Regală și desigur și data și locul intervenției Domniei Voastre la „Comisia Wiesel” ori la „Comisia pentru cercetarea crimelor comunismului” condusa de politologul, și comunist și evreu, Vladimir Tismăneanu”.

„Voi trimite scrisoarea Domniei Voastre și cunoscuților mei de internet cu rugămintea să fie mediatizată prin toate căile de care dispun, deși sunt tare nedumerit de ce evreii de bună credință față de adevăr și România nu au reacționat și nu reacționează la neadevărurile, exagerările, acuzațiile și

denaturările Comisiei Wiesel, de care profită „Industria Holocaustului” - repudiată de scriitorul evreu Norman Finkelstein”.

„The Holocaust Industry: Reflections on the Exploitation of Jewish Suffering is a 2000 book by Norman Finkelstein arguing that the American Jewish establishment exploits the memory of the Nazi Holocaust for political and financial gain and to further Israeli interests. According to Finkelstein, this „Holocaust industry” has corrupted Jewish culture and the authentic memory of the Holocaust.” ...precizare preluată de pe internet.

Cu stimă și aprecieri deosebite

Virgil Ciucă, New York, 01/16/2023

From: Robert Horvath

Date: January 16, 2023 at 5:10:37 AM EST

To: Gica Manole

Subject: Re: Răsp.: Adevarul istoric !

UN FAPT NECUNOSCUT ROMÂNILOR!

După scrisoarea mea , și la insistentele mele , Regele Mihai s-a dus la Radio și a declarat: Antonescu a făcut tot ce este posibil să-i salveze pe evrei !

Această declarație care închide Comisia Wiesel, nu a fost preluată de media romana !!!

Maestre, Trimit atenției dv , aceasta scrisoare. Mulțumesc pentru atenție.

Robert Horvath NY

NEAMUL ROMÂNESC – revistă de opinie, dezbateri și istorie contemporană

Robert Horvath: „Românii, criminali sau eroi?”

Stimate domnule editor

Folosesc acest prilej pentru a vă mulțumi și a vă arăta

aprecierea mea pentru demnitatea și competența Dumneavoastră profesională. Pentru că noua clasă oligarhică – formată din foști comuniști și securiști – merge cu minciuna și cinismul prea departe și România este tratată ca o colonie, vă rog să publicați materialul de mai jos. El conține o scrisoare deschisă adresată Regelui Mihai I al României. Ținând seama că Raportul Wiesel asupra Holocaustului reprezintă o palmă adresată tuturor, cred că a sosit momentul ca regele Mihai I, spunând adevărul, să deschidă o cale reală recuperării Istoriei României.

MAJESTĂȚII SALE REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI

Sire,

Mă numesc Robert Horvath și sunt de profesie cineast, absolvent al Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică București (I.A.T.C.) și am lucrat în mai multe studiouri mari din România, îndeosebi la Televiziunea Română. Actualmente, îmi continui activitatea la studioul meu de film, cu sedii în New York și Tokio. Sunt cunoscut, de asemenea, sub numele de Deva (orașul unde m-am născut) în calitate de grafician, ilustrator și pictor.

Majestate,

Fiind un erou al copilăriei mele, am purtat întotdeauna, în buzunarul pantalonilor, o monedă de argint cu efigia Dumneavoastră. Această monedă mi-a fost confiscată de Securitate și niciodată înapoiată. Fiind acuzat de spionaj (prin transmiterea unor materiale filmate despre Ceaușescu spre Occident), mi-am propus ca, în cazul în care scap cu viață, să nu uit nimic și să mă alătur celor care au vrut o contra-revoluție în România. Acest lucru ar fi însemnat readucerea adevăratelor valori la vârful țării și reversarea revoluției sociale care a adus la conducere scursura mahalalelor, adunată cu pleava de leneși de la marginea satelor. M-am alăturat celor care au vrut să reinstaureze mult hulitul regim “burghezo-moșieresc”, care, într-un timp istoric extrem de scurt, a adus prosperitate și

intrarea țării în civilizația europeană.

Am vrut să aducem înapoi un regim care să redea demnitatea Armatei Române, mereu terfelită și acum, peste noapte, acuzată de uciderea a aproape jumătate milion de români evrei; am vrut o întoarcere la Dumnezeu și la Biserică; am vrut o reîntoarcere la adevărata cultură; am vrut o școală unde copiii să nu învețe minciuni și să vină acasă plângând auzind că părinții și bunicii lor au fost cei mai mari criminali de război. Am crezut în reconciliere, în iertarea celor care au greșit, dar și în pedepsirea celor care au ucis. Mă refer, aici, la genocidul împotriva unor oameni nevinovați, a căror singură vină a fost că au citit mai multe cărți și că nu au fost țărani săraci. Am vrut un rege care să apere legile, Constituția și, implicit, să ne apere pe noi.

Majestate,

Am dorit ca dumneavoastră, fiind o personificare a însăși istoriei celui de al Doilea Război Mondial, să rupeți, în sfârșit, tăcerea, spunând adevărul că ROMÂNII NU SUNT VINOVAȚI PENTRU HOLOCAUST ci, dimpotrivă, au făcut un lucru pe care alții nu au îndrăznit să-l gândească: AU SALVAT ÎNTREAGA POPULAȚIE EVREIASCĂ DE LA HOLOCAUST. Acest moment unic al istoriei, când un popor salvează un alt popor de la moarte, trebuie făcut cunoscut și, sper, celebrat de evrei și de români împreună. Este momentul, cred, Majestate, ca, prin vocea Dumneavoastră, ultima personalitate importantă a celui de-al Doilea Război Mondial rămasă în viață, acest miracol românesc să fie făcut cunoscut întregii lumi. Nu cred că există un loc mai prielnic pentru a spune ADEVĂRUL decât aici, la New York, la o sinagogă cu evrei români. După o introducere despre rolul monarhiei – în special al Reginei Elena, mama Dvs. – în salvarea evreilor, va veni și rândul Majestății Voastre. Nu rămâne decât să spuneți: “Eu am fost acolo și știu ce s-a întâmplat. Românii i-au salvat pe toți evreii de pe teritoriul Regatului României, regatul meu”. Aceste

cuvinte, puține dar magice, îndreptând istoria, vor reda românilor, pentru totdeauna, demnitatea furată. Veți vorbi, probabil, cu lacrimi în ochi, despre suferința evreilor și îi veți asigura că majoritatea românilor a fost alături de ei. Astfel, în fața unei presiuni extraordinare, având trupe germane în țară, întreaga societate românească, monarhia, partidele istorice și Biserica au pactizat și conspirat pentru salvarea evreilor. Nu veți uita să spuneți că a existat un singur om în toată istoria războiului care i s-a opus lui Hitler, spunându-i, fără ezitare: “Nu îi dau pe evreii mei” (rostită de Mareșalul Ion Antonescu). Vă sugerez, în final, să folosiți un citat al marelui rabin Șafran, care, vorbind de anii războiului, își arată iubirea și recunoștința pentru “bunul și blajinul popor român”. Un rege are datoria să spună unui popor când a greșit, să-l laude pentru bine și să-l apere în fața lumii când este nedreptățit și umilit.

Responsabilitatea guvernului de la București pentru crimele comise în primele două luni de război este de netăgăduit. De asemenea, nu trebuie negat faptul că familii întregi din populația evreiască din Basarabia și Bucovina au fost deportate dincolo de Nistru, suferind de foame, epidemii sau de epuizare fizică. Dar, pornind de la o tragedie reală, adică moartea a câtorva mii de oameni, fapt prezentat în procesul Ion Antonescu, se ajunge la cea mai bizară deformare a istoriei. Astfel, o comisie condusă de un dezechilibrat mintal, Elie Wiesel, fără nicio competență legală sau vreo greutate morală, declară peste noapte România ca fiind prima mașină de ucis („killing machine”) din istoria lumii. Deci, Armata Română, a cărei misiune principală era recucerirea unor teritorii, fără ordine primite, fără muniție și disciplină germană, fără trupe și comandouri specializate în operații de curățire (SS și Einsatzgruppe) ucide aproape jumătate milion de oameni, în numai două luni, și masacrează aproape 8 mii de bătrâni, femei și copii pe zi (bărbații evrei încă în putere fiind încadrați în Armata Roșie, iar cea mai mare parte a populației evreiești a fugit în interiorul Rusiei). Astfel, Armata

Română depășește cu mult performanța mașinii de război germane, sprijinită de fasciștii ucraineni, estonieni și lituanieni. Pornind pe această linie a ilogicii, putem să ne întrebăm de ce țărani români, elementul de bază al Armatei Naționale, având această unică pornire spre bestialitate, nu au fost folosiți mai departe în implementarea “Soluției Finale” a lui Hitler.

Nu de mult a avut loc, la Institutul Cultural Român din New York (ICR), o întâlnire cu reprezentanții “Industriei Holocaustului” din București, unde s-a “remarcat” d-l general Mihai Ionescu, o veche coadă de topor. Atunci, am reușit, printr-o intervenție foarte dură și percutantă, să-i ridiculizez și-i să trimit acasă cu coada între picioare pe reprezentanții celei mai tragicomice comisii din istorie: Comisia Wiesel. Prima șansă a fost dată de Guvernul României în 2002, care, bazându-se pe documentele Arhivei Naționale și în conjuncție cu documentele primite de la Muzeul Holocaustului din Washington, DC, decretează, fără niciun echivoc, că PE TERITORIUL ROMÂNIEI NU A AVUT LOC HOLOCAUSTUL. La mai puțin de doi ani, însă, același Guvern al României își schimbă poziția, înființând o Comisie care, bazându-se pe aceleași documente, decretează că

ÎN ROMÂNIA A AVUT LOC UN GENOCID DE PROPORȚII INIMAGINABILE!

Și, pentru ca absurdul să fie total, după negarea Holocaustului, același guvern, în același an, 2002, scoate un decret-lege prin care negarea Holocaustului este pedepsită cu până la 15 ani de închisoare! Admițând că, în cazuri grave, se poate aplica această lege și retroactiv, ar fi normal ca însăși guvernul să-și afle locul cuvenit în spatele gratiilor! Creat la comandă, pentru câștigarea unor avantaje politice, Raportul Comisiei spune că “România a ucis, a ucis, a ucis”. Astfel, se spune, fără clipire, un mare neadevăr cutremurător: „În România a fost decimată întreaga populație evreiască, cu excepția unor regiuni unde au supraviețuit”. I-am asigurat pe membrii

delegației că adevărul este exact invers și că aceste câteva regiuni reprezintă, de fapt, actualul teritoriu al României. Mă întreb ce trebuie aruncat mai întâi în lada de gunoi a istoriei: guvernul sau autorii acestui raport. Concluzia înnebunitoare a comisiei „ROMÂNII SUNT VINOVAȚI DE GENOCID” nu trebuie lăsată fără un răspuns. Când cineva vine la tine acasă și te face criminal, cred că este cazul să îi arăți, fără ocol, ușa. Cred că nu este prea târziu, Majestate, să faceți acest gest, în numele tuturor.

Istoria este făcută întotdeauna de învingători. Dar, atâta timp cât nu se spune răspicat că a existat un singur om în întreaga istorie a celui de al Doilea Război Mondial care s-a opus lui Hitler, salvând jumătate milion de suflete de la moarte sigură (Mareșalul Ion Antonescu) rămânem în minciună. Nu putem nega opinia lui Goebbels, căpetenia nazistă, care, în jurnalul personal, spune: „M-am dus de mai multe ori la Hitler și i-am spus că Antonescu conduce cu ajutorul dușmanilor noștri. Sub nasul nostru pleacă nenumărate vapoare cu evrei spre Palestina. S-a ajuns să se trimită alimente pentru evreii români din Franța”. Cred că sunteți de acord să-l credem mai degrabă pe Goebbels (acesta avea zeci de agenți la București, care îi spuneau adevărul), decât pe Wiesel, care are mii de agenți locali care se încurcă însă în minciuni.

Dacă de pe teritoriul Regatului României nu a fost trimis niciun evreu spre lagărele de concentrare naziste, nu aceeași soartă au avut-o cei surprinși de război pe teritoriul german sau pe al axei fasciste. La ordinele Mareșalului Antonescu, Guvernul României a făcut eforturi extraordinare pentru a-i încuraja pe evrei, a le face viața mai ușoară și a salva mii de oameni de la moarte sigură. Prin acțiuni disperate, contra cronometru, oamenii Mareșalului Ion Antonescu scot din trenurile morții zeci de familii, opresc arestări și execuții în ultimul moment sau dau zeci de pașapoarte în alb cu nume românești. După cum reiese din documente, s-a încercat de multe ori scoaterea evreilor

români chiar și din lagărele de concentrare. Pentru că documentele esențiale a activității statului român pentru salvarea evreilor de la moarte sunt ascunse în raport, pun sub semnul întrebării onestitatea, imparțialitatea și chiar legalitatea Comisiei Wiesel. Astfel, în directiva guvernului din toamna anului 1942 se spune, cu claritate:

„Întrucât în România evreii sunt considerați cetățeni români, ei trebuie să se bucure și în străinătate de protecția statului român”. În final, se cere să se intervină pentru recuperarea averilor evreilor români aflați pe teritoriul Reichului. Ca urmare a faptului că Mareșalul Ion Antonescu cerea înapoierea “evreilor săi”, în răspuns, Ministerul Afacerilor Străine al Franței comunică, în ianuarie 1943, Legației Române de la Vichy, că este favorabil repatrierii evreilor români aflați în Franța. La 28 mai, Ministerul Afacerilor Străine și Direcția Generală a Poliției stabilea normele în vederea “revenirii în țară a evreilor cu drepturi foarte bine stabilite la cetățenia română și a căror primire în România a fost admisă în mod excepțional, dintr-un spirit de umanitate față de situația grava ce li s-ar fi creat în străinătate”.

În urma instrucțiunilor personale ale ministrului român de Interne, Mihai Antonescu, din 6 aprilie 1943, Legația României din Berlin a adresat (pe 12 aprilie) o notă către Auswärtiges Amt, solicitând o intervenție la serviciile germane competente și în special la Geheimestaatpolizei (Gestapo) pentru eliberarea cetățenilor români nearieni arestați după 31 martie 1943 și acordarea vizelor de plecare în România. Din „rațiuni politice”, Auswärtiges Amt a dat curs cererii. În circulara trimisă de Sicherheitsdiest (Serviciul Secret-SD) la 30 aprilie către unitățile din subordine se cerea acestora să înceteze arestările în rândul evreilor români, iar la Bruxelles, consulul român se duce personal la Gestapo, cerând sistarea arestărilor și deportărilor și obține, la 6 mai, eliberarea celor arestați. Peste o săptămână, Legația germană anunță „că au fost luate măsuri să nu mai fie

arestat niciun supus român”. În decembrie 1943, a început acțiunea pentru salvarea evreilor din Italia și Grecia. În scurt timp, sub nasul nemților, evreii sunt aduși în țară. Primăvara anului 1944 va intra în istorie ca un miracol românesc: MAREȘALUL ION ANTONESCU SALVEAZĂ 11.000 DE EVREI DE LA HOLOCAUST, trimițând instrucțiuni Legației Române din Budapesta să dea viza de intrare în România (9.837 de vize) pentru mii de evrei unguri și străini aflați în Ungaria.

Un document de extraordinară importanță îl reprezintă și raportul generalului Ion Gheorghe, ministrul de la Berlin, care descrie eforturile susținute ale diplomației românești pentru a-i salva pe evreii români aflați deja în lagăre. El precizează: „atitudinea hotărâtă din partea noastră, declarând formal că înțelegem să ne rezervăm drepturile suverane asupra cetățenilor români, oricare ar fi originea lor. Astfel, nu poate fi acceptată internarea de către Germania a evreilor supuși români”. Raportul ajunge la Mihai Antonescu, în 22 octombrie 1943. În perioada următoare, prin legația de la Berlin, s-au făcut noi intervenții în sprijinul evreilor români din lagăre. În luna mai 1944, ministrul de la Berlin primește o telegramă disperată de la București: “nu este posibil să ne dezinteresăm de soarta cetățenilor noștri nearieni care solicită protecția la care au drept legal... Vă rog deci să binevoiți a face tot ce stă în putință pentru ocrotirea, eliberarea și repatrierea celor în cauză”.

Îi asigur pe toți cei interesați că documentele pe această temă sunt numeroase și intenționez să le strâng într-o carte intitulată „Omenia” (Antonescu și românii salvează evreii de la Holocaust). Am citit multe documente și niciunul nu m-a uimit și cutremurat precum cel datat 27 aprilie 1944, prin care Guvernul Român, prin Radu Lecca, cere oficial și fără menajamente repatrierea evreilor români internați la Bleichauer și Auschwitz (document B’nai B’rith international). Într-o țară amenințată cu ocuparea completă de către germani, înlăturarea lui Ion Antonescu, abolirea monarhiei, deportarea tuturor

evreilor și instalarea lui Eichman la București (operațiuni paralele „Margarethe 1” – Ungaria și respectiv „Margarethe 2” – România) o ultimă încercare de a salva evreii români de la o moarte sigură mi se pare un act de o demnitate sublimă.

Comisia Elie Wiesel pentru studierea Holocaustului își intitulează “opera” Raport Final. Dar, pentru că au apărut noi cărți menționând 800.000 de victime pe teritoriul controlat de autoritățile române, mi-am dat seama că această statistică nu se va opri niciodată. În consecință, cred că este cazul ca orice român sau evreu care gândește rațional și are bun simț să se opună acestui monstru care a luat-o razna. Trebuie să menționez că Comisia Wiesel a dat undă verde unei adevărate vânători de vrăjitoare și de antisemiți, având ca victimă cultura și limba română. Astfel, aici, la New York, la Institutul Cultural Român (director pe Corina Șuteu), Eminescu este boicotat, iar folosirea limbii române este absolut interzisă. Pentru că demolarea statuii poetului național este aproape desăvârșită și limba română declarată periculoasă, nu rămâne decât să așteptăm interzicerea arborării steagului tricolor.

O altă consecință a acestui raport este acerbarea antisemitismului și a sentimentelor antiamericane. Minciuna, exagerările fără limite și călcarea în picioare a demnității oamenilor nu putea să nu creeze resentimente și chiar ură. Poate că inteligența evreiască va realiza într-o bună zi că această politică de tip “bumerang” este contraproductivă și chiar periculoasă pentru viitor. România a fost o țară care i-a așteptat pe americani, iar acum abia așteaptă ca ei să plece. Dar nimic nu depășește în gravitate faptul că toți copiii învață la școală că fac parte dintr-o națiune de criminali. Aici nu mai este loc de întors, pentru că se merge prea departe. Fiecare părinte, indiferent dacă este român, ungar, evreu sau țigan (ordinea nu contează), are datoria morală să rupă paginile pline de minciuni ordinare din cartea de istorie în fața copiilor și a întregii familii. Fiecare profesor are datoria să vorbească despre omenia și curajul

românilor care au salvat de la moarte o jumătate milion de oameni nevinovați, chiar dacă această lecție nu face încă parte din programul de învățământ. În acest fel, vom face un prim pas spre recâștigarea demnității noastre, iar copiii noștri se vor întoarce de la școală cu fruntea sus.

Majestate,

Un rege are datoria să ne apere istoria, cultura și să fie alături de noi la nevoie. Cred că sunt în asentimentul țării să vă rog să vă ridicați în ceasul din urmă și să spuneți ADEVĂRUL. În acest fel, veți recupera istoria și onoarea tuturor. Când va veni momentul, veți mulțumi destinului care v-a dat șansa să faceți ceva important pentru trecutul, prezentul și viitorul țării. Majestate, vă găsiți la o ultimă încrucișare de drumuri, având posibilitatea de a pleca spre istorie ca REGELE MIHAI I al ROMÂNIEI sau ca un Mihai oarecare, în curând uitat de toți.

ROBERT HORVATH (Deva) New York,

On Jan 16, 2023, at 3:27 AM, Gica Manole wrote:

Exceptională poziția dvs. Cunosc bine tema. Aveți perfectă dreptate. SANTEM IDENTICI IN A EVALUA ACELE TIMPURI ISTORICE.

Trimis din Yahoo Mail pe Android

Pe dum., ian. 15, 2023 la 23:01, Robert Horvath

a scris:

Trimet spre atenția publică:

Unui eminent istoric, intervenția mea publică, în fata Comisiei Wiesel.

Doamnelor si Domnilor, Deoarece v-ați referit în expunerea Dvs. la necesitatea ca generațiile viitoare sa afle adevărul despre tragedia Holocaustului și pentru ca astăzi copiii învață la școală că romanii sunt vinovați de genocid, aș vrea ca ei să afle și faptul că românii au fost aceia care au salvat întreaga populație evreiască de pe teritoriul actual al României. Asistăm la un fapt poate unic în istoria celui de al Doilea Război Mondial, anume acela ca un om s-a opus presiunii germane, salvând mai mult de jumătate milion de oameni de la pieire. Acest miracol românesc se datorează în primul rând poziției intransigente și plină de curaj

a mareșalului Ion Antonescu. În al doilea rând, mai trebuie ținut cont și de caracterul specific al societății românești din perioada respectivă. Mă refer aici la Ion Brătianu, Iuliu Maniu, la partidele istorice, la Regina Elena, la Dr. Lupu, la Patriarhul Nicodim, la Mitropolitul Bălan, la întreaga Biserică Ortodoxă Română și la mulți alții care au pus umărul la salvarea evreilor. Cred însă că factorul principal îl reprezintă mentalitatea, psihologia și omenia românilor. Care sunt faptele istorice?

După începerea războiului, se desfășoară foarte rapid operațiunile militare în Basarabia și Bucovina de Nord, unde este masacrata populația evreiască și unde forțele românești cooperează cu cele ale germanilor. În curând, în spatele frontului, apar comandourile germane specializate în operații de „curățire” și, paralel, încep deportări de familii întregi din populație evreiască, dincolo de Nistru, în Transnistria. Pentru mine, moartea chiar și numai a unui singur om nevinovat reprezintă o tragedie, dar trebuie să iau în considerație și statistica. Pentru că subiectul este foarte controversat, las la aprecierea audienței să deducă adevărul – din diferite surse. Una dintre ele ar fi „Enciclopedia Iudaică”, o lucrare de referință, în care se menționează cifra de 40.000 de morți, plasând România pe locul 10, ca vinovăție, în timp ce raportul Dvs., al Comisiei, se referă la 420.000 de victime, România ajungând pe locul 2, imediat după Germania. Ținând seama de paritatea po***tiei, România devine, nici mai mult, nici mai puțin, prima „Killing-machine” din istoria celui de al Doilea Război Mondial! În aritmetica Comisiei se adaugă și Ardealul de Nord, acolo unde populația evreiască a fost decimată, numai că, atunci, Ardealul de Nord se afla sub controlul maghiar. Dumneavoastră mai treceți cu vederea și alte fapte: ca toți bărbații evrei în putere au fost încadrați în Armata Roșie, ca o mare parte din populație a fugit în interiorul Rusiei și ca foarte mulți evrei au murit de moarte naturală sau de boli contagioase (tifos), de care a suferit întreaga populație, inclusiv Armata Română. Responsabilitatea

Guvernului României în aceste evenimente este mare, dar este greu să fie separată de responsabilitatea germanilor.

Mă voi ocupa în continuare de momentul crucial, anul 1942, care este șters cu buretele sau distorsionat ca semnificație istorică. Mihai Antonescu, Ministrul de Externe, se întâlnește cu Hitler, în acea toamna, și îi comunica hotărârea de a nu-i preda pe evreii din Regatul României. Vreau să vă mai amintesc, domnule general Mihai Ionescu, doua documente semnificative, pe care sper și cred că le cunoașteți: la o săptămână de la aceasta întâlnire istorică, Ion Antonescu declara, într-o ședință a Consiliului de miniștri: „Nu voi face jocul rasist al germanilor și îi voi slava pe toți evreii mei”; după alte doua săptămâni, la o alta ședință a Consiliului de miniștri, Ion Antonescu declara: „Eu mi-am dat cuvântul să asigur viața și libertatea evreilor și mă voi tine de cuvânt”. Toamna lui 1942 pecetluiește pentru totdeauna salvarea unei întregi populații de la moarte, condamnată la „soluția finală” de către Hitler. Mă voi referi acum la Raportul Comisiei Holocaustului, lucrare unde o reală tragedie este folosită pentru anumite interese politice. În 2002, Guvernul României, bazându-se pe documentele Arhivei Naționale și în conjuncție cu toate documentele primite de la Muzeul Holocaustului din Washington, DC, decretează, fără echivoc, că pe teritoriul României nu a avut loc Holocaustul. La mai puțin de doi ani, însă, Guvernul României își schimbă poziția, înființând o Comisie care, bazându-se pe exact aceleași documente, decretează ca în România a avut loc un genocid de proporții inimaginabile. Comentariile sunt de prisos! Vreau să mai spun asistenței că Raportul Wiesel de cercetare a crimelor Holocaustului reprezintă un atac fără precedent la adresa demnității romanilor. În concluzia raportului se spune: „Românii sunt vinovați de genocid, chiar dacă în anumite regiuni au supraviețuit evrei”. Înainte de a intra în fondul problemei, doresc sa mai remarc ca „anumite regiuni” reprezintă, de fapt, România de baza, România esențială, adică în actualele ei granițe.

Raportul arunca o vină colectivă, acuzând de genocid întreaga populație românească. Aceasta idee de vina colectiva aparține ideologiei fasciste și/sau comuniste, aruncând vina – reală sau imaginară câtorva asupra unei întregi colectivități naționale, rasiale sau sociale. Iar o vină colectivă nu are ce căuta în discursul unei democrații! Se merge atât de departe încât se spune că majoritatea populației românești a sprijinit Holocaustul! Mă întreb: oare cum a fost posibil așa ceva, când faptele din Bucovina și Basarabia au fost foarte puțin cunoscute de populație. Eu personal am plecat la 32 de ani din Romania și nu am auzit niciodată despre aceste evenimente. România este prezentată în acest material ca o țară fascizată și complet rasistă. Aș vrea să-i amintesc domnului general și cercetător istoric faptul că fascismul a fost lichidat în România cu ocazia rebeliunii legionare. Fragmentul care m-a intrigat profund este următorul: „Holocaustul își are rădăcini adânci în istoria și cultura româna”! Aceasta constatare aduce un atac frontal Istoriei României și nu scapă de aceasta decapitare niciun om politic, niciun partid istoric, niciun moment al istoriei și nici al monarhiei. Deci, Istoria României este prezentată de Comisie în primul rând ca o istorie a antisemitismului. Același tratament i se aplică însă și Culturii Românești. Nu scapă de „atenția” noii inchiiziții nicio personalitate culturală, de la Alecsandri, Eminescu, Kogălniceanu, Hajdeu, Slavici etc., iar în epoca modernă nu scapă nici Emil Cioran, Noica, Mircea Eliade.

Așadar, în opinia Comisiei, Cultura Românească nu este importanta prin valențele sale universale, ci numai prin caracterul ei rasist și antisemit. Cu alte cuvinte, Mihai Eminescu și ceilalți piloni ai Culturii românești sunt, nici mai mult, nici mai puțin, vinovați pentru cauzarea Holocaustului. Cruciți-vă, doamnelor și domnilor, cruciți-vă, domnule general!. Concluzia acestei Comisii a dat o undă verde unei adevărate „vânători de vrăjitoare”, având ca victimă cultura și limba naționala. Atenția este în primul rând îndreptată asupra lui Mihai Eminescu și a lui

Mircea Eliade, fiind orchestrată din birourile președintelui Institutului Cultural Roman (ICR), d-l Horia Roman Patapievici. Având la dispoziție un buget de câteva milioane de dolari, având sub control edituri și reviste culturale, el și ciracii săi au pornit un atac delirant îndreptat împotriva a tot ce este românesc. D-l Patapievici spune în clar: „Eminescu, ca poet național, și întreaga cultura națională nu-și au locul sub zodia internaționalismului”. Sau: „Dacă vreți să intrați în Europa, trebuie să vă debarasați de Eminescu”. Dacă nu credeți, mă voi referi la seara dedicată „Luceafărului poeziei românești”, desfășurată la Consulatul General al României din New York și boicotată de Institutul Cultural Roman New York, condus de dna Corina Șuteu, ai cărui angajați nu au avut decât curiozitatea de „a băga capul” la acest eveniment care a durat 6 sau 7 ore. Aceasta manifestare a avut loc prin bunăvoința Consulului General al României la New York, d-l Pietro Lucian Pavoni, căruia trebuie să-i exprimăm sincera grațitudine. Nu pot să nu adaug faptul că nu mi se permite (de doi ani!) să particip la activitățile ICR New York, deoarece am cerut să se vorbească și românește la manifestările organizate de Institut (pentru participarea din aceasta seara, a trebuit să mi se dea o derogare specială de la Washington!). Vreau să mai adresez câteva cuvinte doamnelor și domnilor din spatele meu, care striga, cu înverșunare, să nu fiu lăsat să mai vorbesc și să fiu dat afară!

Dacă Dvs. mai sunteți azi în viață, aceasta i se datorează marelui Ion Antonescu și – în primul rând – omeniei românilor. Este greu pentru mine să înțeleg cum mulți români acceptă orice compromis, inclusiv acest raport degradant. La fel, nu pot să înțeleg cum mulți evrei, în loc să fie recunoscători și să le arate grațitudine celor care le-au salvat viața, stau și așteaptă să le mai dea încă o palma. Un adevăr spus doar pe jumătate seamănă cu o minciună. Pe fundalul unei tragedii adevărate, asistăm aici la un atac fără precedent la adresa Istoriei și Culturii românești. Dacă vrem să ne recâștigăm demnitatea,

trebuie sa spunem adevărul întreg. Vă mulțumesc pentru răbdarea și atenția Dumneavoastră.

ROBERT HORVAT ,New York (E-mail, ian. 2023).

Consemnăm acestea, fără comentarii.

m. (V. Cernat); Moarte pentru... niște găște (!) Secvențele omorului.

aa. Sfârșitul lui Vasile L. Cernat (descriere reală, 20 sept. 1990), după Cotu Donului, după Război, după colectivizare, după ani mulți de pușcărie, la foarte scurt timp după Revoluție. Până la urmă: istorie tragică pentru un erou pe front, pentru un martir din lupta împotriva comuniștilor (nu este trecut în lista anticomuniștilor din Țepu, întocmită după Revoluție de un fost turnător), pentru un om neclintit că americanii vor veni, căzut la datoria vieții, simplu ucis de proști și răuvoitori. Și-a jertfit viața de familie în numele rezistenței la colectivizare, a fost declarat dușman al patriei pentru asta, a așteptat democrația. Cred că și acum...o tot așteaptă!

Na-ți găscă, na ! (MCR: Un „regat” pentru o găscă!)

... După ce-și făcu mai toată ziua treaba prin curte, Vasile Cernat se gândi c-ar fi bine să planteze cele vreo 20 de castane culese de la Tecuci, de vreo câteva zile și care-i tot zornăiau prin buzunare. Călcase de mult peste 80 de ani dar nici bătaile aprige din închisori, mereu internat pentru crima de uneltire contra orânduirii sociale, nici lipsurile din ultima perioadă a verii nu-i diminuaseră forța de viață și dorința de muncă. De nevasta - concubina nu era el prea mulțumit dar de fiica abia trecută de 12 ani era înnebunit, nici nu știa ce-ar mai trebui să facă, s-o protejeze, mai ales că la școală era printre fruntașe și creștea, cam încet, dar frumoșică și voinicuță. Acum se hârjonea cu Georgica și Șerbănica prin mijlocul curții, pe cărăbuțul ceva mai mare care ținea locul căruței cu cai de odinioară. Era în regatul lui, așteptând să vină americanii!

- Aurica, să iei cărăbuțul și pe fete și vii pe la fântâni, pe

șosea, în capul grădinii noastre de la iaz, de pe Valea Mâțului. Eu mă duc de-a dreptul prin grădină, mă, să pun castanele și să încercăm un rând de porumb cu totul, să-l desfacem acasă.

- Fetelor, mergeți cu mine? întrebă automat Aurica.

- Da, hai; da' ne tragem pe rând în cărăbuț!

Cam lălăind, adică în joacă, fetele se tot buluceau de-a lungul drumului, fără prea multă atenție la ceilalți, cu toate că era în pragul serii și consătenii veneau de la tăiat coceni, desfăcut știuleți, adunat fasole. Soarele era aproape să intre în dreptul dealului din vest, umbrele se lungeau peste sat, era freamătul zilei de 20 septembrie, plăcută și călduroasă.

Vasile lucra singur, chiar adunase vreo câteva brațuri de porumb tăiat cu totul și se apucă imediat de încărcat cărăbuțul. Avusese cu câteva zile în urmă, un schimb de vorbe cu vecina de peste drum, acuzat că i-ar fi otrăvit vreo 5 găște, pentru că-i stricau porumbul și-i călcau proprietatea, cam pe colo pe unde se tot chinuia să re-ncropească un iaz în care odinioară avusese pește. Tot găștele Ilincăi i-au consumat peștele, proaspăt, direct din apă, că nu și le-a închis niciodată. Dar de grija asta nu mai putea el. Așeza harnic hlujenii care, uscați, fășâiau mai mult și n-auzea mai nimic, nici când vecina și ginere-său s-au apropiat cu câte ceva în mână, pe la spate și doar la câțiva metri, cu câteva secunde:

- Vasîli, di ci mni-ai otrăghit găștili, mî, animaluli! Parul de carpen luat din curte de ginere îl lovi cu sete peste mâna stângă ridicată pentru apărare. Se auzi pocnetul scurt al oaselor rupte, simțea reacția mușchilor loviți, dar înfuriat peste măsură, tânărul nici vorbă să se oprească. Era plăcerea urii dezlănțuite, nu mai auzea, nu mai vedea nimic.

- Nu mai da măi, că mă omori... mai strigă Vasile căzut jos, alături de cărăbuț, încercând să se apere atât de Costin cât și de Ilinca, grăbită să-l altoiască și ea mai mult și mai bine. Chitonagul de fier, gros cât mâna, era o unealtă de atac pe care-o simțea bine în mâini, avea destul năduf în ea, să capete și alte

puteri, decât ale unei femei de la țară, zdravă, în jur de 50 de ani. Parcă-și vedea cele 5 găște otrăvite la gard și credea că n-avea cine să i le otrăvească decât acest vecin incomod și priceput la animale. Și-apoi, de câtă vreme i-o cocea ea! Acum, după Revoluție, era mai multă libertate, mai mult curaj și mai multă poftă de răzbunare, după ani de proastă vecinătate. Oprimarea socială de decenii, se convertea... în loviturile îndesate împotriva unui dușman acum găsit.

Cât Cernat (Vasile) fusese în pușcărie, ea n-avusese grija păsăretului de prin curte iar găinile, găștele, rațele, nu le-a închis niciodată. „N-avea decât să-și facă el gardul propriu al pământului lui!”. Acum i se părea nedrept ca ginerele său să dea în dușman de mai multe ori decât ea și-și făcea loc împingându-l mai într-o parte să-l lovească ea cu sete. Costin, împins pentru moment, își lua mai mult avânt să-l lovească mai zdravăn pe vecin, simțind și el plăcerea unei pedepse de administrat. Se odihniseră puțin la umbra cerdacului, înainte de venirea cărăbuțului, care le-a atras atenția spre șosea și acum o energie neașteptată-l făcea ca pe haiducii din poveste: să lovească, să lovească, să lovească, la întrecere cu soacră-sa. Milițianul obișnuit să bată meticulos cu bulanul sau cu sacul de nisip, avea liber să-l croiască îndesat cu parul pe omul mărunțel și închircit, aproape pierdut printre cocenii deja împrăștiați din căruciorul de mână. „Acum mi-ai căzut tu mie!”

Nu se mai uitau la omul cu mâna stângă ruptă, trântit lângă cărăbuțul cu porumb uscat, nici nu s-au putut opri când s-a auzit trosnetul de os rupt, al piciorului stâng. Împreună l-au pisat până li s-au trudit brațele, având grijă să-l amenințe și să le izgonească pe cele 3 fete „că le omoară și pe ele”.

Nu s-au oprit nici când au văzut un șofer în deal lângă mașina oprită, nici când au venit vecine și apoi niște oameni dinspre Tecucel de la muncă.

Erau mânioși că Cernat nu mai moare... Cum de rezistă atâta!?

Nimeni n-a intervenit, nimeni n-a strigat la cei doi, dar tot ei, obosiți, și-au luat seama și s-au depărtat să plece. Totuși, Ilinca se întoarce cu ranga de fier înapoi spre omul făcut grămadă, care nu mai țipa, și nu se mai putea apăra, administrându-i cu năduf, o ultimă lovitură ghioldiș în stomac.

- Na-ți găscă, pușcăriășul dracului, să te-nveți minte! Se întoarce către fete și către lume, ca o lupoaică îmbălată de sânge:

- Să nu se apropie nimeni, că-l omor!

În minutele în care tatăl său era pisat de-amărunțelul cu parii, întocmai ca pe știuleții pe care voia să-i ducă acasă, acum înșirați pe o parte din șosea, Aurica și fetele care țipau speriate, se ascuseseră în sălcii și abia vedeau ce se întâmplă, tremurând de frică, una chiar scăpându-se pe ea, dar toate înăbușindu-și țipetele, mai ales că pe rând cei doi „operatori” aruncaseră cu bolovani, pietre sau știuleți strigând „să nu vii, că te omor!”

După retragerea celor doi, după gardul lor, Aurica alergă la Vasile, acum nemișcat, care mai bolborosea unele cuvinte, mereu înneccându-se cu sânge.

- Ce să fac, tată? Și se uită și la celelalte fete înlemnite, speriate, uluite.

- Ilinca m-a omorât, cu vârful parului, bolborosi Vasile. Reuși să adauge „du-mă, la nen-tu Chiriatic!” Mintea începea să i se întunece, își închipuia cam cum ar fi arătat grămăjoara de boboci și găște, vreo 5 la număr, pe care sigur, nu le-a omorât el. Aurica ieși disperată în mijlocul șoselei pietruite cu mâinile desfăcute larg, către un șofer, Blaga, de la Tecucel, și-l obligă să frâneze.

- Ajutor, moare tata! Era în jurul orei 17:00, iar bătrânul fusese măcelărit aproape 20 de minute. Când a ajuns la spitalul din Tecuci, asistenta de serviciu a exclamat direct și clar: „la cât e de zdrobit, omul ăsta moare cât de repede”. Și în adevăr n-a mai prins apusul de soare.

Inginerul de la complex, împreună cu fetele l-au urcat pentru 2 km în mașina lui care a oprit la Alexandru Chiriatic din

Țepu și care la rândul lui a plecat imediat la Tecuci cu Dacia proprie, 15 km. A rămas în preajmă, la spital, până în jurul orei 20:00 când Cernat a murit.

Numai că și familia Costin a aflat că moare și cu toți 4 milițienii din familia lor au tăbărit pe medici, asistente, medic legist (pe care ei l-au anunțat) care și-au făcut „datoria” de a-i scăpa printr-o constatare hilară: „edem pulmonar”! (...) Dat fiind că urmașul generalului Cernat a scris câteva sute de poezii la viața lui, se ivesc doar câteva versuri mioritice. Tragice, însă.

Cine l-o fi pus pe Vasile care se dădea mare (era mărunțel de statură, dar foarte vânjos) în apus de soare, să moară chiar rupt în bătaie, pe trup numai vânătaie, cu milițieni grămadă ieșiți din ogradă, să-i ia viața lui, anticomunistului... Femeia-criminală care-și exprima năduful către vecini „acum îl vedeți, dar când mi-a omorât găștele n-ați venit” și a strigat aprig pentru toți: „Lăsați-l, dracului, să moară...”

X

La câte sute de poezii a scris în viața lui Vasile Cernat, măcar, poate, și-o fi dat seama că... moare... la apus de soare, în grădina lui, de pe Valea Mățului!...
o viață pentru... niște găște !

Așa se face că o copilă, Aurica Cernat, a crescut fără tată, a înfruntat greutăți greu de imaginat exact în perioada capitalismului sălbatic, dar a ajuns gospodină la casa ei, căsătorită cu Vasile Mândru, polițist din Țepu, cu care are 2 copii.

*

bb. FILMUL EVENIMENTULUI DIN 20 sept. 1990:

ORA 16: V. Cernat pleacă să planteze castani și să culeagă porumbul. Fiica sa Aurica împreună cu Oiță Georgica (11 ani) și Pamfile Șerbănică (10 ani) vine cu cărăbuțul ocolind pe șosea.

ORA 16:30 - aproximativ - vine, în capul lotului lui Cernat, ginerele lui C. Costin care-l înjură și-l amenință pentru că i-ar fi otrăvit găștele tatălui său.

- Apar cei doi membri ai familiei Costin fiecare cu ceva în mână (prin spatele omului): el cu un par de carpen, ea cu o rangă de fier, un chitonag. Șoferul de pe Dacia albă 5346 (?) oprește ceva mai sus și saltă capota.

- Apar vecinele Chirvase pe prispa casei.

- În apropiere trece tânărul Gogoloman din Țepu de Sus.

ÎNCEP LOVITURILE: Lovește cu parul în cap numitul polițist Costin;

Ilinca dă cu ranga și-i rupe mâna stângă;

Este împins cu parul în piept și cade jos lângă cărăbuț (Cernat); Continuă loviturile cu furie, cu parii și cu picioarele, omul strigă, cetățeni care vin de la culesul viei se opresc; Cineva încearcă să se apropie dar este amenințat cu moarte;

Copiii țipă care de care mai tare și sânt amenințați că vor fi omorâți și ei. Aurica încearcă și agresoarea aruncă cu bolovani: „să nu vii că te omor și pe tine!”

Continuă lovirea omului de jos, i se rupe piciorul stâng, nu mai poate țipa prea mult.

Ultima lovitură o aplică cu chitonagul în stomac femeia care-l îndeamnă pe ginere „hai, lasă-l dracului să moară!”

ORA 16:40 - Oamenii privesc consternați de pe deal. Printre ei Mândița Nazarie, Călin Popa, Dogaru, Cristea lui Cucoșel (poreclă). Cei doi se retrag: „- Acum vedeți, dar când mi-a omorât găștele n-ați vrut să vedeți!” Când închid poarta se mai aude:

- M-ați omorât...! Ei adaugă:

- Să nu se apropie cineva că-l omor!

Oamenii parcă intră în mormânt.

ÎN JUR DE ORA 17:

Fetița, Aurica, iese în mijlocul șoselei cu mâinile întinse oprind cu disperare prima mașină, condusă de ing. Blaga de la Complexul Nicorești. În autoturism era și cetățeanca Ferțu Niculina. Cei doi și fetița îl ridică și-l duc la autoturism cu care ajunge la consăteanul Alexandru Chiriac și care-i transportă la

Spitalul din Tecuci (15 km).

În jurul orei 19 se constată de dr. Ganea:

- „fractură cominutivă; echimoze gambă, coapsă, cap, piept”.
- internat și radiografii în jurul aceleași ore.

Reanimare (?) Dr. Ganea afirmă că a chemat internistul și alți medici.

- bolnavul intră în comă de gr. IV. Medicație?

Ora 20:

V. Cernat MOARE. Foaia de observație semnată de câțiva medici.

Data de 21 septembrie:

Este chemat dr. Enescu M., medic legist, de la Galați, își fac apariția subofițerii încă de seara, rude ale familiei Costin, certificatul de deces e categorisit de un medic al spitalului ca „o porcărie”! Nu cuprinde toate rubricile, practic cei doi sânt scoși din cauză. Mortul e vinovat că... a murit omorât.

Familia e anunțată târziu. Concubina lui e sfătuită să stea liniștită. Formele de înhumare sânt întocmite în mare grabă, ba încă e anunțată ca imediat după autopsie să fie scos, i se dă formele în mână, fără să alerge, repede și pe tăcute.

Așa că pe 21 sept. orele 16 e adus acasă. Adeverința de la poliție scrie clar: nu sânt dubii asupra cauzei morții care ar fi edem pulmonar.

Încep mașinațiunile, de fapt se termină, pentru că medicul legist a scris, „ce trebuie”.

Pe 22 sept. ora 02, telegramă la Procuratura Generală, d-lui Gh. Robu. și de la Berheci și de la Vaslui (două) nici un răspuns până azi! (17 ian. 1991).

Discuțiile la Tecuci sau procuratura Galați sterile. E evident aranjamentul. Procesul care a urmat la Galați, de fațadă, cu pedepse minime, amenzi, de tot răsul.

Cernat a și putrezit și nimic nu s-a mișcat nici pe 15 ian. 1991.

Criminalii?... Bine, sănătoși!

*

Dacă un erou moare... viața nu se oprește în loc. Și urmașii celor de mai sus și-au făcut datoria către viață și către ei înșiși. Cartea însăși e o împlinire a unei astfel de datorii.

*

După peste 25 de ani, în fața unui pâlc de salcâm prăpădit, de tot felul de buruieni, nimic nu amintește de o asemenea dramă umană. Nici casa părăsită cu gardurile gata să cadă, nici fântânile, nici dealurile, nici Valea Mâțului nu țin să amintească de vreun fel de crimă.

Cât de nerecunoscător este pământul ăsta, pentru oamenii pe care-i înghite!

László Bod -Casă în Velence

G. UN FEL DE EPILOG:

Starea omenească în totalitatea ei s-a schimbat față de primele pagini din cartea noastră: a urmat perioada comunistă de după ocupația sovietică, o colectivizare forțată încheiată în 1961, o Revoluție contestată în 1989, cu o revenire la capitalism nu îndeajuns încheiată în 2024.

Urmașii eroilor cărții și-au creat viața lor, urmașii urmașilor eroilor și-au întemeiat familii, iar urmașii urmașilor și a altor urmași își clădesc o viață după calitățile și capacitățile lor: Ștefan și Ana, gemeni, deschid această generație din care mai fac parte sora lor Eva și verișorii lor Vlad și Rareș, elevi la gimnaziu, și liceu, care poartă, încă, și numele autorului. Prenumele fiilor lui Dumitru și Iulia, părinții acestora: Sergius, Daniel, Radu.

O încercare de cuantificare după peste 80 de ani a patriotismului celor care din noiembrie 1942 au semănat lanțul continuității într-o țară plecată spre globalizare și crearea noii culturi existențiale ni se pare nepotrivită și imposibilă, chiar dacă la orizont a apărut un război ucrainiano-rus, declanșat de ruși pe 24 februarie 2022, adică alte elemente de eroism patriotic, și cu o implicare neclară a României.

Am considerat, însă, că nu toți cei care mereu vin vor să rămână tâmpiți așa că măcar unii se vor arăta interesați de realități cuprinse în această carte, SĂ LE FIE DE ÎNVĂȚĂTURĂ. M-aș bucura ca nepoții mei să mă depășească în cercetare, creație, învățătură, avere, minte sau oriunde vor putea ei, pentru că drumul spre vârf e din ce în ce mai anevoios.

Nu contează cine și ai cui, dar cât mai mulți trebuie să învețe. Vă reamintesc:

Dragostea de muiere face minuni;

Pentru copii e cauză, nădejde, certitudine și speranță;

Dragostea pentru locuri și neamuri asigură stabilitate;

Dragostea pentru țară motivează...viața !

În totalitatea și felurile ei dragostea înseamnă omenie,

normalitate și umanitate.

*

Vă doresc (oricui) să vă bucurați de clipa voastră de libertate.

PARTEA A II-A

9... 19... 39... 59/M
DIN LUPTA VIEȚII

Contribuții culturale fundamentale pentru Vaslui

(Cifre-date-fapte)

**Editura PIM,
IAȘI, 2023**

A fi singur contra multora nu e întotdeauna cel mai mare rău.

Tehnoredactare: Cătălin Sîmpetru

Aveți aici o istorie construită pas cu pas, cu sacrificii destule și cu mulți... împotriva. O viață în frământare, creație, reușite. Niciodată nu va putea fi egalată această muncă.

Mulți cred în viața de apoi. Eu nu cred asta deloc. Dar, sper ca lumea să aibă nevoie de mărturiile mele. Mai ales că altele nici vorbă să mai fie!

H. RECUNOAȘTERE INTERNAȚIONALĂ:

1. Reprezentantul României în Internaționala Ecologistă, 29.11–2.12.2001, partener, ministrul de externe Ioschka Fischer, Germania, cea mai înaltă reprezentare vasluiană de până atunci, de după Revoluție.

Stimate coleg, Profesor dr. Dumitru V. MARIN

Felicitări! În unanimitate, membrii Comitetului Executiv au votat pentru primirea dumneavoastră în ASRAN.

Bine ați venit în Asociația Scriitorilor Români din America de Nord. Va dorim succes în activitatea dumneavoastră.

PREȘEDINTE ASRAN,

Alex Cetateanu

2. Membru ASRAN, din decembrie 2020, singurul vasluian; membru „Gruppo Scriviamo” (Italia), a colaborat cu TVR Moldova și „Captalan” din Chișinău, și mulți scriitori din Basarabia, Membru de onoare al Ecologiștilor moldoveni (președinte, Ion Dediu) ș.a...

3. Cenaclul „Destine literare” Montreal - Canada (80 de personalități din toată lumea) sărbătorire publică, 28 aprilie 2021: Marin-80;

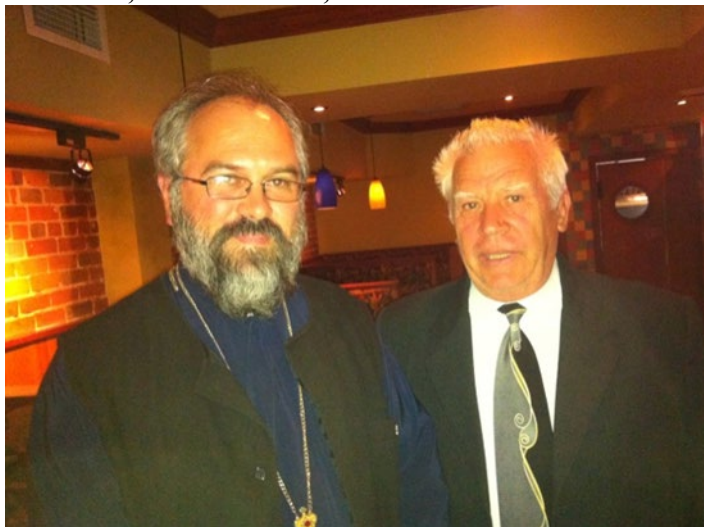

4. Interviurile cu 10 Șefi de Stat (6 ne-români), în activitate.

5. Interviurile cu 16 prim-miniștri; (străini = 4), Papa Ioan

Paul al II-lea, P.F. Teoctist, Daniel.

ÎPS Cassian – Montreal, Canada – și D.V.M.

6. Interviu cu Î.P.S. Cassian, Montreal, Canada, 2012. În 1991, prefectul de Tourenne, și Marie Trautman, Consiliul European, Strassbourg.

7. Colaboratori, 1023 din 32 de țări, 4 continente, aproximativ din 165 de orașe și alte localități din toată lumea. Semnatar al proiectului Uniunea Ziariștilor din Balcani, Reșița, 2012, alături de Mihai Miron cu Jon Magda, parlamentar sârb.

8. Colaborări cu/și din Anglia, Australia, Canada, Germania, Italia, Israel, Maroc, Noua Zeelandă, Portugalia, R. Moldova, S.U.A., etc. A ridicat Vasluiul pe harta culturală a lumii.

9. Membru și invitat la „Destine literare” – Montreal ș.a. Diplome de recunoaștere internațională, națională, județeană, locală.

Membru de onoare la PER - R. Moldova.

Colaborator/corespondent pentru România cu BBC – Londra. Idem, Vocea Americii (VOA)-Washington și Deutsche Welle – Germania.

Colaborări și colaboratori din Israel, Anglia, Germania, Maroc, Italia, Canada, etc.

Colaboratori în Australia, Noua Zeelandă etc.

I.

19 CONTRIBUTII DE NIVEL NAȚIONAL:

1. Înființarea primei televiziuni private, 5 dec. 1990, Licența 001/TV.

D.V.M. la prima emisiune TV.V., 24 dec. 1990

2. Înființarea primei Reviste consacrate jurnalismului cultural, 1.02.2015, MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC, cu răspândire locală, națională și internațională.

3. Adună 1023 de colaboratori din 32 de țări, 4 continente, la M.C.R.

Gruppo "Scriviamo" Facebook

SCRIVIAMO

Un cordiale saluto a tutti, come ogni fine settimana eccoci puntuali in pagina con le nostre poesie. Tra un temporale, un salto in piscina e una capatina al mare, arriviamo noi. Da dove provengono i nostri versi? Come diceva la grande poetessa Alda Merini, "Tutti mi domandano da dove traggo le mie parole. Io rispondo: mi basta un'immersione nell'anima e vedo l'universo, tutti mi guardano con occhi spietati e non conoscono i nomi delle mie scritte sui muri...". Noi che non siamo veri poeti diciamo che le parole vengono da sole, basta lasciarsi cullare dall'ondata delle passioni e metterle su un pezzo di carta. Ma cosa dico! Sul pc. Buon fine settimana a tutti.

Scrivete a Scriviamo... via Enrico De Nicola 65 03043 Cassino (Fr) oppure scriviamo@hotmail.it

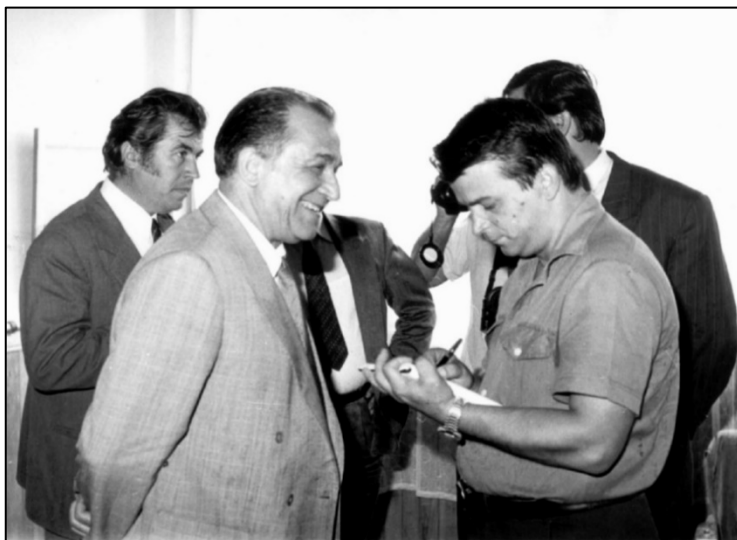
4. Record național și mondial: interviuri cu 10 președinți de stat; englezul David Frost, doar 7.

**Interviu cu Mircea SNEGUR
președintele Republicii Moldova
30 aug. 1991, Rep. Moldova – Chișinău**

**Noiembrie 1996 –
Prima vizită a președintelui Emil Constantinescu**

Cu președintele Ion Iliescu, vara, 1990, la Vălenii de Munte

5. Record național și mondial: interviuri cu 16 prim-miniștri în activitate.

Dumitru V. Marin și Primul ministru Nicolae Văcăroiu - 1992

6. A ridicat Vasluiul pe harta culturală a lumii. A creat prima școală neoficială de presă, după Revoluție, cu circa 550 de candidați, prin TVV-radio.

7. A organizat, sprijinit și condus Curentul Cultural Informațional Vasluiuan peste 5 decenii, în care aprox. 150 de creatori locali au tipărit circa 475 de volume și au publicat în Meridianul de Iași-Vaslui-Bacău și revistele scoase de el: Vlăstarul, Onnyx, M.C.R.

8. Pe 2 dec. 2001 a reprezentat România la Internaționala ecologistă, la Budapesta, alături de Joschka Fischer (Germania), acad. Ioan Dediu (R. Moldova), acad. Vasile Tărățeanu (Ucraina), ș.a. Era cea mai înaltă reprezentare oficială vasluiuană de până atunci, după 1989.

9. A intervievat, după 77 de ani, 7 sutaviețuitori ai dezastrului militar românesc de la Cotul Donului: Jale și eroism românesc la Cotul Donului... și după(!), Pim, Iași, 321 p., ed. a II-a, 2021. Unic în Europa.

DUMITRU V. MARIN

(prof.dr.)

**JALE ȘI EROISM ROMÂNESC
LA COTUL DONULUI... ȘI DUPĂ!**

UNICE PERFORMANȚE JURNALISTICE

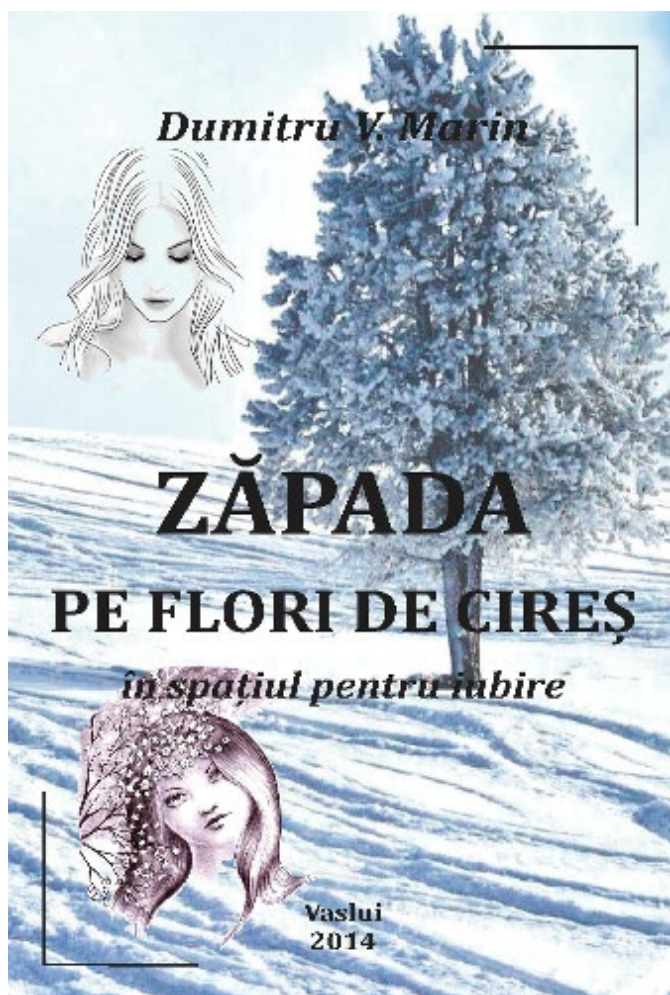
Ediția a II-a

PIM, Iași, 2020

10. A fost președinte de partid ecologist 29 de ani, a avut cele mai multe mandate de Consilier județean, 5 (Vaslui), cel mai mare număr de consilieri locali într-un județ (234 în mandatul 2000-2004), și din România.

11. A creat primul roman realizat din istoria culturală a Vasluiului, *Zăpadă pe flori de cireș*; A scos 63 de cărți, 3 reviste, 2 ziare, colaborator la peste 40... A înființat prima **BIBLIOTECĂ STRADALĂ** din județ, cu peste 1000 de volume.

12. A transmis prin TVV cele 3 întronizări (de până acum) de la Episcopia Huși, de la reînființarea pe care a sprijinit-o mediatic pe deplin: TVV, Radio, ziar, revistă; A realizat singurul grup de presă complet din România.

D.V.M și Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor

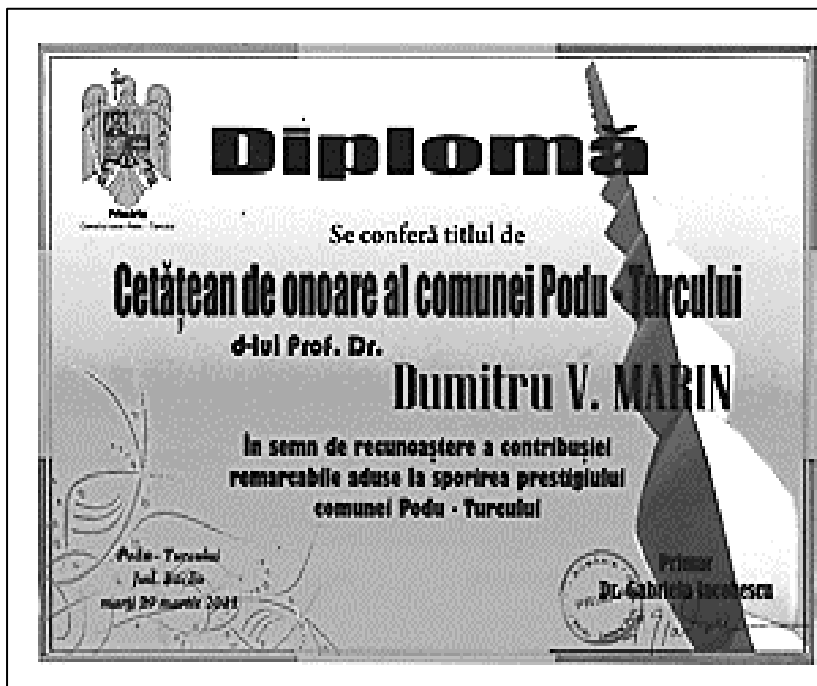
13. Primul (și singurul) vasluian membru ASRAN – Canada. Călător în Bermude și Caraibe.

14. Înregistrează o longevitate cultural-spirituală, până în prezent unică de peste 66 de ani de la debutul în jurnalistică, octombrie 1957. Membru senior ALPI-Iași, Membru UZPR, membru L.S.R., membru al grupărilor de scriitori din 6 țări, corespondență internațională, națională, locală, activitate pe rețelele sociale și de îndrumare a culturii.

15. A scos primul ziar zonal, pe 26 sept. 1996, **Meridianul de Iași-Vaslui-Bacău-Leova...** pentru care a scris peste 2200 de editoriale și mii de articole;

16. A scris-tipărit peste 93.000 de pagini: cultură, istorie, folclorică, învățământ, politică, etc.

17. Este Cetățean de onoare în comune din 3 județe (Bacău, Iași, Galați), refuzat mizerabil la Vaslui.

18. A organizat 10 ediții naționale dintre care ultimele 3 internaționale, a Simpozionului Național, „Omagiu cărții și culturii vasluiene”, 2 ediții „Break dance”, 2 ed. Gala ziariștilor; sute de manifestări cu public (în Moldova). Alte Simpozioane tematice.

19. A contribuit decisiv la re-înființarea/re-lansarea U.Z.P.R., după 1989; calități oficiale, sponsor, activist. Președinte de filială UZPR Vaslui, de la început și inclusiv în 2024 (34 de ani). (V.cap.C).

J.

*Ca discriminat și ocultat permanent, de cuplul Președinte C.J. – Primar, care prin slugoii lor au închis cercul izolării și excluderii din mișcarea culturală pe care o reprezintă de 55 de ani, subsemnatul Marin D. V. din Vaslui, **DECLAR PUBLIC: Oficialii „oblici” vor să mă scoată în afara istoriei culturale creată-reprezentată de mine de-a lungul unei jumătăți de secol.***

– Cum pot judeca tripleta Buzatu-Pavăl-Mocanu și ai lor ca, de ani buni, să saboteze serios tot ce poate face un om cu harul de a face, mă întreb...?

– Iată doar 39 de mari realizări social-culturale fundamentale în Județul Vaslui.

Din 1970 și până azi profesorul dr. D.V. Marin a îndeplinit **acte fundamentale pentru cultura vasluiană:**

1. A denumit și întemeiat Festivalul Național al Umorului „Constantin Tănase” (1970), a înregistrat fonic primele 3 ediții, a scris 2 cărți consacrate; A organizat primele 3 ediții ale Festivalului Fanfarelor (1971-1973);

2. A introdus în bibliotecile județului Cataloagele alfabetice și tematice, a îndrumat Stațiile de radioficare, biblioteci, cămine culturale, casele de cultură (1970-1974). A participat în tot cursul vieții, la numeroase manifestări cultural-științifice, literare, politice, sportive, în țară și peste hotare;

3. Și-a depus Credenționarul său la Alba Iulia, 1 decembrie 1990, și alcătuit carte la Centenarul Unirii.

4. A întemeiat prima televiziune privată din România, 5 decembrie 1990, Licența 001/TV; prima emisiune în eter, 24.12.1990. Azi, online. Noutate absolută în România.

5. A înființat primul post de radio, UNISON, în Vaslui (1993) și rețea (1994);

Delegația vasluiană care a participat la sărbătoarea de la Alba Iulia, de sâmbătă, 1 Decembrie 1990, prima după schimbarea regimului, la 72 de ani de la Marea Adunare Populară din 1918

6. A scos primul ziar zonal, pe 26 sept. 1996, **Meridianul...** pentru care a scris peste 2200 de editoriale și mii de articole;

7. A scos prima Revistă consacrată pentru jurnalismul cultural, M.C.R. (2015);

ACEST MERIDIAN

Un ziar care vede, aude și reproduce
realitatea spre corecta informare a populației
din zonă. Echilibrata, obiectivă și în egală
măsură comprehensivă pentru necăzii
soartei vor fi terribile.

Un săptămânal cu prințută politică dar
cu știri, informații, divertisment și... de-și mai
veștă cititorul care se poate adresa și la cel
mai bun prieten.
Doamr că MERIDIAN-VASLUI să nu poată

Îi dăcă ilustrația adăvărului de zi cu zi. Cu
încrederea în izbândă am trecut... la
MUNCA!

Prof. D.V. MARIN

De la stânga la dreapta: Val Andreescu, Anca Moldoveanu, Mihai Batog - Bujeniță, Cornelia Ursu, Dumitru V. Marin, Valeriu Lupu – 8 Februarie 2015 – La... „nasterea” M.C.R.

8. A făcut cunoscut Vasluiul în 4 continente și 32 de țări, cu transmisii în direct la TVV, radio, ziar;

9. A publicat un număr impresionant de cărți (unele în patrimoniul național), 63, în 2024;

10. A RIDICAT VASLUIUL PE HARTA CULTURALĂ A LUMII; (v.cap.anterior).

11. A stabilit recorduri mondiale prin interviuri cu 10 președinți de stat, 16 prim-miniștri, + Papa, Teoctist, Daniel și alți mulți ierarhi români; (v. ant.)

Cu primul ministru, Adrian Năstase, în Studioul Tv.V, 12 octombrie 2004

**9 iulie 2007, Todirești-Vaslui – interviu cu
Mitropolitul Ardealului, ÎPS Laurențiu Streza**

12. A contribuit la zestrea intelectuală și financiară a județului, direct și indirect;

13. În calitate de consilier județean (5 mandate) a contribuit la implementarea noii ordini sociale de după Revoluție, fiind ecologistul cu cele mai multe mandate de consilier din România, reprezentant și în Internaționala ecologistă.

14. A fost președinte de Partid Ecologist/ M.E.R.+ F.E.R.+A.P.+ P.Verde. răstimp de 29 de ani (1990-2019); candidat la Primăria Vaslui, 2008.

15. A scos 3 reviste, 2 ziare, 63 de cărți, a încurajat sportul, cultura, învățământul și... politica vasluiană;

16. A organizat sute-sute de manifestări cu public în toată Moldova și în țară;

17. A fost co-re-întemeietor al UZPR după 1989, împreună cu M. Miron.

13 dec. 2005, Vaslui - cu președintele U.Z.P., Mihai Miron
Conferirea Ordinului Ziariștilor, clasa I

18. A susținut singura Școală de presă din România de după Revoluție, cu peste 550 de aspiranți la gazetărie (1990-2011);

19. Este Cetățean de onoare în comune din 3 județe moldovene Bacău, Galați, Iași, dar a fost mizerabil refuzat la Vaslui;

20. A primit numeroase Diplome și premii naționale și internaționale, membru ASRAN, și Destine literare, Canada.

21. A transmis prin TVV cele 3 întronizări la Episcopia Huși (de până acum), de la reînființarea pe care a sprijinit-o mediatic pe deplin: TVV, Radio, ziar, revistă;

22. A fost un important actant politic peste 3 decenii, membru al Delegației permanente a C.J. Vs, candidat la Primăria Vaslui (2008), inițiator a zeci și zeci de proiecte;

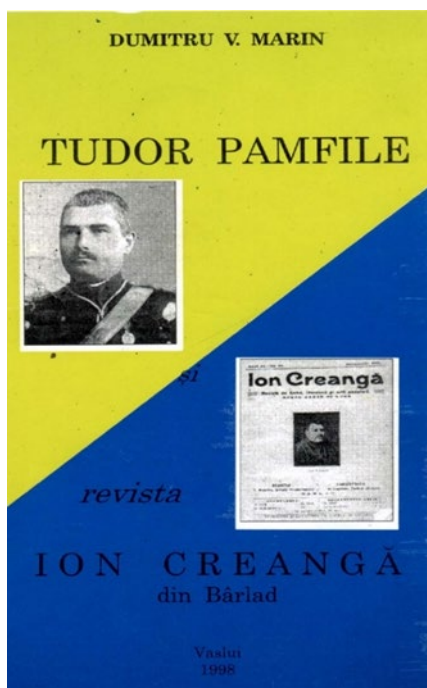

**Consilieri Județeni în drum spre Tg. Mureș – 1994
DVM în partea dreaptă a fotografiei**

23. A fost peste 2 decenii, unul dintre profesorii reprezentativi ai județului Vaslui, cu rezultate unice la Sesiuni de comunicări și referate științifice naționale;

24. A creat primul roman realizat din istoria culturală a Vasluiului, **Zăpadă pe flori de cireș (1999)**; **Primul re-editor al etnofolcloristului Tudor Pamfile, BASME, 1976, prima monografie consacrată acestuia și rev. Ion Creangă(1998).**

25. A fost arbitru de fotbal (și în alte sporturi: volei, lupte) și antrenor la echipe de juniori în Divizia C, a Campionatului Național.

**DVM arbitru în divizia C
Primul din partea stângă, sus.**

- 26.** A fost vicecampion național la lupte libere în 1962 (student la Iași); Vicecampion național la OINĂ, cu echipa din Măcărești-Iași (1965).
- 27.** A fost student la Facultatea de Agronomie Timișoara (1961), la Universitatea Al.I.C. Iași (1962) și Universitatea București (concomitent cu doctoratul) până în 1968;
- 28.** A fost singur doctor în științe filologice, răstimp de 20 de ani în județul Vaslui;
- 29.** A fost profesor în 9 școli, director în 6, inspector cultural în Vrancea (1968) și Vaslui (1970-1974), om de presă din 1990, 5 decembrie.
- 30.** Are o familie împlinită, 3 copii, 9 nepoți, 2 strănepoți; și-a achitat datoriile civice și la stat;
- 31.** A îndrumat cercuri și cenacluri literare (cel mai cunoscut „Mugurel 74”, 16 ani, și Cenaclul literar județean împreună cu

I. Al. Angheluș (1972-74), și seria a II-a, după Revoluție (1991-1993);

Seria P Nr. 0001991

ROMÂNIA
MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI.

T.S.

DIPLOMĂ DE DOCTOR

FACULTATEA DE LITERE

în urma susținerii tezei de doctorat la data de 24 IV 1998, pe baza avizării
CONSILIULUI NAȚIONAL DE ATESTARE A TITLURILOR DIPLOMELOR
ȘI CERTIFICATELOR UNIVERSITARE din ziua de 25-26 VI 1998, aprobată
prin Ordinul ministrului învățământului nr. 4090 din 3 VII 1998,
conferă

D. MARIN V. DUMITRU

născut în anul 1944, luna IV, ziua 28
în localitatea SĂRGIORARA, județul BACĂU, țara ROMÂNIA

TITLUL DE DOCTOR ÎN FILOLOGIE,
SPECIALIZAREA FOLCLOR

© ROMDAG S.A./R.A.I.B.N./1996

17-6-12

32. A sprijinit și condus Curentul Cultural Informațional Vasluian în care aproximativ 160 de creatori au tipărit circa 475 de volume, și au publicat în ziarul Meridianul de Iași-Bacău-Vaslui și revistele înființate, Vlăstarul, Onnyx sau M.C.R. (900 de colaboratori, după nr. 32/2022). (v. anterior).

33. A reprezentat România la Internaționala Ecologistă, pe 2 dec. 2001, la Budapesta, cu partener Josckha Fischer, ministrul de externe german; MEMBRU de onoare PER/R.Moldova.

34. A organizat 11 ediții naționale, dintre care una internațională, a Simpozionului „Omagiu cărții și culturii vasluiene”, a condus

multe altele, a participat la multe zeci de lansări de cărți;

**Omagiu Cărții și Culturii Vasluiene ed. a VIII-a
28 aprilie 2022**

35. A tipărit peste 93.000 de pagini;

36. Înregistrează o longevitate cultural-spirituală, până în prezent unică de 67 de ani de la debutul în jurnalistică, octombrie 1957.

37. Membru senior ALPI-Iași, membru al grupărilor de scriitori din 6 țări, corespondență internațională, națională, locală, activitate pe rețelele sociale. Membru UZPR, L.S.R.

38. A intervievat, după 77 de ani, 7 sutaviețuitori ai dezastrului militar românesc de la Cotul Donului: *Jale și eroism românesc la Cotul Donului... și după(!)*, Pim, Iași, ed.

a II-a, 321 pag. în 2021.

39. În mormântare în cimitirul Eternitatea, Vaslui, în dreapta altarului Bisericii, rândul II.

ÎNTR-ADAOS: 9 fișe/nominalizări în Enciclopedia presei românești (2012), Microportrete în 13 Dicționare de personalități din 4 județe, în Dicționarul etnologilor români, Prezent în Istoria Vasluiului, mai multe monografii de comune, etc. Cele 63 de cărți includ și 2 pliante de prezentare. La data apariției cărții: M.C.R. a trecut de 9 ani, cu 1023 de colaboratori din toată lumea.

K.

OMUL PREZENT, OPERA PREZENTĂ, MUNCA ȘI MUNCA:

I. ÎNCEPUTURI

(întocmit, 14.07.2022).

Primul articol publicat: oct.1957, *Bibliotecarul n-are timp*, ziarul **Steagul Roșu – Bacău**.

Lucrează în învățământ din 10.09.1959. Doctorat în filologie: 1998.

● **Extrase**, 2 Vol./2 Comunicări, cultură/Caraș Severin/Reșița, 1972, 1973.

● **Extras:** ...*Cântecul popular în cultura de masă*, vol. **Studii de folclor, II**, Craiova, 1974, pp.124-138.

● **Extras:** *Considerații preliminare privind promovarea cântecului popular la revista I.C.R.*, vol. **Studii de folclor, III**, Craiova, 1975, pp.149-162.

● **Basme, de Tudor Pamfile**, ed. îngrijită de D.V. Marin, Junimea, Iași, 1976.

● **Extras:** *O datină-spectacol la sărbătorile de iarnă în Moldova: Ursul*, din vol. **Interferențe**, Vaslui 1980, pp. 44-51 (ed. Inspectoratul Școlar Vaslui).

● **Evoluția învățământului vasluian până la 1859 – Anuar de istorie – Iș** (1980).

● **Liceul M. Kogălniceanu, Centenar, monografie**, Vaslui, 1990, format A4.

● Teza de doctorat: **Importanța revistei „Ion Creangă” în folcloristica românească**, București, 1998.

● **Tudor Pamfile și revista „Ion Creangă”, istorie etnofolclorică**, 1998, 294 p.

● **Zăpada pe flori de cireș... roman**, 1999, 274 p. **Ediția a II**, 2014, ed. III/2021.

- **Unison Radio continuă... prezentare media, 2000.**
- **TVV-15... Explozia: „cronică a locului, jurnal intim”, 2006, 556 p.**
- **Meridianul – o istorie a presei locale și a Curentului Cultural Informațional, 2009, 416 p.**
- **Festivalul Național al Umorului „Constantin Tănase”, istorie culturală, Pim, 2010, 218 p.**
- **TV.V. – Vaslui – România – Europa, filă de istorie, presă și cultură – 2011, 256 p.**
- **Giurgioana-Bacău, /Sat – Biserică – Oameni – monografie, Pim, 2011, 169 p.**
- **Editoriale valabile din vremuri regretabile – culegere –, Pim, Iași, 2013, 258 p.**
- **Cu Eminescu dascăl de suflet, Studii și adnotări istorico-literare, Pim, Iași, 2013, 172 p.**
- **Marin D.V. – Opera în câmpul critic și valoric Th.Codreanu, C.D. Zeletin, N. Constantinescu etc.), opinii, editoriale, Pim, 2013, 202 p.**
- **„Spirale” internaționale – vasluieni pe spițe din roata istoriei – reportaje și interpretări, Pim, 2013, 208 p.**

II. Opera magna

Listă apariții editoriale D.V. Marin după anul 2014 (când a apărut, C. Galben, Personalități băcăuane, vol. VII, mai recent, – Scriitori băcăoani, II), plus o foarte scurtă prezentare.

- **Primarii, ca niște oameni acolo, și ei – Jud. Iași – Pim, 2014, 338 p**
- **Primarii, ca niște oameni... Constantin Cernescu – Hârlău, Pim, Iași, 2014, 30 p.**
- **Ceașescu –...– Bănescu, Mitterand – Snegur – Iliescu, Lucinski – Constantinescu – Regele Mihai I (evocări de reporter), Ed. PIM, Iași, 2014, 188 p.**
- **UZP - Dumitru V. Marin-Zeletin, om, operă, prezență,**

Pim, 2014,72 pag.

● **UZP - Dumitru V. Marin-Zeletin, om, opera, prezență**, Pim, Iași, 2014, 28 p.

● **Prima clasă... – Personalități de pe Valea Zeletinului**, Ed. PIM, Iași, 331 p. (2014).

● **Marin D.V. contemporanul nostru** (virtual, 2014).

● **UZP – Operă și viață pentru Vaslui-România (la 74 ani)**, Pim, Iași, 2015, 52 p.

● **25 – TV.V – Istorie și cultură**, Ed. PIM, Iași, 154 p. (2016).

● **Supliment omagial literar-artistic, cu amici – La mulți ani – DVM 75**, Pim, 2016, 80 p.

● **Învățământ și merit vasluian (eșantion din învățământul românesc) (I)**, Ed. PIM, Iași, 154 p. (2016).

● **77 – D. V. Marin (istorie – cultură – jurnalism) – Volum omagial** –, Ed. PIM, Iași, 168 p. (2016)

● **Viața „pe portative”... în 16 note**, Ed. PIM, Iași, 78 p. (2017).

● **Bârlad – Vaslui/Pamfile – Marin/Destine istorice**, Ed. PIM, Iași, 156 p. (2017).

● **...77 Noduri culturale și semne amicale**, Ed. PIM, Iași, 397 p. (2018).

● **Editoriale, articole, eseuri/** Ed. PIM, Iași, 184 p (2018).

● **101 Vasluieni pentru 100 de ani**, Ed. PIM, Iași, 402 p. (2019).

● **Liceeni la Podu – Bacău**, Ed. PIM, Iași, 204 p. (2019).

● **Marin D.V. – Vaslui – Din seva istoriei** –, Ed. PIM, Iași, 160 p. (2019).

● **111 Valori naționale pentru Vaslui** – Ed. PIM, Iași, 512 p (2019).

● **Marile prietenii culturale de pe Valea Prutului** – Ed. PIM, Iași, 210 p. (2020).

● **Jale și eroism la Cotul Donului... și după(!)**, Ed. PIM, Iași, 274 p. (2019).

● **Pliant „Recorduri, recorduri...”** 3000 de ex. difuzate.

- **Jale și eroism, la Cotu Donului... și după(!)** Ed.II-a, Ed. PIM, Iași, (2020), 305 p.
- **Opera Magna 1, Folcloristica**, Ed. PIM, Iași, 616 p. (2020).
- **Festival semicentener: 50 pentru 50! F.N.U.C.T.**, Ed. PIM, Iași, 332 p. (2020).
- **Opera Magna 2, Zăpada pe flori de cireș, roman**, Ed. PIM, Iași, 520 p. (2020).
- **Opera Magna 3, Contribuții de lider cultural**, Ed. PIM, Iași, 510 p. (2020).
- **Bătălia pentru Vaslui: 222 printre noi(!), istorie culturală**; Ed. PIM, Iași, 738 p. (2020).
- **Călimănești-Vaslui... un sat ca multe altele**, ed. PIM, Iași, 322 p. (2021).
- **Opera Magna 4, De la Ceaușescu la... Iohannis/istorie în oglindă afectivă**. Ed. PIM, Iași, 522 p. (2021).
- **Dimensiuni culturale globale prin TVV-30 și MCR-7**, Ed. PIM, Iași, 332p. (2021).
- **Jurnalistică și cultură națională la Vaslui –MARIN 80**, Ed. PIM, Iași, 2021, 324 p.
- **Opera Magna 5: Reportaje și editoriale**, Ed. Pim, Iași, 704 p. (2021).
- **Opera Magna 6: Un om în oglinzi ale timpului – DVMarin/sau/unul contra multora**, Ed. Pim, Iași, (2021), 828 p.
- **Opera Magna 7, istorie națională și locală: Jale și eroism românesc la Cotul Donului... și după! – TVV – 25 – Învățământ și merit vasluian**, Ed. Pim, Iași, (2022), 681 p.
- **Groparii culturii vasluiene?**, Pim, 2022, 160 p. (nr. 54, analiză critică); terminat 14 apr. 2022, exact la 34 de ani, după „Zăpada pe flori de cireș”.
- **Cotitura de la Cotu Donului...** mss, 1000 p.
- **Mărturii pentru istorie/Noduri sociale și întrenoduri personale...** Pim, Iași, 2022, 278 p.
- **Pliant:...9... 19... 39... 59 cărți**, 3000 ex., 2022.
- **50 – Casa de cultură... Vaslui – 50! – amintiri duioase –**

... 9... 19... 39...59/ M./ Pim, Iași, 2022, 250 p.

● 9... 19... 39... 59/M – DIN LUPTA VIETII – Contribuții culturale fundamentale pentru Vaslui (Cifre-date-fapte), Ed. PIM, Iași, 50 p. (2023).

L.
DESPRE OM ȘI OPERĂ:

„O operă pentru un timp și o ilustrare a unui mediu unic, viața care pulsează în editoriale, în cărțile sale și în filmul lui Porumboiu... un învingător prin muncă, merite naționale prin activitatea politică, autoritate morală, recunoscută. Afirm că a avut harul de A FACE!”

**Prof. Univ. Dr. Emil Constantinescu,
Președintele României, 1996 – 2000**

„Cultura și mai ales jurnalistică vasluiană din ultima jumătate de secol este magistral reprezentată prin grupul său de presă și prin opera sa de prof. dr. D.V. Marin. El este cel mai veritabil lider cultural al acestei generații.”

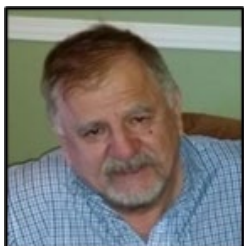
**Mihai BATOȘ-BUJENIȚĂ,
scriitor, Iași, 2020**

„Persoană cu numeroase calități, probând pe deplin valoarea incontestabilă a unui moldovean de elită, erou de roman, sau de film, sau de povestioare vecine cu legenda, ecologist convins – dr. Dumitru V. Marin a vrut, a știut și a putut să fie un om adevărat.

Mai mult: el este un model de acțiune de-a lungul învolburatelor timpuri pe care națiunea noastră le parcurge.”

**Prof.univ.dr. Alexandru Ionescu,
Laureat al Premiului Academiei**

„Drag prieten și coleg, Felicitări pentru MERIDIANUL... și pentru apropierea cu sufletul de ASRAN – ca membru de vază. Mă bucur enorm să avem un așa coleg cu atâtea merite pe altarul culturii! Toți membrii din Comitetul executiv al ASRAN au fost deosebit de încântați! Uniți suntem puternici.

Cu toata stima, Alex”

**Ec. Alex CETĂȚEANU – Montreal (Canada):
Vineri, 25 dec. 2020**

Jurnalist Ben TODICĂ, Melbourne (Australia): Despre **Bătălia pentru Vaslui/222 printre noi/istorie culturală:** „**EXTRAORDINARĂ!!!**

O adevărată Biblie Intelectuală, Culturală, Politică, O Colecție Enciclopedică a Esenței Copacului Vasluian, CERTIFICĂ și Legalizează evoluția locurilor și a Neamului Românesc.

Domnul Prof. dr. Dumitru V. Marin sculptează Istoria Locurilor, însănătoșește, împuternicește și creează o deschidere în fereastra viitorului.

Felicitări Maestre și Erou, Gospodar, Generator de lumină, Aer de Primăvară și Vin Dulce în zâmbet de Învârtite, Hore, Colăcei.

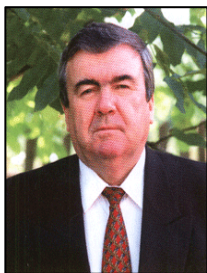
O CARTE BIBLICĂ IDENTITARĂ, O ROMÂNIE! Ben Todică, Massmedia Melbourne, Australia.”

Miercuri, 16 decembrie 2020

„Dragi prieteni, apare iarăși caruselul festiv al lui „Scriviamo...” (Să scriem), prieteni autori au colorat poezia cu o mie de nuanțe, întotdeauna sunt atât de mulți care își doresc să fie prezenți pe aceste pagini... La noi în Italia unde grupul trăiește, aceasta a devenit o întâlnire prestigioasă, atât de mulți, poate prea mulți, ar dori să-și pună semnătura sub poemele publicate! Se știe că acest lucru nu este posibil pentru toți deodată. Din nou mulțumim editorului pentru spațiul acordat, noi, din partea noastră, încercăm să oferim ce-i mai bun. O lectură plăcută! Ne veți citi atât în italiană, cât și în română. SCRIVIAMO se extinde cu fiecare zi mai mult. Vă îmbrățișez și pe curând.”

**Daniela STRACCAMORE – Italia (Roma) – Grupul
Scriviamo
(traducere în lb română: Rodi VINAU)
(M.C.R. nr.11/2017, p. 22)**

„Dl Dumitru V. Marin se grăbește să trăiască din plin, cu demnitate cât și ce i-a hărăzit bunul nostru Dumnezeu. Este mereu ocupat, în mișcare, multiplicând faptele bune.[...] Ca și mai înainte, se bucură de mult succes și sunt căutate lucrările dumisale care-i reflectă înalta pregătire științifică – e un eminent savant, doctor în filologie.”

**Mircea SNEGUR,
primul Președinte al Republicii Moldova**

●
„Renumitul Albert Einstein, născut la ULM – deci pe malurile Dunării – spunea: „Încearcă să fii un om de valoare și mai puțin un om de succes”

Cu o astfel de gândire, am avut ocazia să cunosc și eu, un adevărat om de valoare culturală! Vorbesc despre Dl. Prof. Dr. Dumitru V. MARIN din VASLUI, Director–Fondator al Revistei “MERIDIANUL CULTURAL ROMÂNESC” – în lb. germană: RUMÄNISCHER KULTUR MERIDIAN”

**Jurnalist Georg BARTH – Passau,
landul Bavariei, Germania, 22.02.2017**

●
„...prin grația netului l-am cunoscut pe domnul D.V. Marin care în meseria mea de inginer este acronimul nelipsitului instrument Digital-Volt-Metru. În cazul editorului din Vaslui, electronica este înlocuită cu o vastă activitate intelectuală, publicistică, didactică, posturi de radio, Director în presă etc... iată o biografie impresionantă și bogată la extrem.”

**Cu amicitie, ing. Adrian GRAUENFELS,
ASILR – Israel**

●
„Dascăl, publicist, editor, om de comunicare prin radio și televiziune, D.V. Marin este emblematic pentru ceea ce socotesc a fi elita neștiută a țării, cea care modelează mentalul colectiv contemporan, motorul progresului local, adesea necunoscut. Numai că D-sa are și contribuții de valoare națională și este destul de apreciat...”

**Acad. Răzvan THEODORESCU,
București
(„MARIN - 70”, Ed. PIM, Iași, 2011, p. 162)**

„puțini vor fi cei care nu au auzit de prof. dr. Dumitru Marin, de radiourile și televiziunea sa, de încăpățânarea lui rodnică, de buna așezare în spațiul cultural românesc și de zvâcnirile europene ale presei de la el dezvoltată”.

Prof.univ.dr. Laurențiu ȘOITU – Iași

„Numele prestigiosului profesor doctor DUMITRU V. MARIN este legat pe veșnicie de cultura județului Vaslui, întrucât el a fost cel care mulți ani (decenii) a asigurat în această zonă o activitate cultural-istorică, jurnalistică și etnografică extrem de consistentă. Distinsul Profesor este cel care a lucrat mereu la zidirea fundamentelor culturale ale cetății Vasluiului și, în general, ale județului Vaslui, contribuind la cristalizarea unui spirit autohton și la afirmarea unor personalități culturale locale, fapt pentru care oricând el își merită lauda și cinstirea noastră, a tuturor.”

**dr. în istorie Laurențiu CHIRIAC - Vaslui
(M.C.R. nr. 5/ 2016)**

„Datorită M.C.R. (Meridianul Cultural Românesc) Vasluiul nu este numai în UE, ci pe întreg mapamondul!”

**Cu sănătate și numai bine,
Scriitor, ing. Mihai CABA**

●

*Stimate Dle Marin,
Mulțumesc mult de tot pentru revista și
surpriza de a vedea că mi-ați publicat
poezii și interviuri.
O să vă trimit materiale proaspete peste
vreo două săptămâni.
Sănătate multă și pace.
Cu deosebit respect,*

**Dr. Valentina TECLICI –
Poetă, Noua Zeelandă
vin., 25 martie 2022**

●

*„... Asistăm la o remarcabilă
longevitate în mass media a lui
Dumitru V. Marin care are același
curaj de a face auzită vocea presei
în provincie, o voce ce impune
profesionalismul într-un județ de
care mai mult am auzit în cărțile de
istorie (vezi lupta de Podu' Înalt).
Fiindcă, așa cum singur spune: „N-*

*am avut timp de nimicuri, bârfe, șmenuri, n-am avut somn, m-
am documentat excesiv la orice volum tipărit [...], am ținut
cont de toate reacțiile posibile, am îndrăznit... calculat.”*

*Parafrazând cunoscuta vorbă, că „omul sfințește locul”,
afirmăm că Dumitru Marin reușește să tâlmăcească informația
pe înțelesul tuturor, în special pe înțelesul vasluienilor în slujba
cărora s-a dedicat. O provocare existențială pe care o onorează
admirabil și pe care îi dorim să o mai onoreze încă mulți ani de-
acum înainte.”*

**Cercetător științific II dr. Daniela Gîfu,
Academia Română**

●

Despre Opera Magna 7:

*Distinse domnule prof.dr. Dumitru V. MARIN,
E O ADEVARATĂ PIATRĂ DE MOARĂ pentru viitorul copiilor
noștri dacă considerăm manualul școlar un cerc de sârmă
condus pe maidan.*

*FELICITARI PENTRU DEMNITATE ȘI LOIALITATE PLUS
CREDINȚA PE CARE LE DEMONSTRĂȚI NEAMULUI ȘI
ISTORIEI ROMÂNILOR!*

VĂ IUBIM SI VA URĂM ETERNITATE,

Ben TODICĂ, Melbourne, Australia, 31 mar. 2022

*„...Meridianul Cultural Românesc, cu caracterul
său enciclopedic prin contribuția unui număr
apreciabil de colaboratori din țară și din afara țării
(peste 870), revista se constituie într-o adevărată
ambasadoare a culturii române pe întreg mapamondul”.*

Dr. Valeriu LUPU – Vaslui,

Vol. Istorie, spiritualitate și cultură românească (p. 388)

*„Un om care și-a depășit prin valoare timpul său,
prin operă pe contemporani, prin revistă granițele
țării, prin muncă mereu s-a depășit pe sine însuși.
Am scris mereu că fără prof. dr. D.V. Marin –
jurnalistul, despre Vaslui nu s-ar fi auzit mai nimic,
fără omul de televiziune nici atât, fără acțiunile sale publice
locul și valorile ar fi fost mult mai sărac ilustrate. Fostul
Președinte al României, Emil Constantinescu observa că a avut,
și are spus și eu, harul „de a face”! Și face bine ceea ce face în
Pantheonul culturii naționale și universale!*

Ing. Dan TEODORESCU

**Președintele LSR - Filiala Iași - Nord Est, membru UZPR,
APSR și AJRP, Iași, Romania - 20 decembrie 2020**

**Programul Simpozionului internațional
OMAGIU CĂRȚII ȘI CULTURII VASLUIENE,
ediția a XI-a, vineri, 28.04.2023.**

SECȚIUNEA I, dimineața, Vaslui, Biblioteca județeană.

Ora 10:

- Prezentarea personalităților și delegațiilor;
- Întocmirea expozițiilor de carte, reviste, ziare, picturi, sculpturi, caricaturi;
- Alte momente organizatorice, fotografii, socializare.

Ora 11:

- Cuvânt de deschidere
- Prezentarea M.C.R. și a unor opere ale invitaților;

Prima parte: *Vaslui și vashuieni*

Parte a II-a:

- Iașul și ambițioșii săi valoroși
- Bacăul, USR, UZPR, LSR și alți invitați.

Moment special pentru Basarabeni

- Ora 13: Moment artistic
- Ora 14: Masa.

Între orele 15 -16,30, deplasare la Puiеști, pentru **SECȚIUNEA a II-a:**

– Căminul Cultural Puiеști, prezintă: **Primarul Cezar TICU (și poetul Petruș Andrei):**

- Prezentarea oaspeților;
- Lecturi din opera lor sau prezentarea operelor;
- Activități culturale reprezentative, organizate de Bibliotecă, Liceu, personalități, precum și prezentarea cultural-istorică a comunei.
- Vizită în comună, biserica-monument din Cetățuia/Liceul – la alegerea oficialităților locale.
- Moment afectiv-sărbătoresc.

Participanți din România, R. Moldova, Ucraina, Germania.

Prezenți, în total, circa 80 de persoane.

Organizatorii implicați asigură contracostul la deplasare și masă, precum și... dreptul la cuvânt al fiecărui participant.

Programul definitiv, la începutul lunii aprilie, publicat și în ziar, revistă, net.

Telefon și adresă de contact: 0744.231.380, Frunzelor 2, Vaslui, redacție, Marin Dumitru, mail: marintvv@gmail.com.

Organizatori cu minte, inimă și literatură:

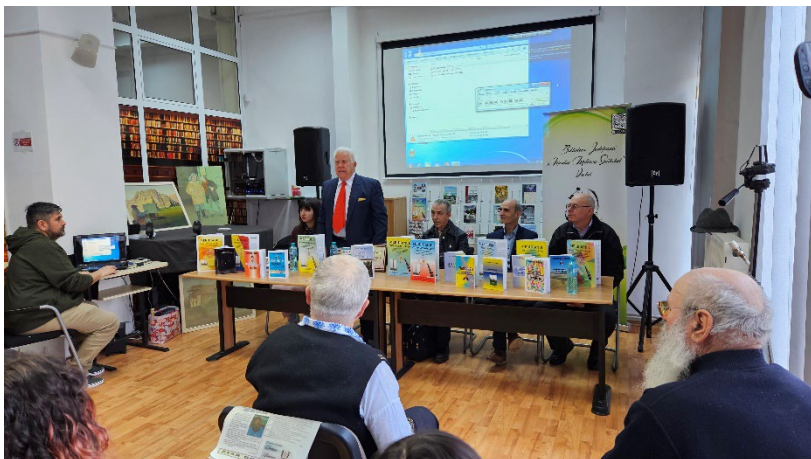
- **Primăria Puiеști-jud. Vaslui**
- UZPR, președinte Sorin Stanciu
- U.S.R. Bacău, președinte Dumitru Brăneanu
- L.S.R. Iași Nord-Est, președinte Dan Teodorescu.
- ALPI Iași – președinte Mihai Batog-Bujenită
- Filiala Vaslui a U.Z.P.R., președinte prof. dr. D.V.Marin.

INTRARE LIBERĂ!

Simpozion internațional, 28 aprilie, 2023 (reproducere din ziarul Meridianul)

Ediția a XI-a

În deschidere, ora 11, prof. dr. D:V.Marin:

„Am considerat că fiind o manifestare de nivel mondial, trebuie să începem cu imnul, cel puțin din simplul motiv că noi, sau cel puțin eu, ne considerăm niște patrioți.

M-am ridicat adineaori să-l întâmpin pe profesorul Ioan Dănilă de la Bacău (profesor universitar care are rubrica în revista Meridianul Cultural Românesc), tocmai pentru că și domnia sa este un foarte mare patriot, și o să-l auziți acuși dacă va binevoi să vorbească. Suntem dintre cei care luptăm pentru limba română, cei care mai credem în existența neamului românesc, cei care credem, dar chiar credem cu toată puterea noastră, că putem să păstrăm și din tradiții, și din limbă, și din obiceiuri, și de ce nu, ceva din fondul nostru uman. Pentru că scriam într-un editorial, pe care vă invit să-l citiți, ceea ce înseamnă viață cultural-spirituală astăzi. Am scris în atâtea numere, în nr. 33, din câte am scos din revista Meridianul

Cultural Românesc, o revistă care se duce în 32 de țări și are 930 de colaboratori în toată lumea, am scris adesea că noi cei care vorbim limba Română, nu numai că ne-am îndușmănit noi între noi, ci avem și niște dușmani extraordinari de puternici, datorită globalismului, datorită noii culturi existențiale care se formează astăzi peste tot, nu numai la noi. Care sunt acești dușmani? În primul rând televiziunea. Să nu uităm că am făcut prima televiziune privată din România, (licența 001) și am făcut primul studio privat din Țara Românească, la Vaslui, în 5 decembrie 1990 și am constatat după atâția ani că, azi, televiziunea este un dușman al limbii române.

Simplu: vin cu tot felul de clișee de peste tot, televiziunea trebuie să-și asigure existența – fără îndestulare nu se poate. Cine dictează de mâncare, dictează mersul. Nici o televiziune nu este cea care ar trebui să fie, nici măcar televiziunea națională – TVR-ul. Ni se prezintă aceleași personaje în piei diferite, aceleași elemente de viață, altfel, dar acestea nu ne duc spre îmbogățirea spiritului și nu apelează la metaforă, și nu știu de ce, nu apelează la sufletul nostru.

Adaug că dușman este și radioul. Elemente care cuceresc lumea... în 1927 când se făceau primele transmisii de radio nu se bănuia impactul la care va ajunge radioul. Dar acesta este o nișă azi. Cel mai mare dușman al acestor aspirații către păstrarea tradiționalismului, a limbii, a naționalismului românesc este însă computerul. Puțini sunt printre dumneavoastră cei care nu dețin un asemenea terminal care înseamnă tot felul de elemente tehnice, tot felul de – hai să zicem – lume și muieri goale, tot felul de elemente care țin nu neapărat de moralitate ci și de diversitate și de asigurarea aceluiasi element de reclamă. Până la urmă tot ceea ce primim noi sunt reclamele. O să mai ziceți că mai sunt și obiceiurile noastre care ne izolează: „nu-mi place, nu știu cine, că vorbește prea frumos, nu-mi place nu știu cine că vorbește prea urât”, etc. Trebuie să respectăm individualitatea dar tocmai limbajul și metafora ne diferențiază. Un om deștept

îl accepți imediat, pentru cât este de deștept, pentru cât este de cuprinzător. Nu neapărat să te înclini în fața lui.

Deci, stimați prieteni, vă atrag atenția asupra acestui element important. Domnul Jenică Rusu, proaspăt ziarist, (l-am ajutat să devină membru al Uniunii Ziariștilor) ne asigură mediatizarea acestui simpozion în toată lumea prin ziar, revistă și prin imagine.

Suntem într-o lume în care în primul rând trebuie să-ți asiguri hrana. Tineretul poate nu-și da seama. Cei mai în vârstă suntem ocupați și mental și fizic cu slujba pentru a ne obține mijloacele de existență. Uităm de suflet, de dragoste, de ce a mai rămas uman în noi. Suntem sau prea ocupați sau prea obosiți, suntem stresați. Pe vremea mea nu exista stresul. Și am zis că omenescul din noi este salvat de două elemente: metafora și dragostea. În dragoste nu mai ții cont de nici o părere. Metafora care înseamnă asocierea realului cu irealul din care rezultă un conținut care te individualizează. Că azi-mâine va fi un microcip care va avea efecte incontrollable: eu plec de acasă că vreau să cumpăr cartofi, dar mă întorc cu ceapă pentru că el, stăpânul, vrea să vândă ceapa. Suntem foarte aproape de această abrutizare a lumii, dar sper că oricât de inventiv ar fi calculatorul, sufletul omenesc nu va putea fi întrutotul copiat.

Eu fac acest gen de manifestări de 33 de ani. Am avut: aniversarea televiziunii, a revistei, a radioului, a ziarului, mai mulți ani, am făcut mai multe acțiuni în locuri diferite. De ce vă spun asta? Pentru că am considerat că noi putem face ceva pentru marea masă a oamenilor de aici, Vasluiul fiind o regiune, un loc al naibii de pedepsit de Dumnezeu dar și aici sunt minți, furtunoase, ca să nu spun, creative, care abia așteaptă s-o ia cine știe pe unde, prin alte părți. Pentru că aici nu au posibilități să se afirme. Am luat la deschiderea anului școlar un interviu la un băiețel cam de 1,60 metri și l-am întrebat: „unde vrei să ajungi, ce vrei să te faci?”. Și mi-a răspuns: vreau să mă duc în străinătate. Creierele vasluiene migrează. Din cauza condițiilor

de viață. Un Emil Racoviță nu s-ar fi afirmat aici niciodată, deși tatăl lui era un mare moșier la Tătărăni de azi. Și atunci avea de ales. Sunt unii care au rămas aici și au mai făcut câte ceva, și unii care au plecat. De exemplu, aici avem o domnișoară –Daria Crețu. Ieri am cunoscut-o și azi am primit cărțile ei.

Eu am tot interesul ca la Vaslui să rămână valori. Nu sunt numai eu. Până la urmă pentru toți vasluienii. Dar până ce se va afirma în facultate, până ce se va afirma ca personalitate, ea fiind doar în clasa a XII-a, s-ar putea ca Vasluiul să rămână fără creiere, cum rămâne de secole, de la Dimitrie Cantemir încoace. Mariana Carnariu este una din artistele acestui județ. Eu personal o păstrez în suflet, ca și pe Silvia Ene sau Mioara Velicu, care îmi datorează mult pentru ceea ce este astăzi. Mariana Carnariu este printre cele care au rămas alături de sufletul nostru. Îi mulțumesc soțului domniei sale că ne-o aduce aici întotdeauna întregă și cu tot talentul său”.

Mariana Carnariu, interpretă muzică populară:

- Vreau să vă spun mai întâi „Hristos a înviat și bine v-am găsit. Domnule profesor, este o onoare să fiu azi alături de dumneavoastră, în fața atâtor minți luminate. Aici este un grad ridicat de IQ. O să vorbesc puțin. Este o onoare că mă aflu în fața dumneavoastră. Mă bucur că aici sunt mulți tineri. Eu am lucrat timp de 42 de ani în învățământ – am lucrat cu copii. De aceea vă spun că este foarte bine să fie și tineret alături de noi. Am venit cu drag pentru ziua domnului profesor și am vrea să-i urăm „La Mulți Ani”, bucurie, sănătate, inspirație și tot ce vă doriți dumneavoastră să fie alături de sufletul și de inima dumneavoastră (adunarea cântă „mulți ani trăiască”).

D.V.M.: aici, de față sunt niște mari personalități despre care vom vorbi mai târziu. Ioan Dănilă, un mare „alexandrinist” pe care îl rog să vorbească mai încolo despre el însuși, Pavel Toma, doctor în științe, unul dintre oamenii de autoritate literară, prieten al meu de mulți ani. Avem între noi un om de seamă,

domnul Aurel Stanciu, doctor în arte. Alături este poeta Gabriela Ana Balan, care are destulă contribuție la mersul Meridianului Cultural Românesc, pictorul Gheorghe Leteanu, un grafician extraordinar, cel mai talentat din județul Vaslui, Nicolae Viziteu. Ar trebui să-i vedeți expoziția.

Îl consider cel mai mare grafician vasluian și este nedreptățit, cred eu, în jurul lui sunt doar 2-3 oameni care îl încurajează. Profesorul Nicolae Popa, prezent aici de față, își reprezintă copiii lui. Un om care are propriul lui ansamblu, Privighetorile Zeletinului care împlinește în curând 50 de ani. Ioan Măcnea, un nume care nu mai are nevoie de nici o prezentare este de asemenea prezent. Avea la un moment dat mai multe cărți decât mine. Vă mai prezint de asemenea pe elevul meu, Constantin Chirica, pe Petrică David, redactorul nostru din Huși, Mihai Andon, care are cărți publicate și multă imaginație. Abia aștept să inaugureze Casa de Cultură din Berezeni. Domnul Vasile Chelaru pe care nu știu cum să-l prezint: ca scriitor sau creator, un foarte talentat prozator bârlădean. Daria Crețu care la 18 ani are 2 cărți. Nu le-am văzut până azi dimineață, dar poate această prezentare pe care i-o facem va fi un imbold pentru Daria Crețu de a mai scrie și alte

cărți. Poate un imbold spre științele filologice. Ea dorește să meargă la poliție, dar dacă vrei să mergi acolo unde n-ai un cuvânt de spus... Vă dau exemplul doamnei profesoare Mărăndescu. Aștept ca dintre copiii dumneaei să-i public în revistă. Nu știu dacă am prezentat-o bine, dar am încercat. Domnul Dan Ailincăi și Vasile Bulai care ne va cânta.

În revista Meridianul Cultural Românesc sunt 160 de pagini în care nu intră nici un cuvânt pe care eu să nu-l citesc. Vă spun asta pentru că în cadrul jurnalismului cultural mondial noi avem o prioritate și un loc stabil. Prin ceea ce am realizat eu ca autor de carte, mentor de revistă, etc. și prin faptul că toți cei care au fost publicați în revistă vorbesc despre jurnalismul cultural.

Daria Crețu, tânără autoare:

Bună ziua. Vă mulțumesc tuturor. Simt efectiv un extaz prin faptul că în fața mea s-au adunat atâția oameni care să-l asculte pe domnul profesor. Faptul că am ajuns aici mă face să simt o mândrie prin faptul că am ajuns la acest punct unde pot să mă cunosc. O să vorbesc empatic ca de la elev la elev cu cei care sunt elevi în această sală. Deși nu este ușor, să scrii este mai mult decât o artă, este de fapt sentimentul că tu trăiești. Este o viață. Când scrii pe o foaie, îți reprezintă gândurile, trăiești în altă lume pe care ți-ai creat-o. În oricine există un gram de talent și vă îndemn să scrieți. Vă rog să încercați să țineți cel puțin un jurnal, să vedeți cum este să trăiești, să gândești, să spui lucrurile pe care nu le poți spune cu voce tare. Veți vedea că literatura este ceva mai mult decât ceva plictisitor atunci când deschidem pagina. Doresc să dau în armată, nu în poliție așa cum a zis domnul profesor, pentru că simt că și armata are nevoie de schimbări pozitive pe care noi tinerii le putem face. Armata, istoria poate fi introdusă în literatură ca unul dintre lucrurile neplictisitoare. Se poate descoperi farmecul datelor seci despre o bătălie: unități, divizii sub forma unei viziuni literare captivante. Acest lucru poate fi descoperit cu ambiție,

perseverență, disciplină. Pe scurt: Sper să fim oamenii care aduc lucruri pozitive în această țară, pentru că România chiar merită. Vă mulțumesc.

DVM: Am lângă mine un copil de 18 ani care militează pentru armată. Am în mână două cărți despre care voi scrie ce gândesc eu despre ele.

Am primit mesaje de la Ben Todică din Australia, de la Alex Cetățeanu din Canada, de la Georg Barth din Germania, Daniela Straccamore (Italia), de la Adrian Grauenfels din Israel, de la academician dr. Vasile Șoimaru din Chișinău, și multe din România.

George Barth este un mare ziarist neamț plecat de la Sighișoara, trăitor pe la Sibiu dar rămas cu inimă de român. Acum colaborează, scrie, organizează campionate de popice prin Passau...

Gabriela Ana Balan, poetă:

Hristos a înviat, bine v-am găsit. La mulți ani domnule profesor. Pentru că suntem în contextul temporal al unor mesaje internaționale încep prin a mă face purtătoarea de cuvânt a unor colaboratori Adrian Grauenfels din Israel și Daniela

Straccamore din Italia vă transmite Auguri! (La Mulți Ani), din Italia. Sunt doi colaboratori care au dus revista pe tărâmurile Italiei și au făcut-o recunoscută. Avem, după cum știți, pagina Scriviamo. Dacă cineva dorește poate găsi online revista Meridianul chiar și pe site-ul Scriviamo. Fără nici o reținere pot spune că sunt mândră de această revistă care este o emblemă a județului Vaslui. Dar mai mult, este o autoritate la care trebuie să se închine și autoritățile județului pentru că numele județului este făcut să sune cel mai frumos în lume prin intermediul acestei reviste. Am prezentat această revistă la Sibiu și au rămas entuziasmați când au văzut-o. Au întrebat de ce nu poartă egida Uniunii Scriitorilor. Mă gândesc să fac public un apel. Mă bucur că domnul Jenică Rusu va face public acest demers de a înscrie revista Meridianul Cultural Românesc în Uniunea Scriitorilor, pentru că este o revistă de mare valoare. Domnul Dumitru V Marin, am spus-o și repet de câte ori am ocazia, este cel mai mare jurnalist al Vasluiului. O demonstrează atâtea fapte care mi-ar lua foarte mult timp să le menționez. Vreau să mă refer doar la un demers jurnalistic pe care l-am invocat și în cartea mea premiată recent la Râmnicu Sărat în cadrul unui festival internațional de prestigiu. Este vorba despre cartea domnului Marin Dumitru la care am scris o cronică care a impresionat juriul festivalului. Este un demers jurnalistic pe care Dumitru V. Marin îl face cu empatie aducând în prim plan valorile Vasluiului, dar niciodată pe sine pe primul loc, ci pe sine venind și aducând pe alții în față. De 8 ani de când vin la acest festival, deși dacă ne uităm la pozele mele găsesc semne de trecere a timpului peste mine, uitându-mă la Dumitru V Marin găsesc un om din ce în ce mai tânăr, o forță din ce în ce mai creativă, o revistă din ce în ce mai puternică, un ziar din ce în ce mai citit și o activitate culturală din ce în ce mai prestigioasă. Dumnealui este prezent la orice oră la orice activitate culturală, deși alți oameni mai tineri refuză.

Eu am preluat un cenaclu al tinerilor din Bârlad, copiii

valoroși, de vârsta copiilor din această sală, elevi din clasa a XI-a, a XII care scriu, vin la acel atelier de scriere creativă. Ne bucură că domnul Dumitru V. Marin ne sprijină și ne publică în revista Meridianul. Trebuie să amintesc de frumoasa colaborare pe care am avut-o la revistă cu regretatul Cătălin Sîmpetru, fratele meu de revistă, sufletul revistei. Nu am fi vrut să suferim acest eveniment. Totdeauna a pus pe prim plan puterea de muncă a domnului profesor și pe plan secund puterea lui și sănătatea lui.

Deci am spus că este a 8-a mea participare a mea la acest simpozion. 8 este cifra infinitului, ceea ce înseamnă că va mai dura de acum încolo mult timp. Aceasta înseamnă că această revistă va ajunge de acum înainte mult mai departe și acest județ va învăța să-și respecte valorile, revista fiind una dintre ele. Domnul Marin, vă felicit încă o dată, viață lungă, fericire și să se împlinească ceea ce vă urez.

...A venit o doamnă pe care o respect foarte mult, reprezentanta primăriei de la Lungani, dar mai ales reprezentanta propriului său intelect. Doamna Gâmbuța, bine ați venit.

Noi colaborăm destul de bine cu episcopia Huși, părintele Ignatie este un intelectual autentic. Cu părintele Ignatie eu am avut un schimb de idei și... eu nu mă feresc să-l pun în încurcătură pe probleme de dogmatică sau de fapte.

Walt Whitman spunea că foarte puțini oameni se bucură de clipa de libertate. Eu pot să spun că după revoluție, când am reușit să devin un influent om de presă, mă bucur și de această libertate de cuget și de scris. Am făcut și politică locală și națională care înseamnă altceva și am reușit să scot aceste cărți în număr mare. Sunt liber să apreciez anumiți oameni din propria voință, nu din obligație. Deci dau cuvântul domnului Marian Rugină.

Marian Rugină:

Stimate domnule profesor, stimate cadre didactice, dragi elevi, vă întâmpin cu salutul pascal Hristos a înviat. Sunt aici în calitate de reprezentant al Episcopiei Hușului. Deși aria mea de activitate se întrepătrunde oarecum cu elementul cultural și educativ pentru că sunt răspunzător de un sector care se numește „Activități cu tineretul”, țin locul părintelui Cosmin Gubernat care de obicei era prezent și era delegatul părintelui episcop. Cu toată dragostea venim să vă transmitem sprijinul, salutul, binecuvântarea părintelui episcop Ignatie și a întregii episcopii a Hușilor care sprijină orice demers cultural care zidește în om valorile peren-netrecătoare. Când am intrat în sală și mi-am amintit de evenimentele pe care le-am avut la școala de lângă Neamț pe care am absolvit-o, seminarul teologic Veniamin Costachi – numele unui vasluian, mitropolit al Moldovei, născut la Roșiești. Acolo de câte ori venea în zonă un om de cultură, un poet era invitat să ne vorbească în sala de festivități. În așa fel, atunci când eram seminarist am avut marea onoare să cunosc scriitorii care au vorbit despre temnițele comuniste, l-am cunoscut chiar și pe Grigore Vieru cu câteva luni înainte de a trece la Domnul. De asta bucuria este mare pentru orice demers

cultural, pentru orice omagiere și pentru faptul că trăim într-o societate a tehnicii și apelul la carte, deși se scrie foarte mult, se citește din ce în ce mai puțin (este o realitate), dar eu sunt convins că acest lucru poate fi învins și fac apel și la elevii care sunt aici de față să iubească lectura, lucrurile de calitate, arta și toate aceste științe care înobilează sufletul omului și îl fac mai uman, mai apropiat de natură, lucruri netrecătoare care îl fac mai uman, mai apropiat de natură. Biserica tot timpul a fost prezentă, încă de la întemeierea primelor școli, a primelor facultăți, universități și poartă un dialog între cultură, știință. Ea poartă o legătură strânsă cu lucrurile valoroase. Noi nu doar ne rugăm, noi mai și citim și încercăm să avem o misiune cât se poate de complexă asupra lucrurilor frumoase. Așadar, domnule profesor, vă felicităm pentru munca pe care o depuneți, vă dorim multă sănătate, ajutor de la Dumnezeu.

DVM: Citat din editorial.

Pavel Toma, prof. dr.:

Domnul profesor este azi în centrul atenției și chiar dacă am primit azi aplauze, acestea i se datorează. Se folosește expresia „de când ne cunoaștem”. Prietenii sunt vechi și sunt durabile dacă au în comun anumite elemente sau principii. Îl știu pe domnul profesor încă de când eram elev (așa cum sunteți o parte din cei prezenți în sală acum), de pe holurile liceului. N-am avut onoarea să-mi fie profesor. De atunci au trecut mulți ani dar activitatea dumnealui didactică s-a disipat cu mult folos în ceea ce privește învățământul vasluian românesc. A fost după aceea director al școlii la care sunt eu acum. Și fizic și cu mintea a contribuit la ridicarea acestui lăcaș de învățământ. Acum 2 ani am scris un Laudatio care se chema „Destinul exemplar al unui om exemplar”. Nu s-a schimbat nimic de atunci, ci pot să spun că s-a adunat. S-au adunat nu numai pentru cărțile care au ajuns la acest număr de 60. Nu s-au adunat numai anii ci și meritele care i se cuvin domniei sale. Putem vorbi despre tot ceea ce

domnia sa a făcut pentru acest oraș în termenii cei mai laudativi, fără să ne fie într-un fel rușine de ceea ce spunem. Ceea ce avem expus pe masa de prezidiu a simpozionului este doar o mică parte din activitatea pe care dumnealui a organizat-o și în care a știut să adune oameni ce s-au implicat efectiv în această activitate. Vorbim despre cei pe care domnia sa i-a amintit aici și cărora li se cuvin de asemenea meritele recunoscute, vorbim despre cei care nu sunt dar care într-un fel sau altul și-au trimis mesajul către noi. Prezența dumneavoastră aici nu este decât o dovadă a faptului că domnul profesor vă privește cu dragoste, vă implică, vă caută. Iar dumneavoastră răspundeți întotdeauna pentru că avem în comun ceva și anume această dragoste pentru ceea ce înseamnă cultură, pentru ceea ce înseamnă educație în cazul elevilor, pentru că tot ce dumnealui a întreprins în acest spațiu vasluian merită să fie apreciat. Este adevărat că sunt și gurile rele care din când în când înțeapă, dar știm ce înseamnă asta: cu cât dușmanul este mai puternic, cu atât tu, te învrednicești mai tare ca să rămâi deasupra lui. Felicitări încă odată domnului profesor pentru vârsta pe care a atins-o și pentru toate activitățile care țin de cultura vasluiană.

A vorbit Vasile Bulai despre realizările sale culturale, urmărite și prezentate de profesorul dr. Dumitru V. Marin în ziarul Meridianul și în câteva din cărțile sale. Apoi a susținut un grupaj de melodii la muzicuță, ocarină și caval din repertoriul folcloric național.

Profesorul univ. dr. Ioan Dănilă în cuvântul său:

În primul rând o imagine pe care nu o pot elimina din memoria mea: Daria Crețu, aici de față ține pixul la cingătoare ca o armă. Și pixul este mai puternic decât orice armă. M-a întrebat domnul profesor dacă m-am rătăcit prin Vaslui. N-ar fi trebuit să mă rătăcesc, pentru că domnul profesor Bichineț, aici de față a prezentat Vasluiul, într-o emisiune la Flacăra Iașului, atât de expresiv, cu atâtea detalii, atâtea amănunte, încât n-ar fi

trebuit să mă rătăcesc. Alt motiv pentru care n-ar fi trebuit să mă rătăcesc este că acum câțiva ani am venit în clădirea Consiliului Județean. Aș dori să mulțumesc vasluienilor pentru localitatea Lipova pe care ați dat-o Bacăului, după împărțirea administrativă a teritoriului. Acum avem singura localitate de pe raza județului Bacău atinsă de pasul Eminescian este Lipova noastră, (fostă) a dumneavoastră. Știți foarte bine că Eminescu a fost inspector școlar în 1875-1876 iar pe data de 29 aprilie celebrăm trecerea lui Mihai Eminescu pe la Lipova de Bacău. Poate această zi ar trebui să fie declarată ziua județului Bacău. În revista Ateneu, unde sunt redactor am o rubrică pe care o activăm în aprilie. Se numește Eminesciana și avem ca motto: la 29 aprilie 1876, Eminescu a vizitat școala și a lăsat un proces verbal cu următoarea constatare (printre altele): „Gramatica nu trebuie învățată pe de rost, ci prin dese exerciții morale și în scris”. Mihai Eminescu, Lipova.

La 16 decembrie anul trecut Dumitru V. Marin a primit o medalie pe care i-o înmânez, înfățișându-i pe Vasile Alecsandri și pe George Sion, prietenul său care a lansat poezia Limba Românească...

A urmat un moment artistic cu ansamblul Privighetorile Zeletinului condus de reputatul dirijor **Nicolae Popa**.

Nicolae Viziteu a spus câteva cuvinte despre debutul său la ziarul Meridianul, acum 30 de ani.

S-au înmânat diplome.

Ioan Măcnea a luat cuvântul despre importanța acestui eveniment, despre greutățile prin care trecem pentru a pune în valoare zestrea de cultură contemporană a județului, despre necesitatea de a continua această muncă.

Mihai Andon a spus câteva cuvinte de felicitare și a amintit despre modul de promovare a valorilor a celor care au călcat prin redacția ziarului Meridianul.

Constantin Chirica a amintit de activitatea didactică a domnului profesor Marin și a soției sale în satul Măcărești,

județul Iași, el fiind dintr-o primă promoție a Gimnaziului din acest sat.

S-a citit mesajul lui Vasile Șoimaru și a vorbit George Leteanu.

În ansamblul său Simpozionul Internațional „Omagiu cărții și culturii vasluiene”, ediția a XI-a a fost una dintre cele mai prestigioase manifestări din istoria recentă a județului prin care s-a promovat limba română, jurnalismul cultural, expresiile sale grafice, personalitățile în viață dintre marginile limbii române.

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A CADRELOR MILITARE
ÎN REZERVĂ ȘI ÎN RETRAGERE
prezentată din Misiunea Apărării Naționale -
"Academii Jean Cuza"

Uniunea Ziaristilor Profesioniști
din România - Iași/Moldova
Liga Scriitorilor Români Filiala Iași - Nord-Est
Jassy Post Global View & Rezervistul

HRISOVUL
„ZIARISTUL CENTENAR”
Domnului Prof. dr.
DUMITRU V. MARIN
Pentru ocazia "Ziua Presei Vasluiene"

Contabunța deosebită până în prezent, în întreaga sa operă literară și activitate publicistică, a seculilor și evenimentelor coexistențe Literei și Culturii NAȚIONALE și VASLUIENE prin publicarea a numeroase volume enciclopedice și realizarea a zeci de filme documentare în îndelungată și prodigioasă sa activitate literară, zărilor, istorică și socială. În semn de înaltă apreciere a colaborării excelente cu UZPR Iași/Moldova, cu LSR - Iași Nord-Est, cu Redacțiile Jassy Post Global View și Rezervistul în susținerea, în presă, a proiectelor de sprijinire românească, cunoașterii personalităților culturale și lămurii poporului în creșterea ortodoxă, în scopul cunoașterii istoriei românilor de pretutindea, promovării tradițiilor și personalităților din diferite domenii sociale, ale uzării eforturilor apăsătoare și trăsăturilor pentru îmbogățirea patrimoniului cultural al României în general și al Moldovei în Ștefan cel Mare și Sfânt în special.

Col.(r) Grigore RADOSLAVESCU
Președintele U.Z.P.R. - Iași/Moldova
Grig.Radoslavescu

Ing. Ilie SEREDIUC
Președintele LSR - Iași Nord-Est
Vicepreședintele al U.Z.P.R. - Iași/Moldova
Ilie.Serediuc

Vaslui, 26 Septembrie 2023

AS RAN
ASOCIAȚIA SCRITORILOR ROMĂNI DIN AMERICA DE NORD

Rivista *Dialog Internațional*

Destine Literare
urează domnului
prof. dr. Dumitru V. Marin,
cu ocazia împlinirii vârstei
de 80 de ani, un călduros
La Multi Ani!

Președinte Cenuclu,
ALEX CETĂTEANU

Secretar Cenuclu,
CARMEN CAMELIA LUCA-STĂNESCU

Liga Scriitorilor Români - Filiala Iași-Nord Est, cu partenerii tradiționali Uniunea Creatorilor Profesioniști - Sucursala Iași și Cenuclu de Literatură și Pictură "Octav Băncelă" al Cercului Militar Iași deținează:

DIPLOMĂ DE EXCELENȚĂ
Domnului
Prof. Dr. DUMITRU V. MARIN
Membru al LSR - Filiala Iași-Nord Est

Pentru promovarea culturii și spiritualității românești la nivel național și internațional, la împlinirea frumoasei vârste de 80 ani!

LSR - Filiala Iași N-E * UCP Iași * Cenuclu "Octav Băncelă" Iași
Președinte, Dan Teodorescu - Calistrat Robu - Corina Matei-Gherman

Iași - România - Aprilie 2021

**- Ziua presei vasluiene –
Simpozion internațional, ed. a XII-a, 26 sept. 2023,
Vaslui**

Dumitru V. Marin, prof. dr.:

Stimați prieteni, bine ați venit. Ca organizator sunt extrem de bucuros să am musafiri de la Iași: de la Liga Scriitorilor, de la Alpii și de la sufletul meu. Mihai Haivas, Vasile Larco, Ne-am adunat în vederea unei petreceri cu vorbe, mai mulți oameni din țară. Unii dintre voi știu că dacă mi-am pus în cap să fac ceva, voi face chiar dacă am avut adversari o lume întreagă. Și noi am făcut azi aici Ziua Presei Vasluiene, considerând că pe lângă ziaristii atestați (legitimați), pentru că mulți scriu – nu mă refer la cei care sunt vai de capul lor – profesional vorbind (nu material – că slujesc anumite interese). Mă refer la Asociația Ziaristilor Profesioniști, suntem filială veche și eu am reușit să cresc numărul membrilor. Suntem filială veche a Uniunii Ziaristilor profesioniști și suntem deja 9854 de membri. Am avut un rol important de-a lungul întregii mele vieți în această organizație. Nu vreau să omit a-l anunța pe domnul președinte al Consiliului județean, domnul Trifan Ciprian, un foarte vechi

prieten, care a venit și azi să ne susțină cu prezența domniei sale. (Eu întotdeauna am făcut „păr mistreț” când am făcut despre oficialități. Nu-i cazul domniei tale.)

Înmânez microfonul domnului Gelu Bichineț, să facă câteva prezentări.

Gelu Bichineț, director BJV:

Stimați prieteni, stimați invitați, bucuria noastră, a Bibliotecii Județene este enormă atunci când se conturează evenimente culturale, care au un rol foarte bine definit. Acela de a promova imaginea unor instituții, a unor scriitori, a unor creatori. Am răspuns afirmativ la invitația domnului profesor Dumitru V. Marin atunci când și-a exprimat dorința de a organiza ziua presei la Vaslui. Am spus să nu se aștepte să vină foarte mulți ziariști pentru că, așa cum este în orice breaslă, și în acest mediu al ziariștilor există dihonie, există invidie, există răutate și nu în ultimul rând, vanitățile își vor spune cuvântul și în această manifestare. Mi-aș fi dorit să fie aici, la Ziua Presei Vasluiene măcar câte un reprezentant de la fiecare organ de presă. Niciodată nu a fost așa, niciodată nu s-a întâmplat ca presa să fie prezentă în corpore la un eveniment de acest gen. Fie că nu au venit să nu-l sprijine pe Marin, fie că nu au venit pentru că nu se consideră ziariști, fie că nu au venit din dorința de a diminua importanța evenimentului. Biblioteca, aparent, nu are prea are multe tangențe cu ceea ce se întâmplă în lumea jurnalismului. Este doar o aparență. Biblioteca județeană și orice bibliotecă județeană din România, are rolul de a tezauriza toate publicațiile seriale: ziare, reviste, cele care au ISBN și ISSSN. Asta facem și la Vaslui. Atunci când există prilejul de a face o sărbătoare din ziua presei, noi spunem prezent, nu ținem ușile închise pentru nimeni și încercăm să sprijinim. Eu îmi exprim încă o dată tristețea că nu văd mai mulți jurnaliști, dar îmi exprim bucuria că un eveniment devenit deja tradițional, iată, își continuă firul frumos, existența firească, unde, aici la Biblioteca

Județeană îl felicit pe profesorul Marin, îl felicit pe jurnalistul Dumitru V. Marin pentru strădania domniei sale și-mi exprim pe mai departe speranța că Dumnezeu o să-l țină în putere și să-și strângă laolaltă prieteni de-aici sau de pe alte meleaguri la acest eveniment frumos: Ziua Presei Vasluiene. În calitate de jurnaliști, în calitate de invitați, în calitate de prieteni toți sunteți bineveniți aici și ca atare, din partea instituției vă salut cu toată căldura și vă sfătuiesc, atunci când aveți răgaz, să citiți presa locală, să treceți prin filtrul vostru și dacă ceva vi se pare important să trimiteți materiale către presă. Dacă ele vor fi bune, vor fi publicate. Eu nu sunt într-o concurență cu Dumitru V. Marin. dumnealui are Meridianul Cultural Românesc. Noi avem biblioteca, o revistă proprie – Milesiana, o revistă proprie care apare, la fel, de foarte mult timp, așa că îndrăzniți să publicați fie la revista cenaclului nostru Prolitera fie la revista Milesiana, fie la Meridianul Cultural Românesc. Să vă dea Dumnezeu multă sănătate, să vă dea Dumnezeu putere, să vă dea Dumnezeu liniște și nu în ultimul rând curajul ca să spuneți pe hârtie ceea ce simțiți. Gânduri bune tuturor, felicitări domnului profesor, felicitări tuturor celor care prin munca lor încearcă să contureze o imagine frumoasă a acestui județ. Gânduri bune.

DVM:

Ziarul ne prilejuiește întâlnirea de astăzi. Acum 27 de ani, într-o marți noaptea către miercuri dimineață, m-am dus la editura Meridianul (de aceea i-am și dat ziarului acest titlu, atunci când l-am dus la editură, publicația nu avea acest titlu), m-am dus cu materiale scrise, nescrise, în gând. Și am dat de un alt Ion Marin în acea editură (un viitor profesor universitar) care m-a ajutat să scot în noaptea aia ziarul Meridianul. Are o foarte scurtă introducere, un foarte scurt angajament numit „Acest meridian”. Deci acum 27 de ani lucrăm la acest ziar. Eram într-o stare de epuizare nemaipomenită iar azi, până acum câteva minute am fost la fel, foarte crispat. M-a mai calmat domnul

Gelu Bichineț.

Nu vreau să vă dau senzația că v-am invitat aici ca să vedeți ce a făcut un om. A fost și asta dar a fost și Televiziunea Vaslui – mulți nu erați pe vremea aia. Pe 5 decembrie 1990 am pus bazele televiziunii. Pe 24 decembrie 1990 a fost difuzată prima emisiune difuzată pe aparatura statului. A fost difuzată în toată Moldova și în Republica Moldova. Vreau să spun că am avut norocul să fac multe lucruri: televiziunea, radio (Unison Radio – care azi nu mai există). Acum mai este ziarul, revista și TVV-ul (înființat pe 5 decembrie 1990). Am ținut cumva să vă aduc aminte de aceste elemente, pentru că asta este o viață (30 de ani înseamnă generație). O viață de luptă cu limba română cu vicisitudinile vremii, o viață de înfruntare a unor dușmăanii, a unor prostii, etc. A fi cineva cum am fost și cum sper să mai fiu este foarte greu. Norocul meu este că pe ici pe colo întâlnesc prieteni adevărați: luminița Cozmei, prof. dr. în științe (s-a refugiat la Iași, dar are „conac” lângă Parpalița). Ieșenii s-au legat de sufletul meu de parcă ar fi dintotdeauna. mai nou, în această mare ierarhie este prietenul nostru Ilie Serediuc, președintele LSR-lui Iași. Eu m-am simțit încurajat și de profesor dr. Pavel Toma, un om de mare merit, care profesează la liceul unde și eu am predat câțiva ani. La construcția liceului, a internatului, am cărat efectiv cu spatele saltelele și alte obiecte din dotare. Sunt unul din oamenii care a pus bazele acestui liceu „Ion Mincu” (nume prestigios al unuia dintre cei mai mari arhitecți ai acestei țări).

Deși am luat interviuri la 10 președinți de stat, cu papa Ioan Paul al II-lea la Cracovia, 16 prim miniștri, foarte mulți preoți, nu mă dau în vânt după mărimile momentului. Ele pot încuraja pot impulsiona, pot oferi un element de prietenie, ceea ce este foarte important, atunci când majoritatea te privesc cu ceva rezervă dacă nu cu dușmănie. Publicații iluzorii, zvonuri în eter.

Și-acum mă întorc la prietenii mei. Unul dintre prietenii mei în județul Vaslui este acel domn, Ciprian Trifan care a ajuns

președinte al Consiliului Județean. A crezut domnia sa că nu trebuie să rupă partea aceasta frumoasă de prietenie. Îi dau cuvântul domnului Ciprian.

Ciprian Trifan, ec., vicepr. CJV:

Bună ziua tuturor, onorată asistență, dragi tineri, Când începe să te laude presa e de rău. Eu vă mulțumesc că m-ați invitat și mi-ați dat ocazia să mă aflu aici și de ziua presei vasluiene vă urez la Mulți Ani, să aveți obiectivitatea necesară. Vă spun asta pentru că sunt beneficiarul și pe plus și pe minus a ceea ce scriu analiștii indiferent cum sunt ei catalogați. Mi-aș dori din suflet, dacă nu vă dau programul peste cap să faceți un efort și prin ceea ce veți exprima să învățați acești copii cheia prin care trebuie să citească o informație pentru a nu fi întotdeauna manipulatorie ci pentru a fi o informație care să degaje și alte lucruri: poate să degaje și cutezanță, poate să degaje și lucruri pe care trebuie să le învețe, nu numai chestiuni de genul comercial și cu toții am învățat că suntem jurnaliști. Jurnaliștii adevărați sunt rari. Sunt oameni care știu să scrie și sunt oameni care au obiectivitatea necesară atunci când scriu. Trebuie să-i priviți pe acei jurnaliști care sunt obiectivi ca adevărați jurnaliști și să-i prețuiți. Vă mulțumesc și vă urez La Mulți ani, încă o dată.

Pavel Toma, prof. dr. Vaslui

Școala este un mediu unde, mai mult ca oriunde presa ajunge prin orice mijloace. Un mediu unde este nevoie mai mult ca în orice altă parte, ca informația care ajunge acolo să fie mai bine receptată și mai bine înțeleasă. De aceea consider că rolul unui dascăl, al unui profesor în acest dascăl este definitoriu pentru ceea ce înseamnă conturarea personalității unui tânăr.

Există mai întâi această dragoste pentru limba română, pe care noi ca profesori o inoculăm elevilor; nu numai ca profesori de limba română ci ca profesori pe orice disciplină. Prin efortul

nostru facem ca această limbă să rămână cât se poate de frumoasă și mai ales de corect normată. Ceea ce presa de multe ori face dar de puține ori nu face. Pentru că sunt destule situații în care chiar și în presa audiovizuală, chiar și în presa scrisă, noi profesorii și chiar elevii semnalăm asemenea „derapaje” – să le spunem. Nu mai vorbim de ceea ce înseamnă informația corectă și exactă, obiectivă, așa cum se spune de obicei, pe care nu întotdeauna o avem la îndemână. De aceea efortul nostru, al profesorilor este de a-i îndemna pe cei tineri pentru a găsi cea mai corectă informație și a o analiza în cei mai buni parametri ai săi, fie că vorbim de informație corectă, fie că vorbim de partea ei normativă, de corectitudinea limbii române. Cu ani în urmă am inițiat un curs – numit opțional în limitele noastre disciplinare, în care era vorba de competența noastră în mass-media. Un foarte bun curs opțional în care elevii erau îndrumați să caute informația corectă și să se ferească de ceea ce înseamnă manipulare. Am inițiat acest curs și am avut cu elevii școlii pe care o reprezint astăzi aici , o colaborare foarte frumoasă cu domnul profesor dr. Dumitru V. Marin. Și cu celelalte posturi de televiziune din acea vreme. În vremea aceea erau mai numeroase și aveau mai multă consistență în spațiul public. Am avut chiar o colaborare frumoasă, în sensul că elevii făceau practică la aceste posturi de radio și televiziune, la Unison chiar am avut elevi sau efectiv în redacții unde învățau cum se face o știre, mergeau pe teren și învățau cum se culeg informații, cum se fac interviurile și chiar au scris articolele – în limita posibilităților lor, pentru ziarele respective. Efortul nostru continuă. Liceul nostru are încă o clasă de științe sociale în care unul din subiectele opționale este acesta: Competențe mass-media. Vom continua această colaborare mai departe. Până aici cu ceea ce facem oi într-o școală și în continuare mă opresc asupra activității domnului profesor. Eu îi spun întotdeauna domnule profesor pentru că în timpul în care eram elev a fost profesor la liceul pe care l-am urmat. Chiar dacă mie personal nu mi-a fost

profesor, vocația dumnealui de acolo a pornit. Pentru că întâi a fost profesor, apoi director și apoi om de televiziune și om de presă. Prima dragoste aceea a fost, ați lucrat mult cu elevii, cu tinerii, i-ați îndrumat ca profesor, ați fost coordonator de cercuri literare, științifice, promotor de concursuri unde i-ați promovat pe ei și i-ați îndrumat. Și nu trebuie să neglijăm un alt aspect: ceea ce înseamnă presa actuală. Am uneori plăcerea de a avea discuții cu domnul profesor, când mi se mai cere câte o părere despre ceea ce urmează să facă. Felicitări pentru tot ceea ce a realizat pentru învățământul vasluian și mai ales pentru ceea ce înseamnă cultura acestui spațiu.

DVM:

Au intrat în sală doi prieteni: un domn alb – Cornel Galben: ne cunoaștem de 50 de ani, cred. Este unul dintre marii oameni de cultură ai Bacăului. A mai fost la noi și altă dată. Cornel bine ai venit.

Al doilea este președintele Uniunii Scriitorilor de la filiala Bacău. Îmi este unul dintre cei mai dragi apropiați ai mei, nu m-a părăsit niciodată. De când apare revista Meridianul (dumnealor sunt și colaboratori) Dumitru Brăneanu este unul din colaboratori.

Valeriu Lupu, dr. în științe. Exeget:

Domnule profesor, distinsă audiență. Domnul profesor ne-a obișnuit să ne adune cel puțin de două ori pe an cel puțin, la o tematică dragă multora: limba română, în aprilie și jurnalismul cultural în luna septembrie. Sunt momente în care se derulează, calitatea lor a crescut an de an, mai ales prezențele celor care vin de la Iași și altminteri trebuie să amintim de figura lui Dan Teodorescu, de curând dispărut, a domnului Alexandru Ionescu care era nelipsit la întâlnirile noastre. Sunt mulți oameni de onoare din proximitatea județului și mai ales din județ. Ceea ce se practică în Cvintet Te-Ra este un jurnalism cultural de bună calitate. Aici s-au format condeie, s-au cizelat stiluri de exprimare în presă. E mult, e puțin, n-am calitatea să judec. Dar sunt evenimente care se derulează, sunt vii, palpabile și au probabil rolul lor în viața unei curbe.

Ilie Serediuc, prozator, președinte L.S.R, Iași:

Vă mulțumesc Stimate prieten și coleg al Ligii scriitorilor de la Iași că sunteți alături de noi, că sunteți alături de Liga Scriitorilor.

DVM:

Îl întrerup un pic pe domnul Lupu:

Din grupul meu de presă a fost Lucian Pârvoiu – de aici a plecat, Cătălin Striblea – erau în clasa a X-a când i-am descoperit. Erau îndrăzneți. Acum sunt și mari ziariști. Au mai fost și alții dintre care, unii m-au atacat. Domnule doctor, îți mulțumesc pentru aprecieri.

Valeriu Lupu:

Trebuie să mărturisesc că sunt unul care a colaborat cu revista și mi-am format oarecum stilul, aici. Vreau să subliniez două lucruri: domnul profesor are un stil umoristic de a se adresa, uneori chiar abrupt și are și țintele sale pe care, în ultimul

timp le folosește în Meridianul Cultural Românesc. Are uneori dreptate. Nu știu care este editorialul de azi, dar așa cita pe Geo Bogza care se întreba la un moment dat: „ce-ar mai putea rămâne dintr-o pagină de revistă fără sarcasmul unui pamflet, fără emoția profund umană a unui reportaj și noutatea unei știri.” Prin ceea ce faceți dumneavoastră, domnule profesor, acoperiți întreaga paletă, dar trebuie să adaug că polemica este întotdeauna constructivă. Marele nostru Păunescu spunea așa: „Polemica aduce cele mai mari servicii științei și culturii. Pentru că pune față în față adversari care trebuie să caute și să folosească cele mai convingătoare în sprijinul ideilor.” Aș face referință și la Tudor Arghezi care la un moment dat se întreba care este diferența între gazetar și scriitor. Care este diferența? El nu vedea nici o diferență. Pentru că marii scriitori – și el avea dreptate, s-au format în gazetărie. Abia atunci au devenit scriitori cu operă. Însuși Sadoveanu sau Eminescu (opera lui politică a fost scrisă în ziarul Timpul). Presa se citește din ce în ce mai puțin, azi. Există alte mijloace de informare care au prioritate în viața cotidiană a individului. Acesta ar fi un aspect. Al doilea aspect: am ajuns în epoca în care se scrie mai mult decât se citește. Cea mai dură lovitură pe care îl va primi și gazetăria și sistemul informațional va fi inteligența artificială. Omul nu va mai avea nevoie de acestea. Oricât de învinuită și pusă la colț azi mass-media pentru manipulare veți vedea atunci, alt sistem de manipulare, când omul nu va mai avea ocazia să citească (e un efort), să selecteze și să stocheze informațiile. Dar încă trăim, suntem vii și dacă inteligența artificială bate la ușă depinde de noi cum vom ști s-o folosim. Este un pericol, mai ales sub aspectul manipulării maselor. Domnule profesor este o sărbătoare a dumneavoastră, a muncii dumneavoastră și vă felicit și vă doresc succes și în continuare.

DVM:

Cineva îmi spunea acum câțva timp: „Domnule, nu mai

chema elevii la manifestarea asta.” Eu am lucrat în învățământ 42 de ani. Eu sunt unul dintre cei mai bogați oameni din lumea asta. Sunt căsătorit de 61 de ani am 3 copii, 9 nepoți și 2 strănepoți. Poate totuși – să presupunem, poate 1% din elevii care au participat la aceste adunări, vor spune „Și eu aș vrea să ajung ca... Brăneanu, ca Marin, ca Galben, ca Vasile Chelaru”. O să vorbească Nicolae Viziteu – cel mai mare caricaturist din toate timpurile. Este proaspăt primit în Uniunea Ziariștilor.

Nicolae Viziteu, caricaturist, membru UZPR:

În afară de caricatură și de pictură scriu. Din ultima cărțuție aflată în curs de tehnoredactare la Iași, la maestrul epigramist Gheorghe Bălăceanu voi recita câteva aforisme.

Vasile Larco, poetul și epigramistul:

Aprecierile mele privind ziarul și pe profesorul Dumitru V. Marin au apărut în numărul 39 al ziarului Meridianul.

În continuare a citit câteva epigrame având ca subiect ziarul Meridianul.

Cornel Galben, critic, mare animator cultural, USR Bacău:

Mă bucur că este o sărbătoare a cuvântului. Prietenia noastră este veche, de câteva decenii. Am pornit ca o parte dintre cei care au ajuns, aici la Vaslui, gazetari. De la o întâlnire cu scriitorii mi s-a declanșat ideea de a scrie și de a da forma gândurilor așa că le doresc tuturor tinerilor din această sală să îndrăznească. Astăzi sunt mult mai multe posibilități. Azi scriam de mână, trimiteam la redacție și dacă era bun articolul apărea. Acum scriem la calculator, expediem pe mail.

Sigur că experiența domnului Marin este copleșitoare pentru mulți prin ceea ce a înfăptuit: ziar, presa audio și video, revistă, volume. Cărțile și scrierile domniei sale vorbesc cum ar trebui celor interesați.

La bibliotecă sau în spațiul virtual este suficient să-i accesez

nume accesez numele și descoperi un univers interesant. Eu sunt fericit că nu m-a uitat și să vă doresc dumneavoastră lectură plăcută pentru că numai prin lectură și cultura reușim să ajungem să fim cu adevărat oameni utili societății, familiilor noastre și celor dragi. Toate cele bune.

DVM:

Ca să te faci om este greu și trebuie să ai noroc. Trebuie să ai un pic de minte, un pic de aspect și un pic de noroc să fii promovată de cineva foarte bun cei mai mari savanți ai țării spun: „eu sunt elevul cuiva”. Adică își trage funia valorii, seva, de undeva dintr-o valoare pe care el o continuă.

Ziarul acesta a avut întotdeauna trei mari calități: un editorial, pagina de literatură, poezie – totdeauna în 27 de ani și apariție ca la ceas. Și ziarul și revista răsărită la 1 februarie 2015 (când împreună cu Valeriu Lupu, Mihai Batog-Bujeniță și doamna sa am hotărât că facem revista) au publicat materiale de Dumitru Brăneanu, căruia îi dăm cuvântul.

Dumitru Brăneanu, poet, scriitor, președinte USR/Bacău

Am venit de la Bacău într-o frumoasă zi de toamnă ca și sufletul dumneavoastră domnule profesor și vă transmit urări de viață lungă de la o fostă elevă de-a dumneavoastră, membră a filialei, Mihaela Băbușanu. Domnul profesor scoate și scriitori, nu numai ziaristi. Trebuie să recunoaștem că și pe Zeletin s-au născut oameni mari: academicieni, scriitori, filozofi. Ștefan Zeletin, Iordache Zeletin – un alt scriitor, Emil Palade – născut la Iași dar cu părinții din zona Zeletinului. La intersecția celor trei județe (Galați, Bacău, Vaslui), la Giurgiuoana s-a născut și Dumitru V. Marin. domnul profesor este ca un fel de bondar plecat din Podul Turcului și a venit să polenizeze florile culturii vasluiene. Și iată că a reușit: a reușit să facă ziarul, s-a impus cu revista aceasta de cultură, Meridianul Cultural Românesc la care, cum spunea și dânsul au publicat peste 1000 și ceva de

colaboratori, cum spune dumnealui, din diaspora românească, din Canada, din Europa de Vest. Iată o colaborare, iată ce-a făcut ca Vasluiul să fie înscris în arealul cultural românesc și a diasporei românești. Ceea ce este un merit fără doar și poate a domnului profesor Dumitru V. Marin. Este adevărat că ne leagă o prietenie ceva mai veche. Eu sunt ceva mai tânăr. Dar nu vă luați după ce spune domnul profesor că aș fi mare poet, etc. nu, eu sunt doar unul din cei 10000 de scriitori din România – după calculele pe care le-am făcut din numărul celor afiliați fie la Uniunea Scriitorilor, fie la Liga Scriitorilor, fie la tot felul de academii de arte și științe. Sunt peste 10000 de scriitori în viață care scriu și publică. Vremea va cerne și va alege. Se pune problema cine va mai face o antologie a scriitorilor români, când sunt atât de mulți. Vorbea mai înainte domnul Valeriu Lupu despre inteligența artificială. Vor mai fi documentariști care se vor ocupa de aceste antologii. Într-adevăr este o problemă: cine le citește. Așa cum s-a mai spus, sunt mai mulți cei care scriu decât cei care citesc și asta este adevărat. Eu am verificat într-un an de zile la noi la Bacău, la Biblioteca Județeană sunt 4-5000 de cititori, mai mult tineri, elevii care trebuie să-și facă temele și au lectura obligatorie conform programului școlar. Dar să nu disperăm lucrurile își revin întotdeauna datorită apariției unor oameni capabili care să sfințească locul, să dea un nou impuls scrisului românesc, cititului românesc, inteligenții românești. Dacă în fiecare județ ar fi cel puțin câte un om ca prof. dr. D. V. Mari, am fi departe, sigur. Sunt oameni care într-adevăr știu să-și folosească talanții. Domnul profesor este unul care și-a folosit talantul așa cum trebuie și a venit în întâmpinarea foarte multor categorii de oameni, așa cum trebuie, de la tineri, până la cei mai în vârstă. Cu ziarul, cu revista, cu toată televiziunea, cu toată activitatea sa jurnalistică dar și scriitoricească. Să nu uităm că domnul profesor a cochetat și cu scrisul. În tot ce și-a adunat în cele câteva volume. A fost o șansă pentru Vaslui că a venit un asemenea om care a venit să pună umărul la cultura vasluiană și

ziaristică să se afirme în cadrul culturii naționale și a celei europene. Merițați toată stima, respectul și să fiți considerat un fel de Mecena, un stâlp al realizării anilor acestora destui de grei și mai ales în perioada aceasta pe care o traversăm. Multă, multă sănătate și să vă țină Dumnezeu, încă mulți ani de acum încolo și să aveți năravul ăsta bun de a duce mai departe revista Meridianul Cultural, inclusiv ziarul. Sănătate multă și bucurie.

DVM:

A prezentat Bătălia pentru Vaslui cu 1488 de interviuri cu mari personalități.

Mihai Haivas, profesor de matematică, un mare epigramist, care scoate împreună cu **Mihai Bujenită revista Booklook**, a citit câteva epigrame.

DVM:

Memorial Muzeal M este o țeavă de 2 metri plină de sute de materiale de presă, de cărți; alături este primul emițător cu care s-a transmis prima emisiune din 1 decembrie 1990. Mai jos este și o piesă din Radio Unison. Ca lucrurile să pară și mai impresionante am pus și o cască militară, semn de hotărâre, de eroism.

A luat cuvântul Flavius Gheorghieș, redactor la ziarul Vreema Nouă.

Am decis să iau cuvântul pentru că am înțeles că aici se sărbătorește ziua presei vasluiene. Din punctul meu de vedere, nu cred că avem nimic de sărbătorit pentru că, o spun cu părere de rău trebuie să vă spun că presa vasluiană este în moarte clinică cu 2-3 excepții. Nu sunt motive de bucurie, o spun cu părere de rău. Dacă-mi permiteți o să citez aici din George Orwell care spunea că a face jurnalism înseamnă a scrie informații despre care cineva nu vrea să se afle. Restul, orice altceva reprezintă doar relații cu publicul. Nu mă refer la presa populară care se

încadrează în cu totul și cu totul în alt registru. Am decis să iau cuvântul, pentru că văd că jumătate de sală este plină de elevi și de tineri. Fac un apel cu acest prilej: dacă vreți un județ mai bun, dacă vreți un viitor mai bun pentru dumneavoastră, alăturați-vă acestei bresle pentru că presa vasluiană are nevoie de tineri, are nevoie de mentalități noi, cei care sunt acum în breaslă nu prea mai pot să mai facă nimic. Cred că în județul Vaslui sunt cam 10 site-uri de știri. Presa vasluiană a fost falimentată cu intenție de cei aflați la putere. Nu este nimic de sărbătorit. Este un semnal de alarmă. M-am adresat dumneavoastră pentru că veniți cu altă mentalitate, cu alte gânduri, cu altă pregătire și poate reușiți să schimbați ceva în această breaslă. Aceasta a fost intenția mea. Vă mulțumesc frumos că m-ați ascultat.

DVM:

Nu l-am așteptat pe acest domn Flavius pentru că lucrează la Vremea Nouă și eu am fost criticat de aceasta. Dacă aș fi fost om de știință, aș fi fost lăudat, poate aș fi ajuns și cetățean de onoare al orașului. Dar ca jurnalist trebuie să fii critic, să scoți în evidență partea negativă a lucrurilor și mi-am adunat multe antipatii. Mă bucur că a venit. Urmează Luminița Monica Cozmei – profesoară universitară, doctor în științe, colaboratoare cu noi și de un mare curaj. Peste tot este o modă la noi, dacă unul încercă să răzbată, alții vor încerca să-l tragă înapoi. Luminița a reușit să răzbată. Felicitări și să nu te lași.

Luminița Monica Cozmei, prof. dr., Iași, istoriograf:

Dragii mei, eu încă sunt profesoară, vă mulțumesc că ați venit aici. Sar două rânduri ca să privesc în ochii elevilor mei, așa cum fac și la colegiul Negruzzi. Nu luați în seamă o notă sau poate chiar observații care azi nu v-au plăcut. „Profesoară ești la Negruzzi, nu ești în familie.” Aici suntem toți prieteni. Aș vrea să rețineți faptul că domnul din partea noastră, cel care ne-a adunat pe toți este un monument. În primul rând un monument

de muncă. Pentru că eu știu că n-o să ții minte tot ce ai auzit aici. Dar ca muncă depășește puterea de imaginație a noastră, a tuturor. Aș vrea să reții că prin muncă poți ajunge oriunde. Când eram într-un sat de 200 de locuitori și mă jucam pe uliță nu știam că mi se va scrie un destin. Am învățat, am muncit. Nu suntem hobotnici și noi ne distrăm, iubim și noi avem probleme însă ceea ce ai auzit azi, titlul meu de profesor doctor i se datorează domnului Dumitru Marin. Nu este puțin lucru să încurajezi un om de aproape 50 de ani. Mi-a spus odată la Iași: „Fată hăi, ori muncești, ori te lași, da ce-i asta cu tine”. Și m-am dus cu fraza asta acasă și am terminat un doctorat în istoria antică. Am fost publicată în Meridianul Cultural Românesc una din revistele de cultură. Nu știu câți dintre voi doresc să știe ceva din secolul I după Cristos, nu este un segment cultural prea citit. Eu am fost destul de nebună să mă bag în așa ceva și datorită domnului profesor am și terminat.

Datorită domnului profesor am continuat să public o serie de articole numite „Călător pe meridianele lumii”, călătorii pe care le fac din bugetul meu de profesor și despre care scriu cu drag și mi-ar face plăcere să le citiți. Vă rog frumos nu ocoliți biblioteca, nu ocoliți această revista. Azi sunt doar un promotor al culturii – de asta mă aflu aici. Tot cu ocazia acestui eveniment, am avut ocazia să expunem și niște lucrări de artă: tapiserii și picturi, în spatele cărora este Mariana, o pictoriță din Parpanița care lucrează de o viață în acest domeniu. De la rubrica Tinere talente aș dori să o cunoașteți pe doamna juristă Cristina Moraru care a recitat câteva poezii.

Cristina Moraru: avem un bun exemplu de îndelungă răbdare, de implicare și de rezultat.

Vasile Chelaru: scriitor, membru UZPR:

Câteva gânduri despre activitatea de azi:

Profesor dr. D.V. MARIN și contribuția la cultura și jurnalistică română

În urmă cu aproape o lună de zile domnul profesor dr. Dumitru V. Marin m-a informat, telefonic, cu privire la evenimentul organizat și intitulat "ZIUA PRESEI SCRISE VASLUIENE, 26 sept. 2023". Invitația mi-a fost făcută, cred, pentru că îmi cunoaște admirația neprefăcută față de domnia sa și, probabil, având în vedere o firavă preocupare ce o am de a așterne, din când în când, pe hârtie unele gânduri pe care nu le mai pot ține ferecate în interiorul meu. Desigur, privind spre domnia sa înțeleg că sunt un debutant și niciodată nu mi-a trecut prin cap că aș putea atinge zenitul acestei îndeletniciri.

Când am vizualizat invitația la eveniment, am înțeles că, de fapt, este sărbătoarea Ziarului (Cultural) Meridianul de Iași-Vaslui-Bacău-Leova, despre care în conținut se menționează câteva date, importante, despre ziar și celelalte structuri de presă înființate, dezvoltate, susținute și întreținute de domnul profesor dr. Dumitru V. Marin (apărut miercuri 26 septembrie 1996, tipografiat la București. Atunci, ca și acum, era săptămânal (dar a fost și cotidian și de 3 ori pe săptămână, și de două ori), care să completeze (adică să rămână și scris) ce se realiza prin TVV (5 dec.1990), Unison Radio (1993, 1994) în domeniul bicisnic al presei vasluiene. A fost și a rămas singurul Grup de presă, cu toate componentele, azi inclusiv cu revista M.C.R., nu numai din județ, ci chiar din toată România.

Mărturisesc că m-am liniștit și am așteptat evenimentul cu oarecare nerăbdare, fiind dedicat, numai, trustului de presă CVINTET TE-RA. Referindu-mă la domnul profesor dr. Dumitru V. Marin, consider că domnia sa a redefinit conceptul de muncă. Acum câteva zile l-am auzit spunând că are 53 de ani de când muncește pe tărâmul cultural. Tot atunci a amintit – căci nu pierde ocazia – de cei peste 1000 colaboratori ai revistei "Meridianul cultural – românesc", de interviurile și cărțile scrise, fiindu-i teamă, parcă, să nu-i fie minimalizată

truda epuizabilă, de personaje cu rânjete hidros.

Într-adevăr, eu însumi am citit de-a lungul anilor articole toxice, scrise și de oameni care i-au fost colaboratori și care, în locul recunoștinței exprimă doar un screamăt batjocoritor. Din fericire, domnul profesor dr. Dumitru V. Marin este un om puternic, a înțeles lecțiile capitalismului de tranziție, a iertat – câteodată – prostia și răutatea, altădată a ripostat prin cuvinte, a riscat falimentul financiar, a găsit soluții salvatoare și a supraviețuit. Domnia sa a urmărit produsul finit – calitatea scrierilor și nealterarea limbii române. A rămas neaservit și nearondat intereselor imorale. Totuși suferă, căci a îndrăznit să-și ia libertăți prea mari față de personaje influente, care dețin puterea

Sentimentul suferinței l-am sesizat în editorialul din 14 septembrie 2023 al Ziarului "Meridianul", intitulat "Rămân singur?"

Mi-aș dori să fie o temere nejustificată, dar oare cine ar vrea să se implice în salvarea unui ziar ca "Meridianul"?

În paginile acestuia sunt prezentate realizări ale gospodarilor aleși de comunități, sunt ilustrați oameni valoroși din județ, din țară sau peste hotare, sunt evocate personalități de seamă ale culturii naționale, lansări de carte și reviste, poezii, epigrame, activități educative, comunicate ale unor instituții, alte acțiuni și activități cu esență culturală și patriotică.

Nu găsim dezinformare, batjocoră, minciună, instigare la ură.

Nu-mi pot depărta gândurile de titlul editorialului mai sus enunțat

Profesorul dr. Dumitru V. Marin ar merita să fie pentru contemporani și urmași o referință. De altfel face tot ce poate în acest sens, mai nouă fiind această operă denumită "ogiva" timpului. Din nefericire, multe personalități de excepție au fost condamnate la anonimat, de oameni de categoria a doua

rămași la rampa istoriei. Personal, am avut norocul de a simți vigoarea intelectuală iradiantă a domnului profesor dr. Dumitru V. Marin și am simțit confortul unei ambianțe culturale în preajma sa.

Domnia sa a stârnit și admirația, dar și ura. De aceea sunt astăzi aici. Pentru că mă aflu printre cei care-l admiră, cum sunt, spre norocul domniei sale , foarte mulți. Restul sunt anexe...

Cu privire la o parte a presei de astăzi, refuz să exprim alte opinii. Totuși, am să citesc un text postat de jurnalistul independent Mălin Bot, pe pagina sa publică, peste care am dat întâmplător în această dimineață (26.09.2023):,, Prostituita de presă care mi-a inspirat acum șapte ani acest editorial, da astăzi lecții de deontologie pe rețele sociale.

Se pretinde un etalon al jurnalismului și denotă o aroganță siderată. Păcălește mulți oameni de buna credință. Îi păcălește numai pe cei care nu îi cunosc isprăvile și caracterul mizer.

În presa, dragii mei, sunt niște personaje de o imoralitate pornografică.

Dacă ați vedea adevărul despre unele dintre aceste personaje, ați avea un șoc.

Pur și simplu atât de împruțită e treaba încât un om cât de cât corect și decent nu poate sa stea.

Nu vă imaginați cât de recunoscător vă sunt tuturor celor care mă susțineți și datorita cărora eu pot sa îmi fac meseria onest, departe de bordelul numit presa românească”.

O eventuală dezamăgire produsă de acest mesaj, este diluată de gândurile exprimate de domnul Mihai BATOG-BUJENIȚĂ , scriitor din Iași :

„Cultura și mai ales jurnalistică vasluiană din ultima jumătate de secol este magistral reprezentată prin grupul său de presă și prin operă de Prof. dr. D.V. Marin. El este cel mai veritabil lider cultural al generației.”

Dumitru Brăneanu :

Vreau să aduc o completare despre partea negativă a presei. În 1948, la clubul de presă din New York, John Sullivan care era decanul de vârstă a fost rugat să țină un discurs. Și el a zis: despre ce să spun? Ce nu știm că noi ziaristii suntem în slujba patronilor presei? Că noi nu știm că ziaristii sunt puși să siluiască adevărul și să scrie despre ceea ce se cere? Că noi ziaristii trebuie să răspundem ziaristilor care se dau că altfel rămânem pe drumuri? Și am putea spune: da, suntem prostituți intelectual. Credeți că de atunci s-a schimbat mult? Nu numai în presa românească, vorbesc de presa mondială. Domnul Dumitru Marin face excepție într-adevăr pentru că încearcă să țină steagul spre obiectiv, adică să meargă pe linia adevărului. Pentru asta, vă felicit domnule profesor. Asta în completarea a ceea ce a spus ziaristul de azi. Mulțumesc.

DVM:

Primarul și Muzeul nu a decontat un ban pentru abonamente. Deci nu sunt dator nimănui, sunt liber să-mi exprim orice părere. Sunt printre puținii care de la Revoluție înapoi au fost liberi în exprimarea ideilor. Prima carte am publicat-o în 1976. Am scris și am valorificat ceea ce mi s-a părut a răspunde tendințelor științei dar și de a da cuvântul cuiva care are ceva de spus. Așa se face că din 500 de ziaristi care au fost pe aici au rămas un număr de 30-40 de jurnaliști.

Gheorghe Bălăceanu, dr. în șt., epigramist: Pe fiecare MERIDIAN, omul sfintește locul

Un adevăr încă odată confirmat și în ceea ce privește MERIDIANUL Iași-Vaslui-Bacău-Leova, un ziar care iată, aniversează acum 27 de ani (și o zi!) de la apariția primului său număr, un ziar care poate fi parcurs cu interes de o mare varietate de cititori, un ziar cu peste o mie de colaboratori de-a

lungul anilor, un ziar care în cele douăsprezece pagini integral color, cu o grafică de excepție, prezintă informații de interes larg din viața cetății, din toate domeniile vieții sociale, culturale, economice și politice, un ziar în care nu poți să urmărești în fugă doar titlurile articolelor, deoarece te incită să afli, la fiecare pagină existând cu adevărat ceva care merită să citești. Și asta fiindcă bine-cunoscutul prof. dr. Dumitru V. Marin, acest exemplu de tenacitate în dorința sa de A FACE ceva care să lase urme, ceva care să merite efortul intens pe care îl depune în activitatea sa neobosită în presă, nu o face superficial, ci pune suflet în tot ceea ce întreprinde. Bine înrădăcinat în realitățile timpului în care trăiește, nu ezită să investigheze și dedesubturile vieții economice și politice ale urbei și nu numai, stârnind în jurul său deopotrivă admirație și invidie. Astfel, unii îl preamăresc, alții îl bârfesc, așa cum se întâmplă de regulă cu marile personalități care sunt condamnate să suporte cu stoicism și răutățile unor minți înfierbântate de invidie, urmându-și cu perseverență drumul care conduce către realizări meritorii, demonstrând că pe orice meridian, OMUL SFINȚEȘTE LOCUL!

GHEORGHE BĂLĂCEANU

Doctor în psihologie

Director adjunct al Asociației Literare "Păstorel", Iași

Ilie Serediuc, prozator, președinte LSR:

Invit pe doamna profesor Silvia Hodaș, președinta Ligii Scriitorilor Juniori, proaspăt membră a Ligii Scriitorilor. Una din cărțile pe care le-am scris cu 30-40 de ani în urmă și pe care mi-am permis să le transcriu azi v-o dau împreună cu autograful meu sincer. Și tot din partea Ligii Scriitorilor și a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România vă înmănăm o diplomă și un hrisov.

Neculai Popa care a fost promovat și încurajat în susținerea

ansamblului Privighetorile Zeletinului care a avut succese internaționale. A avut greutăți în continuarea activităților artistice din comuna Podu Turcului, repetițiile au fost sabotate de autorități, dar a avut susținere morală din partea prof. dr. D. V. Marin.

DVM

N. Popa este eroul meu pentru că este unul din puținii oameni care se zbate cu multă muncă și talent.

Ioan Hodaș, epigramist, – primul vicepreședinte al Ligii Scriitorilor Iași, filiala Nord-Est. (cel mai mare umorist al nostru în viață, după spusele președintelui Ilie Serediuc)

A citit câteva epigrame; s-au recitat poezii patriotice; s-au împărțit diplome

a cântat **Romică Brunchi**: („sunteți un reper cu care greu, greu, vom ține pasul”)

DVM

Chitara lui Romică Brunchi ne amintește că trebuie să mai trăim, să visăm. Mai toți ne gândim la ce-am putea lăsa după ce ajunge sub cruce. Dar faptul că avem prieteni care ne recunosc meritele ne reconfortează.

Dumitru Brăneanu – autor, membru UZPR:

În fața noastră și lângă dumneavoastră este un uns al lui Dumnezeu și o spun cu toată certitudinea. În tinerețe a trecut un avion din care au căzut o bombă. Schijele au trecut pe lângă dumnealui. Și i-a dat Dumnezeu nu 3 talanți ci 4 pe care i-a înmulțit în cultura vasluiană. Iar eu vă invidiez că îl aveți aici la Vaslui iar nu la Bârlad unde trebuia să dezvolte Valea Zeletinului. Avem 7 somități pe Valea Zeletinului iar dumnealui este al 8-lea îi dorim sănătate, fericire, mulți ani și să mai scrie în continuare cărți. Nimeni n-a mai scris atâtea cărți în această zonă. Este un monument cultural.

**Vasile Larco , poetul:
ANIVERSARE EDITORIALĂ**

Un ziar vasluian de interes local, național și internațional, Meridianul Cultural, înființat și condus de scriitorul prof. dr. Dumitru V. Marin, aniversează peste un sfert de veac de apariție neîntreruptă. Cuprinde, în paginile sale, informații utile, știri sociale, politice, culturale, sportive etc., având și un spațiu generos pentru publicitate. Folosesc acest minunat prilej pentru a mă exprima epigramatic:

Meridianul din Vaslui
E un ziar cum altul nu-i,
De peste-un sfert de veac apare,
Urându-i multe centenare!

Localnicii și nu numai dumnealor așteaptă cu nerăbdare apariția ziarului, pentru a se informa cu noutăți din toate domeniile vieții, după cum se poate vedea în sonetul de mai jos:

De-un timp activitatea culturală
A mai scăzut sau ștersă-i, din păcate,
Și nimeni la lumină n-o mai scoate,
Cu sacrificii și cu cheltuială.

În viața asta plină cu de toate,
Sărmana populație locală
S - agită-ntruna, - i mare vânzoleală
Acolo unde - apare-o noutate.

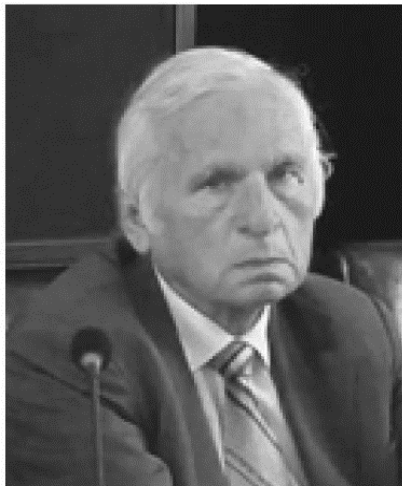
Și, iată,- n grabă-o știre-i răspândită,
Întreaga urbe-i pusă în mișcare,
Atrași în cursă ca de o ispită,

Ca niciodată toți, cu mic cu mare,
S-așează la un rând de dimineață
C – apare un MERIDIAN în piață.

18 septembrie 2023

„LUMEA” LUI MARIN:

Prof. Univ. Dr. Alexandru IONESCU
București

Prof. Univ. Dr. Adrian FOCHI
Folclorist – București

Prof. Dr. Ing. Avram D. TUDOSIE
Academician A.O.Ș.R – Huși

Dr. în medicină Valeriu LUPU
Exeget – Vaslui

Prof. Ion Gh. PRICOP
Poet, scriitor – Duda Epurenii, Vaslui

Prof. Costin CLIT
Istoric – Huși, Vaslui

Cmdr. Mihai BATOG-BUJENIȚĂ
Scriitor, epigramist – Iași

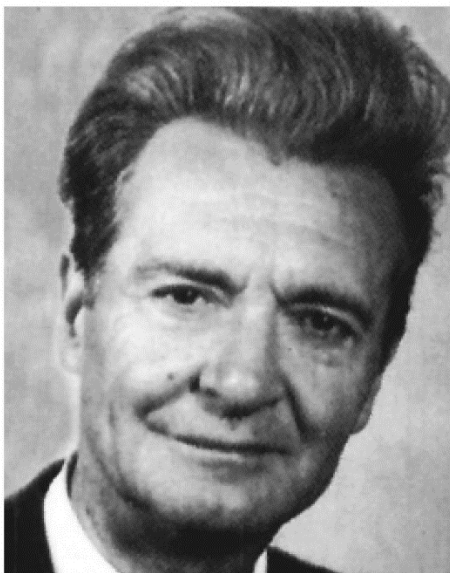
Prof. Univ. Dr. Ovidiu PAPANIMA
Folclorist – București

Prof. Dr. Docent Mihai POP
Academician – București

Gabriela Ana BALAN
Poetă – Bârlad

Prof. Univ. Dr. Vasile ADĂSCĂLIȚEI
Folclorist – Iași

Prof. Dr. Vicu MERLAN
Istoric – Huși, Vaslui

Georg BARTH
Ziarist – Passau, Germania

Ben TODICĂ
**Ziarist, redactor emisiuni în limba
română Sydney, Australia**

Ștefan RACOVITZĂ
Jurnalist – Geneva, Elveția

George FILIP
Poet – Montreal Canada

Prof. Dr. Theodor CODREANU
 Critic literar – Huși, Vaslui

Prof. Dr. Laurențiu CHIRIAC
 Istoric – Vaslui

Meridianul a trecut de 24 de ani... Ziar de informații, știri și publicistici... nr. 3337 • nr. 14 (1997) • joi, 8 aprilie 2011 • 11 pagini • 1 Leu
 Citește Meridianul și pe net la www.tv.ro!

Meridianul
 Iași - Vaslui - Bacău

Prof. dr. Dumitru V. MARIN
 Singurul Ziar de Presă din județul Vaslui
marintv@gmail.com
www.meridianul.ro
 www.mcr.ro
 Tel 0744 251300

editorial

LUNGA - IASI
INCREDERE IN MUNCA
 (Pag. 7)

DRAGOMIREȘTI - VASLUI
PRIMARUL ALERGĂTOR
 (Pag. 7)

BĂLTAȚI - IASI
NOU CENTRU CIVIC
 (Pag. 11)

ANUNȚ IMPORTANT:
 FUNCȚIONARĂ RI OGOTI.
 VASLUI ANUNȚ RI SPERȚIC.
URMĂRIȚE!
<http://marintv.ro/blogpost/>
<http://www.meridianul.ro/>

ASRA

Stăruie colop. Profesor dr. Dumitru V. MARIN

Editor: Dumitru V. Marin, membru Consiliul Județean al Presei și al Consiliului Național al Presei
 Responsabil: Dumitru V. Marin, membru Consiliul Județean al Presei și al Consiliului Național al Presei
 Adresa: Str. Ștefan cel Mare, nr. 10, Iași

PROIECTAT DE: MARIN
 ZIAR: CODREANU

*"Până a presi și fără a deminua cultura
 altor reviste de cultură, MCR este de o calitate
 și amplitudine fără concurență."
 Mai în glumă, mai în seriozitate, locul 1 este
 acuzat „ocupat”."
 Cu deosebiri stăruie și respect:
 Georg BÄCKE
 Passau, Germania*

DE SĂRBĂTOARE...

Alertăm: numerele de pe 8, 22, 29 aprilie vor fi dedicate unei sărbători unice, pentru că numai o dată eu pot implini 80 de ani. Cred că merită. Vă dau pe toți martori.

Că xxxi alții, multe, poate nu chiar mărunți, eu siguranță și noi elemente de valoare din timpul celor 81 de ani de când m-am înrolat în sprijinul culturii, învățământului, presei vasluene.

Motivație: într-o bună tradiție provincială, celor care reușesc în plan local național și internațional îi se dă la cap cu toată venerația: a) în deplină practică de tip comunist, oricare face cariera, tot va fi omis, discreditat, minimizat... b) chiar acei cu ceva operă ca să nu se strice cu mulțime alate în poziții profitabile (ca la Mazon, de pildă), se fac a nu și despre realizările de concepție ale amnui numit D.V. Marin. Să, unii au ceva operă, dar... se alinază: c) pentru oficialități o ascendență mare personalitate jurnalistică nu există, mai ales că a mai criticat pe unii și pe alții. Pot ci vedea ceva peste puterile lor de înțelegere? d) De ani mulți sistemul comunist mă ocultează și-mi îndepărtează prietenii cu amenințări sau fosemate materiale. N-am intrat în ghemul lor de vicimă neadeprini la muncă, dar cu spor în (ăta bugetului: rămân, deci, unul contra multora.

Realități/istoric/callate istorică: la cări dusmani am, la cări ură, prostie, victorie au, dacă ay fi preșii cu ceva... mă înfundau asta de mult. Ass ca:

– Am imprăștiat în lume (nu numai la Vaslui, de unde puteam pleca de multe ori și cu mari avantaje bănești) cultură, știință, jurnalism, onenice (chiar dacă m-au denigrat, furat, injurat). Pe cei mai mari dusmani ai mei din presă iam lansat eu, cu grupul meu de presă frecventat de peste 500 de tineri.

– Raportez tuturor că la împlinirea celor 80 de ani, împlinesc 50 (chiar 51) de cărți, în afara de revista internațională, Ziar, TVV.

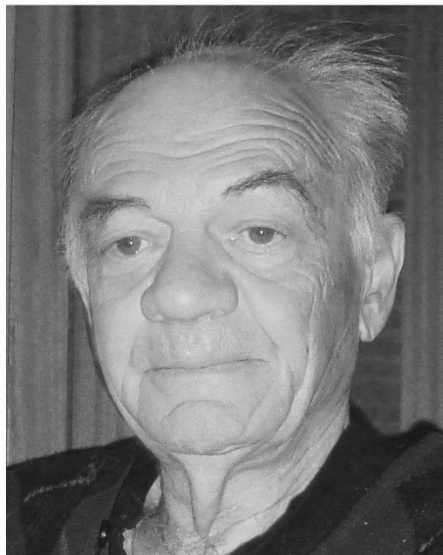
Continuare în pagina 2

Cătălin SÎMPETRU
 Ziarist, tehnoredactor – Vaslui

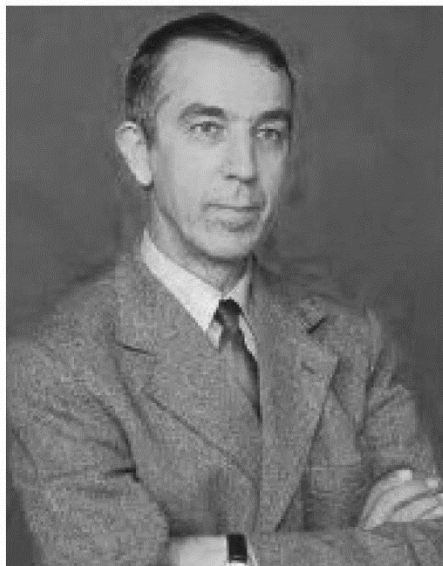
Ing. Mihai CABA
Scriitor – Iași

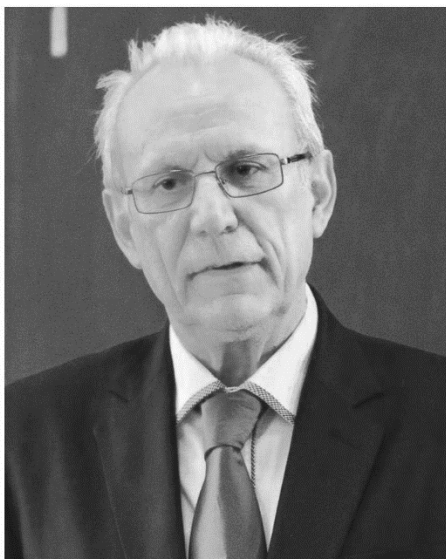
Eugen DEUTSCH
Scriitor – Iași

Ing. Dr. Dumitru BRĂNEANU
Scriitor, Președinte USR Bacău – Bacău

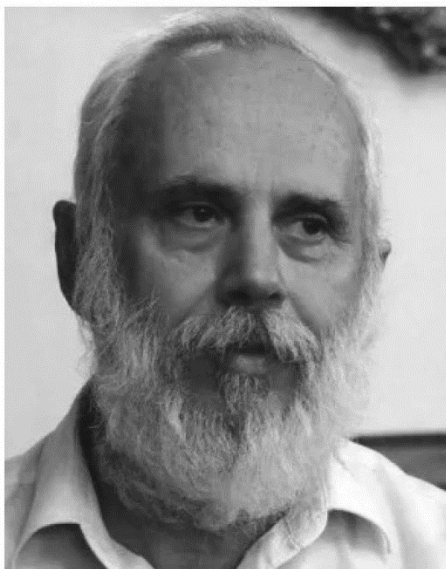
Prof. Univ. Dr. Ioan DĂNILĂ
Univ. Bacău, membru USR – Bacău

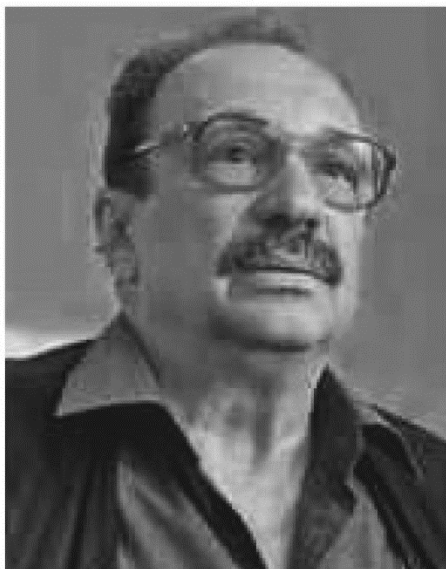
Doru Dinu GLĂVAN
Președinte UZPR – București

Prof. Univ. Dr. Daniela GÎFU
Membru USR, jurnalistă – Iași

Cornel GALBEN
Scriitor, monografist – Bacău

Prof. Univ. Dr. Mihai MIRON
Membru USR, ziarist – București

LUMEA CEA MICĂ

Ștefan Alexandru MARIN
n. 2008

Ana Iulia MARIN
n. 2008

Eva Maria MARIN
n. 2011

Vlad Ioan MARIN
n. 2012

Rareș MARIN
n. 2018

Vasluiul văzut de sus! Sursa foto: facebook.com Orasul Vaslui

**Sediul redacției Revistei, a Ziarului, a Radioului și a TVV online.
Str. Frunzelor, nr. 2, Vaslui.**

DVM văzut de Gheorghe ALUPOAIEI

REZUMAT

O carte dintr-o serie consacrată suferințelor de după cel mai mare dezastru militar din istoria României, înfrângerea de la Cotu Donului de după 19 noiembrie 1942... Am reluat întâmplări rememorate după zeci de ani, dar care au girul trăirilor directe, al suferințelor uneori supraomenești ale subiecților, cu doza de incredibilitate, pentru că „sutaviețuirea” după asemenea întâmplări nu mai pare posibilă.

E o carte-mărturie pentru azi și pentru mai târziu, generată de afectivitatea cu care foștii luptători își pot explica supraviețuirea din infernul unui Război provocat de Hitler și Stalin care nu s-au înțeles la împărțirea lumii. Drept care, de la mic (acei copii încă în burta mamelor) la mare (soldați, ofițeri, generali) și multe națiuni, au stat sub mantia morții, cu multe, prea multe, milioane de jertfe.

Istorisirea directă a lui Nică Paiu, Gheorghe Voiculescu, Neculai Mocanu, Costache David, Gh. Tezu, Minu Poede, repovestirile după relatările altor eroi (V. Cernat, V. Marin, C. Iosub ș.a.), celelalte date și informații, nu refac o istorie a luptelor ci alcătuiesc doar un fragment din ISTORIA SUFERINȚEI NAȚIONALE...

...pe cale s-o uităm astăzi, spre aspră condamnare într-un viitor, în istoria neamului românesc. Dacă va mai exista acel viitor.

Firavele povești de dragoste umanizează pe cât pot asprimea unui crud război.

În Pantheon, tot trebuie să rămână... faptele!

SUMMARY

A book from a series dedicated to the suffering after the biggest military disaster in the history of Romania, the defeat at Cotu Donului after November 19, 1942... I have resumed events remembered after decades, but which have the touch of direct experiences, of sometimes superhuman suffering of the subjects, with a dose of incredulity, because "surviving" after such events no longer seems possible.

It is a testimony book for today and for later, generated by the emotionality with which former fighters can explain their survival from the inferno of a War caused by Hitler and Stalin who did not understand when dividing the world. In witness of which, from the small (those children still in their mothers' wombs) to the great (soldiers, officers, generals) and many nations, they stood under the cloak of death, with many, too many, millions of sacrifices.

The direct history of Nică Paiu, Gheorghe Voiculescu, Neculai Mocanu, Costache David, Gh. Tezu, Minu Poede, retellings based on the accounts of other heroes (V. Cernat, V. Marin, C. Iosub etc.), other data and information, I do not recreate a history of the struggles, but only make up a fragment of the HISTORY OF NATIONAL SUFFERING...

...we are about to forget it today, to harsh condemnation in the future, in the history of the Romanian nation. If that future still exists.

Frail love stories humanize as much as they can the harshness of a cruel war.

In the Pantheon, there must still remain... the facts!

Cuprins:

Tezaurul viu	7
Introducere	12
Memento I.un autor	18
Memento II. Momentul zero, Pactul. Finlanda, Istoria secretă, parada comună=Frăție otrăvită, Conducătorii României	19
Memento III. Wikipedia: Stalingrad	27
Memento IV. Harta României hrentuite	28
Memento V. Regele + Antonescu.....	30
A. Război și dragoste	
1. Dragoste și nehibzuință.....	31
2. Alt Vasile, alt fel de dragoste	36
3. Răzeșii și răzeșiile	39
B. COMBATANȚII.	
4. La orizont, Țiganca... (Vă ordon, treceți Prutul)	52
5. În București, se destăinuie un colonel	55
6. Crește un aprig combatant, Nică Paiu	58
7. Spre Țiganca	61
8. Ordinul se execută, asaltul de la Bogdănești	68
C. Viața în tranșeie.	
9. Paiu /Eroul simplu	74
10. Neculai n-a fost în linia I	83
11. Realități și rapoarte de război	82
12. ODESA marii explozii	93
13. Combatanții la sapă.....	95
14. Din război: Rememorări dureroase/ Gh. Voiculescu	100
15. Tătăruși/ Pădurea strâmbă; când s-a spart frontul	130
16. Alte cuvinte/C. Iosub	135
17. Un general fost combatant	139
18. Un neamț, atunci, pe front	142
19. Eroismul e inconștient/ V. Cernat, scapă	144
20. 23 August 1944, proclamația, trădare, sau	150
21. Filă de istorie tristă, deportările.....	152

22. Jaful sovietic	155
23. La Giurgioana, invazia, fiul își salvează tatăl	168
24. Seceta cea mare	171
D. Suferințe, suferințe, suferințe	
25. Din jurnalul lui T. Brumă, prizonier	176
26. La Țepu, vin rușii	233
27. Copilul din Poieniști	235
28. Cu sufletul schilodit/Evocarea lui M. Poede.....	239
E. Războiul a trecut; au rămas lipsuri, foame... comuniști	
a. Cantina săracilor la Giurgioana	250
b. Poezii recitate lui Gheorghe Gheorghiu Dej	251
c. Înfruntări. Cu ZB de gât	253
d. Altă mărturie reală	255
e. La Lungani-Iași, cu Ghiță Tezu	261
f. Soci, com. Miroslovești, Iași, pe urmele eroilor	263
g. Lupta aeriană	268
F. Între război și revoluție.	
h. Un vis ca multe altele	270
i. Un erou din altă parte a țării: Simion Gârlea (net)	273
j. Giurgioana în sărbătoare	278
k. Articole primite la M.C.R./I. Antonescu, rev. Art-emis	280
l. Câte ceva despre holocaust... Horvath	301
m. (V. Cernat); Moartea pentru... niște găște (!), Secvențele omorului	316
G. Un fel de epilog	324

PARTEA A II-A

DIN LUPTA VIEȚII	326
H. RECUNOAȘTERE INTERNAȚIONALĂ	327
I. 19 CONTRIBUȚII DE NIVEL NAȚIONAL	333
J. 39 DE MARI REALIZARI SOCIAL-CULTURALE FUNDAMENTALE IN JUDEȚUL VASLUI.	341
K. OMUL PREZENT, OPERA PREZENTĂ, MUNCA ȘI MUNCA:	352

L. DESPRE OM ȘI OPERĂ:	357
M. PROGRAMUL SIMPOZIONULUI INTERNAȚIONAL OMAGIU CĂRȚII ȘI CULTURII VASLUIENE, EDIȚIA A XI-A	365
SIMP. INT. 28.04.2023, ED. A XI-A	367
N. ZIUA PRESEI VASLUIENE, ED. A XII- A	382
O. LUMEA LUI MARIN	405
P. REZUMATE	416

***Și când vom fi umbre,
Rămân aceste dovezi de românism!***

